This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

HARVARD LAW LIBRARY

Received OCT 9 1934

Hungary. Laws, statutes, etc. Session laws

AZ 1884-DIK ÉVI

TÖRVÉNYEK

GYÜJTEMÉNYE.

KIADJA A M. KIR. BELÜGYMINISTERIUM.

I. füzet. (I—X. t.-cz.)

BUDAPEST, 1884

NÁGEL OTTÓ BIZOMÁNYA.

Nyomatott a „Pesti könyvnyomda-részvénytársaság"-nál.

10/9/34
OCT 9 1934

TARTALOM.

			Lapszám.
XVII.	t.-czikk.	Ipartörvény	177
XVIII.	»	A budapesti nagykörut létesitéséről és a Budapest főváros duna-jobbparti területének egyes részein emelendő épületek adómentességéről .	241
XIX.	»	Az állandó országház épitési tervének jóváhagyásáról s az épités végrehajtásáról	246
XX.	»	Az országos fegyintézeteknek egygyel szaporitásáról, a létezők átalakitásáról és államfogház épitéséről	248
XXI.	»	A szeszadóról, valamint sajtolt élesztőnek a szesztermeléssel együttes készitésének megadóztatásáról és a sajtolt élesztő után eső behozatali vám felemeléséről	249
XXII.	»	A Fiume város területén emelendő épitmények rendkivüli adómentességéről	332
XXIII.	»	Az 1881 : LII. t.-cz. végrehajtása folyamán keletkezett viszonyok rendezéséről	336
XXIV.	»	Az 1881. évi közösügyi zárszámadásra alapitott leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről	342

Lapszám.

XXV. t.-czikk. Az 1870. évi X. t.-cz. 4-ik szakaszának *d*) és *e*) pontjaiban megjelölt intézetek és vállalatok községi pótadója rendeltetéséről 343

XXVI. » Az úrbéri rendezés következtében vagy törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők faállományaért befolyó pénz felhasználásáról 345

XXVII. » A mostár-metkovicsi vasút épitéséről 346

XXVIII. » Az 1840 : X-ik t.-czikkben szabályozott hatósági illetékesség némely határozmányainak módositásáról 348

XXIX. » Az I-sö erdélyi vasut vonalainak megváltásáról 350

XXX. » A báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut megváltásáról 359

XXXI. » A csáktornya-zágrábi (zagoriai) helyi érdekü vasut kiépitéséről . 367

XXXII. » A marosludas-beszterczei helyi érdekü vasutnak engedélyezésére és segélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában 390

XXXIII. » Némely vasuti engedélyokmányok függelékeiben foglalt forgalmi természetü határozmányoknak hatályon kivül helyezéséről 392

XXXIV. » A szamosvölgyi 2-od rendü vasút kiépitéséről szóló 1880 : XXXII. törvényczikkel beczikkelyezett engedélyokmánynak a deés-beszter-

Lapszám.

czei vonalra és a deés-deésaknai szárnyvonalra való kiterjesztéséről, ugyszintén ezen engedélyokmány némely határozmányainak módositásáról 393

XXXV. t.-czikk. A sövényháza-szegedi ármentesitő társulat ügyeinek rendezéséről . 397

TARTALOM.

			Lap.
I.	t.-cz.	Az 1884. évi állami költségvetésről	1
II.	»	A szegedi honvédlaktanya építésére az 1880: XXX. t.-czikkel engedélyezett költség fedezetének emeléséről	70
III.	»	Az 1884. évben kiállitandó ujonczés pótlartaléki jutalékok megajánlása tárgyában	71
IV.	»	Az 1879: XX. t.-cz. hatályának megszünése után Szeged szab. kir. városában szükséges átmeneti intézkedésekről, és az 1882. évi VII. t.-cz. 2. §-ában foglalt intézkedésnek módositásáról. . . .	72
V.	»	Allami elemi és polgári iskolák epitésére szükséges költségek fedezéséről	80
VI.	»	Az 1884. évi február hó 18-án Franciaországgal kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről	81
VII.	»	Némely megyék határának egyes községek és puszták átcsatolása által való kiigazitásiról, s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről .	90
VIII.	»	A munkács-beszkidi vasut kiépitéséről	93

			Lap.
IX.	t.-cz.	A budapest-zimonyi vasut szabadka-bajai szárnyvonalának kiépitéséről	95
X.	»	A császca-magyar-gácsországi határszéli vasut engedélyezése és az 1882. évi XLV. törvényczikk kiegészitése tárgyában	97
XI.	»	A kir. tengerészeti hatóság elhelyezésére Fiuméban emelendő állami épületről és az erre megkivántató költségek fedezéséről .	119
XII.	»	Az új földadó-katasteri munkálatok eredményei ellen érvényesithető felszólalások elintézésének módjáról	121
XIII.	»	Az 1883. évi közösügyi költségekből a magyar korona országai által pótlólag fedezendő összegekről	126
XIV.	»	A Tiszának és mellékfolyóinak szabályozásáról, ezen folyók völgyeinek ármentesitéséről, úgyszintén a vizszabályozó és ármentesitő társulatok igazgatási szervezéséről	127
XV.	»	A győr-sopron-ebenfurti vasútra vonatkozó 1872. évi XXVII. és 1874. évi XXX-ik törvényczikkek némely határozmányainak módositásáról	149
XVI.	»	A szerzői jogról	151
XVII.	»	Ipartörvény	177
XVIII.	»	A budapesti nagykörút létesitéséről és a Budapest főváros dunajobbparti területének egyes részein emelendő épületek adómentességéről	241

			Lap.
XIX.	t.-cz.	Az állandó országház építési tervének jóváhagyásáról, s az építés végrehajtásáról	246
XX.	»	Az országos fegyintézeteknek egygyel szaporitásáról, a létezők átalakitásáról és államfogház építéséről	248
XXI.	»	A szeszadóról, valamint sajtolt élesztőnek a szesztermeléssel együttes készitésének megadóztatásáról és a sajtolt élesztő után eső behozatali vám felemeléséről	249
XXII.	»	A Fiume város területén emelendő épitmények rendkivüli adómentességéről	332
XXIII.	»	Az 1881 : LII. t.-cz. végrehajtása folyamán keletkezett viszonyok rendezéséről	336
XXIV.	»	Az 1881. évi közösügyi zárszámadásra alapitott leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről . . .	342
XXV.	»	Az 1870. évi X. t.-cz. 4-ik szakaszának *d*) és *e*) pontjaiban megjelölt intézetek és vállalatok községi pótadója rendeltetéséről . .	343
XXVI.	»	Az úrbéri rendezés következtében avagy törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők faállományáért befolyó pénz felhasználásáról	345
XXVII.	»	A mostár-metkovicsi vasút épitéséről	346
XXVIII.	»	Az 1840 : X-ik t.-czikkben szabályozott hatósági illetékesség némely határozmányainak módositásáról	348

			Lap.
XXIX.	t.-cz.	Az I-sö erdélyi vasut vonalainak megváltásáról	350
XXX.	»	A báttaszék - dombovár - zákányi (duna-drávai) vasut megváltásáról	359
XXXI.	»	A csáktornya-zágrábi (zagoriai) helyi érdekü vasut kiépitéséről .	367
XXXII.	»	A marosludas-beszterczei helyi érdekü vasutnak engedélyezésére és segélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában	390
XXXIII.	»	Némely vasuti engedélyokmányok függelékeiben foglalt forgalmi természetü határozmányoknak hatályon kivül helyezéséről . . .	392
XXXIV.	»	A szamosvölgyi 2-od rendü vasút kiépitéséről szóló 1880. évi XXXII. törvényczikkel beczikkelyezett engedélyokmánynak a deés-beszterczei vonalra és a deés-deésaknai szárnyvonalra való kiterjesztéséről, ugyszintén ezen engedélyokmány némely határozmányainak módositásáról	393
XXXV.	»	A sövényháza-szegedi ármentesitö társulat ügyeinek rendezéséről .	397
XXXVI.	»	A Svajczczal 1884. évi január hó 8-án Bernben, a szegényjog kölcsönös biztositása iránt kötött államszerződés beczikkelyezése tárgyában	399
XXXVII.	»	A Brasiliával 1883. évi május 21-én Rio de Janeiroban, a közönséges büntettesek kölcsönös kiadatása iránt kötött államszerződés beczikkelyezése tárgyában.	406
XXXVIII.	»	Az 1881:LIX. törvényczikk 101. §-ának módositásáról	424

Lap.

XXXIX. t.-cz. Az alföld-fiumei vasút (Nagyváradeszéki része) részvénytársulat vonalainak megváltásáról. . . . 425

XL. » Az ujszőny-brucki vonalrész átalakitási munkálataira szükséges póthitelről 435

XLI. » Az 1885. évi január és február havában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról . 436

TÁRGYMUTATÓ.

Lap.

Adómentesség a Budapest-főváros dunajobbparti területének egyes részein emelendő épületekre nézve és a budapesti nagykörút létesitéséről. XVIII. t.-cz. 241

— a Fiume város területén emelendő épitményekre nézve. XXII. t.-cz. 332

Alföld-fiumei vasút (nagyvárad-eszéki része) részvénytársulat vonalainak megváltásáról. XXXIX. t.-cz. 425

Államfogház épitéséről, az országos fegyintézeteknek egygyel szaporitásáról és a létezők átalakitásáról. XX. t.-cz. 248

Állami erdők faállományáért befolyó pénz felhasználásáról, melyek úrbéri rendezés következtében, avagy törvényhozási engedély alapján adattak el. XXVI. t.-cz. 345

— **épület** emelése Fiuméban, a kir. tengerészeti hatóság állandó elhelyezésére. XI. t.-cz. . . 119

— **iskolák** (elemi és polgáriak) épitésére szükséges költségek fedezéséről. V. t.-cz. . . 80

— **költségvetés** az 1884. évre. I. t.-cz. . . . 1

Államszerződés beczikkelyezése, mely Svajczczal 1884. évi január hó 8-án Bernben, a szegényjog kölcsönös biztositása iránt köttetett. XXXVI. t.-cz. 399

— beczikkelyezése, mely Brasiliával 1883. évi május hó 21-én Rio de Janeiroban a közönséges büntettesek kölcsönös kiszolgáltatása iránt köttetett. XXXVII. t.-cz. 406

Lap.

Állandó országház építési tervének jóváhagyásáról és az építés végrehajtásáról. XIX. t.-cz. . . 246

Ármentesitése a Tisza és mellékfolyói völgyeinek, továbbá a vizszabályozó és ármentesitő társulatok igazgatási szervezése iránt. XIV. t.-cz. 127

Ármentesitő és vizszabályozó társulatok igazgatási szervezéséről, továbbá a Tiszának és mellékfolyóinak szabályozásáról és ezen folyók völgyeinek ármentesitéséről. XIV. t.-cz. . . 127

Átmeneti intézkedések Szeged szab. kir. városában, az 1879. évi XX. t.-cz. hatályának megszünése után, valamint az 1882. évi VII. t.-czikk 2. §-ában foglalt intézkedések módositása iránt. IV. t.-cz. 72

Baja-szabadkai szárnyvonal kiépitéséről. IX. t.-cz. 95

Bank (osztrák-magyar) községi pótadójának rendeltetéséről. XXV. t.-cz. 343

Báttaszék - dombovár - zákányi (duna-drávai) vasut megváltásáról. XXX. t.-cz. 359

Beszkid-munkácsi vasút kiépitéséről. VIII. t.-cz. 93

Besztercze-deési vonalra és a deés-deésaknai szárnyvonalra kiterjesztetik a szamosvölgyi másodrendű vasút kiépitéséről szóló 1880: XXXII. törvényczikkel beczikkelyezett engedélyokmány; ugyszintén ezen engedélyokmány némely határozmányai módosittatnak. XXXIV. t. czikk 393

— **marosludasi** helyi érdekű vasútnak engedélyezésére és segélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában. XXXII. t.-cz. . . 390

Biztositó társulatok községi pótadójának rendeltetéséről, melyeknek igazgatási székhelye az osztrák államterületen van, de melyek üzletüket fiók- vagy mellékintézetek által, vagy bármely más czímen Magyarországra is kiterjesztik. XXV. t.-cz. 343

Lap.

Brasiliával 1883. évi május hó 21-én Rio de Janeiroban, a közönséges büntettesek kölcsönös kiadatása iránt kötött államszerződés beczikkelyezése tárgyában. XXXVII. t.-cz. 406

Bruck-újszőnyi vonalrész átalakitási munkálataira szükséges póthitelről. XL. t.-cz. 435

Budapesti nagykörút létesitéséről és a Budapest-főváros duna-jobbparti területének egyes részein emelendő épületek adómentességéről. XVIII. törvényczikk 241

Budapest-zimonyi vasút szabadka-bajai szárnyvonalának kiépitéséről. IX. t.-cz. . . . 95

Budget. Lásd: Állami költségvetés.

Büntettesek kölcsönös kiadatása iránt Brasiliával 1883. évi május hó 21-én Rio de Janeiroban kötött államszerződés beczikkelyezése tárgyában. XXXVII. t.-cz. 406

Császca-magyar-gácsországi határszéli vasút engedélyezése és az 1882. évi XLV. t.-cz. kiegészitése tárgyában. X. t.-cz. 97

Csáktornya-zágrábi (zagoriai) helyi érdekű vasút kiépitéséről. XXXI. t.-cz. 367

Curiai elnökség és a főrendiházi elnökség különválasztásáról. XXXVIII. t.-cz. 424

Deés-beszterczei vonalra és a deés-deésaknai szárnyvonalra kiterjesztetik a szamosvölgyi 2-od rendű vasút kiépitéséről szóló 1880: XXXII. törvényczikkel beczikkelyezett engedélyokmány; úgyszinten ezen engedélyokmány némely határozmányai módosittatnak. XXXIV. t.-czikk 393

Dombovár-báttaszék-zákányi (duna-drávai) vasút megváltásáról. XXX. t.-cz. 359

Duna-drávai (báttaszék-dombovár-zákányi) vasut megváltásáról. XXX. t.-cz. 359

Lap.

Ebenfurt-győr-soproni vasutra vonatkozó 1872. évi XXVII. és 1874. évi XXX. törvényczikkek némely határozmányainak módositásáról. XV. t.-czikk 149

Elemi iskolák és polgári iskolák (államiak) épitésére szükséges költségek fedezéséről. V. t.-cz. . 80

Első erdélyi vasút vonalainak megváltásáról. XXIX. t.-cz. 350

Engedélyokmány beczikkelyezése, a császca-magyargácsországi határszéli vasút kiépitésére és üzletére vonatkozólag. X. t.-cz. 97

— beczikkelyezése, a csáktornya-zágrábi (zagoriai) helyi érdekü vasút épitésére és üzletére vonatkozólag. XXXI. t.-cz. 367

Engedélyokmányok (vasútiak) függelékeiben foglalt forgalmi természetü határozmányoknak hatályon kivül helyezéséről. XXXIII. t.-cz. . 392

Erdélyi vasút vonalainak megváltásáról. XXIX. t.-cz. 350

Erdők (államiak) faállományáért befolyó pénz felhasználásáról, melyek úrbéri rendezés következtében, avagy törvényhozási engedély alapján adattak el. XXVI. t.-cz. 345

Épitmények rendkivüli adómentessége Fiume város területén. XXII. t.-cz. 332

Épületek adómentessége a főváros dunajobbparti területének egyes részein; valamint a budapesti nagykörút létesitése iránt. XVIII. t.-cz. 241

Fegyintézetek szaporitásáról, a létezők átalakitásáról és államfogház épitéséről. XX. t.-cz. 248

Felszólalások elintézésének módja, a földadó-kataszteri munkálatok eredményei ellenében. XII. t.-czikk 121

Lap.

Fiume város területén emelendő épitmények rendkivüli adómentességéről. XXII. t.-cz. . . 332

— város területén a kir. tengerészeti hatóság elhelyezésére emelendő állami épületről és az erre megkivántató költségek fedezéséről. XI. t.-czikk 119

Fiume-alföldi vasút (nagyvárad-eszéki része) részvénytársulat vonalainak megváltásról. XXXIX. t.-czikk 425

Forgalmi természetű határozmányok hatályon kivül helyezése némely vasúti engedélyokmányok függelékeiben. XXXIII. t.-cz. . . 392

Földadó kataszteri munkálatok eredményei ellen érvényesithető felszólalások elintézésének módjáról. XII. t.-cz. 121

Franczia országgal 1884. évi február hó 18-án kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről. VI. t.-cz. 81

Gácsország-császai (határszéli) vasút engedélyezése és az 1882. évi XLV. törvényczikk kiegészitése tárgyában. X. t.-cz. 97

Gyárak községi pótadójának rendeltetéséről, melyeknek igazgatási székhelye az osztrák államterületen van, de melyek üzletüket fiók- vagy mellékintézetek által, vagy bármely más czímen Magyarországra is kiterjesztik. XXV. t.-cz. . 343

Gyárminőségű vállalatok községi pótadójának rendeltetéséről, melyeknek igazgatási székhelye az osztrák államterületen van, de melyek üzletüket fiók- vagy mellékintézetek által, vagy bármely más czímen Magyarországra is kiterjesztik. XXV. t.-cz. 343

Győr-sopron-ebenfurti vasútra vonatkozó 1872. évi XXVII. és 1874. évi XXX. törvényczikkek némely határozmányainak módositásáról. XV. törvényczikk. 149

Lap.

Hadsereg ujoncz- és póttartaléki jutalékának megállapitása és megajánlása az 1884-ik évre. III. t.-czikk 71

Határigazitás némely megyéknél, egyes községek és puszták átcsatolása által. VII. t.-cz. . 90

Határszéli (cs ácza-magyar-gácsországi) vasút engedélyezése és az 1882. évi XLV. törvényczikk kiegészitése tárgyában. X. t.-cz. . . 97

Hatósági illetékesség (az 1840: X. törvényczikkben szabályozott) némely határozmányainak módositásáról. XXVIII. t.-cz. 348

Honvédlaktanya (s z e g e d i) épitésére az 1880. évi XXX. törvényczikkel engedélyezett költség fedezetének emeléséről. II. t.-cz. 70

Illetékesség (az 1840: X. t.-czikkben szabályozott) némely határozmányainak módositásáról. XXVIII. t.-cz. 348

Indemnity. Lásd: P é n z ü g y i f e l h a t a l m a z á s.

Ipartörvény. XVII. t.-cz. 177

Iskolák (állami elemi és polgáriak) épitésére szükséges költségek fedezéséről. V. t.-cz. . . . 80

Kaszárnya. Lásd: L a k t a n y a.

Kataszteri munkálatok eredményei ellen érvényesitendő felszólalások elintézésének módjáról. XII. t.-cz. 121

Kereskedelmi egyezmény beczikkelyezése, mely Francziaországgal 1884. évi február hó 18-án köttetett. VI. t.-cz. 81

Kincstári erdők. Lásd: Á l l a m i e r d ő k.

Királyi tengerészeti hatóság. Lásd: T e n g e r é s z e t i h a t ó s á g.

Költségvetési törvény az 1884. évre. I. t.-cz. . 1

Lap.

Középitészeti tanács felállitása Szeged szab. kir. városában. IV. t.-cz. 72

Közlekedési vállalatok községi pótadójának rendeltetéséről, melyeknek igazgatási székhelye az osztrák államterületen van, de melyek üzletüket a magyar államterületre is kiterjesztik. XXV. t.-cz. 343

Közönséges bűntettesek kölcsönös kiadatása iránt Brasiliával 1883. évi május hó 21-én Rio de Janeiroban kötött államszerződés beczikkelyezése tárgyában. XXXVII. t.-cz. 406

Közös hadsereg. Lásd: Hadsereg.

Közösügyi költségekből (1883. évek) a magyar korona országai által pótlólag fizetendő összegekről. XIII. t.-cz. 126

— zárszámadásra (az 1881. évire) alapitott leszámolás szerint, Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről. XXIV. t.-cz. . 342

Községek és puszták átcsatolása által némely megyék határának kiigazitásáról, s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről. VII. t.-cz. . . 90

Községi pótadó rendeltetése, az 1870. évi X. t.-czikk 4. szakaszának *d*) és *e*) pontjaiban megjelölt intézetek és vállalatok után. XXV. t.-cz. . 343

Közterhek viseléséről 1885. évi január és február havában. XLI. t.-cz. 436

Laktanya (honvédségi) épitésére az 1880. évi XXX. törvényczikkel engedélyezett költség fedezetének emeléséről. II. t.-cz. 70

Magyarország terhére az 1881. évi közösügyi zárszámadásra alapitott leszámolás szerint mutatkozó tartozás fedezése iránt. XXIV. t.-cz. . 342

Marosludas-beszterczei helyi érdekü vasútnak engedélyezésére és segélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában. XXXII. t.-cz. 390

Lap.

Megyék határának egyes községek és puszták átcsatolása által való kiigazitásáról, s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről. VII. t.-cz. 90

Mostar-metkovicsi vasút épitéséről. XXVII. t.-cz. 346

Munkács-beszkidi vasút kiépitéséről. VIII. t.-cz. 93

Nagykörút létesitéséről Budapesten, és a főváros dunajobbparti területének egyes részein emelendő épületek adómentessége iránt. XVIII. t.-cz. 241

Némely megyék határának egyes községek és puszták átcsatolása által való kiigazitásáról, s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről. VII. t.-cz. 90

Némely vasúti engedélyokmányok függelékeiben foglalt forgalmi természetű határozmányoknak hatályon kivül helyezéséről. XXXIII. t.-cz. . 392

Országház épitési tervének jóváhagyásáról és az épités végrehajtásáról. XIX. t.-cz. 246

Országos fegyintézeteknek egygyel szaporitásáról, a létezők átalakitásáról és államfogház épitéséről. XX. t.-cz. 248

Osztrák-magyar bank községi pótadójának rendeltetéséről. XXV. t.-cz. 343

— vasúttársaság községi pótadójának rendeltetéséről. XXV. t.-cz. 343

Pénzintézetek községi pótadójának rendeltetéséről, melyeknek igazgatási székhelye az osztrák államterületen van, de melyek üzletüket fiók- vagy mellékintézetek által, vagy bármely más czímen Magyarországra is kiterjesztik. XXV. t.-cz. 343

Pénzügyi felhatalmazás 1885. évi január és február havára. XLI. t.-cz. 436

Polgári iskolák és állami elemi iskolák épitésére szükséges költségek fedezéséről. V. t.-cz. . 80

Lap.

Pótadó (községi) rendeltetése, az 1870. évi X. t.-cz. 4 szakaszának *d*) és *e*) pontjaiban megjelölt intézetek és vállalatok után. XXV. t.-cz. . 343

Póthitel az újszőny-brucki vonalrész átalakitási munkálataira. XL. t.-cz. 435

Póttartalék és ujonczjutalék megajánlása az 1884. évre. III. t.-cz. 71

Puszták és községek átcsatolása által némely megyék határának kiigazitásáról, s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről. VII. t.-cz. . . 90

Rendkivüli adómentesség a Fiume város területén emelendő épitményekre nézve. XXII. t.-cz. 332

Sopron-győr-ebenfurti vasútra vonatkozó 1872. évi XXVII. és 1874. évi XXX. törvényczikkek némely határozmányainak módositásáról. XV. t.-cz. 149

Sövényháza-szegedi ármentesitő társulat ügyeinek rendezéséről. XXXV. t.-cz. 397

Svajczczal 1884. évi január hó 8-án Bernben, a szegényjog kölcsönös biztositása iránt kötött államszerződés beczikkelyezése tárgyában. XXXVI. t.-cz. 399

Szabadalmazott osztrák-magyar vasuttársaság községi pótadójának rendeltetéséről. XXV. t.-cz. 343

Szabadka-bajai szárnyvonal kiépitéséről. IX. t.-cz. 95

Szamosvölgyi másodrendű vasút kiépitéséről szóló 1880 : XXXII. törvényczikkel beczikkelyezett engedélyokmánynak a deés-beszterczei vonalra és a deés-deésaknai szárnyvonalra való kiterjesztéséről; úgyszintén ezen engedélyokmány némely határozmányainak módositásáról. XXXIV. t.-cz. 393

Szeged szab. kir. városában szükséges átmeneti intézkedésekről, az 1879. évi XX. t.-czikk hatályának megszünése után; valamint az 1882. évi VII. t.-cz. 2. §-ában foglalt intézkedések módositásáról. IV. t.-cz. 72

Lap.

Szegedi honvédlaktanya épitésére az 1880. évi XXX. törvényczikkel engedélyezett költség fedezetének emeléséről. II. t.-cz. 70

Szeged-sövényházi ármentesitő társulat ügyeinek rendezéséről. XXXV. t.-cz. 397

Szegényjog kölcsönös biztositása iránt Svájczczal 1884. évi január hó 8-án Bernben kötött államszerződés beczikkelyezése tárgyában. XXXVI. t.-cz. 399

Szerzői jogról. XVI. t.-cz. 151

Szeszadóról, valamint sajtolt élesztőnek a szeszszel termeléssel együttes készitésének megadóztatásáról és a sajtolt élesztő után eső behozatali vám felemeléséről. XXI. t.-cz. 249

Telepités czéljából törvényhozási engedély alapján, avagy az úrbéri rendezés következtében eladott állami erdők fa-állományáért befolyó pénz felhasználásáról. XXVI. t.-cz. . . . 345

Tengerészeti hatóság elhelyezésére Fiumében emelendő állami épületről és az erre megkivántató költségek fedezéséről. XI. t.-cz. 119

Tisza és mellékfolyóinak szabályozásáról, ezen folyók völgyeinek ármentesitéséről, úgyszintén a vizszabályozó és ármentesitő társulatok igazgatási szervezéséről. XIV. t.-cz. 127

Tiszavölgy ármentesitése érdekében a kormány által teendő intézkedésekről szóló 1881. évi LII. törvényczikk végrehajtása folyamán keletkezett viszonyok rendezése iránt. XXIII. t.-cz. 336

Törvényhozási engedély alapján avagy úrbéri rendezés következtében eladott állami erdők faállományáért befolyó pénz felhasználásáról. XXVI. t.-cz. 345

Ujonczjutalék és póttartalék megajánlása az 1884. évre. III. t.-cz. 71

Ujszöny-brucki vonalrész átalakitási munkálataira szükséges póthitelről. XL. t.-cz. 435

Lap.

Urbéri rendezés következtében, avagy törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők fa-állományáért befolyó pénz felhasználásáról. XXVI. t.-cz. 345

Vasúti engedélyokmányok függelékeiben foglalt forgalmi természetű határozmányok hatályon kivül helyezéséről. XXXIII. t.-cz. 392

Vizek és csatornákról szóló 1840. évi X. törvényczikkben szabályozott hatósági illetékesség némely határozmányainak módositásáról. XXVIII. t.-cz. 348

Vizszabályozó és ármentesitő társulatok igazgatási szervezéséről, továbbá a Tiszának és mellékfolyóinak szabályozásáról és ezen folyók völgyeinek ármentesitéséről. XIV. t.-cz. . . . 127

Zagoriai (csáktornya-zágrábi) helyi érdekü vasút kiépitéséről. XXXI. t.-cz. 367

Zákány-bátaszék-dombovári (duna-drávai) vasút megváltásáról. XXX. t.-cz. 359

Zárszámadás (1881. évi közösügyi) szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről. XXIV. t.-cz. 342

Zimony-budapesti vasút szabadka-bajai szárnyvonalának kiépitéséről. IX. t.-cz. . . . 95

I. TÖRVÉNYCZIKK

az 1884. évi állami költségvetésről.

(Szentesitést nyert 1884. évi február hó 27-é-. Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi február hó 29-én.)

1. §.

Az 1884. évre a magyar korona országainak rendes kiadásai:

Kétszázkilenczvennyolcz millió egyszázötvenhétezer háromszáz kilenczvenkét o. é. forintban;

átmeneti kiadásai:

Két millió egyszázötvenhétezer ötszáz kilenczven o. é. forintban;

beruházási kiadásai:

Huszonhárom millió kilenczszázhuszonhatezer hatszázhét o. é. forintban;

rendkivüli közösügyi kiadásai:

Négy millió nyolczszáztizenhatezer kétszázötven o. é. forintban

állapittatnak és ajánltatnak meg.

2. §.

Ez összegek a következő fejezetek, czímek és rovatok szerint oszlanak meg:

Fejezet	Czim	A) Rendes kiadások.	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
I.		**A királyi udvartartás költségei**	. . .	. . .	4,650.000
II.		**Ő cs. és ap. királyi Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdíjai**	. . .	. . .	72.271
III.		**Országgyülés:**			
	1	A főrendiház kiadásai	. . .	52.394	
	2	A képviselőház kiadásai	. . .	1,114.014	
	3	Az országgyülési gyorsiroda személyzetének illetményei	. . .	32.938	
	4	A magyar delegatió kiadásai	. . .	6.000	
	5	Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai	. . .	7.000	
		Összesen (III. fejezet, 1—5. czim)	. . .	. . .	1,212.346
IV.		Az 1884. évre megállapitott **közösügyi kiadásokból** a magyar korona országait illető összeg . .	. . .	. . .	28,232.486
V.		Az 1849. évtől az 1867. évig tettleg fennállott **központi kormány közegeinek nyugdíjai** átalányképen	. . .	. . .	98.840
VI.		**Nyugdíjak:**			
	1	Országgyülés	. . .	3.608	
	2	Állami számvevőszék	. . .	10.591	
	3	Ministerelnökség, fiumei kormányzóság és törvénykezési provisorium	. . .	7.020	
	4	Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium	. . .	6.548	

	5	Horvát-szlavon-dalmát ministerium	. . .	3.025	
	6	Belügyministerium	. . .	453.700	
	7	Pénzügyministerium	. . .	2,050.000	
	8	Közmunka- és közlekedési ministerium . .	. . .	366.855	
	9	Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium	. . .	417.943	
	10	Vallás- és közoktatásügyi ministerium . . .	. . .	147.600	
	11	Igazságügyi ministerium	. . .	694.726	
	12	Honvédelmi »	. . .	274.940	
		Együtt (VI. fejezet, 1—12. czim)	. . .	. . .	4,436.556
VII.		**Állami adósságok:**			
	1	Az 1867. évi XV. törvényczikkben elvállalt államadósági járulék:			
		Évi járulék folyó pénzértékben	17,389.700		
		Évi járulék ezüstben	11,776.000		
		Évi törlesztési járulék folyó pénzértékben . .	1,000.000		
		Évi törlesztési hányad ezüstben	150.000		
		Összesen (1. czim)	. . .	30,315.700	
	2	Földtehermentesités és örökváltságok:			
		Kamatok és járadékok	10.463.398		
		Tőketörlesztés	6,478.493		
		Tőkebeli kiegyenlitések	11.000		
		Járulék a földtehermentesitési alapigazgatóság költségei fedezésére	40.375		
		Járulék az erdélyi igazoló bizottmányok költségei fedezésére	4.588		
		Kötvényű ívlapok és szelvényivek előállitási költségei	20.000		
		Összesen (2. czim)	. . .	17,017.854	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			f o r i n t		
	3	Szőlődézsmaváltság:			
		Kamatozás	700.265		
		Törlesztés	1,627.100		
		Tőkebeli kiegyenlítések	200		
		Kezelési költségek	44.810		
		Összesen (3. czim)	. . .	2,372.375	
	4	Maradvány- és irtványföldek megváltása:			
		Kamatok	107.100		
		Törlesztés	80.400		
		Tőkebeli kiegyenlítésekre	1.500		
		Kezelési költségekre	11.500		
		Összesen (4. czim)	. . .	200.500	
	5	Az 1867. évi XIII. t.-cz. alapján felvett vasuti kölcsön:			
		Kamatok	4,513.694		
		Törlesztés	1,019.592		
		Kezelési költségek	35.732		
		Összesen (5. czim)	. . .	5,569.018	
	6	Az 1870. évi X. t.-cz. alapján felvett sorsolási kölcsön:			
		Évi járadék	1,224.000		

	Járulékok a pénzügyministerium hitelmüveleti osztályának költségeihez	5.000	
	Járulék a pénztigyministeri számvevőség és a központi állami pénztár költségeihez.	7.500	
	Egyéb kezelési és sorsolási költségek. . .	760	
	Összesen (6. czím)	. . .	1,237.260
7	Az 1870. évi XXX. t.-cz. alapján elvállalt budapesti lánczhid-elsőbbségi kölcsön:		
	Kamatok	64.026	
	Töketörlesztés	34.500	
	Kezelési és sorsolási költségek	218	
	Összesen (7. czím)	. . .	98.744
8	Az 1871. évi XXXVII. t.-cz. alapján felvett gömöri iparvasutak záloglevél-kölcsön:		
	Kamatok	341.725	
	Törlesztés	115.489	
	Kezelési költségek	2.100	
	Összesen (8. czím)	. . .	459.314
9	Az 1871. évi XLV. t.-cz. alapján felvett 30 millió frtnyi kölcsön:		
	Kamatok	1,407.710	
	Törlesztés.	852.040	
	Kezelési költségek	3.436	
	Összesen (9. czím)	. . .	2,263.186

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	10	Az 1872. évi XXXII. t.-cz. alapján felvett 54 millió frtnyi kölcsön:			
		Kamatok	2,642.246		
		Törlesztés	1,500.590		
		Kezelési költségek	6.514		
		Összesen (10. czím)	. . .	4,149.350	
	11	Az 1875. évi XLIX., 1876. évi XLVI., 1877. évi VII., IX., XIV., XV., XVII., 1878. évi II., VIII., IX., XV., XVI., XVII., 1879. évi II. és 1880. évi V. t.-czikkek alapján kibocsátott 400.000,000 frt névértékű magyar aranyjáradék-kölcsön:			
		Kamatok	10,288.893		
		Kezelési költségek	25.830		
		Összesen (11. czím)	. . .	10,314.723	
	12	Az 1881. évi XXXII. t.-cz. alapján kibocsátott 4%-os aranyjáradék-kölcsön:			
		Kamatok	16,672.395		
		Kezelési költségek	45.788		
		Összesen (12. czím)	. . .	16,718.183	

13	Az 1880. évi VIII., IX. és az 1881. évi X., XI. és XLV., valamint az 1882. évi IV. t.-cz. 4. §-a, XXI. XXII. és XLVII., valamint az 1883. évi II., III. t.-cz. 4. §-a, XII., XVI., XXVIII., XXXVI. és XXXVIII. t.-cz. alapján felvett 5%-os papirjáradék-kölcsön:		
	Kamatok	7,521.210	
	Kezelési költségek	8.822	
	Összesen (13. czím) . . .		7,530.032
14	Az 1880. évi VIII., IX. és 1881. évi XI. t.-cz. értelmében kibocsátott járadék-kötvények és az 1884. évi hiány fedezésére kibocsátandó értékpapirok kamataira	. . .	800.000
15	Az 1876. évi L. t.-cz. alapján a keleti vasut átvétele folytán elvállalt adósság és felvett 9,989.300 frtnyi kölcsön:		
	I. Kibocsátású elsőbbségi kölcsön. . . .	2,315.357	
	II. Kibocsátású elsőbbségi kölcsön . . .	1,790.516	
	A 9,989.300 frtnyi kölcsön	607.636	
	Összesen (15. czím) . . .		4,713.509
16	A vágvölgyi vasut vételárának hátralékos része után járó kamatra az 1879. évi XXVII. t.-cz. alapján	. . .	158.470

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	17	Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján felvett tiszai és szegedi kölcsön:			
		Évi járulék	2,400.000		
		Kezelési költségek	4.674		
		Összesen (17. czím)	. . .	2,404.674	
	18	Az 1880. évi XXXVIII. t.-cz. alapján a tiszavidéki vasut megváltása folytán elvállalt adósság:			
		A részvény-szelvények beváltására . . .	561.317		
		15,750.000 frtnyi sorsjegy-kölcsön évi járadéka	819.000		
		19,650.000 forintnyi elsőbbségi kölcsön 5% kamataira	980.275		
		Tőketörlesztésre	47.000		
		Kezelési költségek	1.818		
		Tőzsde-kamarai illeték	2.066		
		Összesen (18. czím)	. . .	2,411.476	

	19	Az 1880. évi XLIV. t.-cz. alapján a zágrábkárolyvárosi vasutvonal megvétele folytán a cs. kir. szab. déli vasuttársaságnak fizetendő évi járulék 8. és 9. részlete	. . .	285.600	
	20	Függő adósság:			
		A közös függő adósság kezelési költségeiből Magyarországot terhelő 30%	255.000		
		Pénztári jegyek, birói és árvaletétek kamataira, továbbá a pénztári jegyek előállítási, kezelési költsége és bankjutalék	1,532.700		
		Összesen (20. czim)	. . .	1,787.700	
		Együtt (VII. fejezet, 1—20. czim)	. . .	. . .	110,807.668
VIII.		**Előlegezések a vasuti kamatbiztositás alapján** .	. . .	. . .	10,664.780
IX.		**Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete:**			
	1	Horvát-Szlavonországok autonom kormányzatának, az 1880. évi LIV. t.-cz. értelmében. .	. . .	3,725.521	
	2	A polgárositott horvát-szlavon határőrvidék beligazgatási szükségletének fedezésére . . .	. . .	2,099.501	
		Együtt (IX. fejezet, 1—2. czim)	. . .	. . .	5,825.022

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
X.		**Fiume:**			
	1	A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó és személyzete	. . .	31.980	
	2	Törvénykezési provisorium	. . .	55.110	
		Együtt (X. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	87.090
XI.		**Állami számvevőszék:**			
		Személyi járandóságok	104.108		
		Dologi kiadások	5.015		
		Együtt (XI. fejezet)	. . .	. . .	109.123
XII.		**Ministerelnökség:**			
	1	A ministerelnökség költségei:			
		Személyi járandóságok	70.300		
		Dologi kiadások	31.000		
		Összesen (1. czím)	. . .	101.300	

	2	Rendelkezési alap	. . .	200.000	
		Együtt (XII. fejezet, 1—2. czim)	. . .	. . .	301.300
XIII.		**Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:**			
		Személyi járandóságok:			
		Fizetések és lakpénzek	37.718		
		Tiszti-, személyi- és működési pótlékok . .	4.215		
		Drágasági pótlékok	3.343		
		Szolgák ruhailletményei.	548		
		Jutalmak és segélyek	1.200		
		Dologi kiadások	7.340		
		Együtt (XIII. fejezet)	. . .	. . .	54.364
XIV.		**Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:**			
		Személyi járandóságok:			
		Fizetések és lakpénzek	28.490		
		Személyi működési pótlékok	1.000		
		Szolgák ruhailletményei	300		
		Jutalmak és segélyek	450		
		Dologi kiadások	6.840		
		Együtt (XIV. fejezet)	. . .	. . .	37.080

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
XV.		**Belügyministerium:**			
	1	Központi igazgatás és földtehermentesitési alapigazgatóság részére átalánykép	. . .	321.368	
	2	Távirati kiadások	. . .	12.400	
	3	Országos levéltár	. . .	31.750	
	4	Megyék közigazgatási-, árva- és gyámhatósági kiadásai	. . .	4,515.000	
	5	Főispánok és a budapesti főpolgármester fizetései	. . .	251.500	
	6	Egészségügyi tanács	. . .	1.800	
	7	Általános közigazgatási kiadások:			
		A nemzeti szinház állami segélyezésére . .	82.000		
		A nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház szükségletére	27.300		
		A magyar szinészegyesület segélyezésére . .	5.000		
		Betegápolási költségek	556.693		
		Himlőoltási költségek	51.450		

Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek	5.000	
Szülházi kiadások	15.000	
Lelenczek és törvénytelen ágyból született gyermekek tápdijai	74.700	
Tébolydai kiadások	372.265	
Közbiztossági kiadások	150.000	
Országos csendőrség és a predeali nemzetközi vasutnál rendőri szolgálat szükséglete . .	2,619.716	
Toloncz-kiadások	50.700	
Életmentési dijak	800	
»Hivatalos lap« költségeire	9.000	
Az országos törvények és rendeletek tárának költségei	22.400	
Budapesti önkéntes tűzoltó-egylet segélyezésére	5.000	
Fővárosi rendőrség átalánya	678.204	
Útlevelek kiállitásával járó költségek . .	4.197	
Előre nem látható költségek	6.000	
Karhatalmi költségek	5.000	
Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazitása alkalmával felmerülő költségekre	8.000	
Katonai előfogati dijpótlékokra szükséges költségek	8.700	
Összesen (7. czim) . . .		4,757.125
Együtt (XV. fejezet, 1—7. czim) . . .	. . .	9,890.943

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
XVI.		**Pénzügyministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	549.209		
		Dologi kiadások	179.400		
		Összesen (1. czím) . . .		728.609	
	2	Pénzügyi közigazgatási bíróság (átalánykép)		59.740	
	3	Pénzügyigazgatóságok és számvevő osztályok:			
		Személyi járandóságok	703.901		
		Dologi kiadások	125.798		
		Összesen (3. czím.) . . .		829.699	
	4	Illetékkiszabási hivatalok és illetékkezelési számtisztek:			
		Személyi járandóságok	419.012		
		Dologi kiadások	48.300		
		Összesen (4. czím) . . .		467.312	
	5	Adófelügyelők és azok segédszemélyzete:			
		Személyi járandóságok	567.945		
		Dologi kiadások	208.315		
		Összesen (5. czím) . . .		776.260	
	6	Állami pénztárak:			
		a) Központi állami pénztár	60.873		

	b) Állami pénztár Budapesten	33.130	
	c) Állami pénztár Zágrábban	16.204	
	Összesen (6. czím)	. . .	110.207
7	Adóhivatalok:		
	Személyi járandóságok	. . .	1,118.964
	Dologi kiadások		
8	Pénzügyi, illetőleg vám- és adóőrség:		
	Személyi járandóságok	. . .	2,100.000
	Dologi kiadások		
9	Jogügyi igazgatóságok:		
	a) Budapesten:		
	Személyi járandóságok	58.765	
	Dologi kiadások	3.053	
	b) Zágrábban:		
	Személyi járandóságok	13.644	
	Dologi kiadások	3.190	
	Összesen (9. czím)	. . .	78.652
10	Kincstári ügyészségek:		
	Személyi járandóságok	69.947	
	Dologi kiadások	17.202	
	Összesen (10. czím)	. . .	87.149
11	Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországban	. . .	5.695
12	Állandó kataster	. . .	404.830
13	Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán	96.050	
	Bányász-iskola Selmeczbányán	9.753	
	Bányász-iskola Felsőbányán	10.310	
	Bányász-iskola Nagyágon	435	
	Összesen (13. czím)	. . .	116.548

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	14	*a*) Egyenes adók kezelési, kivetési és beszedési költségei	813.000		
		b) A hadmentességi díjról szóló 1880. évi XXVII. t.-cz. 6. §-a értelmében a külön alap javára fordítandó.	828.535		
		Összesen (14. czim)	. . .	1,641.535	
	15	Fogyasztási adók beszedési költségei . . .	. . .	286.500	
	16	A fogyasztási adóvisszatérítések felosztásából az 1878. évi XIX. t.-cz. 2. §-a értelmében a szesz-adó czímén	. . .	320.540	
	17	Határvám kezelési költségei	. . .	310.152	
	18	Bélyeg kezelési költségei	. . .	194.558	
	19	Jogilletékek és díjak kezelési költségei . . .	. . .	32.000	
	20	Fémjelzés üzemi és kezelési költségei . . .	. . .	10.006	
	21	Dohányjövedék:			
		Dohányjövedéki központi igazgatóság. . .	79.964		
		Vétel, gyártás, eladás	20,915.937		
		Összesen (21. czim)	. . .	20,995.901	

22	Lottojövedék		1,697.000	
23	Sójövedék		2,589.978	
24	Állami jószágigazgatóságok és számvevőségek		154.508	
25	Állami jószágok		1,458.635	
26	Bányaigazgatóságok és számvevőségek		180.943	
27	Fémbányászat és opálbánya		3,460.874	
28	Fémkohászat		4,127.565	
29	Pénzverde fémbeváltással együtt		4,933.662	
30	Vasművek:			
	Központi vasműigazgatóság	50.877		
	Vasgyárak	4,503.773		
	Összesen (30. czim)		4,554.650	
31	Zsilvölgyi kőszénbánya		22.624	
32	Sótermelés		1,100.024	
33	Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok		55.889	
34	Állami nyomda		532.768	
35	Állami épületek		10.316	
36	Budapesti állami hidak		190.889	
37	Különféle kiadások		139.640	
	Együtt (XVI. fejezet, 1—37. czim)			55,884.852

Fejezet	Czim		Rovatonként	Címenként	Fejezetenként
			forint		
XVII.		**Közmunka- és közlekedési ministerium:**			
	1	*a*) Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	365.928		
		Dologi kiadások	89.950		
		b) Vasuti kormánybiztosok	4.200		
		Összesen (1. czim) . . .		460.078	
	2	Államépitészeti és folyammérnöki hivatalok:			
		Személyi járandóságok	379.207		
		Dologi kiadások	125.580		
		Összesen (2. czim) . . .		504.787	
	3	Kőutak kezelése, fentartása és épitése:			
		a) Kezelés	97.142		
		b) Fentartás.	3,024.290		

		c) Új utak és hidak épitése:		
		Háromszék megyében az ojtozi állami út szabályozására	17.000	
		Kolozsmegyében az apahida-szászrégeni állami út folytatólagos kiépitésére	20.000	
		Krassó-Szörény megyében a báziás-orsovai állami út kiépitésére	12.000	
		Zala megyében a pécs-varazsdi állami úton épitendő Mura-hidra	26.000	
		A törvényhatóságoknak útjaik és hidjaik fentartására	250.000	
		A Krndija hegyen átvezető nasicz-bektezi összekötő állami út folytatólagos kiépitésére . .	40.000	
		Az eszék-vukovári út Kliszától a vukovári vasuti állomás felé vezető részének folytatólagos kiépitésére	25.000	
		d) A Barcs és Terézienfeld közti Dráva hid kölcsöntörlesztési és vámkezelési költsége .	24.000	
		Összesen (3. czím)	. . .	3,535.432
	4	Viziutak kezelése, fentartása és épitése:		
		a) Kezelés	70.105	
		b) Fentartás	219.603	
		c) Új épitkezések:		
		A Dunánál:		
		Hajózási akadályok elhárítására	20.000	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Védművekre ugyancsak a Dunánál:			
		a) a marhazátonyi parterősités befejezésére .	8.134		
		b) a »Lidiánál« eszközlendő kotrásokra . .	150.000		
		c) az ordas-fajszi vonal szabályozására . .	400.000		
		d) a bajai partbiztositás folytatására . . .	100.000		
		e) a csölösztői partvédezet kiépitésének megkezdésére	26.415		
		f) a lipóti zárgát kiépitésére (első részlet) .	40.000		
		A Temesnél a folyó hajózhatóvá tételére .	27.900		
		A Drávánál szabályozási munkákra . . .	150.000		
		Sürgős munkákra és állami kezelés alatt nem álló folyókra segélykép	60.000		
		Összesen (4. czim)	. . .	1,272.157	
	5	Müszaki egyének kiképezésére s utazási ösztöndijakra	. . .	3.000	
	6	Posta:			
		Személyi járandóságok	2,972.600		
		Dologi kiadások	3,587.400		
		Összesen (6. czim)	. . .	6,560.000	
	7	Távirda:			
		Személyi járandóságok	1,202.220		
		Dologi kiadások	877.700		
		Összesen (7. czim)	. . .	2,079.920	
	8	A m. k. állami vasutak üzleti kiadásai:			
		Személyi járandóságok	6,179.300		
		Dologi kiadások	8,346.350		
		Összesen (8. czim)		14,535.650	

	9	A m. kir. állami gépgyár üzleti kiadásai:			
		Személyi járandóságok	90.801		
		Dologi kiadások	1,624.199		
		Összesen (9. czím)	. . .	1,715.000	
	10	A diósgyőri vas- és aczélgyár és barnaszén bánya kiadásai:			
		Személyi járandóságok	110 905		
		Dologi kiadások	2,487.438		
		Összesen 10. czím)	. . .	2,598.343	
		Együtt (XVII. fejezet, 1—10. czím)	. . .	. . .	33,254.367
XVIII		**Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister'um:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	206.308		
		Dologi kiadások	39.000		
		Összesen (1. czím)	. . .	245.308	
	2	Közgazdasági előadók díjazására az 1882. évi XX. t.-cz. alapján	. . .	30.000	
	3	Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:			
		Ipari czélokra	105.500		
		Kereskedelmi czélokra	5.770		
		Külkereskedelmi czélokra	10.000		
		Szabadalmak és védjegyek kezelése:			
		Személyi járandóságok	4.660		
		Dologi kiadások	3.700		
		Az 1878. évi XX. t.-cz. értelmében feltalálók által az osztrák kincstár javára 25% fejében oda átszámolandó	2.000		
		Összesen (3. czím)	. . .	131.630	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	4	A gazdaság különböző ágainak emelésére. .	. . .	439.286	
	5	Selyemtenyésztés emelésére	. . .	254.000	
	6	Gazdasági tanintézetek:			
		Magyaróvári gazdasági akadémia	64.110		
		Keszthelyi gazdasági tanintézet	35.600		
		Debreczeni gazdasági tanintézet	20.400		
		Debreczeni földmives-iskola	30.400		
		Kolozsmonostori gazdasági tanintézet . .	43.800		
		Kassai gazdasági tanintézet	31.250		
		Liptó-újvári földmives-iskola	14.800		
		Érdiószegi vinczellérképezde	8.100		
		Tarczali vinczellérképezde	9.790		
		Budapesti vinczellérképezde	10.830		
		Nagy-enyedi vinczellérképezde	7.500		
		Ménesi vinczellérképezde	10.000		
		Összesen (6. czím)	. . .	286.580	
	7	Állami erdők	. . .	4,148.619	
	8	Erdőfelügyelőségek:			

	Személyi járandóságok	102.650	
	Dologi kiadások	9.000	
	Összesen (8. czím)	. . .	111.650
9	Országos erdei alap:		
	Erdősitésekre, és pedig kopár s más terméketlen erdőterületek befásitására	10.000	
	A törvény által kivánt szakképzett erdőőrök nevelésére és a Szegeden felállitott szakiskola tanitó- és segédszemélyzetének dijazására.	15.000	
	Az erdőtörvény 208. §-ában emlitett országos erdei alap részére	5.000	
	Összesen (9. czím.)	. . .	30.000
10	Állami lótenyészintézetek:		
	Lótenyészintézeti központi igazgatás . . .	26.134	
	Méneskari hadapródiskola	10.000	
	Ménesbirtok-gazdaságok	962.884	
	Ménesek	716.317	
	Méntelepek	1,064.540	
	Lóversenyek	28.000	
	Lótenyésztési jutalmak	17.302	
	Magánosok és községek méntartása segélyezésére és közös csikólegelők előmozditására	20.000	
	Tenyészanyag vásárlására és a káposztásmegyeri kanczatelep szükségletére (a lótenyész-alap jövedelméből)	14.752	
	Összesen (10. czím)	. . .	2,859.929

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	11	Vesztegintézetek:			
		Személyi járandóságok			
		Dologi kiadások	32.460		
		A boszniai határszélen 3 vesztegintézet és egy kirendeltség szükséglete	11.090		
		A kőbányai és soproni állami sertésvesztegeldék	9.600		
		Összesen (11. czím)	10.200	63.350	
		. . .			
	12	A keleti marhavész és egyéb járványos állati betegségek elfojtására:			
		Személyi járandóságok			
		Dologi kiadások	33.200		
		Összesen (12. czím)	46.800	80.000	
		. . .			
	13	Budapesti állatorvosi tanintézet:			
		Személyi járandóságok			
		Dologi kiadások	29.833		
		Összesen (13. czím)	14.639	44.472	
		. . .			
	14	Bányakapitányságok:			
		Személyi járandóságok			
		Dologi kiadások	51.526		
		Összesen (14. czím)	10.574	62.100	
		. . .			

15	Földtani intézet:			
	Személyi járandóságok	19.655		
	Dologi kiadások	21.345		
	Összesen (15. czím)	. . .	41.000	
16	Statistikai hivatal:			
	Személyi járandóságok	49.140		
	Dologi kiadások	101.000		
	Összesen (16. czím)	. . .	150.140	
17	Tengeri hajózás és révügy:			
	a) Tengerészeti igazgatás:			
	Személyi járandóságok	86.380		
	Dologi kiadások	19.520		
	b) Szakoktatás:			
	Személyi járandóságok	12.075		
	Dologi kiadások	4.840		
	c) Tengerészeti külön czélokra	36.450		
	d) Tengeri kikötők	54.300		
	Összesen (17. czím)	. . .	213.565	
18	Budapesti kir. zálogház	. . .	200.000	
19	Mértékhitelesítés:			
	Személyi járandóságok	7.300		
	Dologi kiadások	6.071		
	Összesen (19. czím)	. . .	13.371	
	Együtt (XVIII. fejezet, 1—19. czím)	. . .	. . .	9,405.000

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
XIX.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	195.291		
		Dologi kiadások	17.247		
		Összesen (1. czím)	. . .	212.538	
	2	Tanulmányi ügyek igazgatása:			
		Országos közoktatási tanács	6.200		
		Tankerületi főigazgatóságok	70.160		
		Népnevelési tanfelügyelőségek	194.000		
		Vizsgálati bizottmányok	10.000		
		Összesen (2. czím)	. . .	280.360	
	3	Tanintézetek:			
		Felsőbb tanintézetek:			
		Budapesti kir. egyetem:			
		Személyi járandóságok	367.460		
		Dologi kiadások	173.984		
		Középiskolai tanárképezde és az azzal egybekötött gyakorló-iskola:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások	42.683		

Kolozsvári egyetem:	
Személyi járandóságok	157.998
Dologi kiadások	42.000
Kolozsvári középiskolai tanárképezde:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	14.000
József-műegyetem:	
Személyi járandóságok	134.844
Dologi kiadások	27.900
Országos mintarajztanoda és iparművészeti szakiskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	73.180
Nagyszebeni jogakadémia:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások	21.435
Középtanodák:	
Gymnasiumok:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások, és pedig:	
Budapesti állami gymnasium . . .	168.727
Nagyszebeni » . . .	
Kaposvári » . . .	
Fiumei » . . .	
Losonczi » . . .	
Munkácsi » . . .	
Zombori » . . .	
Fehértemplomi » . . .	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Reáliskolák:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások, és pedig:			
		Budapesti, budai állami reáliskola . . .			
		Budapesti, pesti » » . . .			
		Győri » » . . .			
		Kassai » » . . .			
		Körmöczi » » . . .			
		Lőcsei » » . . .			
		Nagyváradi » » . . .			
		Pancsovai » » . . .			
		Pécsi » » . . .	449.363		
		Szegedi » » . . .			
		Székelyudvarhelyi » » . . .			
		Temesvári » » . .			
		Soproni » » . . .			
		Dévai » » . . .			
		Kecskeméti » » . . .			
		Nagykállói » » . . .			
		Aradi » » . . .			
		Székesfehérvári » » . . .			

Pozsonyi főreáliskola segélyezésére . . .	4.000
Sümegi » » . . .	4.000
Esztergomi » » . . .	2.000
Hitfelekezeti középiskolák segélyezésére az 1883. évi XXX. t.-cz. 47. §-a értelmében	15.000
Középiskolák közös költségei	10.000
Szakiskolák, és pedig:	
a) Bábaiskolák Nagyszebenben, Nagyváradon, Pozsonyban és Szegeden:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	20.000
b) Gépészeti ipariskola Kassán:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	13.440
c) Budapesti ipar-középiskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	58.375
d) Iparos tanulók iskolái	22.000
e) Fiumei állami kereskedelmi iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	14.900
f) Kereskedelmi iskolák segélyezésére	15.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Tanitó-képezdék, elemi-, felsőbb nép- és polgári iskolák:			
		Férfi elemi és polgári tanitó-képezdék:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások:			
		Budapesti, budai férfi elemi és polgári tanitó képezde			
		Bajai » » » » » »			
		Félegyházai » » » » » »			
		Csurgói » » » » » »			
		Dévai » » » » » »			
		Iglói » » » » » »			
		Kolozsvári » » » » » »			
		Lévai » » » » » »			
		Losonczi » » » » » »	319.070		
		Márm.-szigeti » » » » » »			
		Modori » » » » » »			
		Sárospataki » » » » » »			
		Szék.-kereszturi » » » » » »			
		Zilahi » » » » » »			
		Znyó-várallyai » » » » » »			
		Aradi » » » » » »			
		Csáktornyai » » » » » »			

Elemi és polgári tanitónő-képezdék:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások:	
Budapesti, budai elemi és polgári tanitónő-képezde: Kolozsvári » » » » » Pozsonyi » » » » » Szabadkai » » » » » Budapesti, pesti » » » » » Győri » » » » »	209.993
Tanitóképezdék közös költségei	8.000
Tornapóttanfolyamok	6.000
Népnevelési szükséglet	1,000.000
A néptanitók nyugdíjintézete segélyezése az 1875. évi XXXII. t.-cz. 36. §-a szerint	150.000
A »Néptanitók Lapja« kiadására	10.000
Állami felsőbb leányiskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások .	98.271
Kolozsvári felsőbb leányiskola segélyezésére . .	2.000
Siketnémák intézete Váczon:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	35.750
Vakok országos intézete Budapesten:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	34.035
A balatonfüredi szeretetház költségeinek fedezésére	5.000

Fejezet	Cím		Rovatonként	Címenként	Fejezetenként
			forint		
		Állami tanintézetek építésére felvett kölcsönök kamatozása és tőke törlesztése:			
		Az egyetemi épületek létesítésére	146.322		
		Az egyetemi boncztani intézet felépítésére .	21.000		
		Az egyetemi belkóroda felépítésére . . .	21.000		
		A budap. tudom. egyetemi orvoskari intézetek felépítésére	43.132		
		A budapesti egyetem természettudományi intézeteinek elhelyezésére	15.000		
		A budapesti V. kerületi állami reáliskola épületének megkezdésére	10.000		
		A kir. József-műegyetem és az állatgyógyintézet elhelyezésére	50.000		
		A kolozsvári egyet. boncztani intézet létesítésére	8.000		
		A kassai gépészeti ipariskola vétele és építésére	2.760		
		Az I. szülészeti kóroda elhelyezésére megveendő Bánffy-féle ház 100.000 frtnyi vételárának és a vételár kamatjának törlesztésére az eddigi házbér	6.542		
		Az I. szülészeti kóroda kibővítésére és esetleges újjáépítésére a vallásalapból megveendő ház és telek 161.230 frt vételárának és a vételár kamatjának törlesztésére. . . .	9.600		
		Összesen (3. czím)	. . .	4,063.764	

	4	Ösztöndíjak és egyéb tanulmányi czélok:		
		Utazási ösztöndíjak felsőbb és középiskolai tanárok és tanárjelöltek számára . . .	12.000	
		A nagyszebeni Teréz-árvaház kir. alapitványi javadalma	17.690	
		A károlyfehérvári r. kath. káptalan részére kir. alapitványi évi járulék	5.985	
		A kolozsvári elemi iskola rajztanitójának .	315	
		Alapitványi járulék az erdélyi iskola-alap részére a tanitók fizetéseinek pótlására .	10.452	
		Segély az ösztöndij-alapnak	1.064	
		Szegény tanulók segélyezésére	1.200	
		Goldberg-féle ösztöndij: 2 állomás, egyenkint 315 frttal	630	
		Kamarai járandóság, erdélyi helv. hitvallású evang. egyházak és tanodák számára . .	14.000	
		Kamarai járandóság három róm. kath. lelkész számára	187	
		Halli alapitványi alafák és segélydijak, és pedig: 7 alafa 420 frttal, 7 segélydij 210 frttal .	4.180	
		A magyarországi középtanodákba járó 15 horvátországi tanuló számára 200 frttal . .	3.000	
		Oly egyetemi magántanárok jutalmazására, kik elméleti szakot adnak elő, melyre rendszeresitett tanszék vagy nem létezik, vagy betöltve nincs, s kiknek a tanári pályán megtartása az illető fakultás véleménye szerint kivánatos	3.000	
		Ösztöndijak a magyar határőrvidék számára .	4.740	
		Összesen (4. czim)	. . .	78.443

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	5	Közművelődési czélok:			
		Magyar nemzeti muzeum: Személyi járandóságok és dologi kiadások	100.000		
		Országos képtár: Személyi járandóságok és dologi kiadások	26.000		
		Meteorologiai központi intézet: Személyi járandóságok és dologi kiadások	14.580		
		Országos zeneakadémia és szini tanoda: Személyi járandóságok és dologi kiadások	43.050		
		Nemzeti zenede segélyezésére	1.500		
		Iparmuzeum: Személyi járandóságok és dologi kiadások	16.800		
		Technologiai muzeum: Személyi járandóságok és dologi kiadások	14.000		
		Festészeti mesteriskola: Személyi járandóságok és dologi kiadások.	11.083		
		Magyar művészeti ösztöndíj-alap: 3 ösztöndíj 420 frttal	1.260		
		Képzőművészet czéljaira, jelesen: utazási ösztöndíjakra, megrendelésekre, elaggott művészek segélyezésére	15.000		

A képzőművészeti társulat segélyezésére . .	4.000	
Stazione Zoologica (Nápolyban) számára egy dolgozó asztal használásáért évi 2.000 frank az aranyfelpénzzel együtt bankértékben .	952	
Müemlékek:		
a) Országos bizottság	15.000	
b) Vajda-Hunyad várának fentartására átalányul	5.000	
Egy történelmi arczképcsarnok létesitésére .	1.000	
A magyar földrajzi társulat segélyezésére (kiadványainak nagyobbitására, jelesen: térképekkel ellátására)	1.000	
Magyar történelmi és irodalomtörténeti források és emlékek kiadására és feldolgozására	15.000	
A magy. tud. Akadémia könyvtárának gyarapitására	5.000	
A magy. tud. Akadémia mathem. és term. tud. osztálya részére országos érdekü kutatásokra és közleményekre	5.000	
A magy. kir. természettudományi társulatnak évi segélyezésére, oly czélból: hogy a társulat ez összeget országos érdekü kutatásokra és közleményekre forditsa . . .	4.000	
Elszegényedett hazai irók vagy ezek családjainak segélyezésére	3.500	
Tornamesterek kiképzésére	3.000	
Összesen (5. czim)		305.725

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			f o r i n t		
	6	Egyházi czélok:			
		A görög szertartású kath. egyháznak . . .	99.000		
		Az ágostai hitvallású evang. egyháznak . .	36.000		
		A helvét hitvallású evang. egyháznak. . .	65.000		
		A görög keleti hitvallású egyháznak . . .	100.000		
		Az unitária hitvallású egyháznak	5.000		
		Az izraelita vallásúak egyházának. . . .	5.000		
		Összesen (6. czím)	. . .	310.000	
		Együtt (XIX. fejezet, 1—6. czím)	. . .	. . .	5,250.830
XX.		**Igazságügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	160.670		
		Dologi kiadások	55.800		
		Összesen (1. czím)	. . .	216.470	

2	Királyi Curia:		
	Személyi járandóságok	421.172	
	Dologi kiadások	16.900	
	Összesen (2. czím) . . .		438.072
3	Királyi tábla Budapesten:		
	Személyi járandóságok	575.100	
	Dologi kiadások	31.343	
	Összesen (3. czím) . . .		606.443
4	Királyi tábla Maros-Vásárhelyen:		
	Személyi járandóságok	101.417	
	Dologi kiadások	7.000	
	Összesen (4. czím) . . .		108.417
5	Királyi főügyészségek:		
	Személyi járandóságok	34.530	
	Dologi kiadások	11.420	
	Összesen (5. czím) . . .		45.950
6	Királyi törvényszékek és járásbíróságok . . .	. . .	6,141.011

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	7	Királyi ügyészségek :			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások		2,139.566	
	8	Országos fegyintézetek és kerületi börtönök :			
		Illavai országos fegyintézet	109.705		
		Lipótvári országos fegyintézet . . .	125.246		
		Mária-nostrai országos fegyintézet . . .	42.405		
		Munkácsi országos fegyintézet	85.105		
		Szamosujvári országos fegyintézet . . .	104.300		
		Nagy-enyedi kerületi börtön	48.280		
		Váczi kerületi börtön	98.122		
		Kis-hartai közvetitő intézet	10.000		
		Váczi állami fogház	6.397		
		Összesen (8. czim)	. . .	629.560	
	9	Országos rabsegély- és javitóintézeti alap . .	. . .	313.851	
	10	Telekkönyvezés	. . .	7.000	
	11	Törvények szerkesztése	. . .	6.000	
		Együtt (XX. fejezet, 1—11. czim)	. . .	. . .	10,652.340

XXI.		**Honvédelmi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások (átalánykép)	. . .	288.421	
	2	Honvédségi intézetek:			
		Hadbirósági költségek	4.000		
		Központi ruharaktár	18.292		
		Fegyverzeti bizottság	16.758		
		Ludovika-akadémia	234.784		
		Honvéd-menház	33.639		
		Összesen (2. czim)	. . .	307.473	
	3	Ujonczozás-felülvizsgálati költségek	. . .	35.000	
	4	Honvédfőparancsnokság	. . .	58.441	
	5	Kerületi parancsnokságok	. . .	214.445	
	6	Csapatok:			
		Gyalogság, Koronaőrség, Lovasság } átalánykép	. . .	6,070.000	
	7	Csendőrségi költségek	. . .	10.417	
	8	Honvédhadbirósági tiszti kar	. . .	44.719	
	9	Honvéd hadbiztosság	. . .	65.031	
	10	Honvéd szakszámvevőség	. . .	81.787	
	11	Alapitványi helyek a közös katonai intézetekben	. . .	54.400	
		Együtt (XXI. fejezet, 1—11. czim)	. . .	. . .	7,230.134
		Rendes kiadások összege	. . .	. . .	**298,157.392**

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		B) **Átmeneti kiadások és beruházások.**			
		I. Átmeneti kiadások.			
I.		**Állami számvevőszék:**			
		Egy számfölötti II-od oszt. számvizsgáló illetményei	. . .	. . .	1.600
II.		**Belügyministerium:**			
	1	Igazoló bizottmány költsége	. . .	4.588	
	2	A bécsi lelenczházakban ápolt magyarországi illetőségű törvénytelen ágyból származott gyermekek után felmerült költségekre . . .	. . .	45.000	
	3	Az 1881. évi III. t.-cz. értelmében felállított V. és VI-ik csendőrparancsnokság folytatólagos szervezésére	. . .	300.000	
	4	A Budapest várbeli országház épületeinek halasztbatlan helyreállitási költségeire . . .	. . .	6.000	
	5	A pozsonyi országos kórházban felállitandó mosókonyha költségeire	. . .	8.262	
		Együtt (II. fejezet, 1—5. czím)	. . .	. . .	363.850

III.		Pénzügyministerium :		
	1	A rendelkezés alá jutott állami tisztviselők illetményeire	. . .	5.000
	2	Az állami javaknál a bérhátralékok leszámolásának keresztülvezetésére, a telepitvényes ügyek lebonyolitására, és az állami javak eladásának előkészitésére szükséges tervek és helyszini szemlék költségeire	. . .	10.000
	3	*a*) A körmöczi pénzverde által a nagyszombati conviktusnak megtéritendő követelés . . .	7.490	
		b) A selmeczbányai ezüstkohónál levő házak és telkek megvételére	3.000	
		c) Egy ácsmühely felépitésére ugyanott . . .	1.000	
		d) Egy lakház felépitésére	5.000	
		Összesen (3. czim)	. . .	16.490
	4	Az 1867. év végéig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére	. .	22.400
	5	Szeged város kárvallott lakosainak az 1880. évi XX. t.-cz. 27. §-a alapján adandó 500.000 frt rovására adott kisebb kölcsönök után a 29. §. illetőleg az 1882. évi VII. t.-cz. 4. §-a értelmében az állami kincstár által fizetendő annuitási részletek	. . .	24.000
	6	Szeged város lakóinak az 1880. évi XX. t.-cz. alapján adott kamatozó kölcsönökre egyszerre történt visszafizetések után az állami kincstár által fizetendő járulék	. . .	800
	7	Az 1881. évi LII. t.-cz. és 1882. évi XXVI. t.-cz. alapján igénybevett összegek után az államkincstár által fizetendő	. . .	145.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
	8	A szőlődézsmaváltsági tartozásoknak az 1883. évi XI. t.-cz. alapján foganatositandó felszámolására	. . .	18.000	
	9	A pénzügyigazgatóságok részére beszerzendő új butorokra és a felállitandó új adóhivatalok első felszerelésére	. . .	5.000	
	10	Országos dohánykiállitási költségek: *a*) dohányvétel . . . . . 10.000 frt *b*) dohánygyártás. . . . . 10.000 »	. . .	20.000	
	11	Az 1883. évi XLI. t.-cz. alapján felvett 6,764.800 frtnyi jelzálogkölcsön kamat- és tőketörlesztésére	. . .	450.000	
	12	A pénzügyi közigazgatási bíróság hivatalos helyiségének első felszerelésére	. . .	5.000	
	13	Szegedi biztosság számvevőségi ügyeinek lebonyolitására	. . .	4.000	
		Együtt (III. fejezet, 1—13. czim)	. . .	. . .	725.690
IV.		**Közmunka- és közlekedési ministerium:**			
	1	A szegedi kir. biztosság müszaki teendőinek legombolyitására átalánykép	. . .	. . .	8.000

V.		**Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium:**			
	1	Phylloxera elleni intézkedésekre	. . .	50.000	
	2	A csákovai és adai földmives-iskolák költségeire	. . .	10.000	
	3	Az »Adria« gőzhajózási társaság segélyezésére	. . .	150.000	
	4	Az »Adria« gőzhajózási társaság felügyeletére .	. . .	5.000	
	5	Rendes gőzhajózási járatok segélyezésére, a magyar-horvát tengerpart mentén	. . .	10.000	
	6	Az 1883: XII. t.-cz. értelmében az 1885. évi budapesti országos általános kiállitás költségeinek fedezésére:			
		a) állami segély	. . .	25.000	
		b) 1885. év végeig visszatéritendő előleg. .	. . .	225.000	
	7	A rimaszombati földmives-iskola alapitási és első felszerelési költségeire	. . .	10.000	
	8	A földtani intézetnél a vegyműhely felszerelésére	. . .	2.000	
		Együtt (V. fejezet, 1—8. czim)	. . .	. . .	487.000
VI.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	A budapesti egyetemi anthropologiai intézet folytatólagos felszerelésére	. . .	1.000	
	2	A budapesti egyetemi palaeontologiai intézet folytatólagos felszerelésére butorral, valamint tananyaggal és taneszközökkel való ellátására .	. . .	1.000	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				forint	
	3	A kolozsvári »Karolina« kórházban elhelyezett egyetemi kórodák után 1873. évtől 1879. év végeig felmerült és 4 év alatt fizetendő 14.000 frtnyi túlköltségből 1884. évben fedezendő 3-ik részletül	. . .	3.500	
	4	Hasonló czím alatt 1880. évben felmerült túlköltségek megtérítésére végrészletül . . .	. . .	4.500	
	5	A műegyetemnek eszközökkel, gépek és tanszerekkel leendő ellátására megkivántató 135.000 forintból II. részletül	. . .	45.000	
	6	A közmunka- és közlekedési m. k. minister által megnyitott »elektro-technikai tanfolyam«-nak az előadásokhoz szükséges (a műegyetem tulajdonában maradó) eszközök és készülékekkel leendő felszerelésére.	. . .	2.000	
	7	A budapesti egyetemi elmekórtani tanszéknek tan- és buvárlati eszközökkel, műszerekkel stb. leendő felszerelésére	. . .	900	
	8	A budapesti egyetem közegészségtani intézetének folytatólagos felszerelésére	. . .	900	

9	Az iparművészeti muzeummal kapcsolatos iroda, kiállitási és rajzterem átalakitására s részleges bebutorozására	. . .	1.000	
10	Az iparművészeti szakiskola helyiségeinek átalakitására és első berendezésére, légszesz bevezetésére és iskolai butorzatra. . . .	. . .	4.000	
11	Az orvoskari, decani és könyvtári, továbbá a gyógyszertani intézet, I-ső belgyógyászati kóroda, szemészeti kóroda, törvényszéki orvostan, az élet- és kórvegytani intézetek, valamint a gondnoki hivatal összes butorainak és egyéb készleteinek csomagolási, átszállitási és elhelyezési költségeire	. . .	3.000	
12	A budapesti VII. ker. állami gymnasium helyiségeinek átalakitására és belső felszerelésére, valamint tanári könyvtár létesitésére . . .	. . .	4.000	
13	A technologiai iparmuzeum épitkezési költségeinek részbeni fedezésére felvett 12.000 frtnak 1-ső harmadrésze	. . .	4.000	
14	A budapesti egyetem kórboncztani és kórszövettani intézetének folytatólagos fölszerelésére .	. . .	1.000	
	Összesen (VI. fejezet, 1—14. czim)	. . .	. . .	75.800

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
VII.		**Honvédelmi ministerium:**			
	1	Az országos honvédsegélyző-egylet rendelkezésére	. . .	70.000	
	2	Fegyverek átalakitására és pótlására 1881. évben 4 évre engedélyezett összeg IV. utolsó részlete	. . .	210.650	
	3	Hadi készletként beszerzendő új töltényekre 1882. évben 5 évre engedélyezett összeg III. részlete	. . .	120.000	
	4	A hadi készlet kiegészitésére beszerzett 6000 drb gyalogsági puska árának I. törlesztési részlete	. . .	95.000	
		Együtt (VII. fejezet, 1—4. czim)	. . .	. . .	495.650
		Átmeneti kiadások összege	. . .	. . .	**2,157.590**
		II. Beruházások.			
I.		**Ministerelnökség:**			
		A ministerelnökségi épületben szükségesnek mutatkozó épitkezések költségeire.	. . .	. . .	5.000

II.		**Pénzügyministerium:**			
	1	Építkezésekre a határvámjövedéknél	. . .	12.000	
	2	Építkezésekre a dohányjövedéknél	. . .	280.500	
	3	Építkezésekre az állami jószágoknál . . .	. . .	50.000	
	4	Beruházások a bányászat és pénzverésnél:			
		a) A körmöczbányai Nándor-altárna berendezésére	125.000		
		b) Építkezésekre a vasműveknél	82.500		
		c) Építkezésekre a fémbányászatnál	220.000		
		d) Építkezésekre a pénzverdénél	74.702		
		Összesen (4. czim)	. . .	502.202	
	5	Földadó-szabályozási költségek	. . .	2,000.000	
	6	A vágvölgyi vasut megvételére a 6,988.000 forinttal megállapitott vételár 1884. évben fizetendő részlete az 1879. évi XXVII. t.-cz. alapján	. . .	600.000	
	7	5,612 darab tiszavidéki vasuti részvény törlesztésére az 1880. évi XXXVIII. t.-cz. alapján	. . .	1,376.658	
	8	Új-szőny-brucki vasut csere értéke	. . .	2,611.704	
	9	A Gölniczvölgyi helyi érdekü vasut épitési költségeihez való hozzájárulás fejében. . . .	. . .	200.000	
		Együtt (II. fejezet, 1—9. czim)	. . .	. . .	7,633.064

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
III.		**Közmunka- és közlekedési ministerium:**			
	1	Budapesti dunarész szabályozására:			
		a) a szabályozási művek fentartására . . .	10.000		
		b) a promontori ágban létesitendő szabályozásra	1,045.000		
		c) felügyelet, felülvizsgálat és szelvényezésre	36.000		
		Összesen (1. czim) . . .		1,091.000	
	2	Fiumei kikötő épitésére:			
		a) a nagy kikötő épitésére	561.802		
		b) a felügyeletre	16.000		
		Összesen (2. czim) . . .		577.802	
	3	A Tiszánál létesitendő szabályozásra		1,000.000	
	4	Szeged város belterületén épitendő rakpartra .		50.000	
	5	Az egyesült Körös folyónál az átmetszések kiásatására és bővitésére		800.000	
	6	A budapest-zimonyi vasut és szárnyvonalainak épitésére		1,712.708	
	7	A budapest-újszőnyi vasut épitésére		4,100.000	
	8	A honvédelem szempontjából egyes köz- (állami és törvényhatósági) utakon sürgősen szükségelt hiánypótlásokra		550.000	

9	A távirda hálózat fejlesztésere	. . .	100.000	
10	Beruházások és felszerelések az állami vasutaknál	. . .	576.000	
11	Új épitkezések és új forgalmi eszközök beszerzése az állami vasutaknál:			
	a) A budapesti személypályaudvar épitésére (IV. részlet)	2,000.000		
	b) A dunaparti teher-pályaudvar további épitésére (V. részlet)	600.000		
	c) A rákosi rendező pályaudvarnak további bővitése	62.000		
	d) Az aradi pályaudvar további épitése (II. részlet)	220.000		
	e) A budapest-józsefvárosi állomás mellett levő központi főmühely további kiépitésére. . .	500.000		
	f) 150 darab mozdonynak beszerzésére (I. törlesztési részlet)	150.000		
	g) 2000 db teherkocsi beszerzésére (I. törlesztési részlet)	400.000		
	h) Beszerzett 600 darab teherkocsi vételárának törlesztésére (II. részlet)	262,200		
	Összesen (11. czim)	. . .	4,194.200	
12	Beruházások a m. k. állami vasutak gépgyáránál	. . .	140.000	
13	Beruházások a diósgyőri vas- és acélgyár és barnaszénbányánál	. . .	275.000	
	Együtt (III. fejezet, 1—13. czim)	. .	. . .	15,166.710

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
IV.		**Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium:**			
	1	Gazdasági tanintézetek:			
		a) keszthelyi intézetnél géptár és nyári juhakol felépitésére és átalakitásokra	7.000		
		b) a debreczeni gazdasági tanintézetben légszeszvilágitás bevezetésére	4.000		
		c) a kolozsmonostori gazdasági tanintézetnél a Nagyszamos folyón épitendő hidra . . .	7.000		
		d) a budapesti vinczellér-képezde épületének nagyobbitására és belső felszerelésére . .	4.600		
		Összesen (1. czim) . . .		22,600	

2	A lótenyészintézetnél szükséges épitkezésekre		100.000	
3	Boyák beszerzésére		18.000	
4	A VI. számú tárház harmadik részének kiépitésére Fiumében		260.000	
5	A II. rakodón a tárházak mentén létesitendő közlekedési főút helyreállitására és vasrácsozat költségeire Fiumében		5.000	
6	A Zichy-móló egy részének kikövezetésére		5.000	
7	A fiumei kikötőnek és a kikötő-tárházaknak vizmű készülékkel való berendezésére I. részlet.		20.000	
8	Egy mentő gőzös beszerzésére		17.000	
9	A gőzdaru és gőzkotró gépeinek helyreállitására . . .		6.000	
10	Beruházások az állami erdőknél		193.900	
	Együtt (IV. fejezet, 1—10. czim)		. . .	647,500

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
V.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	A budapesti tudományos egyetemi könyvtár hiányai pótlására 5 év alatt felveendő 15.000 frt első évi részletétül	. . .	3.000	
	2	A zombori m. kir. államgymnasiumi épület létesítésére I. részlet fejében	. . .	30.000	
	3	A kolozsvári egyetem vegytani intézetének folytatólagos felszerelésére	. . .	4.000	
	4	A budapesti egyetem orvoskari központi épületben elhelyezett intézetek és hivatalok vagyis a gyógyszertani, az általános és kisérleti kórtani, az élet és kórvegytani, a törvényszéki orvostani intézetek, a szemészeti kóroda, a decani és országos közegészségtanácsi hivatalok s a kari könyvtár, nemkülönben az I-sö belgyógyászati kórház helyiségeinek viz- és légszeszvezetékkel, fürdővel és butorokkal, valamint az illető kórodáknak ágy és ruhanemüekkel felszerelésére, végre mindezen in-			

		tézeteknek a megkivántató tan- és buvárlati műszerekkel és eszközökkel való ellátására		114.000	
		Együtt (V. fejezet, 1—4. czim) . . .		. . .	151.000
VI.		**Igazságügyi ministerium:**			
	1	Börtönátalakitásokra és felszerelésekre		100.000	
	2	A Szegeden felállitandó törvényszék polgári és büntető osztálya, egy kerületi börtön és fogház számára emelendő állami épületek előállitására engedélyezett 850,000 frtból a III. részlet		223.333	
		Együtt (VI. fejezet 1—2. czim) . . .		. . .	323.333
		Beruházások összege . . .		. . .	**23,926.607**
		## *C*) Rendkivüli közösügyi kiadás.			
I.	1	Rendkivüli közösügyi kiadás		2,556.392	
	2	A Bosznia és Herczegovinában, továbbá a Lim területén álló parancsnokságok, intézetek és csapatok 1884. évi rendkivüli szükséglete 7,197.000 frt után		2,259.858	
		Együtt (I. fejezet 1—2. czim) . . .		. . .	4,816.250
		Kiadások főösszege . . .		. . .	**329,057.839**

3. §.

Az előbbi szakaszban megajánlott kiadások fedezésére Magyarország jövedelmei, a magyar korona országait együtt illető közös költségekre és Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletére nézve egyszersmind Horvát-Szlavonországok bevételei jelöltetnek ki, a következő előirányzat szerint:

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		A) Rendes bevételek:			
I.		**Állami adósságok:**			
	1	Az állami kölcsönök tőketörlesztési évi aranyjáradékai fedezésére az 1880. évi VIII. és 1881. évi XI. t.-cz. alapján kibocsátandó járadékkötvények eladásából	. . .	3,481.211	
	2	A földtehermentesitési kötvények törlesztésének fedezésére az 1880. évi IX. t.-cz. alapján kibocsátandó 5% papirjáradékkötvények eladásából	. . .	6,478.493	
	3	Szőlődézsmaváltság	. . .	1,799.716	
	4	Maradvány- és irtványföldek megváltásából .	. . .	201.000	
	5	Sorsolási kölcsön:			
		A budapesti állami hidak tiszta bevételei .	463.514		
		A főváros által a rakpartokért fizetendő haszonbér	12.010		

		Az 1870. évi X. t.-cz. 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi pótlékok	420.000		
		Összesen (5. czím)	. . .	895.524	
	6	A budapesti állami hidak bevételeiből az 1870. évi XXX. t.-cz. alapján elvállalt budapesti lánczhid elsőbbségi kölcsön szükséglete fedezésére	. . .	98.744	
	7	Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján felvett tiszai és szegedi kölcsön pénzeiből adott kölcsönök évi járulékai	. . .	2,400.000	
		Együtt (I. fejezet 1—7. czím)	. . .	. . .	15,354.688
II.		**Fiume:**			
		Törvénykezési provisorium:			
		Rabtartási és bűnvádi költségtéritmények, rabok munkája utáni jövedelem és egyéb téritmények	. . .	. . .	100
III.		**Állami számvevőszék:**			
		Házbérjövedelem a bérbeadott helyiségek után .	. . .	. . .	1.770
IV.		**Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:**			
		A külföldre szóló útlevelek díjaiból	. . .	. . .	300

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
V.		**Belügyministerium:**			
	1	Járulék a földtehermentesitési alapból a földtehermentesitési alapigazgatóság költségeinek fedezésére	. . .	40.375	
	2	A régi országos alap rendelkezésre álló kamataiból	. . .	4.005	
	3	Általános közigazgatási bevételek:			
		A nemzeti szinházi alapok jövedelméből . .	27.300		
		Betegápolási költségtéritmény	60.241		
		Törvénytelen ágyból származott, Bécsben és egyéb lajtántúli lelenczházakban ápolt gyermekek tápdíjainak visszatéritése . . .	42.000		
		Országos tébolydák bevételei	110.486		
		»Hivatalos lap« jövedelme	33.550		
		Orsz. törvények és rendeletek tárának jövedelme	45.400		
		A fővárosi rendőrség átalánya.	422.794		
		Útlevelek kiszolgáltatásáért járó díjakból. .	10.000		
		Különféle bevételek	574		
		Összesen (3. czim)	. . .	752.345	
		Együtt (V. fejezet, 1—3. czim)	. . .	. . .	796.725
VI.		**Pénzügyministerium:**			
		Egyenes adók:			
	1	Földadó: állami adó	24,500.000		
		földtehermentesitési járulék. . . .	10,500.000		
		Összesen (1. czim)	. . .	35,000.000	

2	Házadó: állami adó	5,600.000	
	földtehermentesitési járulék . . .	2,400.000	
	Összesen (2. czim) . . .		8,000.000
3	Keresetadó: állami adó	12,506.805	
	földtehermentesitési járulék. . .	5,013.195	
	Összesen (3. czim) . . .		17,520.000
4	Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója: állami adó	2,110.881	
	földtehermentesitési járulék. . .	889.119	
	Összesen (4. czim) . . .		3,000.000
5	Bánya-adó: állami adó	70.000	
	földtehermentesitési járulék . . .	30.000	
	Összesen (5. czim) . . .		100.000
6	Tőkekamat- és járadék-adó:		
	a) Földtehermentesitési kötvények kamatai után	767.438	
	b) Szőlődézsmaváltsági kötvények kamatai után	49.000	
	c) Maradvány- és irtványföldváltsági kötvények kamatai után	7.500	
	d) A keleti vasuti államkötvények kamatai után	49.142	
	e) Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék utáni adó	1,000.000	
	f) Egyéb tőke-kamatok és járadékok után:		
	állami adó	2,070.564	
	földtehermentesitési járulék	856.356	
	Összesen (6. czim) . . .		4,800.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	7	Jövedelemadó	. . .	220.000	
	8	Malomadó	. . .	40.000	
	9	Kereskedelmi-, ipar- és védelmi adó	. . .	320.000	
	10	Vasuti és gőzhajózási szállitás használata utáni adó	. . .	3,800.000	
	11	Nyereményadó	. . .	220.000	
	12	Fegyveradó és vadászati adó	. . .	450.000	
	13	Hadmentességi díj	. . .	3,200.000	
	14	Általános jövedelmi pótadó	. . .	16,500.000	
	15	Késedelmi kamat:			
		Állami adó után	1,098.924		
		Földtehermentesitési járulék után	389.076		
		Maradvány- és irtványföld-váltsági járadék után .	12.000		
		Összesen (15. czim)	. . .	1,500.000	
	16	Adóbehajtási illetékek	. . .	450.000	
	17	Adóbehajtási költségtéritmény	. . .	100.000	
		Összesen (1—17. czim)	. . .	95,220.000	
		Fogyasztási adók:			
	18	Szeszadó	. . .	7,200.000	
	19	Boradó	. . .	3,470.000	

20	Húsadó	. . .	2,510.000
21	Söradó	. . .	1,000.000
22	Czukoradó, és pedig:		
	a) czukorgyárak üzemi adója	1,740.705	
	b) a gyárosok pótléka az 1878. évi XXIII. t.-cz. értelmében	193.412	
	Összesen (22. czim)	. . .	1,934.117
	Az 1881. évi IV., illetve 1883. évi V. t.-cz. alapján:		
23	Czukor-fogyasztás után	. . .	1,495.000
24	Sörfogyasztás után	. . .	805.000
25	Ásványolaj-adó	. . .	2,600.000
	Összesen (18—25. czim)		21,014.117
26	A fogyasztási adó-visszatérítések felosztásából az 1878. évi XIX. t.-cz. 2. §-a értelmében Magyarország javára sör- és czukoradó czímén . .	. . .	6,919.248
27	Agiónyeremény a határvám aranyfölöslegeinek a magyar korona országait illető része után . .	. . .	717.000
28	Határvám	. . .	458.000
29	Bélyeg	. . .	8,756.300
30	Jogilletékek	. . .	15,831.000
31	Díjak	. . .	305.600
32	Fémjelzés	. . .	23.642
33	Út-, hid- és révvám Horvátországban	. . .	26.063

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	34	Dohányjövedék: vétel, gyártás, eladás . . .	. . .	40,051.500	
	35	Lottojövedék	. . .	3.281.000	
	36	Sójövedék	. . .	14,580.296	
	37	Perköltségek	. . .	20.000	
	38	Állami jószágok	. . .	3,750.000	
	39	Bányaigazgatóságok és számvevőségek . . .	. . .	55.294	
	40	Fémbányászat és opálbánya	. . .	3,276.742	
	41	Fémkohászat	. . .	4,127.565	
	42	Pénzverde fémbeváltással együtt	. . .	4,933.572	
	43	Vasművek	. . .	4,875.935	
	44	Zsilvölgyi kőszenbánya	. . .	35.153	
	45	Sótermelés	. . .	1,100.024	
	46	Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	. . .	2.430	
	47	Állami nyomda	. . .	700.000	
	48	Állami épületek	. . .	30.275	
	49	Budapesti állami hidak	. . .	190.889	
	50	*a*) Állami vasutak tiszta jövedelme . . .	10,474.350		
		b) Állami gépgyár tiszta jövedelme . . .	230.000		
		c) Diósgyőri vas- és aczélgyár és barnaszénbánya tiszta jövedelme	240.000		
		Összesen (50. czim)	. . .	10,944.350	

	51	Ingó állami vagyon	35.666	
	52	Különféle bevételek	815.673	
		Együtt (VI. fejezet, 1—52. czím)		242,077.334
VII.		**Közmunka- és közlekedési ministerium:**		
	1	Számviteli költségek és kormányfelügyeletért fizetendő illetékek	19.700	
	2	Államépitészeti és folyammérnöki hivatalok . .	51.813	
	3	Köutak fentartása és épitése	32.890	
	4	Viziutak fentartása és épitése	891	
	5	Posta	8,360.000	
	6	Távirda	2,095.700	
	7	Az állami vasutak bevételeiből az üzleti kiadások fedezésére	14,525.650	
	8	Az állami gépgyár bevételeiből az üzleti kiadások fedezésére	1.715.000	
	9	A diósgyőri vas- és aczélgyár és barnaszénbánya bevételeiből az üzleti kiadások fedezésére . .	2,598.343	
		Együtt (VII. fejezet, 1—9. czím)		29,399.987

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
VIII.		**FöldmíveléS-, ipar- és kereskedelmi ministerium:**			
	1	Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok		38.000	
	2	A gazdaság különböző ágainak emelése. . . .		71.000	
	3	Selyemtenyésztés		242.000	
	4	Gazdasági tanintézetek jövedelme:			
		Magyaróvári gazdasági akadémia	40.900		
		Keszthelyi gazdasági tanintézet	14.400		
		Debreczeni gazdasági tanintézet	1.500		
		Debreczeni földmíves-iskola	26.810		
		Kolozsmonostori gazdasági tanintézet . . .	18.020		
		Kassai gazdasági tanintézet	9.900		
		Liptó-újvári földmíves-iskola	4.200		
		Tarczali vinczellérképezde	2.000		
		Budapesti vinczellérképezde.	1.900		
		Ménesi vinczellérképezde	3.220		
		Összesen (4. czim) . . .		122.850	

5	Állami erdők	. . .	6,172.573	
6	Országos erdei alap	. . .	25.000	
7	Állami lótenyészintézetek:			
	Ménesbirtok-gazdaságok	1,625.782		
	Ménesek	419.670		
	Méntelepek	244.310		
	A lótenyésztési alap jövedelme	14.752		
	Összesen (7. czim)	. . .	2,304.514	
8	Vesztegintézetek	. . .	18.000	
9	Az 1874. évi XX. törv.-czikk alapján befolyandó birságokból	. . .	5.000	
10	Budapesti állatorvosi tanintézet	. . .	8.500	
11	Bányailletékek	. . .	100.000	
12	Statistikai hivatal	. . .	60.000	
13	Tengeri hajózás és révügy	. . .	154.200	
14	Budapesti kir. zálogház	. . .	200.000	
15	Alapok, alapitványok és különféle bevételek .	. . .	14.650	
	Együtt (VIII. fejezet, 1—15. czim)	. . .	. . .	9,536.287

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
IX.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás	. . .	50.066	
	2	Tanintézetek:			
		Magyar kir. egyetemi alap	198.120		
		Tanárvizsgálati díjak	3.500		
		Tandíjszázalékok	2.500		
		Tanpénzek	124.000		
		Járulékok az egyes tanintézetek fentartásához	65.066		
		Siketnémák intézete Váczon	20.832		
		Vakok országos intézete Budapesten . . .	23.551		
		Összesen (2. czim)	. . .	437.569	
	3	Ösztöndíjak és egyéb tanulmányi czélok:			
		A magyar határőrvidéki alapitványi földek jövedelmeiből	. . .	4.740	
	4	Közművelődési czélok:			
		Magyar nemzeti muzeum-alap	11.142		
		Országos zeneakadémia	7.000		
		Magyar művészeti ösztöndíjalap	1.144		
		Összesen (4. czim)	. . .	19.286	
		Együtt (IX. fejezet, 1—4. czim)	. . .	. . .	511.601

X.		**Igazságügyi ministerium:**			
	1	Királyi főügyészségek:			
		Fegyelmi eljárási költségtéritmények és fegyelmi pénzbirságok	. . .	3.000	
	2	Királyi törvényszékek és járásbíróságok:			
		Járulékok a törvénykezési költségekhez. . .	. . .	11.675	
	3	Királyi ügyészségek	. . .	185.000	
	4	Országos fegyintézetek és kerületi börtönök:			
		Illavai országos fegyintézet.	13.500		
		Lipótvári országos fegyintézet	25.900		
		Mária-nostrai országos fegyintézet. . . .	800		
		Munkácsi országos fegyintézet	11.520		
		Szamosújvári országos fegyintézet	10.905		
		Nagy-enyedi kerületi börtön	1.645		
		Váczi kerületi börtön	45.530		
		Kis-hartai közvetitő intézet	5.500		
		Váczi állami fogház	200		
		Összesen (4. czim)	. . .	115.500	
	5	Országos rabsegély- és javitóintézeti alap . .	. . .	313.851	
		Együtt (X. fejezet, 1—5. czim)	. . .	. . .	629.026

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
XI.		**Honvédelmi ministerium:**			
	1	Honvédségi intézetek:			
		A Ludovika akadémiai általános alapnak és Budapest főváros magán alapitványának jövedelmeiből és a fizetéses növendékekért fizetett napidijak fejében	. . .	100.000	
	2	Honvéd menházalap jövedelme	. . .	278	
	3	Csapatok:			
		Az elárverezett és elhullott, továbbá a vállalkozók által megtéritett lovakért . . .	. . .	21.000	
	4	Haszonvehetetlen töltényhüvelyek és szabálytalan ólomért	. . .	48.376	
	5	Nyugdijak a közös hadügyi tárcza által a hadsereg állományából a honvédséghez áthelyezett tisztek után fizetendő téritvények	. . .	58.570	
		Együtt (XI. fejezet, 1—5. czim)	. . .	. . .	228.224
		Rendes bevételek összege	. . .	. . .	**298,536.102**
		## *B*) Átmeneti bevételek.			
I.		**Belügyministerium:**			
	1	Járulék a földtehermentesitési alapból, az igazoló bizottmány költségeinek megtéritése fejében .	. . .	4.588	

	2	Az erdélyi csendőrség részére 1879. évben beszerzett 52.000 töltény árának megtérítése fejében V. részletül	. . .	400	
		Együtt (I. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	4.988
II.		**Pénzügyministerium:**			
	1	Bordézsmaváltságból	. . .	8.000	
	2	Állami javak eladásából:			
		a) Állami javak eladásából	10,000.000		
		b) A telepitvényesek által fizetendő vételárak és kamatok (hátralékokkal együtt) . . .	750.000		
		c) A maradvány- és irtványföldek váltságdíjai	53.382		
		Összesen (2. czím)	. . .	10,803.382	
	3	Állami előlegekből	. . .	816.000	
	4	A budapest-zimonyi vasut épitési költségek fedezésére 5% papir-járadékkölcsön kibocsátása által az 1881-ik évi LXV. t.-cz. értelmében szerzett 28,000.000 frtból	. . .	1,712.708	
		Együtt (II. fejezet, 1—4. czím)	. . .	. . .	13,340.090
		Átmeneti bevételek összege	. . .	. . .	**13,345.078**
		Bevételek főösszege	. . .	. . .	**311,881.180**

4. §.

A 2-ik §-ban megállapitott összes 329.057,839 frtnyi kiadások
és a 3-ik §-ban megajánlott összes . . 311.881,180 frtnyi jövedelmek és bevételek
között . . . . . 17.176,659 frt
hiány mutatkozik.

Felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy ezen hiányt hitelmüvelet útján fedezze.

5. §.

Hogy az államnak a 3. §-ban elősorolt jövedelmei folyóvá tétethessenek, a törvényekbe igtatott egyenes és fogyasztási adók, jövedékek, díjak, bélyegek és illetékek, ugyszintén az adóköteles jövedelmek után az 1883: XLVI. t.-cz. 9.* és 10. §-aiban 1884-re megállapitott százalékokban kivetendő általános jövedelmi pótadó, a hadmentességi díj, — az út-, hid- és rév-vám és az állami vagyon jövedelmei s az állam egyéb bevételei, végre a volt határőrvidéken érvényben hagyott adók, az eddigi törvényekben eszközölt és a törvényhozás által netalán még teendő módositások megtartásának kikötése mellett az 1884. évre ezennel megajánltatnak és megszavaztatnak.

6. §.

Az előbbi §-ban megszavazott, valamint a 3-ik §-ban előirányzott s a 4-ik §-ban a hiány fedezésére kijelölt bevételek csupán a jelen törvényben megajánlott kiadásokra fordittathatnak, és átruházás e kiadásoknak se fejezetei, se czimei, se rovatai között nem engedtetik.

Kivételnek csak a rendes kiadások XVI. fejezete, 3., 4. . és 5. czímének személyi járandóságai között, a XVII. fejezet 4. czíme *a*), *b*), *c*), *d*), *e*) és *f*) rovatai kö-

zött, továbbá a XVIII. fejezet 6. czíme egyes rovatai között van helye; ezek között az átruházási jog megengedtetik.

7. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

II. TÖRVÉNYCZIKK

a szegedi honvédlaktanya épitésére az 1880 : XXX. t.-czikkel engedélyezett költség fedezetének emeléséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi február hó 27-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi február hó 29-én.)

1. §.

Az 1880. évi XXX. törvényczikkel Szegeden a honvéd kerületi parancsnokság és honvéd csapatok tisztjeinek elhelyezésére szolgáló lakház és két zászlóalj részére való laktanya épitésére a Ludovica alap tőkéiből engedélyezett 400,000 frtnyi kölcsönhöz ugyanezen alapból még 167,000 forint kölcsönvétel engedélyeztetik.

2. §.

A Ludovica alapból e szerint összesen 567,000 frt előlegezett tőke az idézett törvényczikk 3-ik §-ában megállapitott 5% kamatozás és 3/4% tőketörlesztés melletti visszafizetése, 1884. évi január 1-től kezdve, 41 1/2 éven át évenként 32,602 forint 50 krajczárral, a honvédelmi tárcza költségvetésének »Csapatok« czímén, az elhelyezési rovatból fedezendő.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

III. TÖRVÉNYCZIKK

az 1884-ik évben kiállitandó ujoncz- és póttartaléki jutalékok megajánlása tárgyában.

(Szentesitést nyert 1884. évi február hó 27-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi február hó 29-én.)

1. §.

A hadsereg és hadi tengerészet törvény által szabályozott számerejének biztositása végett a magyar korona országaira eső 39,552 főnyi ujonczjutaléknak és az ehez megkivántató 3,955 főnyi póttartaléknak kiállitása, az 1884-ik évre, az 1868-ik évi XL-ik törvényczikk 3-ik és 13-ik szakaszainak és az 1882-ik évi XXXIX-ik törvényczikk 8-ik szakaszának, illetőleg az 1879-ik évi LI-ik törvényczikknek értelmében megszavaztatik.

2. §.

Ezen ujoncz- és póttartaléki jutalékok a törvény értelmében felhivandó korosztályokba tartozó hadkötelesekből állitandók ki.

3. §.

Ezen törvény a kihirdetés napján azonnal életbe lép, s végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

IV. TÖRVÉNYCZIKK

az 1879: XX. t.-cz. hatályának megszünése után Szeged szab. kir. városában szükséges átmeneti intézkedésekről, és az 1882. évi VII. t.-cz. 2. §-ában foglalt intézkedésnek módositásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi márczius hó 2-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi márczius hó 7-én.)

1. §.

Mindaddig, mig az 1879: XX. törv.czikk értelmében kiküldött királyi biztos által a most idézett törvényczikk 5. §-a alapján Szeged szab. kir. városa újraépitése és rendezése czéljából megkezdett s nagy részben már foganatositott, valamint az 1880: XVII. törv.-czikk 1. §-ának *c)—j)* pontjaiban emlitett munkálatok bevégezve és az azokra vonatkozó leszámolások befejezve nincsenek, — ezen munkálatokra nézve Szeged szab. kir. város törvényhatóságának az 1870: XLII. törv.-czikk 43. §-a *c)* pontja határozmányán gyökerező joga hatályon kivül marad, s ezen munkálatokat és az azokra vonatkozó leszámolásokat a közmunka- és közlekedési minister, a mennyire szükséges, egyetértőleg a belügyministerrel és a pénzügyministerrel saját közegei által teljesitteti s a ministerium ezen munkálatokra nézve Szeged szab. kir. város törvényhatóságával szemben ugyanazon viszonyba lép, mely eddig a kir. biztos és a város törvényhatósága között fennállott.

2. §.

Szeged szab. kir. város törvényhatóságának az 1880: XX. törv.-czikk alapján engedélyezett 5½ millió forint kölcsön kamat- és tőketörlesztési évi járadékának fizetésére további egy évi halasztás engedélyeztetik oly értelemben, hogy ezen fizetés, melyet az 1882. évi VII törv.-czikk 2. §-a szerint a város 1884. évi január hó 1-étől kezdve tartoznék teljesiteni, csakis 1885. évi január hó 1-én veendi kezdetét és ennek megfelelően egy évvel később fog megszünni.

Ezen intézkedés következtében az 1884. évi kamat- és tőketörlesztési járadékot a kincstár fedezendi. Az ezen czélból előlegezendő 330,000 frt, az 1884. évi költségvetés átmeneti kiadásainak III. fejezete alatt külön czímen lesz elszámolandó, — s fedezete az 1884. évi államköltségvetésről szóló törvényczikk 4. §-ában megállapitott módon hitelmüvelet útján lesz eszközlendő.

3. §

Szeged szab. kir. városában a város tervszerű további kiépitésének biztositása czéljából a jelen törvényben meghatározott teendők végzésére ideiglenesen az 1893-ik év végeig »középitszeti tanács« állittatik fel.

4. §.

Ezen középitészeti tanács áll: a város főispánjából, mint elnökből, és hat rendes tagból, kik közül három tagot a belügyminister nevez ki, három tagot pedig a köztörvényhatósági bizottság tagjaiból a város köztörvényhatósága választ.

Ezeken kivül, de szavazati jog nélkül, tagjai a köz-

építészeti tanácsnak: a városi főmérnök és a város építési bizottságánál előadó városi tanácsnok.

A középitészeti tanács irásbeli és műszaki teendőinek ellátása végett a mellé rendelendők: a város egyik jegyzője és egy városi mérnök, mint előadók; a kirendelt városi jegyző egyszersmind a tanács titkári teendőit is teljesitendi.

5. §.

Az elnök akadályoztatása esetére a belügyminister a középitészeti tanács rendes tagjai sorából állandó elnökhelyettest nevez ki.

6. §.

A középitészeti tanács tagjai ezen megbizatásukért külön díjt nem húznak.

A középitészeti tanácshoz beosztott városi jegyző és mérnök azonban megfelelő jutalomdíjban részesithetők, melynek összegét a középitészeti tanács előterjesztésére a belügyminister állapitja meg.

7. §.

A középitészeti tanács rendes tagjainak egy harmada minden harmadik év végén sorsolás útján megállapitandó rendben kilép. A kilépett tagok azonban ismét kinevezhetők, illetőleg megválaszthatók.

8. §.

A középitészeti tanács felebbviteli hatóságot képez mindazon épitkezési ügyekben, melyekben az 1876: VI. t.-cz. értelmében a törvényhatóság közigazgatási bizottsága volna hivatva másodfokúlag határozni.

Ezen ügyekre nézve a középitészeti tanács lépvén a közigazgatási bizottság helyébe, Szeged szab. kir. város törvényhatósága területén az 1876: VI. t.-cz. idevágó határozmányai jelen törvény érvényének tartamára hatályon kivül helyeztetnek.

9. §.

Azon kivül a középitészeti tanács felügyeletet és ellenőrzést gyakorol minden előforduló oly ügyre, mely vonatkozik:

a) városszabályozási kérdésekre, s e czélból szükséges kisajátitásokra; továbbá telkek eldarabolására,

b) új közlekedési vonalak nyitására és feltöltésekre,

c) a csatornahálózat fejlesztésére s általában a csatornákra,

d) kövezésekre,

e) a vizvezetékre és a város világitására,

f) a város térképének nyilvántartására,

g) a város területén lévő ültetvényekre és közkertekre,

h) az épitési rendszabályoknak úgy a köz-, mint a magánépitkezéseknél való pontos megtartására.

Ehez képest a város törvényhatósága, vagy annak közegei és bizottságai által a most emlitett ügyekben hozott határozatok foganatositás előtt mindenkor közlendők a középitészeti tanácscsal s csak akkor hajthatók végre, ha a középitészeti tanács által is jóváhagyattak.

Ha a város törvényhatósága és a középitészeti tanács között ki nem egyenlithető véleménykülönbség merülne fel: a véleménykülönbségre okot szolgáltatott kérdés eldöntés végett a belügyministerhez felterjesztendő.

10. §.

A mennyiben a fennálló épitkezési szabályok módositása, vagy azok helyett újak alkotásának szüksége merülne fel, az ezek iránti törvényhatósági szabályrendelet-tervezet a középitészeti tanács útján és ennek észrevételeivel lesz felterjesztendő a belügyministeriumhoz megerősités végett.

11. §.

A középitészeti tanácsnak nem feladata, hogy valamely munkálatot maga hajtson végre s kezdeményezési joggal is csak annyiban bir, hogy felmerülő üdvös eszméket valósitás végett a városnak javaslatba hozhat, s ahoz épitésrendőri- vagy szépészeti tekintetekből figyelmeztetéseket intézhet.

12. §.

Az 1880: XVII. t.-cz. 4. §-ában emlitett kisajátitások útján, illetve Új-Szegeden a partbellebbezés alkalmával keresztülvitt szabályozás folytán keletkezett, s a város birtokába visszajutott beltelkekből nyert területeknek azon része, mely az 1884. évi január 1-ig el nem adatott, ezen középitészeti tanács által kezelendő.

Az ezen visszamaradt telkekért későbbi értékesités útján befolyandó összegekből külön épitési alap képezendő.

Ezen alaphoz csatolandók:

a) a város rendezése alkalmával a magán feleknek átengedett csere-telkek után még kint lévő felülfizetési követelések;

b) a végrehajtott egyes utcza-nyitások keresztülvitele

érdekében egyes érdekelt felek részéről felajánlott járandóságok;

c) a kikötött épitkezési határidők biztositására a felek részéről lekötött s esetleg behajtás alá eső kötbérek.

13. §.

Az épitési alapból fedezendők mindenekelőtt a középitészeti tanács kezelési költségei, továbbá a tanácshoz beosztott jegyző és mérnök pótdíjai. Az alapnak még ezen felül folyóvá tehető része kizárólag városszabályozási munkálatokra, u. m. feltöltésekre, a csatorna- és kövezethálózat kiegészitésére stb. forditandó oly módon, hogy a középitészeti tanács az alap állapotához képest a városnak ily czélokra a belügyminister által jóváhagyott összeg erejéig időről időre segélyt nyujt.

14. §.

Az épitési alapot a középitészeti tanács rendelkezése és utasitása szerint, a városi számvevőség segédlete mellett a város házi pénztári hivatala kezeli.

A középitészeti tanács intézkedik az alap pénzeinek miként való elhelyezéséről és gyümölcsöztetéséről.

Belügyministeri jóváhagyás fentartásával saját hatáskörében határoz az alap még rendelkezésre álló telkeinek épitési czélokra való eladása, avagy a város részére közczélokra való átengedése iránt. Ezen telkekre vonatkozólag tehát a középitészeti tanács fennállása idejének tartamára az 1871: XVIII. t.-cz. 103. és 106., illetőleg az 1875: XXXV. t.-cz. 1. §-ának hatálya felfüggesztetik.

15. §.

A középitészeti tanács részéről a telkek eladása iránt hozandó határozatok, az ár indokolásával a belügyminister

elé terjesztendők s csak ennek jóváhagyása után foganatosithatók.

A határozatokról vezetett jegyzőkönyvekben a szavazatok névszerint kitüntetendők, s a netaláni ellennyilatkozatok szószerint felveendők.

A mennyiben a minister részéről a felterjesztéstől számitott 40 nap leforgása alatt kifogás nem tétetnék: az eladás avagy a város részére közczélokra való átengedés iránt hozott határozat megerősitettnek tekintendő.

Az eladás vagy átengedés az épitési alap nevében történik. Az eladásra vagy átengedésre vonatkozó szerződések és egyéb okmányok az alap nevében a középitészeti tanács határozatai alapján az elnök, akadályoztatása esetén az elnök-helyettes által iratnak alá.

A még el nem adott vagy át nem engedett területeknek időközi hasznositásáról a középitészeti tanács a városi hatóság útján gondoskodik.

16. §.

A középitészeti tanács eljárásának módozataira és feltételeire nézve — mindjárt megalakulása után — szabályzatot készit, mely belügyministeri megerősités után lép életbe.

17. §.

A fentebbi 13. §. *a*), *b*) és *c*) pontjai alatt emlitett ügyekre nézve a középitészeti tanács képviseli az épitési alapot, — mindazon függő kérdéseket illetőleg is, melyek az 1883. évi deczember hó 31-ét megelőző időben merültek fel.

Úgy ezen, mint az épitési alapot illető mindazon ügyekben, melyek biróság előtti képviselettel járnak: a

városi tiszti ügyészség a középitészeti tanács megkeresésére közreműködni tartozik.

18. §.

A középitészeti tanács saját kiadásairól, valamint a rendelkezése alatt álló épitési alap kezeléséről szóló évi költségelőirányzatokat és évi zárszámadásokat, nemkülönben az épitési alap még rendelkezésre álló telkeinek és azok értékének kimutatását jóváhagyás, illetőleg tudomásvétel végett a belügyministernek bemutatni, s a jóváhagyott zárszámadásokat a telkek és árak kimutatásával egyetemben azután tudomásvétel végett a város törvényhatóságával is közölni tartozik.

19. §.

Ezen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedésügyi minister, a belügyminister és a pénzügyminister bizatik meg.

V. TÖRVÉNYCZIKK

állami elemi és polgári iskolák épitésére szükséges költségek fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi márczius hó 3-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi márczius hó 7-én.

1. §.

A vallás- és közoktatásügyi minister felhatalmaztatik, hogy az ország különböző vidékein állami elemi és polgári iskolák épitésére, az 1884. évtől számitandó s egymás után következő öt év alatt száz — százezer, összesen 500,000 forintot fordithasson s ez összeget 5% kamat és 1% törlési hányad fizetése mellett szerezhesse be.

2. §.

A kölcsönveendő 500,000 forint tőke 37½ év leforgása alatt törlesztetik; a kamat és a törlési hányad, a népnevelési szükséglet czíme alatt évenkint fölvett összegből fedeztetik.

3. §.

E törvény végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi minister bizatik meg.

VI. TÖRVÉNYCZIKK

az 1884. évi február hó 18-án Francziaországgal kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi márczius hó 8-án. — A megerősitési okmányok kicseréltettek Párisban, 1884. évi márczius hó 8-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi márczius hó 11-én.)

Az osztrák-magyar monarchia és a franczia köztársaság meghatalmazottjai által Párisban 1884. évi február hó 18-án aláirt külön egyezmény ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. stb. és Magyarország apostoli királyának kormánya és a franczia köztársaságnak kormánya — fentartván maguknak azt, hogy lehetőleg mielőbb egy teljes és végleges kereskedelmi szerződés megkötésére nézve a tárgyalásokat ismét felvegyék, — és óhajtván azt, hogy az osztrák-magyar monarchia és Francziaország közt a kereskedelmi viszonyok folyó évi márczius 1-től kezdve (azaz azon naptól kezdve, a melyen az 1883. évi április hó 28-án létrejött egyezmény által meghosszabbitott 1881. évi november 7-én kötött egyezmény hatályát vesztené) szerződéses biztositék nélkül ne maradjanak: e végből külön egyezmény megkötését határozták el, és meghatalmazottaikká kinevezték:

Ő Felsége Ausztria császárja, Csehország királya stb. stb. és Magyarország apostoli királya:

Hoyos gróf ő nagyméltóságát, rendkivüli és teljhatalmú nagykövetét a franczia köztársaság kormányánál, stb. stb. stb. és

Kuefstein gróf urat, rendkivüli követet és teljhatalmú ministert stb. stb. stb.

és a franczia köztársaság Elnöke:

Ferry Gyula urat, képviselőt, ministerelnököt és a külügyek ministerét stb. stb. stb. és

Hérisson urat, képviselőt, kereskedelmi ministert,

kik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kölcsönös kicserélése után a következő czikkekben állapodtak meg:

a következő:

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur **d'Autriche**, Roi de Bohème etc. et Roi Apostolique de **Hongrie**,

et le Gouvernement de la République Française

se réservant de reprendre aussitôt que possible les négociations en vue de la conclusion d'un traité complet et définitif de commerce et désirant ne pas laisser les relations commerciales entre l'Autriche-Hongrie et la France en dehors de toute garantie conventionelle à partir du 1er mars prochain, date à laquelle doit expirer la convention du 7 novembre 1881. prorogée par l'arrangement du 28 avril 1883, ont résolu de conclure à cet effet une convention spéciale et ont nommé pour leurs plénipotentiaires:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohème etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence Monsieur le Comte Hoyos, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire près le Gouvernement de la République Française, etc. etc. etc., et

Monsieur le Comte de Kuefstein, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire etc. etc. etc.

et le Président de la République Française:

Monsieur Jules Ferry, député, Président du Conseil des ministres, Ministre des affaires étrangères etc. etc. etc. et

Monsieur Hérisson, député, Ministre du commerce,

Qui après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

I. czikk.

A két magas szerződő fél kölcsönösen a legnagyobb kedvezésben részesülő nemzet irányában követett bánásmódot biztositja egymásnak, még pedig ugy a bevitelre, a kivitelre, az átvitelre és átalában mindarra nézve, a mi a kereskedelmi míveleteket illeti, mint szintén a kereskedés és ipar üzésére és az azokra vonatkozó illetékek fizetésére nézve.

II. czikk.

Az osztrákok és a magyarok Francziaországban és a francziák az osztrák-magyar monarchiában a gyári és kereskedelmi jegyek, valamint az ipari mustrák és minták oltalma tekintetében kölcsönösen ugyanazokat a jogokat fogják élvezni, mint a honosok.

III. czikk.

Jelen egyezmény hatálybaléptének napjától kezdve a franczia származású pezsgő borokra nézve a vám az osztrák-magyar vámterületbe való behozatalnál 100 kilogramonkint 50 frtról 40 frtra szállittatik le.

IV. czikk.

A mi az állategészségügyi eljárást illeti: az ürük, hús, bőrök és fris állati termékek az állategészségügyi rendészeti szabályok alkalmazásának fentartása mellett továbbra is bevihetők lesznek. Ha azonban oly állati járvány uralkodik, melyet az egészségügyi hatóság helyhez kötni nem képes, az állati járvány által veszélyeztetett állatok bevitele ideiglenesen eltiltható. A tilalom megszünik, mihelyt a járvány elhurczolására nézve minden veszély elmult.

Article I.

Les deux Hautes Parties contractantes se garantissent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée, tant pour l'importation, l'exportation, le transit et en général tout ce qui concerne les opérations commerciales, que pour l'exercice du commerce ou des industries et pour le paiement des taxes qui s'y rapportent.

Article II.

Les autrichiens et hongrois en France et les français en Autriche-Hongrie jouiront réciproquement des mêmes droits que les nationaux pour la protection des marques de fabriques et de commerce, ainsi que les dessins et modèles industriels.

Article III.

A dater de la mise en vigueur de la présente convention le droit applicable aux vins mousseux de provenance française à l'entrée sur le territoire de l'Autriche-Hongrie sera reduit de 50 à 40 florins les 100 kilogrammes.

Article IV.

En ce qui concerne le régime sanitaire du bétail les moutons, viandes, peaux et débris frais d'animaux continueront d'entrer sous réserve de l'exécution des règlements de police sanitaire. Toutefois en présence d'une maladie contagieuse que l'autorité sanitaire serait impuissante à circonscrire, l'introduction des animaux menacés par l'epizootie pourrait être momentanément interdite. L'interdiction cesserait dès que tout danger de propagation de la maladie aurait disparu.

V. czikk.

A magas szerződő felek mindegyikének jogában áll bármikor felmondani jelen egyezményt, a mely 1884. évi márczius 1-évei lép hatályba és felmondása után hat hónap multával megszünik.

VI. czikk.

Jelen egyezmény jóváhagyandó és a jóváhagyási okmányok Párisban ki fognak cseréltetni, mihelyt a szerződő felek államainak alkotmányai által előirt formaságoknak elég tétetett, legkésőbb azonban 1884. évi február hó 28-án.

Minek hiteléül az illető meghatalmazottak a jelen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt kettős példányban, Párisban 1884. évi február hó 18-án.

(P. H.) ***Hoyos*** *s. k.*
(P. H.) ***Kuefstein*** *s. k.*
(P. H.) ***Ferry*** *s. k.*
(P. H.) ***Herisson*** *s. k.*

Article V.

Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté de dénoncer à toute époque la présente convention, qui entrera en vigueur le 1. Mars 1884 et prendra fin six mois après le jour de sa dénonciation.

Article VI.

La présente convention sera ratifiée, les ratifications en seront échangées à Paris dès que les formalités prescrites par les lois constitutionelles des états contractants auront été accomplies et au plus tard le 28 février 1884.

En foi de quoi les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Paris en double expedition le 18 février 1884.

Ferry. *Hoyos.*
Herisson. *Kuefstein.*

Pótczikk:

Az osztrák-magyar monarchia és Francziaország közt 1866. évi deczember hó 11-én megkötött hajózási szerződés, consuli egyezmény, az örökség szabályozására vonatkozó egyezmény és a szellemi és művészeti munkák tulajdonjogát biztositó egyezmény továbbra is érvényben maradnak, mindaddig mig a szerződő felek ugyanezen tárgyakra nézve újabb egyezményeket nem kötnek.

Ezen egyezmények közül mindegyik külön egy évi határidővel felmondható.

Kelt Párisban, 1884. évi február hó 18-án.

(P. H.) *Hoyos s. k.*
(P. H.) *Kuefstein s. k.*
(P. H.) *Ferry s. k.*
(P. H.) *Herisson s. k.*

Article additionnel:

Le traité de navigation, la convention consulaire, la convention relative au règlement des successions et la convention destinée à garantir la propriété des oeuvres d'esprit et d'art signées le 11 décembre 1866 entre l'Autriche-Hongrie et la France, continueront de rester en vigueur jusqu'à la conclusion de nouveaux arrangements sur les mêmes matières. Chacun des dits traités et conventions pourra d'ailleurs être dénoncé séparement un an à l'avance.

Fait à Paris le 18 février 1884.

Ferry. *Hoyos.*
Herisson. *Kuefstein.*

VII. TÖRVÉNYCZIKK

némely megyék határának egyes községek és puszták átcsatolása által való kiigazitásáról, s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről.

(Szentesitést nyert 1884 évi márczius hó 29-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi április hó 4-én.)

1. §.

1. Darnó, Kiliti, Kis-Bodak, Lipót, Püski, Remete és Zselyi községek, Pozsony megyéből Moson megyébe;

2. Pócsfalva (Flanschendorf) puszta Moson megyéből Pozsony megyébe;

3. Szered pozsonymegyei mezővárossal összeépitett Szered-Újváros és Dejte községnek Nyitra megyéhez tartozó része Nyitra megyéből Pozsony megyébe;

4. Erdőhorváti, Komlóska, Regéczi-három-hutta községek, Abaúj-Torna megyéből Zemplén megyébe;

5. Felső-Tárkány község Borsod megyéből Heves megyébe;

6. Szent-Jakab község Borsod megyéből Abauj-Torna megyébe;

7. Almás község Szilágy megyéből Bihar megyébe;

8. Daruvár község Temes megyéből Krassó-Szörény megyébe, Kussics község pedig Krassó-Szörény megyéből Temes megyébe;

9. az árviz által elpusztitott Gyurgyevó község területe Temes megyéből Torontál megyébe;

10. Basarága és Szionda puszták Arad megyéből Csanád megyébe;

11. Olt-Bogáth község határában fekvő 1124 holdnyi erdőterület Nagy-Küküllő megyéből Brassó megyébe kebeleztetnek.

2. §.

Az előző §-ban felsorolt községekben, pusztákon és területen lakó törvényhatósági bizottsági tagok azon törvényhatóság bizottságába lépnek be, melyhez az illető község, puszta, vagy terület csatolva lett.

A belépett bizottsági tagok közül a legtöbb adót fizetők ez alapon a névjegyzék törvényszerű kiigazításának bekövetkeztéig megtartják helyeiket, — a választott bizottsági tagok pedig az illető törvényhatósági bizottság választott tagjai felerészének az 1870: XLII. t.-cz. 28. §-a értelmében való kilépéséig tartják meg helyeiket; a választó kerületeknek az idézett t.-cz. 25. §-ához képest szükségesnek mutatkozandó kiigazitását a törvényhatósági bizottsági közgyülés eszközli.

3. §.

Az 1-sö §-ban felsorolt községek, puszták és terület közigazgatási beosztása iránt a törvényhatósági bizottsági közgyülés határoz.

4. §.

Országgyülési képviselő-választás tekintetében az 1. §-ban felsorolt községek, puszták és területek, jelenlegi választó-kerületeikből kikebeleztetvén, azoknak melyik szomszédos választó-kerületbe való beosztását az illető törvényhatóság bizottsági közgyülése állapitja meg.

5. §.

Addig, mig az érdekelt községeknek és pusztáknak az előző §. alapján, választókerületek szerinti új beosztása végrehajtatik, az időközi választások az eddigi választókerületek szerint mennek végbe.

6. §.

A 2., 3. és 4. §. értelmében hozott közgyülési határozatok, jóváhagyás végett a belügyministerhez terjesztendők fel.

7. §.

Ezen törvény életbeléptetése idejének meghatározása és annak végrehajtása a belügyministerre bizatik.

VIII. TÖRVÉNYCZIKK

a munkács-beszkidi vasut kiépitéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi márczius hó 29-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi április hó 4-én.)

1. §.

A magyar északkeleti vasut munkácsi állomásából kiinduló — Szolyván és Volóczon át a magyar-gácsországi határig vezetendő gőzmozdonyú vasutnak államköltségen leendő kiépitése elrendeltetik.

2. §.

Ezen vasut mint elsőrendű vasut épitendő egy vágánynyal, és kiépitése olykép osztandó be, hogy az legkésőbb a jelen törvény érvényre emelkedésétől számitandó három év alatt befejeztethessék.

3. §.

A nevezett vasut épitési és felszerelési költségei az időközi kamatok nélkül 10.400,000 frtban állapittatnak meg.

4. §.

Az e vonalon 1884. év folyamán végrehajtandó munkálatok költségeinek fedezésére két millió forintnyi hitel engedélyeztetik, mely hitel az 1884. évi állami költségvetés II. Beruházások III. fejezetében, megfelelő czím terhére lesz elszámolandó, és fedezése az 1884. évre vonatkozó

költségvetési törvény 4. §-a értelmében hitelművelet utján eszközlendő.

5. §.

Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe, s végrehajtásával a közmunka- és közlekedési és a pénzügyi ministerek bizatnak meg.

IX. TÖRVÉNYCZIKK

a budapest-zimonyi vasut szabadka-bajai szárnyvonalának kiépítéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi márczius hó 29-én. — Kihirdettetett az »Ország« s Törvénytár«-ban 1884. évi április hó 4-én.)

1. §.

A budapest-zimonyi vasut szabadkai állomásától Bajáig vezetendő szárnyvasut kiépitése az 1881. évi XLV. t.-cz. 9. §-a értelmében elrendeltetik.

2. §.

Ezen szárnyvonalnak épitési és felszerelési költsége időközi kamatok nélkül egy millió nyolczszázötvenezer forintban állapittatik meg.

3. §.

A 2-ik §-ban emlitett költségekből az érdekeltség által kötelezőleg elvállalt pénz és természetbeni hozzájárulás levonása után az államkincstárt terhelő összeg részbeni fedezésére az 1884. évi költségvetés »Beruházások« III. fejezetének 6. czíme alatt a budapest-zimonyi fővonal és szárnyvonalainak épitésére fölvett összegen felül 800,000 forint további hitel engedélyeztetik, mely összeg az 1884. évi költségvetési törvény 4. §-a értelmében hitelmüvelet utján szerzendő be. A még ezen felül szükséglendő költségek pedig az 1885. évi költségvetésbe lesznek felveendők.

4. §.

E törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a közmunka- és közlekedési s a pénzügyi m. kir. ministerek bizatnak meg.

X. TÖRVÉNYCZIKK

a csácza-magyar-gácsországi határszéli vasut engedélyezése és az 1882. évi XLV. törvényczikk kiegészitése tárgyában.

(Szentesitést nyert 1884. évi márczius hó 29-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi április hó 4-én.)

1. §.

A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut csáczai állomásából, esetleg valamely a nevezett állomás és a szilléziai határszél közt fekvő pontjáról kiinduló s a gácsországi transversalis vasut Saybusch-határszéli vonalával Zwardónnál való csatlakozás czéljából a magyar-gácsországi határszélig vezetendő gőzmozdonyú vasut kiépitése tárgyában előterjesztett engedélyokmány jóváhagyatván, beczikkelyeztetik.

2. §.

E törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a közmunka- és közlekedési és a pénzügyi miniszterek bizatnak meg.

A cácza-magyar gácsországi határszéli vasut kiépitésére és üzletére vonatkozó

engedély-okmány.

A szab. osztrák-magyar államvasut-társaság jogot nyer egy a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasutnak cáczai állomásából, vagy esetleg valamely a mondott állomás és a szilézíai határszél közt fekvő pontjáról kiinduló s a gácsországi transvervalis vasut Saybusch-határszéli vonalával Zwardónnál való csatlakozás czéljából a magyar-gácsországi határszélig vezetendő gőzmozdonyú vasut épitésére és üzletére.

Az emlitett vonal épitésére, illetőleg üzletére nézve a következő feltételek állapittatnak meg.

Általános feltételek.

1. §.

Az engedélyes ezen vonal épitésénél, illetőleg üzleténél, köteles jelen engedély-okirat tartalmához, továbbá a közmunka- és közlekedési minister által 1868. évi április hó 20-án 4973. sz. alatt kibocsátott és az országgyülés által jóváhagyott ideiglenes vasutengedélyezési szabályhoz, valamint az 1878. évi XX. törvényczikkel beczikkelyezett vám- és kereskedelmi szövetség VIII. §-ban elfogadott vasuti üzletrendtartáshoz és üzletszabályzathoz mindaddig alkalmazkodni, mig ezen ideiglenes szabályok

helyett a hazai törvényhozás újabb törvényeket nem hoz, vagy a kormány újabb rendeleteket nem bocsát ki, melyekhez, valamint azok behozataláig a fennálló szabályokon a magyar kormány által teendő minden változtatáshoz alkalmazkodni tartozik.

2. §.

A csácza-határszéli vonal épitése és üzleti felszerelése az engedélyes által készitendő s a kormányhoz átvizsgálás és jóváhagyás végett felterjesztendő általános és részletes tervezetek alapján fog eszközöltetni, mely tervek készitésénél különösen a kormány kivánalmai, nemkülönben a fennálló általános épitkezési és rendőri szabályok szem előtt tartandók.

A törvényes határozmányok teljesitése szempontjából, továbbá a pálya-szolgálat, valamint a közforgalom érdekéből és a pálya fennállásának biztositására, végre a szomszéd vidék vagy egyesekre háramolható veszélyek és károk megelőzése czéljából, jogában álland a kormánynak az engedélyes által bemutatandó terveket, azok műszaki birálata, helyszini szemlék, a törvényes közigazgatási bejárás, valamint az érdekelt szomszéd birtokosok panasza folytán esetről esetre végrehajtott vizsgálatok alapján megváltoztatni. Ily változtatások a kormány által a már megindított épitési munkálatok tekintetében is, azok felülvizsgálatáig bármikor követelhetők.

A kormány részéről a közigazgatási bejárás eredményének helybenhagyása után teendő változtatások által azonban a meghatározott pályanyom változást nem szenvedhet.

Ha az épités kivitelénél gazdálkodási vagy üzleti tekintetből, akár a pályavonal, akár a részlettervek meg-

változtatása az engedélyes által kivántatnék: erre a kormány engedélye lesz kikérendő; ily változtatások által azonban sem a pálya tervezett főiránya változást nem szenvedhet, sem a lejt- és irányviszonyok, szemben az elfogadott vonallal kedvezőtlenebbekké nem válhatnak.

Azon változtatások költségeit, melyek akár a kormány kivánata, akár az engedélyes kérelme folytán eszközöltettek, az engedélyes köteles viselni.

Az épitésnél a fennálló épitési és rendőri szabályok szerint kell eljárni; nevezetesen: meglevő közlekedési utakat mindaddig megbontani nem szabad, mig ezen utak helyett új utak elő nem állittattak, vagy legalább, mig ideiglenes utakról (az illető hatóság beleegyezésével) gondoskodva nincsen.

Ha a felülvizsgálat után kitünnék, hogy a pálya épitése alkalmával a vizek levezetése iránt tett intézkedések, valamint a közlekedés szempontjából megállapitott útátjárók a tényleges szükségnek meg nem felelnek, az engedélyes a kormánynak e tekintetbeni intézkedéseit a felülvizsgálat után is saját költségeire teljesiteni köteles leend.

3. §.

A csácza-határszéli vonal alépitménye csak egy vágányra állitandó elő; és ennek megfelelőleg a terület kisajátitása egyelőre annyi térfogatra szoritkozhatik, a mennyi egynyomú sinúthoz és a kitérőkhöz, nemkülönben az állomásokra és a felépitmény beágyazásához szükséges anyag előállitására megkivántatik. Jogositva van azonban az engedélyes társaság a kisajátitást a vonal egész hosszában vagy annak csak egyes részein annyi tér-

fogatra terjeszteni ki, a mennyi egy kétnyomú sínúthoz megkivántatik.

Az esetleg épitendő alagutak egy vágányra épitendők. Az első vágány számára szükséges munkálatok az egész vonalon úgy létesitendők, hogy azok által a második vágány kiépitése se ne gátoltassék, se költségesebbé ne létessék.

Mihelyt a forgalom a jelenleg engedélyezett és a vágvölgyi vasuton együttvéve annyira növekedett, hogy az évi brutto-jövedelem két egymásra következő éven át évenkint és kilométerenkint 19,773 o. é. frt és 27 krt ezüstben meghaladt, köteles az engedélyes a kormány kivánatára minden kártalanitás nélkül, a felhivástól számitott 3 év alatt, a második vágányt az egész vonalon lefektetni.

4. §.

A kormány fentartja magának a jogot, hogy a mennyiben más pályák beszakadása, pályaudvarok közös használata, kocsikölcsönzés és a mindezekért járó kárpótlás tárgyában az illető vasutak közt egyezmény nem jöhetne létre, egy ilyennek feltételeit meghatározhassa.

5. §.

A kisajátitási jog az 1881. évi XLI. törvényczikk értelmében az engedélyezett pályára nézve az engedélyesnek megadatik.

6. §.

Az engedélyes köteles a postát és a postakezelőket az 1878 : XX. évi törvényczikkel beczikkelyezett vám- és kereskedelmi szövetség VIII. czikkében elfogadott s 1851. évi november 16-án kelt vasuti üzletrendtartás 68. §-a

értelmében a közönséges személyvonatokkal ingyen szállitani; mire nézve a közmunka- és közlekedési ministernek szabadságában áll, egy minden végállomásról naponkint induló vonatnál minden irányban úgy az indulási órát, mint a menet gyorsaságát megszabni.

Valahányszor a postaszolgálat több mint egy 8-kerekű vagy két 4-kerekű kocsit vesz igénybe, az engedélyes mindannyiszor a megkivántatott minden további kocsiért kilométerenkénti jutányos kárpótlást nyerend, mely közmegegyezéssel fog megállapittatni.

Ha a nevezett minister jónak találná, hogy az engedélyezett pályán mozgó-posta rendeztessék, ez esetben az engedélyes által a nyolczkerekű vagy négykerekű közönséges kocsik helyett, a kormány igényeinek megfelelőleg felszerelt nyolcz- vagy négykerekű mozgó postakocsik ingyen állitandók és fentartandók.

A postakezelés számára a kormány által kijelölendő levél fel- és kiadási állomásokon, magában a pályaépületben alkalmas posta-iroda ingyen engedendő át. A császárhatárszéli vonal üzletbe tétele után netán továbbra felmerülő szükségletek kielégitése tekintetéből, külön egyezmény fog létrehozatni.

Köteleztetik továbbá az engedélyes, a postahivatalnokok és szolgák kisérete nélkül elinditott postaküldeményeket — az értékküldemények kivételével — az illető állomásra díjmentesen szállitani és kiadni.

Levelezések, melyeket a vasut-ügyvitel tárgyában az igazgatóság és alárendelt közegei, vagy ez utóbbiak egymás közt folytatnak, az illető pályavonalokon a pályaintézet hivatalnokai által díjmentesen szállittathatnak.

7. §.

Az engedélyezett vaspálya mentén szükséges vaspálya-üzleti távirda-vezetékeknek a pálya indóházain és őrházain alkalmazandó utolsó elszigetelőig, esetleg a forgatható védjelzőkészülékekig való kiépitését, a részletekre nézve az engedélyessel megállapitandó egyezmény alapján a m. kir. távirda-igazgatás hajtatja végre.

Kötelezve van ennélfogva az engedélyes a m. kir. távirda-igazgatást a távirda-épitkezés elrendelése és a fentjelzett egyezmény megállapitása végett oly idejekorán megkeresni, hogy ennek a távirda-épitkezésekhez szükséges anyagok beszerzésére és a távirda-épitkezéseknek a pálya megnyitásáig leendő elkészittetésére elég ideje maradjon.

Engedélyes köteles megengedni, hogy a felállitandó távirdavezeték oszlopai a pálya saját birtokán és területén állittassanak fel a nélkül, hogy az engedélyes az elfoglalt területért jelenben vagy jövőben kártalanitást követelhetne.

A távirda-oszlopok helyei, valamint a távirda-vezetékek más megerősitési pontja, az engedélyes és a m. kir. távirdaigazgatás illető épitési közegei által egyetértőleg és úgy állapitandók meg, hogy azok miatt sem a vasuti üzlet, sem az üzleti személyzet biztonsága veszélyeztetve ne legyen.

Engedélyes köteles azon esetben, ha az üzleti távirdavezetékkel egyidejűleg állami távirdavezeték nem épittetnék, a távirda-oszlopok és más távirda-épitési anyagok összes árát, s az összes távirda-épitési költségéket; azon esetben pedig, ha egyidejűleg állami távirdavezeték is épittetnék, az üzleti vezeték épitési anyagainak árát és az

összes építési költségeknek az üzleti vezetékek építésére forditott aránylagos részét a m. kir. távirda-igazgatásnak megtériteni.

Mindkét esetben kötelezve van az engedélyes, a m. kir. távirda-igazgatás kivánatára az előbbi pontban megnevezett távirda-épitkezésekhez szükséges összegeket, az utólagos elszámolásig, kamat nélkül előlegezni, és a távirda-oszlopokat s a többi összes távirda-építési anyagokat az épitendő pálya mentén, a m. kir. távirda-igazgatás által meghatározandó módon és időben a már lerakott vasutvágányon saját költségén szétosztani.

Az üzleti vezetékek átadásakor az engedélyes számlájára épitett üzleti vezetékek összes leltári állománya az engedélyes birtokába megy át.

Jogában áll azonban a m. kir. távirdaigazgatásnak, a vaspálya mentén fennálló oszlopokra bármikor államtávirdavezetékeket alkalmazni és ekkor a távirda-oszlopok az állam költségén való fentartásának kötelezettsége mellett, a m. kir. távirdaigazgatás ingyen tulajdonába mennek át.

A vasutüzleti távirda-vezetékeket az engedélyes a m. kir. távirda-igazgatás szokott ellenőrködése mellett kizárólag csak azon sürgönyzésekre használhatja, melyek a vasuti üzlet czéljaiból az igazgatóság és alárendelt közegei vagy az utóbbiak közt váltatnak. — Jogositva van azonban a m. kir. távirda-igazgatás a pályaigazgatósággal egyetértve, ezen üzleti vezetékeknek, a mennyire az üzleti forgalom megengedi, úgy állami, mint magánsürgönyök továbbitására, illő ellenőrzés melletti használását kivánni és elrendelni.

Ez esetben azonban a használat módja és a távirás

díjának az engedélyes s a m. kir. távirda-igazgatás közti megosztása külön egyezmény által fog szabályoztatni.

Hasonlóan külön egyezményben állapittatnak meg az engedélyes és a m. kir. távirdaigazgatás közt azon feltételek is, melyek a vaspálya mellett felépitett távirdavezetékek felügyeletét, fentartását s az azokon netalán későbben a vaspálya-igazgatóság kivánatára eszközlendő változtatásokat vagy áthelyezéseket s általában mindazon távirdai ügyeket illetik, melyek a fentebbi pontok által még nem szabályozvák.

8. §.

A szállitási díjakat engedélyes belföldi ezüst- vagy aranypénzben számithatja; de köteles a mindenkori árkelet tekintetbe vételével megállapitott illetékeket országos értékben elfogadni.

Az árszabás átszámitása országos értékre, a kormány ellenőrzése mellett, az engedélyes megkeresése vagy a kormány rendelkezése folytán hónapról hónapra a közvetlen mult hóbeli átlagos ezüst árkelet szerint, s rendkivüli esetekben rövidebb időközben is, az előbbi hasonló időközben fennállott ezüst árkelet szerint fog eszközöltetni.

9. §.

Az árszabások az engedélyes által időközben leszállithatók egészben, vagy csak a pálya egyes vonalszakaszaira, egyik vagy mindkét irányban, minden szállitási távolságra egyenlően vagy növekvésük esetére nagyobb mérvben.

Az ekként leszállitott árszabások az előbbeni mértékre ismét felemelhetők; de csak három havi alkalmazásuk után.

Ha egy feladó vagy szállitmányozó bizonyos feltételek alatt fuvarbér-leszállitásban vagy más kedvezményekben részesül, ugy ezekben részesiteni kell minden feladót és szállitmányozót, ki ugyanazon feltételeket elfogadja, olyképen, hogy személyes előnynek semmi esetre hely ne adassék.

Ily személyes kedvezmények szinleges ártérités (refactia) alakjában sem adhatók.

Az engedélyezett kedvezmények, visszatérítések s. a. t. a kormány által kiadott általános rendeletek értelmében közhirré teendők.

10. §.

Belföldön beállott rendkivüli drágaság esetén joga van a kormánynak, az élelmi czikkek szállitási díját a drágaság tartamára a maximal-árszabás feléig leszállitani.

11. §.

A katonaság és katonai javak leszállitott árszabások szerint szállitandók, és pedig egyrészt a cs. és kir. közös hadügyministerium és a m. kir. honvédelmi ministerium; másrészt a fennálló vasuttársulatok közt 1877. évi szeptember 15-én megkötött egyezmény, illetőleg az 1878. évi január hó 1-én hatályba lépett katona-szállitási árszabás és annak függeléke alapján.

A katona-szállitásra nézve létrejövendő, az államra kedvezőbb egyezmények ezen pályára is érvényesek lesznek.

Alkalmazandók még ezen határozatok a pénzügyi, valamint az állami és hatósági közbiztonsági őrségre, végre a fegyenczekre is.

Az engedélyes köteles alkalmazkodni a katonai szállitásokra vonatkozó szabályzathoz s az abban foglalt

megállapodások és egyezményekhez, melyek által a szállitáshoz szükséges felszerelési tárgyak beszerzése és készentartása, a forgalmi eszközök és üzleti személyzet rendelkezésre bocsátása, a forgalmi eszközök és üzleti személyzettel való kölcsönös kisegités, és a katonai egészségügyi czélokra berendezett vasuti kocsik használata szabályoztatnak.

Köteles továbbá az engedélyes azon szerves határozmányok és szolgálati szabályokhoz is alkalmazkodni, melyek a hadi vasuti osztályokra és azoknak béke idején új épitkezésekhez vagy fentartási munkálatokhoz való használatára vonatkozólag a cs. és kir. közös hadügyministerium által kiadattak vagy megállapittatni fognak.

Háború vagy mozgósitás esetén köteles az engedélyes a szabadságosok és tartalékosok elszállitását, a lakhelyükhöz legközelebb eső állomástól a rendeltetési helyökhöz legközelebb eső állomásig, kellő igazolás alapján, a katonai leszállitott árszabás mellett eszközölni.

Végül köteles az engedélyes feltétlenül alkalmazkodni azon határozatokhoz, melyek a hadsereg, hadi tengerészet és a honvédség kiszolgált altisztjeinek alkalmazására vonatkozólag az 1868. évi XL. törvényczikk 38. §-ában és az 1873. évi II. törvényczikkben megállapitvák.

A katona-szállitásokra vonatkozó határozatok és kedvezmények magától érthetőleg ép ugy érvényesek a honvédségre és azon csapatokra, melyek mint a hadsereg kiegészitő része a népjog oltalma alatt állanak.

12. §.

Az állami közegek és szolgák, kik a vasutak igazgatása és üzlete fölött őrködő hatóságok megbizásából, vagy az államnak ezen engedélyből folyó érdekei meg-

óvása végett, — vagy jövedéki czélokból a vasutat használják és a hatóság megbizását igazolják, uti málháikkal ingyen szállitandók.

13. §.

Oly feleken, kik a vasutat a vitel vagy szállitási bér előleges kifizetése nélkül roszhiszemüleg. használnák, vagy a szállitmány nemének vagy súlyának helytelen bejelentésével, vagy más módon a vállalat megrövidítését czélozzák, — háromszoros árszabási illetmény lesz megvehető.

14. §.

A kormány az államérdekek megóvása tekintetéből jogositva van magának úgy a pálya épitése, valamint az üzlet czélszerüen és szilárdan eszközölt felszerelése és folytonos jókarbantartása iránt, minden részben meggyőződést szerezni és meghagyni, hogy a mutatkozó hiányok pótoltassanak.

A kormány fentartja magának a jogot, hogy a pályát épitésének befejezte után felülvizsgálhassa.

A felülvizsgálatnak czélja: megállapitani, vajjon engedélyes a pálya épitését és felszerelését illető engedélyszerü kötelezettségeinek teljesen megfelelt-e.

A kormánynak az általános törvények határozatai és különösen a jelen engedély-okmány értelmében fentartott főfelügyeleti joga gyakorlatával, úgy az épitkezési időtartam, valamint az engedélyezett vonal megnyitása után, az államra nehezendő költségek és kiadások megtérítése fejében az engedélyes az államkincstár javára fizetni köteles: — az engedélyezett császza-határszéli vonal épitésének tartamára — az épités megkezdésének nap-

jától — az egész vonal felülvizsgálatáig kilométerenként s évenként 27 frtot.

Köteles továbbá az engedélyes a kamatbiztositás kiszolgáltatása czéljából a társulati számadások átvizsgálására hivatott ellenőrző közeg költségeinek megfelelő részéhez, a pálya hosszához mérten, a kormány által meghatározandó arányban hozzájárulni.

15. §.

Az engedély tartama az 1. §-ban idézett ideiglenes vasutengedélyezési szabály 9. §-ának *b)* pontja alatt kimondott oltalommal új vasut felállitása ellen 1965-ik év végeig állapittatik meg, mely napon elenyészik.

A fentebbi eseten kivül elenyészik az engedély akkor is, ha a vonalozási munkálatok befejezésére, az épités befejezésére, továbbá az üzlet megnyitására nézve megállapitott határidők meg nem tartatván, — a határidők elmulasztása a fent idézett vasutengedélyezési szabály 11. §. *b)* pontja értelmében nem igazoltathatik.

16. §.

A kormány fentartja magának a jogot, hogy e pályát a társulat többi magyar vonalaival együtt s egyszerre 1895. évi január 1-je után bármikor beválthassa.

A beváltási ár meghatározására nézve a magyar kormány és az engedélyes társulat közt 1882. évi junius hó 8-án kötött szerződés (1882. évi XLV. t.-czikk) második czikkében foglalt határozatok lesznek érvényesek.

17. §.

Az engedély megszüntével, valamint a pálya beváltásának bekövetkeztével az állam az első esetben ingyen,

az utóbbiban a 16. §. értelmében meghatározott évi járadék fizetése mellett lép az engedélyezett és jókarban átadandó vasut tehermentes birtokába és haszonélvezetébe; birtokába veszi különösen a pálya területét és földjét, a föld- és műmunkálatokat, a fel- és alépitményeket minden hozzátartozókkal egyetemben, mint forgalmi eszközökkel, pályaudvarokkal, fel- és lerakodó helyekkel, épületekkel az indulási és érkezési helyeken, őr- és felvigyázó házakkal, minden belszerelvényekkel, bútorzattal, ingó- és ingatlanságokkal egyetemben.

Forgalmi eszközökben köteles a társulat annyit adni át, a mennyi magyarországi összes vonalain meglevő ilynemű eszközökből e vonalra a nyers (brutto) jövedelem mértföld arányában esni fog.

Valamint az engedély megszüntével, ugy a pálya beváltása esetében is (az állam által netán kiszolgáltatott előlegek s ezek kamatainak visszafizetése után) az engedélyes megtartja a vállalat saját kereseteiből alakitott tartalékalap és künnlevő activ követelések tulajdonát; valamint a vállalat saját vagyonából emelt épületeket, milyenek a koaks-kemenczék, öntődék, gép- vagy egyéb gyárak, pajták, dockok, mint a melyek megszerzésére vagy előállitására a kormány által azon határozott hozzáadással hatalmaztatott fel, hogy azok a vaspályának tartozékát képezni nem fogják.

18. §.

Ha megelőző intések daczára az engedélyokmányban vagy a törvényekben foglalt kötelességek megsértése vagy mulasztása az engedélyes részéről ismételve fordulna elő: a kormány fentartja a jogot ellene a törvényeknek

megfelelő intézkedéseket megtenni és a körülmények szerint az engedélyt bármikor megszüntnek nyilvánitani.

19. §.

Az engedély minden okmányszerű kiadványai csak egy forintra szabott bélyegdíj alá esnek.

Részletes feltételek.

20. §.

A munkálatokat az engedélyes a következő határozatok szerint tartozik létesiteni:

a) Alépitmény.

A csácza-határszéli vonal emelkedésének ezer (1000) méter hosszúságra huszonöt (25) méternél nagyobbnak, a kanyarulatok fél átmérőjének pedig a nyilt pályán 280 méternél kisebbnek lenniök nem szabad.

Ha a részletes tervezetekből kitünnék, hogy egyes kivételes pontokon a 280 méteres kanyarulatok alkalmazása műszaki nehézségekkel járna, ez esetben a kormány engedélye mellett kisebb, — egész 250 méter félátmérővel biró kanyarulatok is alkalmazhatók.

A pályatest és a kavicságy keresztszelvényeire nézve a kormány és az engedélyes közt a trencsén-zsolnai vonalra nézve megállapitott s a közlekedési ministeriumnál letett szabályok és szabványrajzok követendők, melyekkel szemben a közlekedési minister az engedélyes javaslatára czélszerű módositásokat engedélyezhet.

A pályakorona szélessége, a talpfák felső szinvonalában mérve, 4·0 méternél kisebb nem lehet.

A műépitmények, a felüljárók kivételével, melyek

ideiglenesen fából is előállithatók végleges minőségben tehát kő, tégla- és vas-anyagból épitendők.

A nyilt átereszeknél 3·0 méter nyilásig fa-hordszerkezetek is alkalmazhatók.

b) Felépitmény.

A felépitmény és minden alkatrészeinek szerkezete, valamint az állomások sínutjainak elrendezése körül, a kormány és az engedélyes közt a trencsén-zsolnai vonalra nézve megállapitott és a közlekedési ministeriumnál letett szabályok és szabványrajzok követendők, melyek czélszerű módositását a közlekedési minister az engedélyes javaslatára megengedheti.

A sínek bessemer vagy martin-aczélból, — a talpfák és kitérő talpgerendák pedig tölgyfából készitendők.

A felépitményhez szükséges mindennemű aczél- és vas-anyagok s egyéb készitmények, a mennyire ez csak eszközölhető, a belföldön szerzendők be; ha pedig ki nem elégitő ajánlatok miatt, ezen anyagok a külföldön készülnének: akkor az ezek után járó behozatali vám az engedélyest terheli.

c) Épületek, pálya-elzárás, jelzések.

Az épületek azon részei, melyek a hivatalnokok lakásaiul, valamint irodák és minden évszakban használandó váróhelyiségekül szolgálnak, — kőből vagy téglából készitendők.

Minden egyéb épület fából is előállitható. — Az összes épületek alaprajzát, beosztását, berendezését és felszerelését illetőleg, a fentebbiek tekintetbe vételével a kormány és az engedélyes közt — a trencsén-zsolnai vonalra nézve — megállapitott szabványrajzok és sza-

bályok követendők; ezek czélirányos módositását vagy kibővitését, valamint ezektől eltérő épitési módot a kormány az engedélyes javaslatára engedélyezhet, illetőleg kivánhat.

Ugyanez áll a pálya elzárása, elkorlátolása és jelzési készületek, és az egész jelzési rendszer tekintetében is, megjegyeztetvén: hogy az utóbbiakra nézve az államvasut-társaságnál fennálló elvek, szabályok és mintarajzok vétetnek alapul.

Az engedélyes köteles az itt engedélyezett pályát a szükséges épületekkel a várható forgalom igényeinek megfelelőleg ellátni; nevezetesen: az állomásokon a személy- és teherforgalom befogadására és kezelésére, a vontatási, pályafentartási, üzletkezelési és vezényleti szolgálat teljesitésére szükséges épitkezéseket, berendezéseket és felszereléseket, a nyilvánuló forgalom igényeinek megfelelő mérvben létesiteni és beszerezni.

Ha a forgalom növekedtével az épületeknek kibővitése, vagy újaknak felállitása szükségessé válnék, — ezeket az engedélyes a kormány kivánságára saját költségén létesiteni tartozik.

d) Állomások.

A csácza-határszéli vonalon egyrészt: Csácza vagy Új-Csácza állomás, s másrészt a gácsországi transversalis vasut csatlakozó állomása között legalább egy közbenső állomás és egy katonai kitérő létesitendő.

Az állomások, illetőleg: az emlitett kitérő, ugy osztandók el e vonalon, és a kellő hosszúságú és számú vágányokkal akként látandók el, hogy mindkét irányban naponkint 15—15 legalább 50 tengelyű kettős vonat

minden fennakadás nélkül közlekedhessék. — Az állomásokra $2^1/_2{}^0/_{00}$ nivellette alkalmazható.

Egyébiránt az állomások, tekintettel később szükségessé válható meghosszabbitásukra, a kormány és az engedélyes közt, a trencsén-zsolnai vonalra nézve megállapitott mintarajzok szerint épitendők.

Ha a forgalom növekedtével ezen állomások megnagyobbitása szükségessé válnék: akkor az engedélyes köteles a nagyobbitási munkálatot saját költségén teljesiteni.

A csáczai állomáson, ennek közös állomássá való berendezése folytán szükségessé váló kibővitések és átalakitások költségeit, az engedélyes társaság köteles sajátjából viselni.

A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut beleegyezésével azonban a csácza-határszéli vasut kiindulási pontjául az engedélyes társaság költségére az elébb nevezett vasutnak egy, a csáczai állomás és a szilézíai határszél közti, erre alkalmas pontján egy kitérő állomás (Új-Csácza) létesithető.

e) Üzleti eszközök.

Az összes üzleti eszközök az engedélyes társaság vonalaira nézve érvényben álló minták szerint, — elegendő mennyiségben s a mennyire ez csak eszközölhető, — belföldön lesznek beszerzendők.

Ha a forgalom növekedtével a forgalmi eszközök szaporitása szükségessé válnék: tartozik az engedélyes ezen szaporitást sajátjából teljesiteni.

f) A munkálatok minősége és mennyisége.

Az engedélyezett vasutnak előállitásához és felszereléséhez szükséges mindennemű munkálatok, épitkezések

és készitmények jó minőségű és a műtan szabályai szerint feldolgozott ép anyagból létesitendők.

A mi pedig ezen munkálatok, épitkezések, készitmények és anyagok mennyiségét és mértékét illeti, e részben köteles az engedélyes az itt engedélyezett vasutat az időnként nyilvánuló czélszerű és gazdaságosan kezelt forgalmi igényeknek megfelelőleg létesiteni, felszerelni s mindazon készülctekkel, munkálatokkal ellátni, melyek a pálya tökéletes, üzletképes előállitásához és felszereléséhez tartoznak és melyek üzletbevételére a teher és személyforgalom befogadására szánt és minden szolgálati ágnak kezelésére szükséges helyiségek berendezésére s felszerelésére szükségeltetnek, habár ezek a fentebbi határozmányokban részletesen elősorolva nem is lettek.

Ha a forgalom élénkülése mindezeknek szaporitását igényelné, akkor az engedélyes az állam újabb terheltetése nélkül tartozik a szükséges pótlásokat teljesiteni.

21. §.

Az engedélyes köteles a császca-határszéli vonal részletterveit, az engedélyezési törvény hatályba lépte napjától számitva, 60 nap alatt a kormányhoz felterjeszteni.

A kormány ellenben kötelezi magát a benyujtott tervek iránti határozatát az engedélyessel kitelhető gyorsasággal közölni.

Az engedélyes kötelezi magát, az engedélyezett vonalat az engedélyezési törvény hatályba lépte napjától számitott egy év alatt befejezni.

22. §.

Az engedélyes társaságnak a közte és az annak idején fennállott kormányok között létrejött szerződései

szerint meghatározott s a monarchia két fele által viselt évi kamatbiztositéki átalányának a magyar államot illető része a császca-határszéli vasut forgalomba tétele napjától kezdve, az engedély egész tartamára a császca-határszéli vonal számadásszerűleg kimutatandó épitési tőkéje után számitandó 5½% kamatozásnak megfelelő tiszta jövedelmi hányaddal felemeltetik.

A kamatbiztositás czímén adandó előlegek esetleges folyóvá tétele s a folyóvá tett előlegek visszatéritése az engedélyes társulatnak 1855. évi január 1-én kelt engedélyokmánya 13-ik czikkében foglalt határozatok szerint történik.

23. §.

Az engedélyezett vasutvonaltól sem a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, illetőleg a jövedelmi és kereseti adó, valamint általános jövedelmi pótadó és a netán kibocsátandó elsőbbségi kötvények kamatadója, sem más azok helyett netán behozandó adó mindaddig fizettetni nem fog, mig ezen vonalnak és az 1882: XLV. törvényczikk által engedélyezett vágvölgyi vasutnak együttes tiszta jövedelme, a mindkettőre nézve engedélyezett s az épitési számadások alapján kiszámitandó új kamatbiztositéki hányad összegét el nem éri.

Ugyanazon időre a kibocsátandó czímletek szelvényeire bélyeg- és illetékmentesség engedélyeztetik.

Ha a jövedelem a fentebbi összegeket meghaladja, az adó az üzleti számlába felvétethetik. Addig azonban, mig a jövedelemnek a fentebbi összegeket meghaladó feleslege a jövedelmi adó összegét el nem éri, — adó fejében csak a tényleges jövedelem-felesleggel egyenlő összeg fog fizettetni.

Ennélfogva a csácza-határszéli vasut üzletéről mindaddig, mig a társaság a jövedelmi és kereseti adómentességet igénybe veszi: a vágvölgyi vasutéval egyesitett számadás vezetendő, melynek módozataira nézve a vágvölgyi vasut engedélyokmányának 23. §-ában megállapitott határozmányok lesznek irányadók azon kiegészitéssel, hogy mindenütt, hol a vágvölgyi vonal emlittetik, — a csácza-határszéli vonal is értendő.

Az engedélyes társaságnak az e pálya kiépitésére szükséges ingatlanok átiratására s a pályának a vasuti telekkönyvbe való bekeblezésére nézve bélyeg- és illetékmentesség adatik.

Hasonlóul a tőkeszerzés, valamint az épités és az üzlet első berendezése czéljából kiállitandó minden szerződés, beadvány vagy bármely más okirat szintén bélyeg- és illetékmentes lesz.

24. §.

A vitel- és szállitási díjak a jelen pályára a következő határok közt szabatnak meg:

Legmagasabb árszabás kilométerenként arany- vagy ezüstpénzben utasoknál egy személyért:

az I. osztályban . . .	4·75	kr.	osztr. ért.
a II. » . . .	3·56	»	» »
a III. » . . .	2·37	»	» »

Gyorsvonatoknál, melyeknek első és 2-ik osztályú kocsikból kell állani, e díjak 20 százalékkal felemelhetők azon feltétel alatt, hogy e vonatok gyorsasága más magyar és osztrák pályák gyorsvonatainak átlagos sebességénél csekélyebb ne legyen.

Az árúkat illetőleg, közönséges gyorsaság mellett megállapittatik 100 kilogrammon és kilométerenként:

az I. osztályban . . . 0·41 kr. osztr. ért.
a II. » . . . 0·62 » » »
a III. » . . . 0·82 » » »

Kivételesen egész kocsirakodásokért 100 kilogr. és kilométer után: gabona, liszt, tüzi és talpfák szállitásánál 0·37 kr. o. é., továbbá kősó, koaks, briquette, ásványos szén, sajtolt tőzeg, épületkő, tégla és kavics szállitásnál 100 kilogramm és kilométer után 0·26 kr. osztr. ért. szedhető.

A biztositási és mellékilletékek legmagasabb tételeit, az árúk osztályzását s egyéb szállitási határozmányokat illetőleg, ugyanazon szabályok követendők, — melyek a szab. osztrák-magyar államvaspálya magyarországi fővonalán érvényesek.

Ha a törvényhozás valamennyi általa engedélyezett vasutakra kihatólag szabályozná a szállitási díjakat, az e részben hozandó törvény e pályára nézve is érvénynyel birand.

25. §.

A pálya épitésének ideje alatt köteles az engedélyes munkásai számára kórházakat rendezni be; azon esetre, ha munkásai közül némelyek közkórházakban nyertek ellátást, az ezért járó költségeket az engedélyes lesz köteles az illető intézeteknek évnegyedenkint megtériteni.

TARTALOM.

			Lapszám.
I.	t.-czikk.	Az 1884. évi állami költségvetésről	1
II.	»	A szegedi honvédlaktanya építésére az 1880 : XXX. t.-czikkel engedélyezett költség fedezetének emeléséről	70
III.	»	Az 1884-ik évben kiállitandó ujonczés póttartaléki jutalékok megajánlása tárgyában	71
IV.	»	Az 1879 : XX. t.-cz. hatályának megszünése után Szeged szab. kir. városában szükséges átmeneti intézkedésekről, és az 1882. évi VII. t.-cz. 2. §-ában foglalt intézkedésnek módositásáról·	72
V.	»	Állami elemi és polgári iskolák épitésére szükséges költségek fedezéséről	80
VI.	»	Az 1884. évi február hó 18-án Franczia országgal kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről . .	81
VII.	»	Némely megyék határának egyes községek és puszták átcsatolása által való kiigazitásáról, s az ezzel kapcsolatos intezkedésekről	90
VIII.	»	A munkács-beszkidi vasut kiépitéséről	93

Lapszám.

IX. t.-czikk. A budapest-zimonyi vasut szabadkabajai szárnyvonalának kiépitéséről. 95

X. » A császca-magyar-gácsországi határszéli vasut engedélyezése és az 1882. évi XLV. törvényczikk kiegészitése tárgyában 97

AZ 1884-DIK ÉVI

TÖRVÉNYEK

GYŰJTEMÉNYE.

KIADJA A M. KIR. BELÜGYMINISTERIUM.

II. füzet. (XI—XVI. t.-cz.)

BUDAPEST, 1884.

NÁGEL OTTÓ BIZOMÁNYA.

Nyomatott a „Pesti könyvnyomda-részvénytársaság"-nál.

XI. TÖRVÉNYCZIKK

a kir. tengerészeti hatóság elhelyezésére Fiumében emelendő állami épületről és az erre megkivántató költségek fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi április hó 19-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi április hó 29-én.)

1. §.

A kir. tengerészeti hatóság állandó elhelyezésére Fiumében a kincstár tulajdonát képező Sanità rakparton, a hol jelenleg az I. számú tár van, állami épület emeltetik.

2. §.

A pénzügyi minister a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. ministerrel egyetértőleg, ezen állami épület felépitése czéljából 137,500 (egyszázharminczhétezer ötszáz) forint erejéig terjedő kölcsön felvételére felhatalmaztatik.

3. §.

Ezen kölcsön tőkéje és kamatjai $35^1/_2$ év alatt, az egész összeg évenkénti 6%-ának megfelelő és előre fizetendő féléves részletfizetések által törleszteinek.

4. §.

Ezen részletfizetések évenként a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium költségvetésében, a

tengerészeti célok rovatában, az eddigi házbérek helyén, mint rendes kiadás felveendők.

5. §.

Jelen törvény végrehajtásával a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister és a pénzügyi minister bizatnak meg.

XII. TÖRVÉNYCZIKK

az új földadó-katasteri munkálatok eredményei ellen érvényesithető felszólalások elintézésének módjáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi április hó 24-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi április hó 29-én.)

1. §.

Az 1875: VII., 1881: XL. és XLII. törvényczikkek rendelkezései alapján végrehajtott általános uj földadó-katasteri munkálatok eredménye ellen az 1875: VII. t.-cz. 46. §-a értelmében érvényesithető egyéni felszólalások az alább következő §§-okban körülirt módon intézendők el:

2. §.

A járási földadó bizottság elnöke, a becslőbiztossal egyetértve meghatározza a sorrendet, melyben az 1881: XL. t.-cz. 4. §-a értelmében alakitott felszólalási küldöttség működését folytatni fogja és a felszólalási küldöttséget, működésének a 60 nap leteltével azonnali megkezdésére utasitja. A becslőbiztos pedig ezen sorrendet az illető községek tudomására hozza.

A felszólalási küldöttség a fentebbi 60 nap letelte után működését azonnal megkezdi, azt szakadatlanul folytatja mindaddig, mig minden egyes felszólalást a helyszinén ezen §. első bekezdésében megállapitott sorrend szerint meg nem vizsgál; megjelenésének napjáról a községek elöljáróságát legalább 8 nappal előre értesiti,

s ez a községi katasteri bizottság tagjait, valamint a felszólalásra jogositott feleket a helyi vizsgálatnál való megjelenésre az 1881 : XL. t.-cz. 9. §-ában körülirt módon felhivni köteles.

A felszólalási küldöttség működésének megkezdése előtt minden községben meggyőződést tartozik szerezni a felől, vajjon az előljáróság a helyi vizsgálat kihirdetését, s a távollevő érdekeltek értesitését is a fentebb idézett törvény értelmében teljesitette-e s mulasztás esetében az előljáróság feleletre vonása iránt intézkedik.

A kik a felszólalási küldöttség érkezte alkalmával még felszólalásokat jelentenek be, azoknak szóval vagy irásban tett felszólalásait elfogadja és a többiekkel együtt megvizsgálja.

Az előljáróság a felszólalási küldöttségnek a felszólalásokkal együtt a telekkönyveket és birtokíveket is átadja s mind a nála bejelentettekre, mind azokra, melyek a küldöttség előtt bejelentetnek, jogositva van észrevételeit megtehetni.

A küldöttség a felszólalási eseteket a helyszinén megszemléli és azon esetben, ha az illető birtokos a nyert felvilágositások folytán a felszólalástól eláll, ezt a jegyzékben jelzi, a többi felszólalásokra nézve pedig indokolt javaslatát a jegyzékbe igtatja, s azt a telekkönyvvel és birtokívekkel, valamint a felszólalók által netán irásban beadott észrevételekkel együtt a járási bizottság elnökéhez juttatja és eljárásáról kimeritő jelentést tesz.

Ha felszólalás nem történt, a bizottság elnöke erről is értesitendő.

Az elnök köteles a járási bizottságot a jelentés be-

érkezte után azonnal összehivni, úgy, hogy az legkésőbb 15 nap mulva összeülhessen.

A járási bizottság üléseit egyfolytában annyi napig tartani köteles, mig a felszólalási küldöttségnek jelentései alapján a beérkezett összes felszólalások felett határoz.

3. §.

A kerületi bizottság a járási bizottságnak jegyzőkönyvbe foglalt határozatait hivatalból felülvizsgálja. E czélból a járási bizottság elnöke köteles a bizottság jegyzőkönyveit az összes hozzátartozó iratokkal együtt a bizottsági tárgyalások befejezésétől számitandó nyolcz nap alatt a kerületi bizottság elnökéhez felterjeszteni.

4. §.

A kerületi bizottság elnöke azon esetben, ha a járási bizottságok egyrésze a felszólalásokat késedelmesen intézi el, a kerületi bizottságot kétszer is összehivhatja, először akkor, midőn a járások többségének határozatai hozzá beérkeztek, másodszor, midőn a lassabban haladó járások összes határozatai hozzá beterjesztettek. Mindkét esetben azonban köteles az elnök a kerületi bizottság ülését megelőzőleg az 1881: XL. t.-czikk 5. §-a értelmében kinevezett kerületi bizottsági küldöttséget összehivni, hogy az a járási bizottságok határozatait a kerületi felügyelők közreműködésével áttanulmányozván, részletes javaslatot dolgozzon ki és azt terjeszsze a kerületi bizottság elé.

Az országos földadó bizottság a kerületi bizottságok határozatait hivatalból felülvizsgálja, ennélfogva a kerületi bizottság elnöke minden egyes ülés után a kerületi bizottság határozatait az összes hozzátartozó iratokkal

együtt a pénzügyministerhez terjeszti fel, ki azokat saját véleménye kiséretében az országos bizottsághoz átteszi.

5. §.

Az országos földadó bizottság a megelőző §-ban említett körülmények fenforgása esetén többször is összehivható, a szerint, a mint a felülvizsgálatra kellő mennyiségű anyag van összegyüjtve.

Ha az országos bizottság véleménye lényegesen eltér a kerületi bizottság határozataitól, a helyszinére küldöttség küldendő ki, mely a katasteri közegek, a járási és kerületi küldöttségek meghallgatása és saját helyszini tapasztalatai alapján részletes javaslatot dolgoz ki, s ezen javaslat alapján határoz végérvényesen az országos bizottság. A helyszini vizsgálatnál az érdekelt felek is jelen lehetnek és észrevételeiket megtehetik.

6. §.

Mihelyt egyes egyéni felszólalások végérvényesen eldöntettek, az esetleges változások az illető birtokívek és telekkönyvekben azonnal hivatalból keresztülvezetendők és adóalapul érvényesitendők.

Azon esetekben, midőn a felszólalás folytán az adó csökkent, a netalán már befizetett többlet az illető birtokos kivánsága szerint vagy készpénzben visszafizetendő, vagy adójába beszámitandó.

Azon esetekben pedig, midőn a felszólalás folytán az adó emelkedett, a többlet csak a megállapitást követő év első napjától számitandó, illetőleg hajtandó be.

7. §.

Az 1881 : XL. t.-czikk 12., 13., 14., 15. és 16. §§-ai hatályon kivül helyeztetnek.

8. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XIII. TÖRVÉNYCZIKK

az 1883. évi közösügyi költségekből a magyar korona országai által pótlólag fedezendő összegekről.

(Szentesitést nyert 1884. évi április hó 24-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi április hó 29-én.)

1. §.

A közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok által az 1883. évi póthitelképen 916,899 frt 39 kr. szavaztatván meg, ezen összegből a magyar korona országaira eső 287,906 frt 41 kr. kiszolgáltatására a pénzügyminister felhatalmaztatik.

2. §.

Az előbbi szakaszban megjelölt kiadásokból 203,158 frt az 1883. évi III. t.-cz. 2. §-ának »rendes kiadások« IV. fejezete alatt, 84,748 frt 41 kr. pedig ugyanazon törvényczikk 2. §-ának »rendkivüli közösügyi kiadás« I. fejezete 1. czíme alatt elszámolandó, és fedezése az emlitett törvényczikk 4. §-ában megállapitott módon, hitelmívelet utján eszközlendő.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XIV. TÖRVÉNYCZIKK

a Tiszának és mellékfolyóinak szabályozásáról, ezen folyók völgyeinek ármentesitéséről, ugyszintén a vizszabályozó és ármentesitő társulatok igazgatási szervezéséről.

(Szentesittést nyert 1884. évi április hó 26-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi május hó 1-én.)

I. FEJEZET.

1. §.

A Tisza és mellékfolyóinak szabályozása, ugyszintén mindezen folyók völgyeinek ármentesitése, ideértve a Temes-Bégavölgyet is, műszaki tekintetben egységes egészet képez, mely a közmunka- és közlekedési minister vezetése alatt hajtatik végre.

Az ármentesitést és belvizlevezetést a létező törvények és a jelen törvényczikk értelmében, s a közmunka- és közlekedésügyi minister felügyelete alatt a társulatok eszközlik. A hajózási szempontból szükségessé vált vagy az állam által már megkezdett mederszabályozást az állam saját költségén hajtja végre.

2. §.

A Tisza és mellékfolyói völgyein a feladat megoldására alkalmas határokkal nem biró vizszabályozó és ármentesitő társulatok új beosztással szervezendők.

Ezen új beosztás szerint történt szervezések az előbb létezett és a szervezésbe bevont társulatok pénzügyi

külön állását a multból eredő s azon terhekre nézve, melyek a töltéseknek egyenlő biztonságot nyujtó méretekben leendő kiépitésére szükségesek, meg nem változtatják. Egyébiránt az egyesités feltételeinek és módozatainak meghatározása az illető érdekeltek egyezkedéseinek tartatik fenn, a mennyiben pedig azok a közmunka- és közlekedésügyi minister által a körülményekhez képest kitűzendő záros határidő alatt sem tudnának megegyezni, a tiszavölgyi központi bizottság meghallgatása mellett, esetről esetre a közmunka- és közlekedésügyi minister dönt.

3. §.

Felhatalmaztatik a közmunka- és közlekedésügyi minister, hogy a közérdek vagy egyöntetű árvédelem szempontjából a Tisza és mellékfolyói völgyein azon árterületeket, a melyek eddigelé védtöltések által biztositva nincsenek, a végett hivatalból valamely fennálló társulathoz csatolhassa, esetleg az ilyen árterületek érdekeltségét hivatalból társulattá alakithassa. Első esetben az illető társulat az ily területet a jelen törvény 13., 14., 15., 16., 17. §-aiban előirt ártérfejlesztési és osztályozási eljárás mellett kötelékébe vonja, a bevonás idejétől kezdve, az osztályozás alapján megállapitott kivetési kulcs szerint a társulati járulékokkal megterheli, s ennek fejében a bevont terület árviz elleni biztositása végett szükséges védépitkezéseket, mint a már létező társulati védépitmények kiegészitő részét, létesiti. Oly területek pedig, melyek magaslatok által lévén elzárva, egyik társulat ártérfejlesztésébe sem vonhatók be, külön társulattá alakitandók, s ez esetben az érdekeltekre háramlandó teher nem lehet nagyobb, mint azon értékemelkedés, mely az ármentesités folytán éretett el.

Az ily külön társulatok alakitásáról a törvényhozásnak esetről-esetre jelentés teendő. Felhatalmaztatik továbbá a közmunka- és közlekedési minister arra is, hogy mindazon esetekben, midőn a műszaki ártérfejlesztés alapján ugyanazon terület több társulat árterébe tartozónak tűnik ki, ezen közös árterületet az érdekelt társulatok és a tiszavölgyi központi bizottság meghallgatása után, az illető társulatok között oszsza meg, illetve a társulatok közötti határvonalat állapitsa meg.

4. §.

Az érdekeltek az alapszabályokban megállapitott időközökben és módon közgyülésre hivandók össze.

A közgyülésen minden 100 ártéri becshold, vagy 1000 frt értékemelkedés tulajdonosa — a szerint t. i. a mint azt a közgyülés alapszabályaiban eleve megállapitja — egy szavazattal bir, a 100 becsholdnál, illetőleg 1000 frt értékemelkedésnél többet képviselő ártéri birtokosok, vagy teljhatalmi megbizottjaik pedig annyi szavazattal birnak, a hány 100 becsholdas részletnek, illetőleg 1000 forint értékemelkedésnek tulajdonosai A 100 becsholdnál, illetőleg 1000 frt értékemelkedésnél kevesebbet képviselő birtokosok pedig csoportba állanak, s megbizottjaik által a közgyülésen annyi szavazattal birnak, a hány 100 becsholdat, illetőleg 1000 frt értékemelkedést ártéri birtokuk összlete képvisel. Az esetre pedig, ha a 100 becsholdnál, illetőleg 1000 frt értékemelkedésnél kevesebbet képviselő birtokosok önként nem csoportosulnak, a községi előljáróság által a fentebbi módon képviseltetnek. A megbizottak nevei a társulati elnöknek előre bejelentendők.

A már létező társulatok kötelesek alapszabályaikat, a mennyiben azok másként intézkednének, ezen határozathoz képest módositani.

5. §.

A közgyülés főbb teendői:

a) A társulati alapszabályoknak megállapitása vagy módosítása.

Az e tekintetben hozott határozatok az alapszabályokkal együtt életbeléptetésük előtt jóváhagyás végett a közmunka- és közlekedésügyi ministerhez felterjesztendők.

b) A társulat tisztviselői és szolgaszemélyzete, nem különben a gátőrök létszámának és díjazásának, úgyszintén a választmány és a tisztviselők hatáskörének, azok egymáshozi viszonyának a jelen törvény rendelkezéseinek figyelembe vételével és a közmunka- és közlekedésügyi minister jóváhagyásának fentartásával meghatározása.

c) Az évi költségelőirányzat és a társulati kiadások fedezési módjának a választmány javaslata alapján való megállapitása.

Ez utóbbi határozatok a megelőző év október 15-ig az illetékes kir. folyammérnöki hivatal útján jóváhagyás végett a közmunka- és közlekedésügyi ministerhez felterjesztendők.

Ezen határidőnek kellőleg nem igazolt elmulasztása esetére a közmunka- és közlekedésügyi minister az illető társulatra 100—500 frtig terjedő birságot róvhat, mely birság az 1880. évi XX. t.-czikk 17. §-a értelmében alakitandó tartalékalap javára fizetendő be.

A felterjesztett költségelőirányzat iránt a közmunka- és közlekedésügyi minister a költségelőirányzatnak a kir.

folyammérnöki hivatalhoz való beterjesztésétől számitott 60 nap lefolyása alatt határoz, — ha a minister ezen idő alatt nem nyilatkoznék, a költségelőirányzat helybenhagyottnak tekintendő.

6. §.

A társulati választmány áll: az elnökből és legalább négy tagból.

A választmány a társulati igazgatás élén áll, s mint ilyennek az összes társulati tisztviselők alá vannak rendelve.

Megválasztja a társulat összes tisztviselőit (8. §.), ellenőrzi azok működését, főleg pedig a társulati pénztár kellő kezelését, — kötelessége átvizsgálni a társulat könyveit, iratait s pénztárát, s teljesiti általában mindazt, a mit az 1871. évi XXXIX., — és 1879. évi XXXIV. t.-czikk — a jelen törvény, a kormány rendeletei és az alapszabályok, valamint a közgyülés egyes határozatai reá ruháznak.

A választmány kötelességének pontos teljesitéséért annak tagjai felelősek.

7. §.

A társulatok tisztviselői személyzete az igazgatóból, főmérnökből (mérnökből), a szükséges számú szakaszmérnökökből, pénztárnokból, ellenőrből s a szükséges segédszemélyzetből áll.

Az igazgató és a főmérnök (mérnök) rendszerint fegyelmi eljárás vagy bűnvádi elitélés alapján bocsáthatók el; a társulati elnöknek azonban, ha ebben a társulati választmánynak az összes tagok $^2/_3$ része hozzájárulásával alkotott határozatával támogattatik, jogában áll a

szolgálati viszonyt egy évi felmondás útján bármikor megszüntetni.

A kisebb társulatoknak megengedtetik, hogy a mennyiben anyagi helyzetüknél fogva mindezen tisztviselőket nem alkalmazhatnák, feladataik megoldásának koczkáztatása nélkül a közmunka- és közlekedési minister hozzájárulásával kevesebb tisztviselőket alkalmazhassanak.

8. §.

A társulati tisztviselők választása ellen, a választások megejtésétől számitott 15 nap alatt a közmunka- és közlekedési ministerhez lehet felfolyamodni, ki a választásokat akár egyenként, akár összeségükben megsemmisitheti, mely esetben a megsemmisités által megüresedett állomások betöltése iránt szükséges intézkedés haladék nélkül eszközlendő.

9. §.

Az igazgató a társulati igazgatást vezeti s utasitásait a választmánytól, illetőleg annak együtt nem léte esetén az elnöktől veszi.

10. §.

A műszaki teendőket a főmérnök (mérnök) végzi.

Főmérnöknek (mérnöknek) csak az választható, ki mérnöki oklevéllel bir, és vizszabályozási vagy ármentesitési épitkezéseknél töltött két évi gyakorlatot igazol, szakaszmérnöknek azonban földmérői oklevéllel ellátott egyén is megválasztható, ha két évi gyakorlatot igazol.

11. §.

A jelen törvény hatálya alá tartozó társulatok igazgatási költségeiket, mi alatt tisztviselőik és szolgáik-

nak fizetése és minden mellékilletménye, továbbá az irodai költségek értetnek, nem különben az árvédelem által igényelt kiadásokat, a mennyiben más alap rendelkezésre nem állana, a társulati tagokra való kivetés útján tartoznak fedezni.

Az árvizek által megrongált védművek helyreállitására szükséges költségek, hasonlóan kivetés útján fedezendők. Hogy ezen költségek kivételes esetekben kölcsön útján fedeztethessenek, arra az engedélyt a közgyülés kérelmére a közmunka- és közlekedési minister a pénzügyministerrel egyetértőleg adja meg.

A meglevő védműveknek az eredeti méreteken túl menő erősitése és tökélyesitése, valamint az új munkáknak költségei kölcsön útján fedezhetők.

12. §.

Az alakulandó, nem különben a már létező társulatoknál, a melyeknél az ártér még meg nem állapittatott, vagy a melyeknél az ártér újbóli megállapitása szükséges, az ártérfejlesztés alapjául az ottani — az ezen ártérfejlesztésig tapasztalt legnagyobb árvizszin veendő.

Az ártérfejlesztés és osztályozás foganatositása vagy megújitása iránt elsőfokúlag a társulat közgyülése határoz, és ez iránti határozatát a társulati érdekeltekkel 30 nap alatt közli.

Az ily határozatban meg nem nyugvó fél panaszát az értesitéstől számitandó 15 nap alatt a társulati elnöknek benyujtani köteles, ki azt ugyancsak 15 nap alatt másodfokú és végérvényes határozathozatal végett a közmunka- és közlekedési ministerhez felterjeszti, ki a központi bizottság meghallgatása után határoz.

A közmunka- és közlekedési minister a műszaki ártérfejlesztésnél követendő eljárást rendeleti úton szabályozza.

A társulat előterjesztése, vagy az érdekeltség egy részének felfolyamodása alapján a közmunka- és közlekedési minister állapitja meg azon vizszineket, melyek a műszaki ártérfejlesztésnél alapul veendők.

13. §.

A jelen törvény hatálya alá tartozó társulatoknál az előző szakasz értelmében eszközlendő ártérfejlesztés eredményének tárgyalására vonatkozólag a következők határoztatnak.

Elkészittetvén a műszaki ártérfejlesztés, az a választmány által a társulat székhelyén 30 napi közszemlére tétetik ki, s azon idő alatt mindenki által megtekinthető.

Az ártérfejlesztési munkálat kitételének idejéről és helyéről az érdekeltek a társulati alapszabályokban megállapitott módon értesitendők.

Ha egyesek a munkálat ellen panaszt emelnek, tartoznak ezt a társulati közgyülésnek bejelenteni.

A közgyülés a beadott panaszok elbirálására a felmerült szükséghez képest egy, vagy tekintettel a különböző vidékekre, több bizottságot küld ki. Minden bizottság 5 tagból all, s érvényes határozathozatalra három tagnak jelenléte szükséges. A bizottság a hozzá utasitott panaszok tárgyában helyszini tárgyalás alapján elsőfokúlag határoz és határozatait a közgyülésnek tudomásvétel és kihirdetés végett bejelenti.

Az elsőfokú határozatban meg nem nyugvó fél panaszát a gyülés napjától számitandó 30 nap alatt az

elnöknek benyujtani köteles, ki azt 15 nap alatt a társulat működése feletti felügyelettel és ellenőrködéssel megbizott törvényhatóság alispánjához (polgármester) átküldeni tartozik. Ha ezen határidő alatt az előző pontban jelzett törvényhatóság alispánjához (polgármesteréhez) panasz be nem nyujtatott, az elsőfokú határozatok minden egyes érdekelt félre kötelezőkké válnak és későbbi felszólalásnak hely nem adatik.

Ha az érintett törvényhatóság fentemlitett tisztviselője a bemutatott iratok s különösen a helyszini szemléről szóló jegyzőkönyv alapján határozatot nem hozhat, újabb helyszini szemle tartandó.

Ezen helyszini szemle azon árterületekre nézve, a melyek a felügyeletet és ellenőrködést gyakorló törvényhatóság területén feküsznek, ezen törvényhatóság alispánjának (polgármesterének), ennek akadályoztatása esetén pedig be helyettesének elnöklete alatt tartatik meg, ki hivatva van annak alapján határozni, azon területekre nézve pedig, a melyek más törvényhatóság területén feküsznek, az illetékes helyi törvényhatóság alispánjának (polgármesterének) vagy akadályoztatása esetében helyettesének elnöklete alatt foganatosittatik, ki köteles a szemle eredményéről szóló jegyzőkönyvet határozathozatal végett a felügyeletet és ellenőrködést gyakorló törvényhatóság alispánjához (polgármesteréhez) átküldeni.

14. §.

A műszaki szemle, a mennyiben az szükséges, a panasz beadásától, illetve a felügyeletet és ellenőrzést gyakorló törvényhatóság alispánjának (polgármesterének) a szemle foganatositására illetékes tisztviselőhöz intézett megkeresésétől számitandó 30 nap alatt megtartandó,

és erről az érdekelt felek legalább 15 nappal a kitűzött határnap előtt értesitendők.

Ezen szemle tagjai az alispán (polgármester), esetleg helyettesének elnöklete alatt az érdekelt felek vagy ezeknek megbizottjai s a szemle elnöke által meghivott mérnök.

A szemle műszaki tagjai irásbeli véleményt adnak, s a felügyeletet gyakorló törvényhatóság alispánja (polgármestere), esetleg helyettese az ügyben 15 nap alatt határoz.

Az alispánnak helyetteséről az 1870. évi XLII. t.-cz. 59. §-a intézkedik, a mennyiben pedig az ily ügyek nagy számánál vagy azon indokoknál fogva, melyek az idézett törvényszakaszban felsorolva vannak, az alispánnak más módon való helyettesitése válnék szükségessé, ez iránt a törvényhatóság bizottsági közgyülése intézkedik; azonban köteles ily határozatát jóváhagyás végett haladék nélkül a közmunka- és közlekedési ministerhez felterjeszteni.

Ugyanezen rendelkezés mérvadó a polgármesternek helyettesitése iránt is.

15. §.

Az ártérfejlesztési munkálat az előző 13. és 14. §-ok értelmében letárgyaltatván, oly társulatoknál, a melyek az ártér-fejlesztést különböző vizszinek szerint eszközöltették, a társulati közgyülés javaslatot tesz a közmunka- és közlekedési ministernek a különböző vizszinek közt és a felvett legalacsonyabb vizszin alatt fekvő területek egymásközti hozzájárulási arányának megállapitása iránt s a közmunka- és közlekedési minister a Tiszavölgyi Társulat központi bizottságának meghallgatása után ez arányt megállapitja, mely arány a társulati kivetési kulcs

készitésénél alapul szolgál, s új osztályozás esetén sem változtatható meg.

Ugyanezen mód szerint, azonban az alább felsorolt érdekeltek meghallgatásával, állapittatik meg azon kulcs is, mely szerint a társulati védtöltések vagy más szabályozási müveletek által védett körtöltések, utak, vasutak, csatornák és épületek tulajdonosai az ármentesitési költségekhez oly arányban tartoznak hozzájárulni, a mennyivel többe kerülne saját épitményük fentartása, illetőleg azok biztositása, ha a védmű nem léteznék.

Ezen kulcsok megállapitása után a társulati közgyülés az osztályozás elkészitésére legalább is 11 tagú bizottságot választ, mely az osztályozási munkát, tekintettel a talaj gazdasági értékére, illetőleg értékemelkedésére és az elárasztásnak gyakrabban vagy ritkábban történő ismétlődésére, annak időtartamára, — elkészitvén, azt a választmánynak bemutatja.

A választmány ezen osztályozási munkálatot a társulat székhelyén 30 nap közszemlére teszi ki, mely idő alatt mindenki által megtekinthető.

Az osztályozási munkálat kitételének idejéről és helyéről az érdekeltek a társulati alapszabályokban megállapitott módon értesitendők.

Ha egyesek a munkálat ellen panaszt emelnek, tartoznak ezt a társulati választmánynak bejelenteni.

A választmány az osztályozási munkálatot, valamint a beérkezett panaszokat a közszemlére kitűzött 30 napi határidő elteltével az ezen czélra 15 nap alatt összehivandó közgyülésnek bemutatja, mely közgyülés a beérkezett panaszok iránt elsőfokúlag határoz s az osztályozási munkálatot elsőfokúlag megállapitja.

Az elsőfokú határozatban meg nem nyugvó fél

panaszát a gyülés napjától számitandó 30 nap alatt az elnöknek benyujtani köteles, mely panaszok iránt a jelen törvény 14. §-ában kijelölt hatóság az ugyanezen törvény 14. és 15. §-aiban megállapitott módon határoz.

Ezen szakasz intézkedései a Temes-Bégavölgyi vizszabályozási társulatra nézve mindaddig, míg nevezett társulat az 1882-ik évi XXVI. t.-czikk értelmében állami kezelés alatt áll, érvénynyel nem birnak, és ezen társulatnál úgy az osztályozást, valamint a kivetési kulcsot is — ugyancsak az állami kezelés tartamára — a közmunka- és közlekedési királyi minister végérvényesen állapitja meg.

16. §.

Az osztályozással egyidejüleg és ugyanazon módon s eljárás szerint állapittatik meg a kivetési kulcs is.

17. §.

Az alispánnak (polgármesternek) az ártérfejlesztés, osztályozás és kivetési kulcsra vonatkozólag hozott határozatai ellen, a határozat kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt birtokon belül csakis a törvények meg nem tartása, — vagy azok helytelen alkalmazása alapján lehet a közmunka- és közlekedési ministerhez felfolyamodni, ki az esetben, ha az alispáni határozatot feloldja, az ügyet újabb határozathozatal végett egy más alispánhoz utasitja. Egyébként az alispán (polgármester) által hozott ily határozatokban meg nem nyugvó fél birtokon kivül a törvény rendes útján kereshet orvoslást.

18. §.

Az ártérfejlesztési és osztályozási munkálat, valamint a kivetési kulcs végleges megállapitása után a társulati

igazgató által az egész ártérről az adókatasterrel lehetőleg összhangzó ártértelekkönyv készittetik, mely a tulajdonos nevét, az egyes területek helyrajzi számai s azoknak részenkénti osztályozását előtüntető térmértéket tartalmazza.

19. §.

A kivetett társulati évi költségjárulékok, valamint a társulat által felvett kölcsön kamatjának és törlesztési járulékának az egyes ártéri birtokra eső részleteiről az illető ártéri birtok tulajdonosai a társulati igazgató által egyénenként értesitendők.

20. §.

Ha a jelen törvény 2. és 3. §-ai szerint újra szervezendő vagy hivatalból alakitandó társulat a közmunka- és közlekedési minister által kitüzendő határidőig alapszabályait meg nem alkotná, s a választmányt meg nem választaná, vagy működését tényleg meg nem kezdené, a társulati tisztviselőket a közmunka- és közlekedési minister fogja alkalmazni.

Ezen tisztviselők a közmunka- és közlekedésügyi minister utasitásai és rendeletei szerint tartoznak eljárni.

Ily esetekben a társulati ügyekben való véleményadás végett a közmunka- és közlekedési minister az ártéri nagyobb birtokosokból és az érdekelt községek képviselőiből bizottságot alakit, melynek ügyrendjét a közmunka- és közlekedési minister állapitja meg.

21. §.

Azon társulatoknál, melyekre nézve kimondatik, hogy azok védművei az egységes szabályozásra, valamint az összefüggő ármentesitésre való tekintettel — köz-

érdekből fentartandók, — ha a közmunka- és közlekedési minister azon meggyőződést szerezné, hogy az ily társulat a társulati védművek jó karban tartására és felügyeletére szükséges költségfedezetet előirányzatába fel nem vette, jogositva van a szükséges összegnek az előirányzatba való felvételét és a társulati tagokra való kivetését hivatalból elrendelni.

Az ily társulatnak joga van ezen rendelet ellen annak vételétől számitott 15 nap alatt a közmunka- és közlekedési minister előtt felszólalni; ha azonban a nevezett minister ezen felszólalás daczára is ragaszkodnék rendeletéhez, a társulat azt nyomban végrehajtani köteles.

A társulati választmány tagjai felelősség terhe alatt kötelesek a közmunka- és közlekedési minister által helyben hagyott költségvetésbe felvett összeget a társulati tagokra a kivetési kulcs arányában kivetni és annak behajtásáról az 1879. évi XXXIV. t.-cz. 6. §-a, illetőleg az 1883. évi XLIV. t.-cz. értelmében gondoskodni.

22. §.

Ha az előző szakaszban körülirt társulat a fennálló törvényekben foglalt kötelezettségeknek eleget nem tenne, vagy a felügyeletet gyakorló folyammérnök által a helyszini vizsgálat alapján szükségesnek jelzett munkákat a közmunka- és közlekedési minister rendeletére a kellő időben meg nem inditaná vagy a kellő gyorsasággal végre nem hajtaná, — a közmunka- és közlekedési minister ezen kötelezettség teljesitésére, valamint a folyammérnök által szükségesnek jelzett munkák végrehajtására záros határidőt tűzhet ki.

Ha az ily társulat kötelezettségének a kitűzött záros határidő alatt sem tenne eleget, — a minister az 1879.

évi XXXIV. törvényczikk 14. §., illetve az 1871: XXXIX. t.-cz. 24. §-a értelmében intézkedik.

Felhatalmaztatik továbbá a kormány, hogy a közigazgatási uton végrehajtandó munkákra szükségesnek mutatkozó összegeket az érdekeltségre a végrehajtás megindításakor azonnal, és pedig, ha másként nem lehet vagyis ártérfejlesztés és kivetési kulcs nem léte esetében ideiglenesen az ártérbe eső földbirtok után fizetendő földadó arányában kivethesse.

Az illetéktelenül beszedett járulékok megtérítése vagy kiegyenlítése csak a műszaki ártérfejlesztés befejezése és a kivetési kulcs megállapitása után fog megtörténni.

Az 1879. évi XXXIV. t.-cz. 14. §-a. illetve az 1871. évi XXXIX. t.-cz. 24. §-a a Tiszának és mellékfolyóinak vizszabályozására és ármentesitésére alakult azon társulatokra, melyek a jelen törvény 21. §-ában körülirt társulatok közé nem tartoznak, nem alkalmazhatók.

23. §.

Ha a 21. és 22. §§. szerinti közérdekű társulatoknál az 1881: XLII. t.-cz. elvei szerint kiszámitandó befektetett alaptőke meghaladja azon összeget, a mit a társulati alakulás alapjául felvett vizszin alatti ártér új katasteri tiszta jövedelme huszszorosának 60%-a, és azon társulatnál, melyhez magasabban fekvő ártér is vonatott be, — ennek új katasteri tiszta jövedelme huszszorosának 20%-a együttvéve kitesz, — akkor ezen többletet vagy az azután befektetendő alaptőkét az állam viseli.

Azon közérdekű társulatoknál pedig, melyek árterei az új földadókatasterben még mentesités előtti állapotuk szerint vannak felvéve, és melyeknek költségei az adóvisszatérités czéljából az 1881: XLII. t.-cz. értelmében

nem is liquidáltattak, az általuk viselhető legnagyobb teher nem a fentebbi mód szerint, hanem — alakultak legyen azok önkényt, vagy alakittattak legyen a jelen törvény 3. §-a értelmében — a szabályozás által elért értékemelkedéshez képest külön eljárás szerint állapitandó meg.

Azon területek által, melyeknél a pénzügyi különállás a 2. §. alapján történt új beosztás szerinti szervezések daczára is fenmarad, a pénzügyi különállás tartama alatt a jelen törvény 21., 22. és a jelen §. rendelkezései külön is igénybe vétethetnek.

Minden társulat, mely ezen szakasz rendelkezését igénybe venni kivánja, tartozik igazolni:

a) hogy az ártér műszakilag, és pedig ott, a hol különböző vizszinek vannak, ezekre való tekintettel, fejlesztetett; esetleg, hogy a meglevő ártérfejlesztés a kormány által elfogadhatónak találtatott;

b) hogy az igy fejlesztett ártér minden része, beleértve a 15. §. második bekezdése értelmében újonnan bevonandó érdekelteket is, a költségekhez aránylag hozzájárul.

E czélra az 1881: XLII. t.-cz. szabályai szerint a pótliquidatiók megejtendők, tekintet nélkül azon rendelkezésre, hogy a már liquidált alaptőkének a liquidálandó új befektetés legalább ¼-ét kitegye.

A túlterheltetés ezen megállapitása nem zárja ki azt, hogy rendkivül mostoha anyagi viszonyok fennállása esetén, vagy rendkivüli baleseteknél az illető társulat az állam részéről esetleg segélyben részesüljön.

Az 1882: XXVI. t.-cz. értelmében állami kezelés alá vett temes-bégavölgyi társulatra ezen szakasz ren-

delkezése nem terjed ki, s e részben külön törvény fog intézkedni.

Az 1881: LII. t.-cz. 6. §-ának második bekezdése ezen törvény által nem érintetik.

24. §.

A társulat tisztviselői fegyelmi vizsgálat alá vonhatók.

A fegyelmi vizsgálatot elrendelheti a társulat közgyülése vagy választmánya, valamint a közmunka- és közlekedési minister.

A fegyelmi vizsgálatot elrendelő társulati közgyülés és választmány, valamint a közmunka- és közlekedési minister a fegyelmi vizsgálat alá vont társulati tisztviselőt állásától felfüggesztheti, mely esetben a választmány az illető tisztviselőnek helyettesitéséről 15 nap alatt gondoskodni tartozik.

A fegyelmi eljárásra vonatkozó utasitás kibocsátásával a közmunka- és közlekedési minister bizatik meg.

25. §.

Az 1879. évi XXXIV. törvényczikk 15. §-a a jelen törvény hatálya alá tartozó társulatokra nézve a következőképen módosittatik:

A társulatok az állami felügyeletért gátkilométerenként 3 frtnyi évi átalányt tartoznak az állam pénztárába fizetni.

Ezen átalányon kivül a társulatok az állami felügyeleti czímen semmi néven nevezendő napidíjak vagy utiköltségek fizetésével nem terhelhetők.

II. FEJEZET.

26. §.

A jelen törvény hatálya alá tartozó vizszabályozó és ármentesitő társulatok közös érdeküknek gondozása czéljából a Tisza-völgyi Társulatba belépni kötelesek. A Tisza-völgyi Társulat az alapszabályokban megállapitott időben és módon közgyülést tart.

A közgyülésen minden oly társulat, melynek ármentesitett területe 10,000 catastralis holdnál kevesebb, egy szavazattal, — 10,000 catastrális holdnál több, de 100,000 catastrális holdnál kevesebb ármentesitett területtel biró társulat két szavazattal, — 100,000—200,000 catastralis holdnyi ármentesitett területtel biró társulat három szavazattal rendelkezik s minden további 100,000 hold után a szavazatok száma egygyel szaporodik.

Egyébként ezen közgyülés hatásköre a közmunka- és közlekedési minister által megerősitett alapszabályokban foglalt határozatok szerint a jövőre is fentartatik.

27. §.

A jelen törvény hatálya alá tartozó vizszabályozási és ármentesitő társulatokat közösen érdeklő ügyeikben a központi bizottság képviseli.

A központi bizottság áll:

a) a közgyülés által választandó elnökből és két alelnökből;

b) 21 rendes és 10 póttagból; kik közül hat rendes és három póttag a felsőtiszai, három rendes és két póttag a középtiszai, hat rendes és három póttag az alsó-

tiszai, négy rendes és két póttag a körös-berettyói, két rendes és egy póttag a temes-bégavölgyi érdekeltek sorából választandó;

c) a kormány részéről kiküldött három rendes és három póttagból, kik közül egy rendes és egy póttagot a közmunka- és közlekedési minister, egy rendes és egy póttagot a pénzügyminister s egy rendes és egy póttagot a belügyminister nevez ki;

d) a Tisza és mellékfolyóinak felügyeletével megbizott középitészeti felügyelőkből.

28. §.

A központi bizottság minden tagja, a középitészeti felügyelők kivételével, — szavazati joggal bir.

Szavazatok egyenlősége esetében az elnök szava dönt.

Érvényes határozathozatalra a kormány küldöttein kivül legalább hat választott tag jelenléte szükséges.

29. §.

A központi bizottság jogositva van:

a) a jelen törvény hatálya alá tartozó társulatokat közösen érdeklő ügyekben azok nevében nyilatkozni, különösen szabályozási tervek, megállapodások és intézkedésekre nézve azoknak végleges megállapitása előtt a kormánytól ily ügyekben hozzá intézendő felhivás folytán vagy saját kezdeményezéséből véleményt adni, nem különben az egyes társulatok méltányos kérelmeit a kormánynál támogatni;-

b) az 1880. évi XX. t.-cz. vagy az ezzel megegyező újabb törvény alapján felveendő kölcsönök engedélyezése, és az alakulandó tartalékalap kezelése körül az idézett törvény keretében eljárni, s általában a jelen tör-

vény hatálya alá tartozó társulatok hitelérdekében szükséges javaslatokat megtenni, mely czélból kötelesek a társulatok a gazdasági és pénzügyi állapotaikról szerkesztett kimutatásokat a központi bizottságnak évenként beküldeni;

c) véleményt adni a társulatok szerves intézkedéseinek megállapitásánál, és módositásánál.

30. §.

A központi bizottság működésével járó költségek a jelen törvény hatálya alá tartozó társulatok járulékai által fedeztetnek.

Ezen járulékokat a közgyülés állapitja meg s azok az egyes társulatokat az ármentesitett vagy érdekelt terület holdszám szerinti arányában terhelik.

Ezen járulékok a közadóbeli tartozások elsőbbségét élvezik, s nem fizetés esetén az illető társulattól, mint ilyentől, a közadók módjára hajtatnak be.

31. §.

A központi bizottság üléseiről szóló jegyzőkönyvek egy-egy példányban az ülés napjától számitandó 15 nap alatt a m. kir. belügy-, pénzügy- és közmunka- és közlekedési ministereknek bemutatandók.

32. §.

A központi bizottságnak, nem különben a jelen törvény hatálya alá tartozó vizszabályozó és ármentesitő társulatoknak összes levelezései, ha hivatalos pecséttel és boritékon ezen megjegyzéssel: »Tiszavölgyszabályozása ügyében« el vannak látva, postadíj-mentesek.

III. FEJEZET.

33. §.

Az 1871. évi XL. t.-cz.-nek az árvédelemre vonatkozó határozatai a következőkkel egészittetnek ki.

A társulat köteles a védekezéshez szükséges anyagokat és eszközöket a rőzse kivételével a megelőző év deczember 20-ig, a rőzseanyagot pedig minden év február 20-ig beszerezni, és a védgátak mentén czélszerűen elhelyezni s annak megtörténtét az illetékes kir. folyammérnöki hivatalnak bejelenteni.

Ha valamely társulat az előző pont rendelkezéseinek idejekorán eleget nem tesz, a szükséges védanyagoknak az eddigi gyakorlat szerint leendő beszerzése és kiszállitása iránt, az illetékes kir. folyammérnöki hivatal útján és a társulat terhére a közmunka- és közlekedési minister intézkedik.

34. §.

Az illetékes járási szolgabirák, a törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városok polgármesterei kötelesek a társulati igazgató megkeresése folytán az 1871-ik évi XL. t.-cz. értelmében kiállitandó munkaerőt minden év deczember 10-ig községenként összeirni, s az ekként készitett összeirást, a társulati igazgatónak ugyanazon határidő alatt rendelkezésére bocsátani.

A társulati igazgató köteles az előző pont értelmében összeirt munkaerőnek árvizveszély esetére czélszerű alkalmazása iránt intézkedni s erről az illető községi elöljáróságot deczember 30-ig értesiteni.

A közerő összeirása és alkalmazására vonatkozó

kimutatás egy-egy példánya az előző pontban megállapitott határidő alatt az illetékes alispánnak és járási tisztviselőnek, valamint az illetékes kir. folyammérnöki hivatalnak a társulati igazgató által megküldendő.

35. §.

Az 1871. évi XL. t.-cz. 23. §-a a következőleg egészittetik ki:

Ily esetekben a hatóságilag megállapitott munkabérnek a társulat általi megfizetése mellett, a társulati megbizott által kijelölt számú munkaerő hatóságilag kirendelendő.

36. §.

Az árviz beálltával a védekezési intézkedéseket a társulat részéről kizárólag a társulati igazgató és társulati főmérnök vezetik, kiket a társulat ez irányban teljes felhatalmazással ellátni köteles, kik viszont az árvédelem körüli intézkedésekért teljes felelősséggel tartoznak.

37. §.

Ezen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedési-, a pénzügyi- és a belügyministerek bizatnak meg.

XV. TÖRVÉNYCZIKK

a győr-sopron-ebenfurti vasutra vonatkozó 1872. évi XXVII. és 1874. évi XXX-ik törvényczikkek némely határozmányainak módositásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi április hó 26-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi május hó 1-én.)

1. §.

A győr-sopron-ebenfurti vasútnak az 1872. évi XXVII. t.-cz. által beczikkelyezett engedélyokmánya 30-ik §-ában s illetőleg az ezen engedély-okmány módositásáról szóló 1874. évi XXX. t.-cz. 1. §-ának *E*) pontjában 14.460,400 frttal ezüstben megállapitott névleges tőke a vasúttársulatot terhelő 2.100,000 frtnyi függő adósság kiegyenlithetése végett 1.721,529 frttal ezüstben, tehát 16.181,929 forintra ezüstben felemeltetik, s a vasút-társulat feljogosittatik, hogy e tőke-emelés erejéig a már forgalomban levő részvényekkel minden tekintetben egyenjogú részvényeket kibocsáthasson.

2. §.

A kormány felhatalmaztatik, hogy az 1874. évi XXX. t.-cz. 1. §. *C*), *b. b)* pontja értelmében letétbe helyezett, — s időközbeni befektetések által az eredeti 1.021,850 forint névértékről 946,177 frtra leszállott névértékű összegnek részvényekből álló $^{4}/_{5}$ részét, vagyis 378,471 forintnyi névértékű összeget a vasút-társulatnak az új részvények

kibocsátása által egészben nem törleszthető függő adósság teljes kiegyenlítésére kiszolgáltathassa.

3. §.

Az 1872. évi XXVII. t.-cz. által beczikkelyezett engedélyokmány 19. §-ának utolsó pontja oda módosittatik, hogy a beváltás esetén, mint évjáradék fizetendő átlagos összeg megállapitásánál az azon pontban érintett 5% kamat csak a részvények után fog számittatni; ellenben az elsőbbségi kötvények után 3%-os kamat aranyban lesz alapul veendő.

4. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe, s végrehajtásával a közmunka- és közlekedésügyi és pénzügyi ministerek bizatnak meg.

XVI. TÖRVÉNYCZIKK

a szerzői jogról.

(Szentesitést nyert 1884. évi április hó 26-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi május hó 4-én.)

ELSŐ FEJEZET.

Irói művek.

1. *A szerző kizárólagos joga.*

1. §.

Az irói mű gépi többszörözése, közzététele és forgalomba helyezése, a jelen törvény által meghatározott védelmi időn belől, a szerző kizárólagos jogát képezi.

Ha a műnek több szerzője van és az egyes szerzők részei el nem különithetők: ellenkező megállapodás hiányában, a mű többszörözésére, közzétételére és forgalomba helyezésére, a többieknek előzetesen adandó kárpótlás mellett, a szerzők mindegyike feljogositottnak tekintendő. A kárpótlást a biróság, esetleg szakértők meghallgatása mellett, a fenforgó körülmények alapján határozza meg. (29. §.) Arra, hogy a műhöz nevét adja, akarata ellenére, a szerzők egyike sem kötelezhető.

Ha a szerzők részei elkülönithetők, az elkülönithető részek mindegyikének többszörözéséhez, közzétételéhez és

forgalomba helyezéséhez, az illető szerző beleegyezése szükséges.

2. §.

Többeknek irodalmi adalékaiból álló műre, mint egységes egészre nézve, a szerkesztő a szerzővel egyenlő védelemben részesül.

Az egyes irodalmi adalékokra nézve a szerzői jog azoknak szerzőit illeti.

Még meg nem jelent, s egyszersmind a jelen törvény védelme alatt nem álló iratokból vagy adalékokból szerkesztett gyüjteményes műre, mint egységes egészre, a szerkesztő a szerzővel egyenlő védelemben részesül.

3. §.

A szerző joga szerződés, vagy halál esetére tett intézkedés által másokra is — akár korlátlanul, akár korlátolva — átruházható. Ilyen intézkedés hiányában a szerző joga annak törvényes örököseire száll át.

A magyar szent koronának az uratlan hagyatékra nézve fennálló háromlási joga a szerzői jogra ki nem terjed.

Ha a műnek több szerzője van, és ezek valamelyike örökös nélkül halt el: a szerzői jog az életben maradt szerzőtársakat illeti.

4. §.

A szerzői jog addig, mig az a szerzőt, vagy örököseit vagy hagyományosait illeti, végrehajtás tárgya nem lehet.

A végrehajtás tárgya csak azon vagyoni előny lehet, mely a szerzőt, vagy örököseit vagy hagyományosait, a műnek jogosult forgalomba helyezése, vagy annak nyilvános előadása következtében illeti.

5. §.

Az irói műnek gépi többszörözése, közzététele és forgalomba helyezése, ha az a jogosult (1., 2., 3. §§.) beleegyezése nélkül történik, a szerzői jog bitorlásának tekintetik és tilos. Az, hogy a mű többszörözése, közzététele és forgalomba helyezése egészben vagy részben történt-e, a tilalom tekintetében különbséget nem tesz.

Gépi többszörözésnek tekintendő a leirás is, ha az a gépi többszörözés helyettesitésére van rendelve.

6. §.

A szerzői jog bitorlásának tekintendő továbbá:

1. a még meg nem jelent kéziratnak, a szerző beleegyezése nélkül történt többszörözése, közzététele és forgalomba helyezése. A többszörözést, közzétételt és forgalomba helyezést, a kéziratnak vagy másolatának jogosult birtokosa is csak a szerző beleegyezésével eszközölheti;

2. a szerző beleegyezése nélkül történt többszörözése, közzététele és forgalomba helyezése az oktatás, vagy mulatság czéljából tartott előadásoknak vagy felolvasásoknak;

3. az olyan kiadás, melyet a szerző vagy kiadó, a köztük fennálló szerződés vagy a törvény ellenére eszközöl;

4. a műnek több példányban kiállitása, mint a mennyihez a kiadónak, a szerződés szerint joga van;

5. a szerzőtársak által közösen készitett műnek olyan kiadása, melyet az egyik szerzőtárs jogosulatlanul eszközöl) 1. §. második bekezdése);

6. a nyilvános tárgyalásoknál és tanácskozásoknál különböző alkalommal különböző tárgyak felett tartott

beszédeknek az illető szónok beleegyezése nélkül történt gyüjteményes kiadása;

7. kizárólag a napi lapokba leendő felvétel végett összegyüjtött és többszörözve megjelent táviratoknak és tudósitásoknak valamely hirlapba történt jogosulatlan átvétele. Az ilyen közleményeknek valamely hirlapban megjelenése után átvételére a 9-ik §. 2-ik pontjának rendelkezése alkalmazandó.

7. §.

Az eredeti műnek a szerző beleegyezése nélkül történt fordítása a szerzői jog bitorlásának tekintendő:

1. ha a mű, mely először holt nyelven jelent meg, valamely élőnyelvre lefordítva adatik ki;

2. ha a mű, mely egyszerre több nyelven jelent meg, e nyelvek valamelyikére leforditva adatik ki;

3. ha a szerző az eredeti mű czímlapján vagy elején a fordítási jogot magának fentartotta; feltéve, hogy a fordítás közzététele, az eredetinek megjelenésétől számitandó egy esztendő alatt megkezdetett és három esztendő alatt befejeztetett. A védelem azon nyelvek tekintetében megszünik, melyekre a fordítás az első év alatt meg nem kezdetett. Ha a fentartás csak bizonyos nyelvekre szólt: a mű azon nyelvekre, melyekre a fentartás nem szól, azonnal leforditható. Az olyan eredeti műveknél, melyek több kötetben vagy részekben jelentek meg, minden kötet vagy rész külön munkának tekintendő és a fordítási jog fentartása minden köteten vagy részen ismétlendő. A naptári év, melyben az eredeti mű megjelent, a fordítási időbe be nem számittatik.

Szinműveknél, a fordításnak az eredeti mű megjelenésétől számitandó hat hó alatt, teljesen be kell fejeztetni.

A fordítás megkezdése és befejezése, a jelen törvény által megállapitott határidőn belől, beiktatás végett bejelentendő. (42. és 44. §§.)

A még meg nem jelent, és a jelen törvény által védett irói művek (6. §. 1. és 2. p.) fordítása, a szerzői jog bitorlásának tekintendő.

8. §.

Az irói forditott művek a jogosulatlan többszörözés, közzététel és forgalomba helyezés ellen, az eredeti művekkel egyenlően védetnek.

9. §.

Nem tekintetik a szerzői jog bitorlásának:

1. a már megjelent mű egyes helyeinek vagy kisebb részeinek szószerint idézése; vagy a már többszörözött és közzétett kisebb dolgozatoknak, a czél által indokolható korlátolt terjedelemben felvétele olyan nagyobb munkába, mely tartalma szerint önálló tudományos műnek tekinthető, avagy olyan gyüjteménybe, mely több iró művéből, egyházi, iskolai-oktatási használatra szerkesztetett; feltéve, hogy a szerző vagy a forrás világosan megneveztetett;

2. a hirlapok és a folyóiratok egyes közleményeinek átvétele; kivéve a szépirodalmi és a tudományos dolgozatokat; továbbá az olyan nagyobb közleményeket, melyeknek az élén az utánnyomás tilalma kifejeztetett;

3. a nyilvános ügyiratok és tárgyalások közlése;

4. a nyilvános tárgyalásoknál és tanácskozásoknál tartott beszédek többszörözése; (6. §. 6. pont.)

5. a 2-ik §. harmadik bekezdésében emlitett gyüjteményes művek egyes adalékainak többszörözése.

10. §.

A törvények és rendeletek kiadása tekintetében az 1880: LIII. törvényczikk intézkedik.

2. *A szerzői jog tartama.*

11. §.

A mennyiben az alábbi §§-ban eltérő intézkedések nem foglaltatnak, a védelem, melyet jelen törvény a szerzői jog bitorlása ellen biztosit, a szerző egész életére és annak halála után még 50 esztendőre terjed.

12. §.

A szerzőtársak által közösen készitett műnél a védelmi idő azon szerzőtárs halálától számitandó, a ki a többit túlélte.

Többeknek irodalmi adalékaiból készült műnél, az egyes adalékok védelmi ideje a szerint határoztatik meg, a mint az adalékok szerzői megneveztettek, vagy meg nem neveztettek. (11. és 13. §§.)

A 6-ik §. 6-ik pontjában emlitett gyüjteményes művek a szónok halálától számitott 50 éven át részesülnek védelemben; de ha a szónok életében vagy halálától számitott 5 év alatt a beszédek gyüjteménye ki nem adatik: a gyüjteményes kiadás a jogutódok beleegyezése nélkül is eszközölhető.

13. §.

A szerző életében megjelent irói művek a 11. §-ban megállapitott védelemben csak akkor részesülnek, ha a szerző valódi neve vagy elismert irodalmi neve a czímlapon, vagy az ajánlás, illetve az előszó alatt kitétetett.

Többeknek irodalmi adalékaiból készült műveknél az egyes adalékok megvédése végett elegendő, ha a szerző neve az adalék elején, vagy végén kitétetett.

Az álnév alatt, vagy a szerző nevének kitétele nélkül megjelent irói művek, a mennyiben az első kiadás ideje a művön kitétetett, ettől számitandó 50 évig védetnek. De ha a mű megjelenésétől számitott 50 esztendő alatt a szerző neve beiktatás végett bejelentetett: a védelmi idő a 11. §. szerint számittatik.

14. §.

A szerző halála után kiadott mű a szerző halálától számitott 50 éven át részesül védelemben.

Ha a mű a szerző halálától számitott 45 év eltelte után, de 50 éven belől adatik ki először, a megjelenéstől számitandó 5 esztendőn át részesül védelemben.

15. §.

Az académiák, egyetemek, testületek és más jogi személyek, továbbá a nyilvános tanintézetek, a mennyiben az általok kiadott művekre nézve a szerzővel egyenlőknek tekintendők, a mű első megjelenésétől számitandó 50 éven át részesülnek védelemben.

16. §.

Több kötetben vagy részben megjelenő műveknél a védelem tartama minden egyes kötetnek, vagy résznek első megjelenésétől számittatik.

Az olyan műveknél, melyek több részben vagy több kötetben ugyanazon anyagot tárgyalják, és igy egymással összefüggőknek tekintendők, a védelem tartama az utolsó kötet vagy rész megjelenésétől számit-

tatik. De ha az egyes részek vagy kötetek kiadása között három évnél hosszabb időköz telt el: az előbb megjelent részek, vagy kötetek külön önálló műnek, a három év lefolyása után megjelenő részek, vagy kötetek pedig új műnek tekintendők.

17. §.

A fordítás tilalma a 7-ik §. 2-ik pontja esetében az eredeti mű megjelenésétől számitott öt évre, ugyanazon §. 3-ik pontja esetében pedig a jogosult fordítás első megjelenésétől számitott 5 évre terjed.

18. §.

Az előző szakaszokban megállapitott védelmi időbe a mű vagy a fordítás első megjelenésének naptári éve, illetőleg azon év, melyben a szerző meghalt, nem számittatik be.

3. *Büntetések.*

19. §.

A ki szándékosan, vagy gondatlanságból a szerzői jog bitorlását képező cselekvényt követ el, ezen vétségért a szerzőnek, vagy jogutódának nyujtandó kártéritésen felül, 1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik. A pénzbüntetés minden tettesre nézve külön állapitandó meg.

Ha a pénzbüntetés be nem hajtható, annak helyébe fogházbüntetés lép, melynek tartamát a biróság már az itéletben határozza meg. Ezen meghatározásnál 1 frttól 10 frtig terjedő összeg helyett egy napi fogházbüntetés állapitandó meg.

Ha a cselekmény elkövetőjét sem szándékosság, sem gondatlanság nem terheli, büntetésnek helye nincsen, és a cselekmény elkövetője a szerzőnek vagy jogutódának az okozott kárért csak saját gazdagodása erejéig felelős.

20. §.

A ki mást a szerzői jog bitorlására rábir, a 19. §-ban meghatározott büntetés alá esik, és a szerzőnek, vagy jogutódának, a 19. §. értelmében kártérítéssel tartozik akkor is, ha a tettes a most érintett §. szerint vétkes nem volna, vagy kártérítésre köteles nem lenne.

Ha a közvetlen tettes szándékosan, vagy gondatlanságból járt el: a kártérítésért mindketten egyetemlegesen felelősek.

A többi részesek büntetése és kártérítési kötelezettsége az általános jogi elvek szerint itélendő meg.

21. §.

A készletben levő példányok és a jogosulatlan többszörözésre rendelt különös készülékek, a milyenek: a nyomdai minták, lapok, érczlemezek, vésett faduczok, kövek, tömöntvények stb. elkoboztatnak, és mihelyt az elkobzás iránt hozott birói határozat jogerejűvé vált, megsemmisittetnek, vagy károsító alakjuktól megfosztva a tulajdonosnak viszszaadatnak.

Ha a műnek csak egy része tekinthető jogosulatlanul többszörözöttnek: az elkobzás csak ezen egy részre és az annak többszörözésére kizárólag használt készülékekre terjed ki.

Az elkobzás kiterjed mindazon példányokra és készülékekre, melyek a jogosulatlan többszörözés eszközlőjé-

nek, a nyomdásznak, a könyvkereskedőnek, az iparszerű terjesztőnek és annak birtokában találtatnak, a ki a jogosulatlan többszörözést eszközöltette. (20. §.)

Az elkobzás akkor is foganatositandó, ha a jogosulatlan többszörözés eszközlőjét sem szándékosság, sem gondatlanság nem terheli. Az elkobzás az örökösök és hagyományosok ellen is elrendeltetik.

A mennyiben ez által harmadik személyek jogai nem sértetnek, a kárositottnak szabadságában áll a példányokat és készülékeket, azok kiállitási árában, egészen vagy részben átvenni.

22. §.

A szerzői jog bitorlása be van fejezve, mihelyt valamely műnek a törvény ellenére többszörözött első példánya elkészült, illetőleg a kézirat közzététetett.

A többszörözés puszta megkisérlése sem büntetést, sem kártéritést nem von maga után; de az elkészült részek és készülékek ez esetben is elkoboztatnak.

23. §.

A ki a törvény tilalma ellenére többszörözött mű példányait, szándékosan üzletszerűleg árúba bocsátja, eladja, vagy más uton terjeszti, az általa okozott kárt a szerzőnek, vagy jogutódának megtériteni köteles, és a 19. §-ban megállapitott büntetéssel sujtatik.

Az üzletszerű terjesztésre szánt példányok a 21. §. értelmében akkor is elkoboztatnak, ha a terjesztőre a szándékosság ki nem derül.

24. §.

Ha a 9. §. 1. pontja esetében a forrás, vagy a szerző megnevezése szándékosan vagy gondatlanságból elmulasz-

tatik: a gépi többszörözés eszközlője és az, a ki mást a többszörözésre rábirt, ötven forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik. Ugyanezen büntetés alá esik az is, a ki a szerző akarata ellenére, annak nevét a művön közzéteszi (1. §. második bekezdése).

Ezen esetekben a pénzbüntetés fogházbüntetésre át nem változtatható, és kártéritésnek helye nincsen.

4. *Eljárás.*

25. §.

Ugy a kártéritési igények megállapitása, mint a jelen törvényben meghatározott büntetések kiszabása, beleértve az elkobzás elrendelését is, a polgári biróságok hatásköréhez tartozik.

26. §.

A sértett fél ügyét a bitorlás elkövetésének helyére nézve illetékes első folyamodású kir. törvényszéknél, vagy azon elsőfolyamodású kir. törvényszéknél indithatja meg, mely a panaszlottnak személyes birósága.

27. §.

Az eljárás csak a sértett fél kérelmére indittatik meg.

A sértett fél az elsőfolyamodású biróság által hozott itélet közlése előtt kijelentheti, hogy a panaszlottnak megbüntetését nem kivánja. Ilyen kijelentés esetében büntetésnek helye nincsen.

28. §.

A szerzői jog bitorlása miatt keresetet indithat az, a kinek szerzői vagy kiadói joga megsértetett, vagy veszélyeztetve van.

A már közzétett műveknél az ellenkező tényállás igazolásáig, az tartandó szerzőnek, a ki a művön szerzőül meg van nevezve.

Az álnév alatt, vagy a szerző nevének kitétele nélkül megjelent műveknél, ha a kiadó megnevezve nincsen, a művön kijelölt bizományos van jogositva a szerzőt illető jogok érvényesitésére. A művön megnevezett kiadó, illetve bizományos, az ellenkező tényállás igazolásáig, az álnevű, vagy a meg nem nevezett szerző jogutódának tekintetik.

29. §.

A jog szerzői bitorlása miatt meginditott perekben a biróság, a szándékosság és gondatlanság, továbbá a kár és gazdagodás ténye és mennyisége felett, a fenforgó körülmények alapján, saját belátása szerint határoz.

30. §.

Ha olyan műszaki kérdések merülnek fel, melyek a bitorlás tényének megállapitására befolyással vannak: a biróság szakértőket hallgathat meg.

31. §.

Budapesten és Zágrábban tudósokból, irókból, művészekből, könyvkereskedőkből, nyomdászokból és más alkalmas egyénekből állandó szakértő bizottságok alakitandók, melyek a biróság által eléjök terjesztett kérdésben véleményt adni kötelesek.

32. §.

Ezen bizottságok elnökeit és tagjait a vallás- és közoktatásügyi kir. minister, illetőleg Horvát-Szlavonországok bánja 6 évre nevezi ki.

A bizottsági tagok egyszer-mindenkorra szakértői esküt vagy ezt pótló ünnepélyes bizonylást tesznek.

33. §.

A bizottságok véleményüket, a megkereső bíróság által tett kérdésekre, a közölt adatok alapján adják meg.

34. §.

A bizottság üléseire minden tag meghivandó.

Érvényes határozat hozatalához, az elnökkel együtt, legalább öt tag jelenléte szükséges.

A bizottság ügyrendét az igazságügyi, a vallás- és közoktatásügyi minister és Horvát-Szlavonországok bánja egyetértőleg állapitják meg.

35. §.

A bizottság a véleményadásért díjt számithat fel. A díj megállapitásánál a bíróság a polgári törvénykezési rendtartás szabályai szerint jár el.

5. *Elévülés.*

36. §.

A szerzői jog bitorlásának megbüntetése, továbbá az okozott kár és az illetéktelen gazdagodás iránt támasztható kereset három esztendő alatt évül el.

Az elévülés azzal a nappal kezdődik, melyen a jogosulatlanul többszörözött példányok terjesztése megkezdetett, vagy a mű közzététele történt.

37. §.

A jogosulatlanul többszörözött példányok terjesztésének (23. §.) megbüntetése és a terjesztés által okozott kár megtérítése iránt támasztható kereset szintén három esztendő alatt évül el.

Az elévülés azzal a nappal kezdődik, melyen a terjesztés utoljára történt.

38. §.

A jogosulatlan többszörözés és terjesztés nem büntetendő, ha a panaszra jogositott panaszával az elévülési határidőn belől, azon időtől számitva, midőn a vétség elkövetéséről és a tettes személyéről tudomást szerzett, három hó alatt fel nem lép.

39. §.

A jogosulatlanúl készült példányok, vagy az ezek előállitására szolgáló készülékek megsemmisitése, illetőleg elkobzása mindaddig kérhető, mig a forgalomba helyezésre szánt példányok, vagy az emlitett czélra szolgáló készülékek megvannak.

40. §.

A 24. §-ba ütköző cselekvény esetében a sértett fél kereseti joga azon naptól számitott három hó alatt évül el, melyen a nyomtatvány terjesztése megkezdetett.

41. §.

Az elévülés félbeszakitására és nyugvására az általános szabályok alkalmazandók.

6. *Beiktatás.*

42. §.

Az iktató könyv, melybe a beiktatás a 7., 13., 55. és 65. §§. határozatainak megfelelően történik, a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi kir. ministeriumnál vezettetik.

43. §.

A beiktatás az érdekeltek szóbeli vagy irásbeli kérelmére, a jogosultság vagy a bejelentett tények valódiságának előleges vizsgálata nélkül, történik.

44. §.

Az iktató könyvet mindenki megtekintheti és követelheti, hogy abból részére hiteles kivonatok állittassanak ki.

A beiktatások a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister által meghatározandó közlönyben közzététetnek.

A Horvát-Szlavonországok területén megjelent, valamint a horvát-szlavonországi illetőségűek által a külföldön kiadott munkákra vonatkozó beiktatások, az említett közlönyön kivül, a Horvát-Szlavonországok területén megjelenő és azon országok bánja által kijelölendő közlönyben is közzététetnek.

A beiktatásnál követendő eljárásnak rendeleti uton való részletes szabályozásával a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister bizatik meg.

MÁSODIK FEJEZET.

Zeneművek.

45. §.

Az 1—6., továbbá a 9—44. §§. határozatai megfelelően a zeneművek szerzőit illető többszörözési, közzétételi és forgalomba helyezési jogra is alkalmazandók.

46. §.

A szerzői jog bitorlásának tekintetik, a zeneműnek a szerző beleegyezése nélkül kiadott minden olyan átdolgozása, mely sajátlagos szerzeménynek nem tekinthető. Ilyenek a zeneművekből készült kivonatok, a zeneműnek egy vagy több hangszerre vagy szólamra berendezése, továbbá egy és ugyanazon mű egyes részeinek vagy dallamainak művészileg fel nem dolgozott lenyomata.

47. §.

A szerzői jog bitorlásának nem tekintetik, a már megjelent zeneműben egyes helyeinek idézése, továbbá a kisebb terjedelmű zeneműveknek, a czél által indokolható korlátolt terjedelemben felvétele önálló tudományos munkába, vagy olyan gyüjteménybe, mely többek műveiből kizárólag iskolai, vagy oktatási használatra szerkesztetett; feltéve, hogy a szerző vagy a felhasznált forrás megneveztetett; ellenkezőleg a 24. §. határozata alkalmazandó.

48. §.

A szerzői jog bitorlásának nem tekintetik továbbá a megjelent irói műnek a zeneműben szövegéül felhasználása, ha a szöveg a zenekisérettel együtt nyomatik le. Kivétetik az olyan szöveg, mely természeténél fogva csakis a zeneszerzésre nézve bir jelentőséggel, a milyen az opera, oratorium stb. szövege. Az ilyen szövegek, a zenekisérettel együtt, csak szerzőjük beleegyezésével nyomathatók ki. A szerző beleegyezésének tekintendő, ha a szöveget felhasználás végett a zeneszerzőnek fentartás nélkül átadta.

A szövegnek zenekiséret nélküli kiadásához a szöveg szerzőjének vagy jogutódának külön beleegyezése szükséges.

HARMADIK FEJEZET.

Szinművek, zeneművek és zenés szinművek nyilvános előadása.

49. §.

A szinművek, zeneművek és zenés szinművek nyilvános előadásának kizárólagos joga a szerzőt illeti.

50. §.

A szinművek és zenés szinművek, a jogosult beleegyezése nélkül, szinpadon akkor sem adhátók elő, ha nyomtatásban megjelentek és árúba bocsáttattak is.

Szinpadon kivül az ilyen művekből nyitányok, felvonásközi és egyéb zenerészek, a jogosult beleegyezése nélkül is előadhatók.

51. §.

A többszörözve megjelent és árúba bocsátott zeneművek, nyilvánosan a jogosult beleegyezése nélkül is előadhatók, a mennyiben a szerző a mű czímlapján, vagy annak az elején, az előadási jogot magának fen nem tartotta.

52. §.

Ha a műnek több szerzője van: a nyilvános előadás tekintetében, az 1. §. második és harmadik bekezdése azon eltéréssel alkalmazandó, hogy a szöveges zeneművek előadásához, ide értve a zenés szinműveket is, rendszerint elég a zeneszerző beleegyezése, és hogy az ilyen művek nek zene nélkül előadásához a zeneszerző beleegyezése nem szükséges.

53. §.

A szinmű jogosult forditója, saját forditásának nyilvános előadása tekintetében, védelemben részesül.

54. §.

A jogosulatlan fordítás (7. §.) és a jogosulatlan átdolgozás (46. §.) nyilvános előadása, a szerzői jog bitorlásának tekintetik.

55. §.

A nyilvános előadás jogának tartamára nézve a 11—18. §§. határozatai irányadók.

Az álnév alatt, vagy a szerző nevének (13. §. 1-sö bekezdés) kitétele nélkül szerzett művek, a mennyiben első nyilvános előadásuk idejekor még közzéléve nem voltak, az első előadás napjától, a hátrahagyott művek pedig a szerző halálától számitott 50 évig részesülnek a jogosulatlan előadás ellen védelemben.

De ha az álnév alatt, vagy a szerző nevének kitétele nélkül szerzett mű szerzője, vagy annak jogutóda, az 50 évi határidő alatt, a szerző valódi nevét beiktatás végett bejelentette (43. §.), vagy ha a szerző ugyanazon idő alatt a művet valódi neve alatt közzéteszi: a védelmi idő a 11. §. szerint számittatik.

56. §.

A még meg nem jelent, de már nyilvánosan előadott szinművek, zeneművek és zenés szinművek szerzőjének, az ellenkező tényállás igazolásáig, az tekintendő, a ki az előadást hirdető jelentésben mint szerző neveztetett meg.

57. §.

A ki szándékosan vagy gondatlanságból a szinművet, zeneművet, vagy zenés szinművet teljesen, vagy jelentéktelen változásokkal jogosulatlanul nyilvánosan előadja, köteles a szerzőnek, vagy jogutódának az okozott kárt

megtéríteni, és a 19. §-ban meghatározott pénzbüntetéssel büntettetik.

Arra, a ki a jogosulatlan előadást eszközöltette, a 20. §. akkép alkalmazandó, hogy a kártérités összege az 58. §. szerint állapittatik meg.

58. §.

Kártéritésül (57. §.) fizetendő a jogosulatlan előadásokból befolyt egész jövedelem, az arra forditott költségek levonása nélkül.

Ha a mű más művekkel együttesen adatott elő: a kártérités összegéül a bevételnek aránylagos része állapitandó meg.

Ha bevétel nem volt, vagy ha az meg nem állapitható: a kártérités összegét a biró szabad belátása szerint határozza meg.

Ha az előadás eszközlőjét sem szándékosság sem gondatlanság nem terheli, büntetésnek helye nincsen; és az előadás eszközlője az okozott kárért csak saját gazdagodása erejéig felelős.

59. §.

A 3., továbbá a 25—44. §§. a szinművek, zeneművek és zenés szinművek nyilvános előadására is megfelelően alkalmazandók.

NEGYEDIK FEJEZET.

A képzőművészet alkotásai.

60. §.

A képzőművészet — rajz, metszés, festés, szobrászat — alkotásainak egészben vagy részben utánképzése,

közzététele és forgalomba helyezése a mű szerzőjének kizárólagos jogát képezi.

61. §.

A képzőművészet alkotásainak utánképzése, ha az terjesztési szándékkal és a jogosult beleegyezése nélkül történik, a szerzői jog bitorlásának tekintetik.

Az utánképzés a szerzői jog bitorlásának tekintendő akkor is:

1. ha az eredeti más műfajban, vagy más műnemben utánoztatik;

2. ha az utánképzés nem közvetlenül az eredeti után, hanem annak valamely utánzása nyomán készült;

3. ha a képzőművészet valamely alkotása az építészet, ipar, vagy kézműipar alkotásain utánoztatik;

4. az olyan kiadás, melyet a szerző vagy kiadó a köztük fennálló szerződés vagy a törvény ellenére eszközöl;

5. a műnek több példányban kiállítása, mint a menynyihez a kiadónak a szerződés szerint joga van.

62. §.

Nem tekintendő a szerzői jog bitorlásának:

1. az olyan szabad feldolgozás, mely által az eredeti műtől különböző új mű állittatik elő;

2. az egyes másolatok, melyek nem árúba bocsátás czéljából készültek. Az ilyen másolatoknál azonban az eredeti mű szerzőjének jegyét, nevét, vagy nevének kezdőbetűit használni, a 19. §-ban megállapitott büntetés terhe alatt tilos;

3. az utczákon, köztereken és más hasonló nyilvános helyeken maradandólag felállitott művek utánképzése más műnemben;

4. az egyes művek utánképzésének csupán a szöveg értelmezése végett, a czél által indokolható korlátolt terjedelemben felvétele olyan munkába, mely lényegénél fogva önálló irói műnek tekintendő.

63. §.

A ki másnak a művét jogosan, más műfajban, vagy más műnemben utánképzi, az általa alkotott műre nézve szerzőnek tekintendő akkor is, ha az eredeti mű már köztulajdonná vált.

64. §.

Ha a szerző valamely művét másnak tulajdonába bocsátja, ezzel az utánképzés joga még átengedettnek nem tekintetik. A megrendelt arczképeknél és szoborképmásoknál e jog a megrendelőt illeti.

A tulajdonos nem köteles a művet a szerzőnek, vagy jogutódának utánképzés végett átengedni.

65. §.

Egyebekben a jelen törvény 3., továbbá 11—44. §§-ai a képzőművészet alkotásaira, illetőleg azok szerzőire és az ilyen műveknek időszaki vagy gyüjteményes kiadásaira is megfelelően alkalmazandók.

A már közzétett művekre nézve a védelem a 13. §. értelmében ahhoz képest határoztatik meg, hogy a szerző neve a művön ki volt-e téve vagy sem; illetőleg, hogy e hiány beiktatás által pótoltatott-e vagy sem.

66. §.

Az épitészeti művekre, iparkészitményekre és az iparkészitményeken alkalmazott képzőművészeti alkotásokra a jelen törvény intézkedései nem alkalmazhatók.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A föld- és térképek, a természettudományi, mértani, épitészeti és más műszaki rajzok és ábrák.

67. §.

A föld- és térképekre, természettudományi, mértani, épitészeti és műszaki rajzokra és ábrákra, a mennyiben azok rendeltetésöknél fogva képzőművészeti alkotásoknak nem tekinthetők, a jelen törvény 1—44. §§-ai; — ha pedig rendeltetésöknél fogva képzőművészeti alkotásoknak tekintendők, a jelen törvény 60—66. §§-ai megfelelőleg alkalmazandók.

68. §.

Nem tekinthető a szerzői jog bitorlásának, a rajzok és ábrák felvétele olyan irói munkába, melynél a rajzok és ábrák csak a szöveg értelmezésére szolgálnak; feltéve, hogy a szerző vagy a forrás világosan megnevezetett.

HATODIK FEJEZET.

Fényképek.

69. §.

A fényképészet által előállitott műnek gépi utánképzése, közzététele és forgalomba helyezése, a 70. §-ban megállapitott védelmi idő alatt, az eredeti felvétel szerzőjének kizárólagos jogát képezi.

Ezen kizárólagos jog feltétele, hogy az eredeti felvétel jogosult levonatainak, vagy utánképzéseinek minden példányán kitüntetve legyen:

1. az eredeti felvétel szerzőjének vagy kiadójának neve, vagy czége és lakhelye;

2. a naptári év, melyben a jogosult levonat, vagy az utánképzés először megjelent.

70. §.

A jelen törvény által biztositott védelem, a fényképészeti mű szerzőjét vagy annak jogutódát öt évig illeti azon naptári év lefolyásától számitva, a melyben a fényképészeti felvétel jogosult levonata vagy utánképzése először megjelent.

Ha a levonat vagy az utánképzés nem adatott ki: az öt évi határidő azon naptári év lefolyásától számittatik, a melyben az eredeti fényképészeti felvétel történt.

A több kötetben megjelenő művek fényképeire a 16. §. rendelkezései alkalmazandók.

71. §.

A fényképészeti műnek terjesztési szándékkal a jogosult beleegyezése nélkül történt gépi utánképzése, közzététele és forgalomba helyezése a szerzői jog bitorlásának tekintendő.

72. §.

A megrendelt fényképészeti arczkép utánképzési joga kizárólag a megrendelőt illeti.

73. §.

Nem tekintetik a szerzői jog bitorlásának:

1. a fényképnek olyan szabad felhasználása, mely által az eredeti műtől különböző új mű állittatik elő;

2. a fényképészeti műnek utánképzése, ha ez valamely iparkészitményre alkalmaztatik;

3. a fényképészeti felvételnek más műfajban vagy más műnemben utánképzése.

74. §.

A ki másnak fényképészeti felvételét, más műfajban vagy más műnemben utánképezi, az általa előállitott műre nézve a 63. §. értelmében szerzőnek tekintendő.

75. §.

Egyebekben a jelen törvény 3., 19—44. és 68. §§-ai a fényképekre is megfelelően alkalmazandók.

HETEDIK FEJEZET.

Általános határozatok.

76. §.

Ezen törvény 1884. évi julius hó 1-sö napján lép hatályba.

Védelme kiterjed azon irói, zenészeti, szini, képzőművészeti, műszaki és fényképészeti művekre is, melyek az érintett idő előtt jelentek meg.

77. §.

A jelen törvény hatályba lépése előtt készült példányok, melyeknek előállitása eddig tiltva nem volt, ezentúl is terjeszthetők.

A jelen törvény hatályba lépésekor meglévő tömöntvények és más hasonló készülékek (21. §.), ha előállitásuk eddig tiltva nem volt, ezentúl is használhatók.

78. §.

A jelen törvény hatályba lépése előtt jogosan előadott szinművek, zeneművek és zenés szinművek ezentúl is előadhatók.

79. §.

A magyar állampolgárok műveire a jelen törvény akkor is kiterjed, ha azok külföldön jelentek meg.

Külföldiek műveire ezen törvény nem alkalmazandó.

Ezen szabály alól kivétetnek és a jelen törvény értelmében védelemben részesülnek:

a) külföldieknek azon művei, a melyek belföldi kiadónál jelentek meg;

b) azon külföldiek művei, kik az országban legalább két év óta állandóan laknak és itt folytonosan adót fizetnek.

80. §.

A jelen törvény alkalmazandó akkor is, ha magyar állampolgár azt, magyar állampolgár hátrányára, külföldön szegi meg.

81. §.

A jelen törvény értelmében követendő eljárásnak rendeleti uton szabályozásával a kir. igazságügyminister, illetőleg a horvát-szlavon-dalmátországi bán bizatik meg.

82. §.

Ezen törvény végrehajtásával az igazságügyi, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi, a vallás- és közoktatásügyi kir. minister, illetőleg a horvát-szlavon-dalmátországi bán bizatik meg.

AZ 1884-DIK ÉVI

TÖRVÉNYEK

GYÜJTEMÉNYE.

KIADJA A M. KIR. BELÜGYMINISTERIUM.

III. füzet. (XVII—XXXV. t.-cz.)

BUDAPEST, 1884

NÁGEL OTTÓ BIZOMÁNYA.

Nyomatott a „Pesti könyvnyomda-részvénytársaság"-nál.

XVII. TÖRVÉNYCZIKK

Ipartörvény.

(Szentesitést nyert 1884. évi május hó 18-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi május hó 21-én.)

I. FEJEZET.

Az ipar megkezdéséről.

1. §.

A magyar korona országai területén minden nagykorú, vagy nagykorúnak nyilvánitott egyén, nemre való tekintet nélkül, ezen törvény korlátai közt bármely iparágat, ideértve a kereskedést is, bárhol, önállóan és szabadon gyakorolhat.

2. §.

Kiskorúak, életkoruk 18. évének betöltése után, atyjuk, illetőleg gyámjuk gyámhatóságilag jóváhagyott beleegyezésével, önállóan üzhetnek ipart és ez által teljes koruakká válnak.

3. §.

Jogi személyek szintén szabadon üzhetnek ipart, ha üzletvezetőt állitanak. (41. §.)

4. §.

A ki engedélyhez nem kötött ipart szándékozik űzni, tartozik ebbeli szándékát az illetékes iparhatóságnak irásban bejelenteni, s ezen alkalommal kimutatni, hogy az ipar önálló gyakorlására az 1., illetőleg 2. vagy 3. §-okban kivánt kellékeknek megfelel; ezenfelül azon esetben, ha az általa gyakorolni szándékolt iparág oly mesterség, mely kézműves természeténél fogva rendszerint csak hosszabb gyakorlás utján sajátitható el, tanonczbizonyitványát (67. §.) bemutatni és igazolni, hogy a tanviszony megszünése után szakbavágó műhelyben vagy gyárban szakbavágó munkával legalább két évig foglalkozott; mi ha megtörtént, a bejelentésről szóló iparhatósági igazolvány, a 43. §. alá tartozó eseteket kivéve, meg nem tagadható, és az iparhatóság által az illetőnek legfölebb három nap alatt kiszolgáltatandó, különben e három nap eltelte után a bejelentő iparának űzését megkezdheti.

A bejelentéssel együtt első sorban ipari (87. §.), esetleg kereskedelmi oktatási czélokra a község pénztárába:

a) Budapesten 10 frt,

b) 10 ezernél több lakossal biró városokban és községekben 5 frt,

c) más helyeken 1 frt fizetendő.

5. §.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister rendelet által fogja megállapitani és felsorolni azon mesterségeket, melyeknek űzéséhez a kellő képzettséget a 4. §. értelmében ki kell mutatni; és megjelölni azon ipartanfolyamokat, ipartanműhelyeket, iparszakiskolákat és az

iparoktatás ismeretkörére kiterjedő tantervvel biró tanintézeteket, a melyeknek bizonyitványnyal igazolt sikeres látogatása, a tanonczbizonyitvány bemutatása és a két évi műhelybeli foglalkozás nélkül is elégséges a 4. §-ban emlitett képesitéshez kötött mesterségek üzésére.

6. §.

A ki tanonczbizonyitványt, vagy az 5-ik §. rendelkezésének megfelelő tanbizonyitványt előmutatni nem tud, de élete 21-ik évét betöltötte és igazolja, hogy gyárban vagy műhelyben legalább három éven át szakbavágó munkát teljesitett: annak a képesitéshez kötött mesterségek gyakorlására is az iparhatósági igazolvány kiadandó.

7. §.

A ki képesités igazolásához kötött ipart önállóan üzött, bármely más képesitéshez kötött mesterségre, a képesitésnek külön kimutatása nélkül, a 4. §. többi határozatainak teljesitése mellett átmehet.

8. §.

Ha valaki a 4. §. szerint képesitéshez kötött mesterséget üzni kiván, és képesitését a 4., 5. vagy 6. §§-ban meghatározott módon igazolni nem tudja, — az az iparhatósági igazolványt csak oly föltétel alatt nyeri meg, ha üzletében oly nagykoru vagy nagykorunak nyilvánitott egyént alkalmaz, a ki a 4., 5. vagy 6. §§. határozatainak megfelel.

Ezen egyénnek, valamint változás esetében a helyette alkalmazottnak neve az iparhatóságnak bejelentendő.

9. §.

A törvény életbelépte után következő három éven át a 4. §. szerint képesitéshez kötött mesterség önálló üzésének bejelentésekor csak azt kell alkalmas módon igazolni, hogy a bejelentő szakbavágó műhelyben vagy gyárban szakbavágó munkával két évig foglalkozott; a tanonczbizonyitvány bemutatása nem követelhető.

10. §.

A következő iparágak megkezdése és gyakorlása engedélyhez kötött:

a) fogadó, vendéglő, korcsma, sörház, pálinkamérés, kávéház és kávémérés tartása;

b) a zsibárúskodás;

c) a foglalkozást közvetitő és a cselédszerző üzlete;

d) a kéményseprés;

e) a rendes járati időhöz kötött személyszállitás;

f) azok ipara, kik közhelyeken a közönség számára személyszállitó eszközöket tartanak készen, vagy szolgálataikat ajánlják;

g) az épitő mester ipara;

h) mérges anyagok és gyógyszerek készitése és a velük, valamint a gyógyszerfélékkel való kereskedés;

i) robbanó szerek készitése és a velük való kereskedés.

Addig is, mig az épitőmester iparáról, ugy annak gyakorlása mint a képesités tekintetében külön törvény intézkednék: felhatalmaztatik a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister, hogy azt általános rendelettel szabályozza.

11. §.

A törvény kihirdetése után hat hó alatt valamennyi törvényhatóság és rendezett tanácsú város köteles a 10. §.

a)—f) pontjai szerint engedély alá eső iparok tárgyában a következő 12—21. §-ok figyelembe vételével szabályrendeletet hozni.

A szabályrendeletet a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister, a belügyi ministerrel egyetértőleg hagyja jóvá.

A szabályrendelet egyes községek számára külön viszonyaik szerint eltérő intézkedéseket tartalmazhat.

12. §.

Az engedély a 10. §. *a)—f)* eseteiben a szabályrendeletben előre megállapitandó számhoz kötött lehet, s az illető személy megbizhatóságától teendő függővé.

13. §.

Fogadó-, vendéglő-, korcsma-, sörház-, pálinkamérés-, kávéház- és kávémérésben a zenélés vagy bizonyos időre szoritható, vagy egészen el is tiltható.

Korcsma, sörház, pálinkamérés, kávéház és kávémérés bizonyos utczákról kizárható, nyitvatartásuk az éj bizonyos óráin túl eltiltható.

Ily üzletek hatósági vizsgálat és ellenőrzés alá vethetők.

14. §.

A zsibárúskodás gyakorlása bizonyos utczákról eltiltható; ily üzletek a rendőri hatóság által bármikor vizsgálat alá vehetők.

15. §.

A foglalkozást közvetitő és cselédszerző üzlet biztositék letételétől teendő függővé.

A közvetitésért és a cselédszerzésért járó díjak szabályozandók.

Ily üzletekben rendes könyvek vezetendők következő rovatokkal:

a) a foglalkozást vagy szolgálatot kereső neve, a cseléd cselédkönyvének száma s a cselédkönyvet kiállitó hatóság megjelölése;

b) azon napnak megjelölése, a melyen a foglalkozást kereső vagy a cseléd szolgálatkeresés végett jelentkezett;

c) a gazda, illetőleg azon üzlet- vagy háztulajdonos neve és lakása, kihez a foglalkozást kereső, illetőleg a cseléd a szerző közvetitésével beszegődött;

d) a közvetitésért, illetőleg a cselédszerzésért beszedett díjak.

E könyvek, valamint maga az üzlet, a rendőri hatóság által bármikor megtekinthetők.

16. §.

A kéményseprés törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban munkakerülethez kötendő.

A kémények tisztitása havonkint legalább egyszer, és hol a napnak nagy részén és gyakran éjjel is tüzelnek, gyakrabban eszközlendő.

A kéményseprésért járó díjak szabályozandók.

17. §.

Személyszállitó eszközök számára az állomások kijelölhetők; ily eszközök számozás alá vehetők.

Megállapitandó az a rend, melyben a nap meghatározott óráiban meghatározott helyen szolgálatra készen kell állaniok.

A szállitási díjak szabályozandók

18. §.

A hordár- vagy bérszolga-üzlet biztositék letételéhez kötendő.

A hordárok számokkal elláthatók és részükre állomások kijelölhetők.

Ily hordárok vagy bérszolgák számára megállapitandó, hogy:

a) a nap határozott óráiban szolgálatra készen kell állaniok;

b) a szolgálatért mily fizetés követelhető.

19. §.

Az engedélyezett üzlet rendetlen vezetésére és a szabályrendeletbe ütköző cselekményre vagy mulasztásra a fennálló büntető törvények korlátai között büntetés állapitandó meg.

20. §.

Az engedélyt a 10. §. *a)—f)* eseteiben az illető szabályrendelet értelmében az első fokú iparhatóság; a *h)* és *i)* eseteiben pedig a fennálló szabályrendelet értelmében a belügyminister adja.

21. §.

Az engedély kiszolgáltatásaért első sorban ipari (87. §.), esetleg kereskedelmi oktatási czélokra a község pénztárába:

a) Budapesten 20 frt;

b) a 10 ezernél több lakossal biró városokban és községekben 10 frt;

c) más helyeken 2 frt fizetendő.

A 10. §. *f)* pontjában elősorolt iparnemek után fizetendő engedélyi díj szabályrendeletben állapitandó meg.

22. §.

Azok, a kik a jelen törvény hatályba lépte előtt a 10. §-ban felsorolt iparágak valamelyikét űzik, azt ezentúl is külön engedély nélkül folytathatják, iparuk gyakorlásánál azonban a jelen törvény alapján hozott szabályrendeletek határozatait megtartani kötelesek.

23. §.

Új reál iparjogok többé nem engedélyezhetők, de az eddig engedélyezettek épségökben továbbá is megmaradnak, a nélkül azonban, hogy azok hasonnemű iparnak mások által gyakorlását korlátozhatnák.

24. §.

Valamely fennálló reál iparjognak tulajdona nem menti fel a tulajdonost a törvény által megkivánt kellékek kimutatásának kötelessége alól. Ha e kellékekkel nem bir, csak minősitett üzletvezető vagy bérlő által űzheti iparát.

25. §.

Ha valamely iparág gyakorlása oly üzlettelepek felállításával jár, melyek fekvésük vagy az üzlet minősége által a szomszéd birtokosokat vagy lakókat, avagy egyátalában a közönséget háborgatják, megkárosithatják, vagy veszélyeztethetik, ily telepek az alább körülirt eljárás mellett csak iparhatósági telepengedély alapján állittathatnak fel.

Ide tartoznak:

agyag-árú égető kemenczék;

állati szőr előkészitésére szánt telepek:

ásványolaj-finomitók;

bélhúr- és béltisztitó telepek;
czukorgyárak;
csontégetők;
csontfehéritők;
csontfőzők;
csontszáritók;
csontzúzók;
dögnyúzó helyek;
enyvfőzők;
faggyúolvasztók;
fém-öntők, a mennyiben az olvasztás nem tégelyekben történik; és nyers fémek előállitására szolgáló telepek;
firnászfőzők;
fürdők;
gázkészitő és gáztartó intézetek;
gőzmalmok;
gyertyaöntők;
gyors fehéritők;
gyúszerárú készitésére szánt mindennemű telepek;
hámorművek;
házfedő-papir és házfedő-nemez előállitására szolgáló gyárak;
kátránykészitők és kátrányos ponyva előállitására szolgáló gyárak;
keményitő és keményitő-szörp előállitására szolgáló gyárak;
kokszgyárak, a mennyiben másutt állittatnak fel, mint a hol az anyag termeltetik;
koromégetők;
len- és kender-áztató telepek;
lőporgyárak és raktárak;

mész-, tégla- és gipszégető kemenczék;
olajgyárak;
paraffin-gyárak;
pörkölő kemenczék;
rongygyűjtő és osztályozó telepek;
sörgyárak;
szappanfőzők;
száraz- és szélmalmok;
szeszgyárak;
timár-műhelyek;
trágyagyárak;
tükörgyárak;
tüzijáték-árú készitésére szolgáló mindennemű telepek;
uszodák;
üveghuták;
vágóhidak;
vegyészeti gyárak;
vér- és lúgfőzők.

E lajstrom a szerint, a mint az e szakasz elején említett köztekintetek egyes új iparágak telepeinél felmerülnek, vagy a most felemlitettek valamelyikére nézve elenyésznek, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által, a belügyministerrel egyetértőleg módositható és ezen módositás a törvényhozásnak bejelentendő.

Vizimalmok és vizépitmények felállitására nézve továbbra is a fennálló törvények és rendeletek fognak zsinórmértékül szolgálni.

26. §.

A ki a 25. §. alá eső üzlettelepek valamelyikének felállitására szükséges iparhatósági telepengedélyért folya-

modik, köteles egyuttal a telepnek, a rajta felállitandó épületeknek s belső felszerelésüknek pontos rajzát, körülményes leirását és szabatos magyarázatát az iparhatóságnak benyujtani, melynél az érdekeltek azokat a 27. §-ban meghatározott tárgyalás napjáig megtekinthetik.

27. §.

Az iparhatóság a szándékba vett vállalatot mind falragaszok által és egyéb szokott módon az illető községben, mind a község elöljáróságához és Budapest fővárosában a rendőri hatósághoz, a közelebbi, sőt a szükséghez képest, a távolabbi szomszédokhoz is intézett külön értesitvényben közhirré teszi, és haladék nélkül, legfölebb négy heti határidőre tárgyalást tűz ki a helyszinére, melyen azok, kik a vállalat ellen bármi oknál fogva kifogást akarnak tenni, kifogásukat kötelesek szóval vagy irásban előadni, különben az üzlettelep, — ha csak köztekintetek (városrendezési szempontok is) nem szolgálnak akadályul, — engedélyezendő.

28. §.

A tárgyaláskor, melyről jegyzőkönyv vezetendő, az érdeklett felek és szükség esetében szakértők, s a helyi viszonyok ismeretével biró egyének jelenlétében és kihallgatása után minden irányadó körülmények megvizsgálandók, a netáni ellenvetések alaposan tárgyalandók, és azon esetben, ha oly kifogások tétetnének, melyek magánjogi czímeken alapulnak, megkisérlendő a barátságos egyezkedés, mely ha nem sikerülne, a kifogást tevő fél, jogi igényeinek érvényesitése végett, a törvény rendes utjára utasitandó, a nélkül, hogy az ez érdemben hozandó birói határozattól a telep felállitásának engedélyezése függővé tétethetnék.

29. §.

Ha valamely üzletteleppel oly épitkezések vannak kapcsolatban, melyeknek létesitése a szabályszerű épitési engédélytől függ: az épitészeti tekintetből szükséges tárgyalás is, a fennebb emlitett tárgyalással lehetőleg egy időben tartandó meg.

30. §.

Az eljáró iparhatóság a felek kifogásain kivül hivatalból azt is tartozik megvizsgálni, vajjon a tervezett telep által nem fog-e a közönségre nézve jelentékenyebb háborgatás, kár vagy veszély előidéztetni, és vajjon megfelel-e az a fennálló tüzrendőri és egészségügyi szabályoknak.

Kiterjesztendő a vizsgálat azon intézkedésekre is, melyek a munkások életének és egészségének megóvására szükségesek.

A vizsgálat eredménye szerint az engedély vagy megtagadandó, vagy a szükségeseknek mutatkozó feltételek alatt megadandó.

A végzés a megszabott feltételek felsorolásával három nap alatt irásban kiadandó, és az engedély megtagadása vagy feltételek kikötése esetében indokolandó.

31. §.

Az iparhatósági végzés ellen a feleknek szabadságukban áll a kézbesitéstől számitandó 15 napi határidő alatt felfolyamodással élni. — Az ily felfolyamodásnak halasztó hatálya van.

32. §.

A hivatalos eljárás költségei végzésileg megállapitandók, s azokat a vállalkozó viseli.

Alaptalan kifogások esetében a belőlük származó költségek megtérítésében a kifogást tevő fél marasztaltatik el.

33. §.

A 25. §. rendelkezése alá tartozó üzlettelepeknek minden lényeges átalakitása vagy lényeges kiterjesztése, valamint az üzem módjának lényeges megváltoztatása is az iparhatóságnak bejelentendő, s ez utóbbi, ha szükségesnek véli, a 27. §. határozmányai szerint új s hasonló módon végbeviendő tárgyalást tűz ki.

34. §.

Templomok, iskolák, kórházak és oly középületek szomszédságában, melyeknek kellő használata a zaj által megakadályoztatnék, nagy zajt okozó üzletek nyitása megtiltható.

35. §.

Ha valamely üzlettelep iparhatóságilag engedélyeztetett, és a kiszabott feltételek alatt felállittatott, a szomszédok közül senki sincs többé feljogositva előre nem látott káros befolyások czíme alatt az üzlet megszüntetését követelni, és az iparhatóságtól csakis oly intézkedéseket kérhet, melyek a bebizonyitható káros befolyást elháritják. A hol ez nem lehetséges, vagy az üzlettel meg nem egyeztethető, a káros befolyások miatt panaszt emelő fél a rendes bíróság előtt kárpótlást követelhet.

36. §.

Ha valamely üzlet az egészségre ártalmas, vagy egyébként a közönségre hátrányos vagy veszélyes hatást gyakorol, vagy a 34. §-ban emlitett eset áll elő, vagy ha népesebb utczákban nagyobb mennyiségű gyúanyag-

gal működvén, vagy ilyet készitvén, könnyen tüzveszélyt okozhatna: az, ha a káros befolyás máskép el nem távolitható, még az esetben is, ha az a jelen törvény alapján engedélyezett ipartelepen gyakorlatba vétetett, vagy ezen törvény keletkezte előtt érvényben volt rendszabályoknak megfelelőleg üzetett is — teljes kárpótlás mellett kisajátitás utján megszüntethető.

Az ilyen kisajátitást igénylő vállalat káros volta sohasem magán-, hanem mindig közérdek szempontjából itélendő meg.

37. §.

Ily esetben az üzlet megszüntetése az 1881:XLI. törvényczikk értelmében történik.

A kisajátitási jogot a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister adja meg, még pedig:

a) Budapesten a fővárosi képviselő testületnek a közmunkatanáccsal egyetértőleg hozott határozata alapján;

b) törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanáccsal biró városokban maga a városi képviselő-testület határozata alapján;

c) minden egyéb községekre nézve a község javaslata folytán az 1-sö fokú iparhatóság határozata alapján.

Ha Budapesten a fővárosi képviselő testület a közmunkatanáccsal egyetértésre nem jut, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister a belügyministerrel egyetértőleg határoz.

38. §.

A kisajátitás tárgyában hozott határozat, mielőtt még a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez felterjesztetnék, az illető telep tulajdonosával közlendő.

A határozat ellen, annak kézbesitésétől 15 nap alatt felfolyamodásnak van helye.

A 15 nap letelte után a határozat esetleg a felfolyamodással együtt a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez fölterjesztendő.

39. §.

A megszüntetett üzlet után járó teljes kártalanitás az 1881:XLI. törvényczikkben körülirt eljárás szerint eszközlendő.

40. §.

Az iparos elhalálozása esetében az üzletet annak özvegye újabb bejelentés nélkül folytathatja. Engedélyhez kötött iparoknál azonban személyes megbizhatóságát az iparhatóság előtt igazolni köteles. Özvegy nem létében, vagy ha az ezen jogával élni nem akarna, az üzlet a kiskorú gyermekek vagy unokák javára folytatható.

41. §.

Ha az ipar kiskorúak vagy jogi személyek részére gyakoroltatik, üzletvezető nevezendő s az iparhatóságnak bejelentendő.

Üzletvezető csak az lehet, ki ezen törvény értelmében az illető ipar önálló gyakorlására jogositva van, és az engedélyhez kötött iparokat illetőleg személyes megbizhatóságát az iparhatóság előtt igazolja.

A törvényes szabályok megtartásáról ő felel s a netán kiszabott büntetést ő viseli.

42. §.

A telep-engedélynek érvénye elenyészik, ha annak kézbesitésétől számitott két év folyama alatt az üzlet meg nem indittatik, vagy két éven át egyfolytában szünetel.

Az üzlet megindítására a határidő azonban három évre is kiterjeszthető, ha az üzlettelep nagyobb építkezésekkel van összekötve.

A ki bejelentett iparát két évig meg nem kezdi, azt csak újabb bejelentés mellett gyakorolhatja.

A ki engedélyhez kötött ipart az engedély kézbesitésétől számitott egy évig meg nem kezd, azt csak újabb engedély mellett gyakorolhatja.

43. §.

A törvények és rendeletek, melyek a papokat, szerzeteseket, katonákat, birákat és közhivatalnokokat az ipar gyakorlásában korlátozzák, jelen törvény által érintetlenül hagyatnak.

II. FEJEZET.

Az ipar gyakorlásáról.

44. §.

Minden iparos iparát bérlő által is üzheti.

A bérlők az üzletvezetőkről szóló 41. §. határozatai alá esnek.

Engedélyhez kötött ipar bérlő által nem üzhető.

45. §.

Minden iparos a jelen törvény szerint engedélyhez nem kötött iparnál ugyanazon községben több állandó üzleti helyet (műhelyt, boltot) tarthat, melyek azonban az iparhatóságnak bejelentendők.

Engedélyhez kötött iparnál minden újabb üzleti hely külön engedély alá esik.

46. §.

Engedélyhez nem kötött ipart mindenki rendes lakhelyén kivül, az ország több helyén is űzhet; de tartozik a lakhelyén kivül nyitott fióktelepet mind a főtelepre illetékes iparhatóságnál, mind azon iparhatóságnál külön bejelenteni, melynek területén fiókot nyitni óhajt; — tartozik továbbá ahhoz üzletvezetőt állitani s átalában mindent teljesiteni, mit a törvény egy új iparág megindításánál rendel.

Engedélyhez kötött iparnál minden egyes fióktelephez külön engedély szükséges.

47. §.

Egy személy többféle ipart is űzhet, tartozik azonban minden iparágra nézve mindazt teljesiteni, mit a törvény az ipar megkezdésénél rendel; ha mindazáltal valaki képesités igazolásához kötött többféle ipart kiván űzni, a képesitést ugyan csak egy iparágra köteles kimutatni, azon iparokban azonban, melyekre nézve a képesitést nem igazolta, illetőleg képesitett egyént nem alkalmaz (8. §.), tanonczot tartania nem szabad.

Hasonló vagy különböző ipart űzők közös üzlet folytatására egyesülhetnek.

48. §.

Minden iparűzőnek joga van, készitményeinek teljes előállitására szükséges mindennemű munkát egyesiteni, s az erre megkivántató segédmunkásokat tartani.

49. §.

A ki engedélyhez kötött ipart egy éven át, más ipart pedig két éven át egyfolytában nem űz, azt csak

újabb engedély, illetőleg bejelentés mellett gyakorolhatja. A 10-ik §. *f*) pontja alatt felsorolt iparágak tekintetében szabályrendeletileg ennél rövidebb idő is megállapitható.

50. §.

Minden iparosnak joga van ugy saját, mint mások készitményeit nemcsak lakhelyén, hanem azon kivül is az ország bármely helyén tartott országos vásárokon akár személyesen, akár megbizott által eladni, továbbá jogában áll azokra bárhol és bármikor, minták elmutatásával is, megrendeléseket gyüjteni vagy gyüjtetni, megrendelt munkát teljesiteni, vagy munkásai által teljesittetni.

Heti vásárokon élelmi szereket, kerti és mezei termányeket, házi iparczikkeket — a mennyiben azt törvényes kiváltságok nem akadályozzák — bárki árúba bocsáthat.

Másféle iparkészitményeket csak a helyben lakó iparos van jogositva eladni.

51. §.

Saját vagy mások készitményeit végeladás, árverés vagy más, a tömeges és gyors eladásra ingerlő módon eladni csak az iparhatóság engedélyével szabad.

Ezen engedély legfölebb három hóra terjedhet, és elnyerésekor első sorban ipari (87. §.) esetleg kereskedelmi oktatási czélokra a község pénztárába:

a) Budapesten 100 forint,

b) 10 ezernél több lakossal biró városokban és községekben 50 frt,

c) más helyeken 20 frt

fizetendő.

Az eladás helye az ipar- és rendőrhatóság egyetértő jóváhagyása mellett engedélyezendő.

Ily eladásokról rendes könyvek vezetendők, melyekben minden eladott tárgy az eladási árral együtt feljegyzendő. E feljegyzések a hatóság által ellenőrzendők.

Az eladások befejeztével a befolyt összeg tizedrésze első sorban ipari (87. §.) esetleg kereskedelmi oktatási czélokra a község pénztárába fizetendő.

52. §.

Oly üzletek részére, melyeknek tulajdonosa meghalt, avagy a melyek már legalább két év óta fennállanak, üzletlebonyolitás czéljából az iparhatóság végeladást vagy árverést legfölebb hat havi időtartamra engedélyezhet és ezt az időt figyelemre méltó körülmények közt és oly föltétel alatt legfölebb egy évre meghosszabbithatja, hogy a lebonyolitásnál az iparhatóság kellő ellenőrzésével csak az üzlet leltározott tárgyai kerüljenek eladásra.

Az ekkép engedélyezett, valamint a csőd esetében és a birósági vagy hatósági rendelkezés folytán tartott eladásoknál a megelőző §. intézkedései nem alkalmaztatnak.

53. §.

Azon esetben, ha a húsmérés szabad gyakorlása mellett egyes községeknek marhahússal való ellátása állandóan biztositható nem volna, jogában áll a másodfokú iparhatóságnak ily községek kivánságára azokat illetőleg esetről esetre a szerzett jogok épségben tartásával külön intézkedéseket tenni.

Ily intézkedések az első fokú iparhatóság és a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása után következő elvek alapján teendők:

a) a marhahúsmérés szabad gyakorlása megszünik és ezen ipar számhoz köttetik;

b) a marhahús ára időnként szabályoztatik;

c) a marhahúsmérés rendes kezelése az iparhatóság által ellenőriztetik.

Az iparhatóságnak az *a)* és *b)* pontokra vonatkozó intézkedései az illető község bármely polgára által felebbezhetők.

54. §.

Hús- és kenyérneműekre nézve az iparhatóság elrendelheti, hogy a részletes eladásnál az árak súly szerint az eladási helyeken kifüggesztessenek.

55. §.

Sütők, mészárosok és kéményseprők az elkezdett iparüzletet tetszés szerint félbe nem szakithatják, hanem, ha azt abba szándékoznak hagyni, kötelesek ebbeli szándékukat az iparhatóságnak bejelenteni, és ennek meghagyására az ipart még bizonyos ideig, jelesül sütők legfölebb 4 hétig, kéményseprők és mészárosok legfölebb 3 hónapig folytatni.

56. §.

Ha az iparos állandó lakását és üzletét más iparhatósági kerületbe teszi át, mindazt tartozik teljesiteni, a mit a törvény új iparüzlet megindításánál követel.

Budapesten az üzletnek egyik iparhatósági kerületből a másikba való áttételénél a 4. illetőleg 21. §-ban meghatározott díjak nem követelhetők.

Képesitéshez kötött iparüzlet áttételénél a képesités igazolása helyett az eddigi iparigazolvány bemutatása is elégséges.

57. §.

Az iparosok czégbejegyzésére és üzletkönyveik vezetésére nézve a fennálló törvények és rendeletek szolgálnak zsinórmértékül.

58. §.

Egy iparos vagy kereskedő sem használhat czégén, nyomtatványain vagy hirdetéseiben oly jelzőket, jelvényeket vagy adatokat, melyek a tényleges üzleti viszonynak vagy a valóságnak meg nem felelnek.

III. FEJEZET.

A segéd-személyzetről.

A) A tanonczokról.

59. §.

Tanonczot tartani a 47. és 160. §§-ban emlitett esetek kivételével minden önálló iparosnak szabad.

60. §.

Gyermekek, kik életük 12-ik évét még be nem töltötték, tanonczokul fel nem vehetők.

Kivételnek csak az iparhatóság engedelmével lehet helye, mely esetben köteles az iparos tanonczát 12 éves kora betöltéseig a népiskolába rendesen járatni.

61. §.

A tanoncz fölvétele az első fokú iparhatóságnál irásbeli szerződés mellett történik; ha a fölvétel helyén iparhatóság nem székel, az irásbeli szerződés a község elől-

járósága előtt is köthető, a mely esetben a szerződés 8 nap alatt az iparhatósághoz megküldendő.

A fölvétel alkalmával az iparos és a tanoncz szülői vagy gyámja közt a tanidő tartama, a tanoncz tartása és ellátása egyetértőleg megállapitandó.

A tanidő legalább addig tart, mig a tanoncz élete 15-ik évét betöltötte.

62. §.

Az iparos köteles:

a) tanonczát azon iparágban, melyet űz, kiképezni, jó erkölcsre, rendre és munkásságra szoktatni;

b) időt engedni és felügyelni arra, hogy a tanoncz vallása ünnepnapjain az isteni tiszteletet látogassa;

c) tanonczát az iskolába járásra, — ott, a hol tanonczisko la van, a tanonczisko lába járásra szoritani;

d) ha a tanoncz háznépéhez tartozik, betegség esetében ápolásban részesiteni;

e) a szülőket, illetőleg a gyámot és ha még iskolaköteles, a tanitót is a tanoncz megbetegedéséről és egyéb őket érdeklő fontosabb esetekről értesitni.

63. §.

Az iparos tanonczát csak az iparüzlethez tartozó munkáknál alkalmazhatja, cselédszolgálatokra nem kötelezheti és tartozik felügyelni, hogy a tanoncz a háziak vagy segédek által ne bántalmaztassék.

64. §

Oly tanonczok, kik éltük 14-ik évét be nem töltötték, naponkint legfölebb 10 órai, kik a 14-ik évet már elérték, legfölebb 12 órai munkára kötelezhetők, az iskolában töltött időt is beleértve. Mindkét esetben azonban munka-

közben délelőtt és délután fél-fél, délben pedig egy órai szünet tartandó, és a tanonczok átalában csakis oly munkára szorithatók, mely testi erejüknek megfelel.

Egyes iparágakra az iparhatóság ennél rövidebb munkaidőt is állapithat meg.

65. §.

Éjjeli munkára, azaz esti 9 órától reggeli 5 óráig tizenhat éven aluli tanonczok átalában nem alkalmazhatók; oly iparágaknál azonban, melyek űzése éjjeli munka nélkül fennakadást szenvedne, az iparhatóság — tekintettel a tanoncz testi fejlettségére — megengedheti, hogy a 16 éven aluli, de 14 évesnél nem fiatalabb tanonczok a 64. §-ban megszabott munka-óráknak legfölebb felét éjjeli munkában dolgozzák le.

66. §.

A tanoncz az iparosnak, illetőleg üzletvezető helyettesének a reája bizottakban engedelmességgel tartozik; és ha az iparos házában élelemmel és lakással láttatik el, 18 éves koráig az ő házi fegyelme alatt áll.

67. §.

A tanviszony befejeztével az iparhatóság a tanonczuak bizonyitványt állit ki, a melyben az iskolai bizonyitvány adatai felemlittetnek, az iparában tanusitott haladás igazoltatik (78. §.) és azon iparos neve, foglalkozása és lakása fölvétetik, kinél a tanulási időt töltötte.

68. §.

A tanszerződés kötelező ereje a kikötött próbaidő elteltével, ha pedig ez kikötve nincs, a tanoncz beállta után két hónappal veszi kezdetét.

A próbaidő a tanidőbe beszámitandó.

69. §.

Ha a tanoncz távollét vagy betegség által a munkától egyfolytában három hónapnál tovább elvonatik, de a tanulást azután folytatja, az iparos jogában áll, a kikötött tanidőt az elmulasztott idővel megtoldani.

70. §.

A tanviszony megszünik:

a) ha az iparos vagy tanoncz meghal;

b) ha a tanoncz védkötelezettségének teljesitésére behivatik, vagy munkaképtelenné válik;

c) ha az iparos védkötelezettségének teljesitésére behivatik, vagy munkaképtelenné válik, föltéve, hogy az iparos üzletvezetőt nem tart, és hogy ennek következtében üzlete megszünik;

d) ha az egyik fél 4 hétnél tovább tartó szabadságvesztés-büntetésre itéltetik;

e) ha az iparostól a tanoncztartási jog elvonatik. (160. §.)

71. §.

A tanviszony a szerződésileg megállapitott tanidő lefolyta előtt azonnal felbontható, és pedig

az iparos részéről:

a) ha a tanoncz nyereményvágyból eredő bűncselekményt követ el;

b) ha a tanoncz kötelességeinek teljesitését makacsul megtagadja, vagy ellenük súlyosan és ismételve vét;

c) ha a tanoncz tettleges bántalmazást vagy durva becsületsértést követ el az iparos vagy valamelyik családtagja ellen;

d) ha a tanoncz undoritó vagy ragályos betegségben szenved;

a tanoncz, illetőleg annak törvényes képviselője részéről:

a) ha az iparos a tanonczot erkölcstelen vagy törvényellenes tettek elkövetésére csábitja;

b) ha az iparos házi fegyelmi jogával visszaél;

c) ha a tanoncz élete vagy egészsége a munka folytatásánál veszélynek van kitéve.

72. §.

A tanviszony 15 napi felmondás mellett felbontható az iparos részéről:

a) ha kétségtelenné vált, hogy a tanoncz az illető iparág megtanulására képtelen;

b) ha a tanoncz két hónál tovább tartó betegségben szenved;

c) ha az iparos üzletével felhagy;

a tanoncz, illetőleg annak törvényes képviselője részéről:

a) ha az iparos törvényes vagy tanszerződési kötelességét a tanoncz irányában nem teljesiti;

b) ha az iparos más községbe költözik át;

c) ha a tanoncz más életpályára vagy más iparágra akar áttérni;

d) ha az iparos két hónál tovább tartó betegségben szenved és üzletvezetőt nem állit.

Ha az iparos csődbe jut, a tanviszony ugy a csődtömeg, mint a tanonczok részéről 15 napi felmondás mellett felbontható.

73. §.

A tanviszony megszünése az iparhatóságnál bejelentendő.

74. §.

Ha a tanviszony fölbontását a tanoncz okozta, valamint azon esetben is, ha a tanoncz más iparágra áttérve, felmondott, az iparost az egész betöltött tanidőre járó tandíj- és kárpótlásul még félévi tandíj illeti, ha pedig az iparos adott okot a viszony megszüntetésére, a menynyiben a törvény vagy szerződés értelmében más kárpótlással nem tartoznék, legalább azon költségeket köteles megtériteni, melyek a tanoncznak más iparoshoz való beszegődtetése által okoztattak.

75. §.

Oly iparos, ki szökevény-tanonczot tudva felfogad, a tanonczczal egyetemlegesen felelős az előbbi iparosnak a tanoncz megszökése által okozott kárért.

76. §.

A szökevény-tanoncz az iparos kívánságára a helybeli iparhatóság által visszavezetendő.

77. §.

Az iparhatóság a területén alkalmazott tanonczokról lajstromot vezet.

E lajstromban kiteendő:

a) az iparos neve, lakása és foglalkozása, kinél a tanoncz tanul;

b) a tanoncz neve, születési éve;

c) a tanviszony kezdete;

d) a tanviszony megszünte;

e) a szerződés tartalmának egyéb lényege és bemutatásának ideje.

Ezen lajstromból a tényleg tanviszonyban álló tanon-

czok jegyzéke az iskolai év kezdete előtt két héttel a kerületi tanfelügyelőségnek megküldendő.

Az iskolai év folyamában felvett tanonczok nevei a tanszerződés felvétele alkalmával, azonnal a kerületi tanfelügyelővel közlendők.

78. §.

Az iparhatóság gondoskodik arról, hogy havonkint legalább egyszer értesitést nyerjen a tanonczok magaviseletéről.

Ez okból az iskola vezetői havonkint jelentést tesznek az iparhatóságnak arról, hogy a tanonczok mily módon és mily előmenetellel látogatják az iskolát.

Az iparhatóság saját kiküldöttjei által is meggyőződést szerez magának az iskola látogatásáról ép ugy, mint a gyakorlati oktatás menetéről.

79. §.

A törvény kihirdetése után hat hónap alatt minden iparos tartozik az iparhatóságnál tanonczait a lajstromba vezetés végett bejelenteni s ez alkalommal a fennálló tanszerződés tartalmát is közölni.

B) A tanoncz-iskolákról.

80. §.

Oly községben, a hol legalább 50 tanoncz van és e tanonczok számára külön iskola nincs, köteles a község a tanonczok tanitásáról külön tanfolyam berendezése által gondoskodni.

81. §.

A tanonczok oktatására a polgári és elemi iskolák helyiségei, taneszközei és tanitószemélyzete használható fel.

82. §.

A tanoncz mindaddig, mig tanideje az iparosnál tart, köteles ily iskolába járni.

83. §.

A tanfolyam tantervét és tartamát a vallás- és köz oktatásügyi minister a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg állapitja meg.

Az évi szorgalomidő 10 hónapig tart, mely alatt a tanitásnak folytonosnak kell lenni.

A tanitásra hetenkint két munkanapon legalább 4 óra az általános ismeretek tantárgyaira, ezeken felül vasárnaponkint 3 órai idő a rajztanitásra szabatik ki.

Az iparhatóság állapitja meg azt, vajjon a tanitás a munkanapokon és vasárnaponkint a nappali vagy esti órákban tartassék-e.

A mennyiben a hitfelekezetek a tanonczok vallástanitásáról gondoskodnak: a fentebbi órákon felül vasárnaponkint egy óra a vallástanitásra forditható.

84. §.

A két havi szünidő a nyári hónapokban tartatik.

85. §.

Mennyiben lehet eltérésnek helye egyes iparágakra nézve a 83. és 84. §§-okban megállapitott határozatok alól, azt az iparhatóság indokolt előterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi minister a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg állapitja meg.

86. §.

A tanonczi skolák felett a közvetlen felügyeletet a kerületi tanfelügyelő és az első fokú iparhatóság, a főfel-

ügyeletet pedig a vallás- és közoktatásügyi minister a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg gyakorolja.

87. §.

A tanonczískolák költségeire a jelen törvény alapján befolyó díjak és pénzbüntetések fordítandók.

A mennyiben a községek a tanoncz-iskolák költségeinek fedezésére nem képesek, e czélból a községek, a belügyminister és a pénzügyminister engedélye alapján a községben fizetendő egyenes adó 2%-a erejéig külön adót vethetnek ki.

Oly községek, a melyek vagyoni helyzetüknél fogva nem tarthatnak fönn tanonczískolákat, segélyért a vallás- és közoktatásügyi ministerhez fordulhatnak.

C) A segédekről.

88. §.

Az iparos és segéde közötti viszony szabad egyezkedés tárgya.

A szerződés, ha a felek másképp nem egyeztek, csak 1 heti próbaidő eltelte után válik kötelező erejűvé.

89. §.

Az iparos segédétől, ha másként nem egyezkedtek, csak az iparüzlethez tartozó munkát kívánhat, és ezt is csak oly mérvben, mely a segéd testi alkotásának és erejének megfelel.

Az iparos köteles időt engedni arra, hogy a segéd vallása ünnepnapjain az isteni tiszteletet látogathassa.

90. §.

Az iparos oly segédet fel nem fogadhat, ki az előbbi munkaadóval kötött szerződésnek törvényes megszünését, vagy azt, hogy munkaszerződése a jelen törvény értelmében felmondás által megszünik (108. §.) — nem igazolja.

A ki ily igazolás nélkül segédet alkalmaz, az a segéddel egyetemlegesen felelős az illető iparosnak a segéd eltávozása által okozott kárért.

91. §.

Minden segéd, szerződési kötelezettségének teljesitése mellett szabadon kereshet magának munkát; maga választhat és változtathat helyet és pedig akár iparosnál, akár gyárosnál, akár más vállalkozónál.

92. §.

A munkaadó és segéd közötti viszony, ha másképen nem egyezkedtek, vagy ha gyárakban a munkarend (113. §.) másképen nem intézkedik, 15 napi felmondással felbontható.

Kereskedősegédek tekintetében a felmondás határideje szerződési megállapodás hiányában hat hét.

Fontosabb teendőkkel megbizott iparos- vagy kereskedősegédek, jelesen a nagy iparvállalatoknál vagy gyárakban vagy kereskedői üzletekben mint könyvvezetők, pénztárnokok, üzletvezetők, utazók, raktárnokok, stb. alkalmazottak tekintetében a felmondás határideje három hónap.

93. §.

Habár kellő időben történt is a felmondás, azon segéd, ki darabszámra fizettetik, addig nem léphet ki, mig az átvett munkát a szerződésnek megfelelőleg be nem fejezte,

valamint az sem, ki a munkabérére kapott előleget le nem dolgozta, vagy meg nem téritette.

94. §.

A segéd felmondás nélkül azonnal elbocsátható:

a) ha nyereményvágyból eredő bűncselekvényt követ el;

b) ha az iparos, helyettese, vagy az iparos egyik családtagja ellen tettleges bántalmazást vagy súlyos becsületsértést követ el, kötelességei teljesitését makacsul megtagadja, vagy ha az iparos akarata ellenére egy egész munkanapon át igazolatlanul szünetel;

c) ha megintés daczára a ház vagy az üzlet biztonságát vigyázatlansága által veszélyezteti;

d) ha 3 napnál tovább tartó szabadságvesztés-büntetés alá kerül;

e) ha a szerződésileg elvállalt munka teljesitésére képtelen;

f) ha valamely undoritó vagy ragályos betegségben szenved;

g) ha az iparos bizalmával való visszaélés által az üzlet érdekeit veszélyezteti;

h) ha a kereskedősegéd főnöke beleegyezése nélkül akár saját, akár más részére kereskedelmi ügyletekkel foglalkozik.

Az *e)* és *f)* pontokban elősorolt esetek bekövetkezése miatt elbocsátott segéd netaláni kárpótlási igénye a szerződés és a fennálló törvények alapján itélendő meg.

95. §.

A segéd felmondás nélkül azonnal kiléphet:

a) ha az iparos, helyettese vagy az iparos hozzá-

tartozói őt vagy családja tagjait tettleg bántalmazzák, ellene vagy ellenök becsületsértést követnek el;

b) ha az iparos szerződési kötelességeit nem teljesiti:

c) ha darabszámra dolgozik, és az iparos őt folytonosan munkával ellátni nem képes;

d) ha a munka folytatásánál egészsége vagy élete veszélyeztetve van;

e) ha az iparos, helyettese vagy az iparos hozzátartozói őt vagy családja tagjait erkölcstelenségre vagy törvényellenes tettre csábitják.

96. §.

Ha ideiglenes szabadsággal elbocsátott katona, hadi tengerész, vagy honvéd segédnek áll be, s a katonai hatóság által behivatik, a munkaszerződés ereje minden kárpótlás nélkül megszünik.

Ugyanez áll azokra nézve is, kik ujoncz-állitás alkalmával besoroztatván, katonai szolgálatuk megkezdésére behivatnak.

Ellenben ha a tartalékos vagy honvéd a törvényszerű évenkénti gyakorlatra behivatik, ez a munkaszerződést meg nem szünteti, de a gyakorlat idejére munkabér nem jár.

97. §.

Az iparos, ki segédét törvényes ok nélkül a felmondás határidejének eltelte előtt elbocsátja, köteles neki kilépése előtt azon bért vagy egyéb illetményt, melyet a felmondási határidő alatt élvezett volna, egyszeresen, és ha a segédnek munkabérén kivül ellátása is volt, kétszeresen megadni.

98. §.

Azon iparos, ki segédeit lakással is ellátja, e czélra egészséges és lakható helyet tartozik kijelölni.

A segéd által egészségtelen lakás miatt beadott panaszok az iparhatóság részéről mindig a helyszinén, a tiszti orvos közbejöttével vizsgálandók meg és haladék nélkül orvoslandók.

99. §.

Minden segédnek munkakönyvvel kell ellátva lennie, melynek alakját, rovatait s kiállitási módozatait a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister a belügyi ministerrel egyetértőleg rendeleti uton állapitja meg.

A munkakönyvben a segédek erkölcsi magaviseletére és minősitésére vonatkozó megjegyzéseknek vagy jeleknek helye nem lehet.

A jelen törvénynek a segédekre és a gyári munkásokra vonatkozó szakaszai a munkakönyvben lenyomatandók.

Kereskedő-segédeknek, valamint fontosabb teendőkkel megbizott iparos-segédeknek, jelesen: a könyvvivők, pénztárnokok, munkavezetőknek, — munkakönyvre nincs szükségük.

Mely segédek esnek e fontosabb teendőkkel megbizott segédek közé, azt kétség esetében az iparhatóság határozza meg.

100. §.

A munkakönyvet az egyszerű kiállitási költség és bélyegilletéke megtéritése után azon első fokú iparhatóság adja ki, melynek területén az ipartelep fekszik, melyhez a segéd szegődik.

101. §.

Munkakönyv annak adandó:

a) ki jelen törvény életbeléptekor tényleg mint segéd iparosnál munkában áll;

b) ki iparhatósági bizonyitványnyal igazolja, hogy tanonczidejét befejezte;

c) ki élte 15-ik évét betöltötte és gyakorlati iparisko-lát bevégzett;

d) ki élte 15-ik évét betöltötte és igazolja azt, hogy iparosnál munkába mint segéd felvétetik;

e) ki igazolja azt, hogy gyárban mint munkás felvé-tetik.

102. §.

A kiállitott munkakönyvekről minden első fokú ipar-hatóság folyó számmal ellátott pontos jegyzéket tartozik vezetni.

Ezen folyó szám a könyvre is ráirandó.

103. §.

A munkábalépés alkalmával az iparos a könyvet a segédtől átveszi, és a segéd alkalmazását a munkakönyv bemutatásával legkésőbb két hét alatt az iparhatóságnak bejelenti.

104. §.

A segédnek munkából kilépése alkalmával az iparos köteles a munkakönyv egyes rovatait lelkiismeretesen, az igazságnak teljesen megfelelőleg kitölteni, és a segéd kivánatára a fennállott szerződési viszony megszüntéről és a segéd magaviseletéről az igazságnak megfelelő külön bizonyitványt adni.

105. §.

Ha a munkakönyv elvész, ez azon esetben, midőn a segéd ugyanazon iparhatóság területén tartózkodik, mely a könyvbe az utolsó bejegyzést eszközölte, ezen hatóságnál azonnal bejelentendő. Az iparhatóság az elvesztés körülményeit megvizsgálja, szükség esetében körözteti (esetleg a rendőri közlönyben is) s ha az elvesztés iránt kétség nem maradt fenn, új könyvet állit ki, melyre feljegyzi, hogy: »másodlat«.

Midőn pedig a segéd nem azon iparhatóság területén tartózkodik, mely a könyvbe az utolsó bejegyzést eszközölte, köteles munkakönyvének elvesztését azonnal bejelenteni azon iparhatóságnak, melynek területén akkor tartózkodik. Az iparhatóság az esetet megvizsgálja, a körülményekhez képest körözteti, s ha az elveszés tekintetében többé kétség nem forog fönn, az új (másodlat) munkakönyvnek kiadására azon iparhatóságot keresi meg, mely az elveszett könyvbe az utolsó feljegyzést eszközölte.

Az iparhatóság a segédnek az elvesztés megtörtént bejelentéséről igazolványt ad, a mely addig, a mig az új (másodlat) munkakönyv kiállitható, munkakönyv gyanánt szolgál.

Ha a munkakönyv elszakadt, vagy más oknál fogva használhatlanná vált, avagy ha a segéd másodlatot kiván, új (másodlat) munkakönyv állitandó ki.

Ha végre a munkakönyv egészen megtelt, az illetékes hatóság újat állit ki s benne megjegyzi, hogy az az előbbi munkakönyvnek folytatása.

Az iparhatóság az illető lajstromban (109. §.) kitünteti az okot, a mely az új munkakönyv, vagy a másodlat kiállitására szolgált, és az eredeti munkakönyvet legalább egy éven át megőrzi.

106. §.

A munkakönyvet mindaddig, mig a segéd munkában áll, az iparos megörzi, tartozik azonban kivánatra arról, hogy a munkakönyv nála van, elismervényt adni.

A munkából kilépéskor az iparos a kilépést az iparhatóságnak bejelenti s a munkakönyvet a kilépő segédnek átadja.

107. §.

A segéd munkaviszonyában beálló minden változás a munkakönyvben az iparhatóság által igazolandó.

Ha a munkában állás hosszabb betegség vagy más körülmények által megszakittatik, e körülmény a segéd által történt igazolás után a munkakönyvbe az iparhatóság által feljegyzendő.

Az iparhatóság által igazolt minden adat egyuttal az általa vezetett lajstromba is feljegyzendő.

108. §.

Oly végből, hogy a törvényes alapon a szerződési viszonyból kilépni és más iparoshoz szerződtetni akaró segéd ezt akadálytalanul tehesse, az iparos a segéd kivánatára elbocsátási bizonyitványt köteles adni, melyben megjegyzendő, hogy a segéd rendes munkakönyvvel bir.

109. §.

Az iparhatóság a területén alkalmazott segédekről lajstromot vezet.

E lajstromban kiteendő:

a) a segéd neve és foglalkozása;

b) munkakönyvének száma;

c) az iparos neve, lakása és foglalkozása, a kinél alkalmazva van;

d) a munka-viszony megkezdése;

e) a munka-viszony megszünte.

110. §.

A törvény kihirdetése után hat hónap alatt minden iparos tartozik segédeit a lajstromba bevezetés s munkakönyv-kiállitás végett az iparhatóságnak bejelenteni.

D) A gyári munkásokról.

111. §.

Az iparos-segédekről szóló 88—110. §§. rendeletei a gyári munkásokra is kiterjednek.

112. §.

A gyáros köteles összes munkásairól rendes jegyzéket vezetni, abba minden munkás nevét, születésének évét és helyét, foglalkozását és bérét beigtatni, s e jegyzéket az iparhatóságnak kivánatára akármikor előmutatni.

113. §.

A műhelyekben munkarendnek kell kifüggesztve lenni, melybe következők veendők fel:

a) a dolgozó-személyzet különféle osztályzata és foglalkozása, jelesül a nők és gyermekek alkalmazásának módozata, tekintettel testi erejükre és ez utóbbiak iskolai kötelezettségére;

b) a munkaidő tartama;

c) a leszámolás idejére és a munkabér kifizetésére vonatkozó határozmányok;

d) a felügyelő egyének jogai;

e) a munkásokkal való bánásmód megbetegedés vagy szerencsétlenség eseteiben;

f) a munkarend áthágóira szabott pénzbirságok;

g) a felmondás határideje és azon esetek, melyekben a szerződési viszony azonnal felbontható.

A munkarend nem tartalmazhat semmi olyant, a mi a törvény rendelkezéseivel ellenkezik.

A munkarend az iparhatóság által láttamozandó.

114. §.

Minden gyáros köteles gyárában saját költségén mindazt létesiteni és fentartani, a mi tekintettel az iparüzlet és telep minőségére, a munkások életének és egészségének lehető biztositására szolgál. (30. §.)

115. §.

Tekintettel a fennálló népoktatási törvényekre is:

10 éven aluli gyermekeket épen nem, a 10 évet meghaladott, de a 12 évet még el nem érteket csak az iparhatóság engedélye mellett szabad gyárakban munkára alkalmazni.

Az engedély csak akkor adandó meg, ha vagy az iskola rendes látogatása a gyárban való alkalmazással megegyeztethetőnek mutatkozik, vagy a gyáros részéről külön iskolák felállitása által a gyermekek oktatásáról az iskolahatóság rendeletei szerint kellő gondoskodás történik.

Kik a 12 éves kort meghaladták, de a 14 éves életkort még be nem töltötték, gyári munkában naponkint csak 8 óra hosszat foglalkoztathatók.

Oly ifjak, kik a 14 éves életkort betöltötték, de a 16 évest még el nem érték, naponkint csak 10 órai munkaidőre alkalmazhatók.

Ezen törvény 62. §-ának *b)* pontja, valamint a tanonczok éjjeli munkájáról szóló 65. §-a a 16 éven aluli gyári munkásokra is kiterjesztetik.

116. §.

A 16 évet még be nem töltött munkások vagy épen nem, vagy csak bizonyos föltételek mellett alkalmazhatók azon iparágakhoz tartozó gyárakban, melyek egészségteleneknek vagy veszélyeseknek nyilvánittattak és egyátalában csak oly munkára alkalmazhatók, mely egészségüknek nem árt és testi fejlődésüket nem gátolja.

Az egészségtelen és a veszélyes iparágak lajstromát a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister rendeletben fogja megállapitani; ezen rendeletben egyszersmind azon föltételek is meghatározandók lesznek, melyeknek megtartásával 16 éven aluli munkások ily iparágakban vagy azok némelyikében alkalmazást nyerhetnek.

Nők szülés után négy hétig szerződésileg kötelezett munkájuk teljesitése alól a szerződés megszünése nélkül felmentvék.

117. §.

A munkásoknak munkaközben úgy délelőtt, mint délután, fél-fél órai, délben pedig 1 órai szünidő engedendő.

Azon gyárakban, melyekben a munka éjjel-nappal foly, a gyáros az éjjeli munkára alkalmazott munkások kellő felváltásáról köteles gondoskodni.

A nappali munkát reggeli 5 óra előtt kezdeni és esti 9 órán túl kiterjeszteni nem szabad.

118. §.

A gyáros köteles munkása bérét készpénzben és pedig — ha másképen nem egyezkedett — hetenkint kifizetni.

Árúkat és szeszes italokat munkásainak nem hitelezhet.

Lakással, tüzifával, földhaszonélvezettel, rendes élelmezéssel, orvossággal, orvosi segélylyel azonban a munkást, ha ez beleegyez, elláthatja s az értük járó összegeket a bérfizetés alkalmával béréből levonhatja. Ugyanezen feltétel alatt láthatja el a gyáros a munkást a gyárában készülő czikkek előállitására szükséges szerszámokkal és anyagokkal is, ha ezeket szerződés szerint a munkás sajátjából tartozik megszerezni.

119. §.

Oly árúkért való követelések, melyek a munkásoknak az előbbi §-ban foglalt tilalom daczára hiteleztettek, a gyártulajdonos által sem törvény utján nem érvényesithetők, sem beszámitás tárgyát nem képezhetik.

120. §.

Oly szerződések, melyek a 118. és 119. §§. rendeleteivel ellenkeznek, kötelező erővel nem birnak.

Hasonlóul érvénytelenek a gyáros és a munkás közt történt oly megállapodások, mely szerint ez utóbbi szükségletét bizonyos eladási telepekből szerezni, vagy bérének egy részét más czélokra, mint a munkások sorsának javitására forditani köteles.

121. §.

Az iparhatóság köteles a gyárakat kiküldöttje által évnegyedenkint legalább egyszer megszemléltetni, s a törvény rendeleteinek megtartásáról meggyőződést szerezni.

E vizsgálatok eredményéről évenkint legalább egyszer a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministernek kimeritő jelentés teendő.

Ezen kivül a fővárosban és nagyobb számú gyárakkal

biró vidékeken a gyárak megvizsgálásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister külön közegeket is bizhat meg.

E közegeknek alkalmazása a rendes évi költségvetéssel kapcsolatban, kellő indokolással terjesztendő a törvényhozás helybenhagyása alá.

A gyárak megvizsgálásával megbizott hatósági közegek jelentései megfelelő alakban évenkint nyilvánosságra hozandók.

IV. FEJEZET.

Az ipartestületekről.

122. §.

Törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácscsal biró városokban, továbbá oly községekben, melyekben a képesitéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparosok száma legalább százra megy, a képesitéshez kötött mesterséggel (4. §.) foglalkozó iparosok kétharmadának kivánatára, az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara meghallgatásával és a törvényhatóság hozzájárulásával az iparhatóság által ipartestületek alakitandók.

Oly községekben, a melyekben száznál kevesebb ilyen iparos van, az iparosok kivánatára az ipar- és kereskedelmi kamara véleménye alapján a törvényhatóság hozzájárulásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister esetről esetre megengedheti az ipartestület alakitását.

A mennyiben az ipartestület megalakitása iránt az illető iparosok, az ipar- és kereskedelmi kamara és törvényhatóság közt nézeteltérés lenne, az ügy el-

határozás végett a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister elé terjesztendő.

123. §.

Budapest főváros kivételével, a hol az ipartestületek iparágak vagy iparcsoportok szerint alakithatók, egy város vagy község területén csak egy átalános ipartestület alakitandó.

124. §.

Mindazon iparosok, kik az illető város vagy község területén képesitéshez kötött mesterséget (4. §.) űznek, a testület tagjai, és a tagsági díjak fizetésére kötelesek.

Kereskedők, gyárosok, avagy részvénytársaságok a testületekbe nem kényszerithetők.

Azon iparosok azonban, kik mesterséget képező iparágat nagyban űznek és telepükön tanonczokat alkalmaznak, szintén bevonandók az ipartestületek kötelékébe.

Kétség esetében az iránt, hogy egyes iparosok kölesek-e a testületbe lépni: az iparhatóság az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara meghallgatása után határoz.

125. §.

Az átalános ipartestület megalakitása alkalmával az első fokú iparhatóság felhivja az illető helyen eddig működött és képesitéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparosokból álló ipartársulatokat, hogy az ipartestületbe olvadjanak. A fővárosban eddig működött ily ipartársulatok csak a megfelelő ipartestületekbe olvaszthatók.

Az első fokú iparhatóság által e czélból összehivandó közgyülésen az ipartársulati tagok kétharmadrésze az ipartársulat föloszlatását határozhatja el, mely esetben a társulat vagyona, a mennyiben az ipartár-

sulatnak e vagyon felett szabad rendelkezési joga van, az ipartestület tulajdonába megy át.

Ha azonban valamely oly szakipartársulat olvad egy átalános ipartestületbe, melynek külön czélokra rendelt vagyona van, az a testület által az illető külön iparágat űzők czéljaira külön kezelendő.

Ha a közgyülés az ipartársulat további fennállása mellett nyilatkozik, az ipartársulat tagjai, a kik képesitéshez kötött mesterséget űznek, az ipartestület tagjai közé is tartoznak. (124. §.)

126. §.

Az ipartestület czélja: az iparosok közt a rendet és az egyetértést fentartani; az iparhatóságnak az iparosok közt fentartandó rendre irányuló működését támogatni, az iparosok érdekeit előmozditani, s őket haladásra serkenteni.

Ez okból gondoskodik arról:

a) hogy az iparosok és a segédek közt rendezett viszonyok álljanak fenn;

b) hogy a tanonczok ügye rendeztessék;

c) hogy az iparosok és a tanonczok vagy a segédek közt felmerülő surlódások és vitás kérdések elintézésére békéltető működés biztositassék;

d) hogy segélypénztárak létesüljenek;

e) hogy az iparosok anyagi érdekeit szövetkezetek alakitása által előmozditsa;

f) hogy a hatóságokat az iparügy tekintetében kellőleg tájékoztassa.

127. §.

Az ipartestület a hozzá tartozó iparosokra és segédszemélyzetükre nézve az elsőfokú iparhatóságnak a jelen

törvény III. fejezete *A*), *B*), *C*) betük alatt meghatározott teendőit végzi.

Mindazon esetekben, a midőn az ipartestület tudomására jut annak, hogy az emlitett fejezet határozatai ellen a testülethez tartozók oly mulasztást vagy cselekvést követtek el, mely a jelen törvény VI. fejezete értelmében büntetendő, az esetet véleménye kiséretében további eljárás végett az iparhatósághoz átteszi.

Az iparhatóságoknak ily ügyekben hozott határozata az ipartestülettel is közlendő, a mely az ellen 15 nap alatt felebbezhet.

128. §.

Minden ipartestületnek közgyülésileg megállapitott alapszabályokkal kell birnia, melyeket a törvényhatóság a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministernek a belügyministerrel egyetértőleg leendő jóváhagyás végett bemutatni köteles.

Az alapszabályokba mindenesetre fölveendők:

a) a testületi tagok jogai és kötelességei;

b) a tagsági díj nagysága;

c) a testületi előljáróságnak mikénti összeállitása és hatásköre;

d) a testületi vagyon kezelési módja;

e) intézkedés az iránt, hogy hatóságok és harmadik személyek irányában ki képviselje a testületet.

129. §.

A testületi alapszabályok nem tartalmazhatnak olyat, mi által az egyes tagok a jelen törvény által őket megillető jogok gyakorlatában megszorittathatnának vagy akadályoztathatnának.

130. §.

Az ipartestület ügyeit a közgyülés és az elöljáróság intézi.

131. §.

Azon tárgyak, a melyek fölött mindenesetre a közgyülés határoz, a következők:

1. az elöljáróság elnökének és tagjainak megválasztása;
2. a testület jövő évi költségvetésének megállapitása;
3. a hozzájárulási kulcs megállapitása;
4. a számadások megvizsgálása;
5. szövetkezetek alakitása;
6. az iparosok és segédek közti viszony, ugy nemkülönben a tanonczok ügyeinek rendezése végett javaslatba hozandó szabályzat tervezetének megállapitása;
7. a testületi vagyon hováforditására vonatkozó határozat;
8. az alapszabályok megállapitása és módositása.

132. §.

A rendes közgyülés évenkint legalább egyszer és pedig legkésőbb márczius hóban tartandó.

Az elöljáróság közgyülést bármikor összehivhat.

Az iparhatósági biztos (139. §.) kivánatára, avagy a testületi tagok egyharmad részének irásos követelésére, az elöljáróság közgyülést tartozik összehivni.

133. §.

Közgyülésen a testületbe tartozó minden iparos, ki a politikai jogok gyakorlatától felfüggesztve nincsen, szavazattal bir.

134. §.

Minden közgyülésről jegyzőkönyv vezetendő, a mely az iparhatóságnak bemutatandó. Oly közgyülési határozatok, a melyek az alapszabályok módositására vonatkoznak, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministernek a belügyi ministerrel egyetértőleg adandó jóváhagyása alá esnek.

135. §.

A testületi előljáróságnak legalább 12 iparosból kell állani.

136. §.

Az előljáróságot a testület választóképes tagjai közgyülésen választják.

Választhatók azon választóképes (133. §.) testületi tagok, kik legalább 3 év óta a város vagy község területén mint önálló iparosok működnek.

137. §.

Az előljáróság intézi a testület mindazon ügyeit, a melyek a törvény vagy a testület alapszabályai értelmében a közgyülésnek fentartva nincsenek.

138. §.

A tagsági díjak késedelmezés esetében közigazgatási uton a közadók módjára hajtatnak be.

139. §.

Az iparhatóság minden ipartestülethez állandó hatósági biztost rendel ki.

Az iparhatósági biztos őrködik a felett, hogy a testület alapszabályai és a törvény határozatai értelmében működjék.

Ez okból a hatósági biztos a testület elöljársága minden üléséhez és a közgyüléshez meghivandó; ez üléseken bármikor megjelenhet, s azokat a határozatokat, melyeket az alapszabályokkal vagy a törvénynyel megegyeztethetőknek nem tart, ellenezheti. Ily ellenzés esetében a határozat végre nem hajtható; a testület azonban határozatát a biztos ellenzésével együtt további eljárás végett az iparhatósághoz terjesztheti.

140. §.

Az iparosok és segédek közti viszony, nemkülönben a tanonczok ügyeinek rendezése végett a testületek általánosan kötelező szabályok létrehozatala czéljából javaslatot terjeszthetnek elő a törvényhatósághoz, a mely azokat az első fokú iparhatóság és illetékes ipar- és kereskedelmi kamara meghallgatása után, ugy mint a törvényhatósági szabályrendeletet tárgyalja s hozzájárulás esetén jóváhagyás végett a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez terjeszti.

A szabályrendelet végrehajtása a testületet illeti, a mely azonban a szabályrendeletben megjelölt büntetés alá eső mulasztások vagy cselekmények esetén a 127. §. szerint jár el.

141. §.

Minden ipartestület kebelében az iparosok és a tanonczok vagy a segédek közt felmerülő surlódások és vitás kérdések elintézésére (176. §.) iparosok- és segédekből külön békéltető bizottság szervezendő.

A békéltető bizottság iparos tagjai a testületi elöljáróság tagjai. A békéltető bizottság segédtagjai a testülethez tartozó iparosok összes segédei által az e czél-

ból az iparhatósági biztos által összehivott és elnöklete mellett megtartandó választó ülésen választott segédek.

A békéltető bizottság működésénél az iparhatósági biztos elnöklete mellett a bizottság iparos tagjai és segédtagjai egyenlő számban tartoznak jelen lenni.

A békéltető bizottság mindenekelőtt a felek kibékitését megkisérli; ha ez nem sikerül, szótöbbséggel határoz. Szavazatok egyenlősége esetén az elnök szavazata dönt.

Határozatait szükség esetében az iparhatóság hajtja végre.

A határozattal meg nem elégedő félnek jogában áll a határozat kihirdetésétől 8 nap alatt igényeit a törvény rendes utján érvényesiteni, mi által azonban a határozat végrehajtása nem gátoltatik. (176. §.)

A békéltető bizottság eljárását külön alapszabályok határozzák meg.

Ezen alapszabályokat a békéltető bizottság összes iparos- és segédtagjai az e czélból az iparhatósági biztos által egybehivott és elnöklete mellett megtartandó ülésben állapitják meg. Az igy elfogadott alapszabályokat a törvényhatóság a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministernek a belügyministerrel egyetértőleg leendő jóváhagyás végett bemutatni köteles.

142. §.

Addig is, mig átalában a segédek és gyármunkások segélyzési ügye külön törvény által rendeztetik, a testülethez tartozó iparágak segédeinek segélypénztárai tekintetében a következő határozatok irányadók.

Segélypénztárak létesitését a békéltető bizottság segédtagjainak választására összehivott ülésen (141. §.) a segédek többsége határozza el.

Ezen határozat alapján a békéltető bizottság összes iparos- és segédtagjai az e végből az iparhatósági biztos által egybehivott és elnöklete alatt megtartandó ülésben a segélypénztár alapszabályait megállapitják.

Ez alapszabályokban meg kell határozni:

a) mily pénzekből és járulékokból alakitandó a segélypénztár;

b) mely esetekben van a segédnek igénye segélyre;

c) mi a segély legnagyobb mérve, a melyre a segédnek igénye van.

143. §.

A segédektől követelhető hozzájárulás nem lehet nagyobb, mint heti bérük 3 százaléka. Ez a hozzájárulás hetenkint szedendő be, illetőleg az iparos által a segélypénztár számára beszolgáltatandó.

Az iparos minden egyes segédje után a segélypénztárhoz hozzá tartozik járulni; a hozzájárulási összeg azonban az alapszabályok szerint a segédre nézve megszabott járulék harmadrészét meg nem haladhatja.

A segélypénztárból nyerendő segélydíjak sem végrehajtásilag le nem foglalhatók, sem másra át nem ruházhatók

A felvett segélydíjakról a segélypénztárba beszolgáltatott nyugtatványok bélyegmentesek.

144. §.

Összebeszélés folytán bekövetkezett munkaszünetelés esetén a segélypénztár a munkaszünetelés tartama alatt az összebeszélésben résztvevő segédnek — igazolt betegség esetén kivül — segélyt nem adhat.

145. §.

A segélypénztár kezelésében az iparosok és a segédek egyenlő számban vesznek részt.

A segélypénztár kezelő bizottságának elnöke az ipartestület elnöke.

146. §.

A segélypénztárak nem tekintetnek szövetkezeteknek; alapszabályaik a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által a belügyi ministerrel egyetértőleg hagyatnak jóvá s kezelésük a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által ellenőriztetik.

147. §.

A testületek által létesitett szövetkezetekre nézve az 1875: XXXVII. törvényczikk irányadó.

Ily szövetkezetek, a mennyiben előlegező és hitelügylettel foglalkoznak, az 1880: LX. törvényczikk értelmében adómentességet élveznek.

A testületek által létesitett másféle szövetkezetek az egyenes adó alól teljesen mentesek; föltéve, hogy a szövetkezetek tagjai közé mások, mint a testület tagjai fel nem vétetnek.

148. §.

Ha valamely ipartestület előljárósága a reá bizott iparhatósági teendők végzését az iparhatóság részéről történt megintés daczára sem foganatositja kellően, az ipartestület által az iparhatóság felhivására más előljáróság választandó. Ha az iparhatósági teendőket az új előljáróság sem végezné kellően, a testület ezen teendőktől a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által

felmentendő s azok végzésére az iparhatóság utasitandó, sőt maga a testület is felöszlatható.

V. FEJEZET.

Az ipartársulatokról.

149. §.

Ugyanazon vagy különböző ipart egy vagy több községben önállóan gyakorló iparosok, közös érdekeik előmozditása végett ipar- (kereskedő-) társulatokká egyesülhetnek.

Az ipartársulatok tagjai közé a segédek és gyári munkások is felvehetők.

150. §.

Minden ipartársulatnak alapszabályokkal kell birnia, melyeket az alakulás előtt az illető törvényhatóság utján a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministernek bemutatni köteles.

Az alapszabályokba felveendők a társulatba való belépés feltételei, melyek közt azonban iparbeli vizsgálatnak letétele elő nem fordulhat; a tagok jogai és kötelességei, a tagok járulékainak kulcsa s az elmulasztott fizetés következményei, a társulat feloszlatásának vagy más ipartársulatba beolvadásának esetei, továbbá a kilépés feltételei, a társulati előljáróságnak mikénti összeállitása és hatásköre, végre a társulati vagyonnak kezelési módját, a társulat feloszlatása esetében a társulati vagyonnak közhasznú és kijelölt iparczélokra forditását szabályozó határozatok.

Ha a bemutatott alapszabályok a törvényuek megfelelnek, azok ellen kifogás nem tehető.

151. §.

Az alapszabályok nem tartalmazhatnak olyat, mi által az egyes tagok az ezen törvény alapján őket megillető jogok tetszés szerinti gyakorlatában megszorittathatnának vagy akadályoztathatnának.

152. §.

Ipartársulatba való belépésre egy iparos (segéd- vagy gyári munkás) sem kényszeríthető.

A kilépő tag a társulati kapcsolatból folyó javadalmakra és a társulati vagyonra igényt nem tarthat.

153. §.

Az ipartársulatok az illetékes iparhatóság felügyelete alatt állnak.

154. §.

A társulatnak más ipartársulattal való összeolvadását, vagy a társulati kapocs teljes felbontását czélzó közgyülési határozat végrehajtása csak akkor történhetik, ha a társulat minden kötelezettségeinek és tartozásainak eleget tett.

A tartozások levonása után fenmaradó társulati vagyon a társulati tagok közt semmi szin alatt fel nem osztható, hanem az — ha csak a társulat más ipartársulatba be nem olvad — közhasznú iparczélokra forditandó.

VI. FEJEZET.

A kihágásokról és ezek büntetéséről.

155. §.

Az iparűzési jogtól, a mennyiben külön törvények nem rendelkeznek, ezen törvény alapján senki, sem

birói itélet, sem közigazgatási határozat által meg nem fosztható.

Fogadók, korcsmák, sörházak, pálinkamérések, kávéházak és kávémérések tartása, a kéményseprés, a zsibáruskodás, robbanó szerek készitésének és az azokkal való kereskedés és a cselédszerzés jogától mindazáltal az iparhatóság saját területén (Budapesten a főváros egész területén) előrebocsátott vizsgálat és tárgyalás után, meghatározott vagy határozatlan időre megfoszthatja azt, a kinél oly tények merültek fel, a melyek őt iparának üzhetése tekintetében a közerkölcsiség és a közrendészet szempontjából megbizhatlannak tüntetik fel. Az illető iparág csak új engedély alapján üzhető.

156. §.

50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) a ki valamely engedélyhez nem kötött ipart önállóan üz a nélkül, hogy e törvény 4., 5., 6., 7., 8., 9. §-ának megfelelt volna;

b) a ki árszabályok által korlátozott üzletek gyakorlásánál a hatóság által megszabott díjaknál magasabbakat szed.

157. §.

20 frttól 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) a ki ezen törvénynek a segédek, tanonczok és gyári munkások felvételét, alkalmazását és a velök való bánásmódot szabályozó rendeleteit áthágja vagy a segédszemélyzet iskolai oktatására vonatkozó kötelességeit nem teljesiti;

b) azon iparos vagy gyáros, ki a munkások béreit

árúczikkekben szolgáltatja ki, vagy más szabályelle es eljárás által a munkásokat kárositja;

c) azon iparos vagy gyáros, ki segédet kellő igazolás nélkül (90. §.) fogad fel;

d) a ki czégén, nyomtatványain vagy hirdetéseiben oly jelzőket, jelvényeket vagy adatokat használ, melyek a tényleges üzleti viszonynak vagy a valóságnak meg nem felelnek. (58. §.)

158. §.

100 frttól 300 frtig terjedhető pénzbüntetésben elmarasztalandó:

a) a ki a 10. §-ban felsorolt iparágak valamelyikét megkezdi, mielőtt a kellő engedélyt megkapta volna;

b) a ki a 25. §-ban előszámlált üzlettelepek valamelyikét felállitja, mielőtt a megkivántató jogerejű engedélyt megnyerte volna;

c) a ki a 25. §-ban felsorolt üzlettelepek valamelyikét hatósági engedély nélkül átalakitja, vagy pedig az engedélyező okmányban megállapitott feltételeknek meg nem felel;

d) a ki az 51. §-ban előszámlált esetekben igazolvány nélkül kezdi meg az árusitást, vagy az 51. §-ban emlitett könyveket hanyagul vagy épen nem vezeti;

e) azon gyáros, ki a 114. §-ban megállapitott kötelességét teljesiteni elmulasztja; fenmaradván úgy a polgári, mint büntető törvény szerinti felelőssége, ha mulasztása miatt valamely baleset történt;

f) a ki az 55. §-ban megnevezett iparüzletek egyikét bejelentés nélkül félbeszakitja, vagy pedig az abbanhagyási szándék bejelentése után a hatóság által megszabott idő lejártáig nem folytatja, vagy azt ebbeli kötelességének kijátszására szolgáló módon folytatja.

159. §.

Azon segédet vagy gyári munkást, ki munkájából jogtalanul kilép, az iparhatóság visszahozathatja, kötelessége teljesitésére szorithatja, sőt ezenfelül még 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetheti.

160. §.

A 157. §. *a)* pontjában emlitett kihágások súlyosabb vagy ismételt eseteiben az iparos tanoncztartási, a gyáros pedig fiatal munkások alkalmazásának jogától iparhatóságilag egy évre megfosztható.

161. §.

A 25. §-ban emlitett telepeken, ha tulajdonosuk vagy annak helyettese a 158. §. *a)*, *b)* és *c)* pontjaiban emlitett kihágás egyikét vagy másikát ismételten elköveti, vagy ha többszöri hatósági figyelmeztetés után a közbiztonsági, jelesen a közegészségi és tüzrendőri szabályokat súlyosan megsérti: a közigazgatási hatóság által az *a)* és *b)* pont esetében, a jogerejű engedély megnyeréseig, a *c)* pont esetében és az utóbb emlitett esetben pedig egy évig az üzlet megszüntethető.

162. §.

Összebeszélések, melyekkel az iparosok azt czélozzák, hogy üzletük félbeszakitása, vagy a munkások, illetőleg segédek elbocsátása által, ezeknek terhesebb munkafeltételeket szabjanak, különösen azoknak bérüket leszállitsák; vagy melyekkel a munkások, illetőleg segédek oda törekszenek, hogy közös munkaszünetelés által a munkaadókat magasabb bér megadására kényszeritsék, s általában tőlük jobb munkafeltételeket csikarjanak ki;

ugyszintén mindazon egyezmények, melyek által azoknak támogatása czéloztatik, a kik az érintett összebeszélések mellett megmaradnak, vagy azoknak károsítása. a kik azokkal szakitanak, — jogérvénynyel nem birnak.

163. §.

Mihelyt ily összebeszélések az iparhatóság értésére jutnak, megszüntetésükre békéltető bizottság alakitását rendeli el, illetőleg a testülethez tartozó iparágaknál a testület békéltető bizottságát (141. §.) eljárásra utasitja.

A békéltető bizottság az illető iparág önálló iparosai és segédei által külön-külön választott hat iparosból és hat segédből, illetőleg a testület békéltető bizottságánál a bizottság hat iparos tagjából és hat segéd tagjából áll.

A bizottság elnöke az első fokú iparhatóság, illetőleg annak elnöke; jegyzője az iparhatóság által kirendelt jegyző.

A bizottság a megválasztás után azonnal összeül és a megbékéltetés iránt tanácskozik.

164. §.

A ki a 162. §-ban emlitett összebeszélések és egyezmények létesitése, terjesztése, vagy foganatositása czéljából, a munkaadókat vagy munkásokat, illetőleg segédeket szabad akaratuk érvényesitésében fenyegetés, vagy tettleges bántalmazás által akadályozza, vagy akadályozni törekszik: az, a mennyiben a büntető törvények szerint súlyosabb büntetésnek helye nem volna, 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel és 30 napig terjedhető elzárással büntethető.

165. §.

A pénzbüntetések közigazgatási uton szedetnek be, illetve a közadók módjára hajtatnak be.

Ezen pénzek azon község pénztárába folynak be, hol a kihágás elkövettetett, s első sorban ipari esetleg kereskedelmi oktatási czélokra fordítandók.

A jelen törvény alapján pénzbüntetéssel vagy elzárással, vagy mindkettővel büntetett kihágásokra a kihágásokról szóló büntető törvény általános határozatai is alkalmazandók.

VII. FEJEZET.

Az iparhatóságokról és az eljárásról.

166. §.

Iparügyekben következő hatóságok állapittatnak meg:

I. Elsőfokú hatóság:

a) községekben a szolgabiró;

b) rendezett tanácscsal biró városokban a várostanács;

c) törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány;

d) Budapest fővárosában a kerületi előljáróság.

II. Másodfokú hatóság:

vármegyékben az alispán, törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács.

III. Harmadfokú hatóság:

a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister.

167. §.

Az elsőfokú iparhatóságot működésében iparhatósági megbizottak támogatják.

168. §.

Az iparhatósági megbizottak feladata és hivatása különösen a következő:

1. véleményük meghallgatandó:

a) iparügyekben tervezett szabályrendeletek hozatalánál (20. §.);

b) iparüzleteknek szándékba vett kisajátításánál (37. §.);

c) ipartestületek alkotásánál (122. §.), az ipartestület alapszabályainak megvizsgálásánál (128. §.), segédek és tanonczokról szóló szabályzatok hozatalánál (140. §.);

2. véleményt adni mindazon iparügyi kérdésekben, melyekre nézve az iparhatóság hozzájuk fordul;

3. az iparhatóság felhivása folytán ellenőrizni a végeladást, vagy árverést rendező üzleteket (51. §.);

4. felügyelni arra, hogy az iparhatóság által az önálló iparosok, tanonczok és segédek lajstromai vezetésével megbizott közeg ezeket kellő rendben vezesse és rendetlenség esetében az iparhatóságnál jelentést tenni;

5. meglátogatni időnkint a tanonczískolákat, s az ott tapasztaltakat az iparhatóságnál bejelenteni;

6. ellenőrizni a tanonczokat a műhelyekben, s az itt tapasztaltakat az iparhatóságnál bejelenteni;

7. megszemlélni a gyárakat, s az ott tapasztaltakat az iparhatóságnál bejelenteni. (121. §.)

169. §.

Minden elsőfokú iparhatóság mellé 20 iparhatósági megbizott választatik.

Ha azonban az elsőfokú iparhatóság székhelyén 100 iparosnál (kereskedőnél) több nem lakik, csak 10 iparhatósági megbizott választatik.

170. §.

Ha az elsőfokú iparhatóság területén, illetőleg a szolgabiró székhelyén nincsen legalább 50 iparos (kereskedő), az

elsőfokú iparhatóság indokolt felterjesztésére a megbizottak választása a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister határozata alapján elmarad.

171. §.

Ha valamely szolgabirói kerületben a székhelyen kivül más községben is vannak tanoncz-iskolák, a 168. §. 5. és 6. pontjában felsorolt teendőkre nézve az illető községekben legalább 10 iparhatósági megbizott választandó.

172. §.

Az iparhatósági megbizottakat az elsőfokú iparhatóság területén, illetőleg a szolgabiró mellé a szolgabiró székhelyén lakó iparosok (kereskedők) évenkint választják.

Választhatók csak azon iparosok (kereskedők), kik a választást megelőző évben legalább annyi III. osztályú kereseti adót fizetnek, a mennyi az illető választási területen e czélból az iparhatóság meghallgatása után, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által megállapittatik, vagy pedig, kik az 1881. évi XLIV. törvényczikk alapján adómentességet élveznek.

A választás vissza nem utasitható, kivéve, ha valaki egy éven át, mint iparhatósági megbizott már működött. Különös tekintetet érdemlő kivételek esetén az időleges felmentés az ipar- és kereskedelmi kamara véleménye alapján a másodfokú iparhatóság által megadható.

173. §.

A megválasztott iparhatósági megbizottak az iparhatósággal egyetértőleg kijelölik maguk közül azokat,

a) kik az iparhatóság, esetleg testület, lajstromait ellenőrizni;

b) kik a tanoncziskolákat meglátogatni;

c) kik a műhelyeket megvizsgálni;

d) kik a gyárakat megszemlélni tartoznak.

Ezen megállapodások nyilvánosságra hozandók és a kijelölt iparhatósági megbizottak saját igazolásuk végett az iparhatóság részéről okmányt kapnak.

174. §.

Ha az iparhatósági megbizottak teendőiket a törvény értelmében nem teljesitik, a hibás vagy mulasztó megbizottat a másodfokú iparhatóság első sorban ipari, esetleg kereskedelmi oktatási czélokra 100 frt erejéig megbirságolhatja.

A másodfokú iparhatóság határozata a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez felebbezhető.

175. §.

Minden törvényhatóság ipartanácsot alakit. Feladata véleményt adni mindazon iparügyi kérdésekben, melyekre nézve a másodfokú iparhatóság hozzájuk fordul.

A törvényhatósági ipartanács tagjai a közigazgatási bizottság által választott, továbbá az illető ipar- és kereskedelmi kamara által választott a törvényhatóság területén lakó két iparos (kereskedő); elnöke az alispán, illetőleg polgármester; jegyzője a törvényhatóság által e végből kirendelt hivatalnok.

A rendes tagokon kivül úgy a közigazgatási bizottság, mint az illetékes kereskedelmi és iparkamara évenkint 2—2 póttagot választ.

A választás vissza nem utasitható.

176. §.

Az iparosok és a tanonczok, segédek vagy munkások között felmerülő azon surlódások és vitás kérdések, melyek

a munka-, vagy tanviszony megkezdésére, folytatására vagy megszünésére, annak tartama alatt fennálló kölcsönös kötelezettségek teljesitésére, a munka- vagy tanviszony megszünéséből keletkező kártéritési követelésekre vonatkoznak, az elsőfokú iparhatóság, illetőleg az ipartestület békéltető bizottsága (141. §.) által minden fellebbezés kizárásával döntendők el.

Az iparhatóság, illetőleg a békéltető bizottság határozatával meg nem elégedő félnek jogában áll, a határozat kihirdetésétől számitandó 8 nap alatt igényeit a törvény rendes utján érvényesiteni, mi által azonban a határozat végrehajtása nem gátoltatik.

177. §.

Az iparbejelentések, valamint a telepengedély iránti kérvények azon iparhatósághoz intézendők, melynek területén az iparüzlet meginditandó.

Az iparigazolványba a bejelentés kivonata s annak bizonyitása, hogy az az iparlajstromba bejegyeztetett, beiktatandó.

Az igazolványok, illetőleg az iparengedélyek kiadásáról az illetékes adófelügyelőség, valamint az illetékes kereskedelmi és iparkamara és az illető ipartestület azonnal értesitendő.

178. §.

Az elsőfokú iparhatóságnál iparlajstrom vezetendő, melybe minden iparbejelentés és telepengedély, valamint az ipar álladékában történt minden változás beiktatandó.

179. §.

Valamely iparüzletnek betiltása esetében a féllel az indokok is közlendők, s ez az ily végzés ellen a kézbesitéstől számitott 15 nap alatt felfolyamodással élhet.

180. §.

Az első fokú iparhatóságnál az eljárás szóbeli, melyről azonban jegyzőkönyv vezetendő. A végzés szóval kihirdetendő, és a felek kivánatára irásban is kiadandó.

181. §.

Iparügyekben az iparhatóságok által hozott első és másodfokú határozatok ellen, ide értve a kihágások tárgyában hozott határozatokat is, a felfolyamodás a határozat kihirdetése, illetőleg kézbesitése után 15 nap alatt az elsőfokú iparhatóságnál szóval bejelenthető vagy irásban nyujtandó be.

Az első és másodfokú határozatok ellen kellő időben benyujtott felfolyamodás, a 141. és 176. §§-ban emlitett esetek kivételével, vagy ha a végrehajtást köztekintetekből nem szükséges azonnal foganatositani, halasztó hatálylyal bir.

182. §.

Az 1848: XVIII. törv.-czikk — a nyomdák és könyomdák biztositékaira vonatkozó rendeletek kivételével — továbbra is fentartatik. Horvát-Szlavonországokban az ott fennálló sajtótörvények érintetlen maradnak.

Az 1876: XIII. t.-cz. (a cselédtartásról), az 1880: XXXIV. t.-cz. (a gőzmalmokról), az 1881: XIV. t.-cz. (a kézizálog kölcsönügyletről), az 1881: XXVII. t.-cz. (a játékkártyák bélyegilletékéről), az 1881: XXXVIII. t.-cz. (a kivándorlási ügynökségekről), az 1883: XIX. t.-cz. (a társaskocsi-üzlet gyakorlásáról Budapesten), s az 1883: XXXI. t.-cz. (a részletügyletről) a jelen törvény által érintetlenül hagyatnak.

183. §.

Jelen törvény rendelkezései alá nem esnek:

a) a mezőgazdasági és erdei termelés, állattenyésztés, halászat folyóvizekben, tavakban és csatornákban, kert- és szőlőmívelés, selymészet és méhészet, s az ezekkel összefüggő mellékiparágak, a mennyiben az illetők leginkább saját nyers termékeik feldolgozására és eladására szoritkoznak;

b) a házi ipar;

c) a bányászat és kohászat;

d) az állami egyedárúság és az azzal összekötött vállalatok; a III-ik fejezet *D)* pontja alatt foglalt rendelkezések azonban ezen vállalatokra nézve is kötelezők;

e) a katonai intézetekben és üzlettelepeknél alkalmazott katonák munkája;

f) a malomüzlet és az italmérés, a mennyiben az azokhoz való jog a kir. kisebb haszonvételek sorába tartozik;

g) a vasuti, gőzhajó- és csatornavállalatok;

h) a tengeri hajózás és tengeri halászat;

i) rendes átjárók (kompok, révek) felállitása folyókon, tavakon, csatornákon és a fausztató vállalatok;

k) a nyilvános táp-, oktató- és fegyintézetek, börtönök és fogházak ipari foglalkozása;

l) a házaló-kereskedés;

m) a közönséges napszámosmunka.

Mindezekre nézve a törvényhozás további rendelkezéseig a fennálló törvények és rendeletek szolgálnak zsinórmértékül.

184. §.

Horvát-Szlavonországokban a horvát-szlavon-dalmátországi bán intézkedik mindazon ügyekben, a melyek a jelen törvényben a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi, valamint a belügyi és a közoktatásügyi ministereket illetik.

Az első- és másodfokú iparhatóságok Horvát-Szlavonországokban az ottani közigazgatási szervezetnek megfelelően, a horvát-szlavon-dalmátországi bán által kibocsátandó rendelet utján a jelen törvény 166—175. §§-ban meghatározott elvek szerint szervezendők.

185. §.

E törvény hatályba léptével az 1872: VIII. törvényczikk érvényen kivül helyeztetik.

186. §.

Jelen törvény 1884. október elsején lép életbe; végrehajtásával a földmivelés-, ipar és kereskedelemügyi, a vallás- és közoktatásügyi s a belügyminister, Horvát-Szlavonországokban a horvát-szlavon-dalmátországi bán bizatik meg.

XVIII. TÖRVÉNYCZIKK

a budapesti nagykörut létesitéséről és a Budapest főváros dunajobbparti területének egyes részein emelendő épületek adómentességéről.

(Szentesitést nyert 1884. évi május hó 19-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi május hó 24-én.)

1. §.

Az 1870. évi X. törvényczikk alapján felvett kölcsönből a fővárosi sugárut czéljaira adott előlegnek még vissza nem fizetett 1.716,793 frt 14 krajczárnyi része a fővárosi közmunkák tanácsának az 1871. évi XLII. törvényczikk 1-sö §-ában megjelölt nagykörut és annak bárány-utczai kiágazása létesitésére, megtérités kötelezettsége nélkül átengedtetik.

2. §.

Megengedtetik, hogy a nagyköruti terjedékek és a dunaszabályozás által nyert telkek értékesitéséből, továbbá a telektulajdonosok által viselendő kisajátitási és járdafektetési járulékokból befolyandó összegek 3.114,799 frt 25 krajczár erejéig ismét a nagykörut munkálataira fordittassanak.

E munkálatok megszakitás nélkül folytatása czéljából még szükségelt összegnek a megnevezett források bevételeiből esetleg nem fedezett része a fővárosi közmunkák tanácsa által, a fennebb meghatározott összeg

erejéig a kormány jóváhagyása mellett ezen források alapul vételével hitelművelet utján szerezhető be.

A fővárosi közmunkák tanácsa a kijelölt forrásokból befolyandó összegeket első sorban az esetleg felveendő kölcsön kamat- és törlesztési járulékainak fedezésére; másod sorban pedig — a mennyiben azok a jelen §. értelmében a nagykörut czéljaira igénybe nem vétettek, — a már adott 1.902,376 frt kamat nélküli állami előlegek törlesztésére forditandja.

3. §.

Az 1871: XLII. törvényczikk 7. §-a oda módosittatik, hogy a körut és annak bárány-utczai kiágazása mindkét oldalának mentében álló házak és telkek tulajdonosai kisajátitási járulék fejében házaik, illetőleg telkeik minden folyó öle után 288 frt 16 krt kötelesek fizetni.

E járulék az 1871. évi XLII. törvényczikk 7. §-ában megnevezett minden egyes szakaszban akkor válik esedékessé, a mikor az illető szakasz elkészülte és a forgalomnak átadása után egy félév eltelt és ettől számitva négy egyenlő előleges negyedévi részletekben lesz fizetendő.

Különös méltánylást érdemlő esetekben a fővárosi közmunkák tanácsa — 5 százalékos kamat szedése mellett — fizetési haladékot engedélyezhet ugyan, de köteles egyidejűleg a tartozás erejéig a zálogjog bekebelezése iránt is intézkedni.

Az egyes utszakaszok forgalomba bocsátásának napját a fővárosi közmunkák tanácsa állapitja meg és azt a hivatalos lapban háromszor közzéteszi.

4. §.

A 3. §-ban meghatározott kisajátitási járulék, valamint a járdafektetési járulék az ingatlant az esedékesség napjától bekebelezés nélkül is 2 éven át terheli és a fővárosi hatóság által közadók módjára hajtandó be, árverés vagy csőd esetében pedig e járulékok az 1881. évi LX. törvényczikk 189. §-ának *b*) pontja értelmében sorozandó adó- és illetéktartozásokat közvetlenül követő sorrendben elégitendők ki.

5. §.

A Dunának a főváros mentén eszközölt szabályozása által nyert, részben Budapest főváros közönsége, részben a fővárosi közmunkák tanácsa nevére telekkönyvezett telkeknek a fővárosi pénzalapra leendő átruházása, valamint a fővárosi közmunkák tanácsa által a 2. §. értelmében netán kötendő kölcsönmivelet illetékmenteseknek, az ezen czélokból kiállitandó okmányok pedig bélyegmenteseknek nyilvánittatnak.

6. §.

A körut mentén emelendő, az 1871. évi XLII. törvényczikk 8. §-ában *a*) és *b*) alatt meghatározott épitményekre ugyanezen szakasz 1-sö és 2-ik pontjában engedélyezett adómentesség azon feltétele, mely szerint az érintett épitményeknek legalább 15·17 méter (48 láb) magassággal kell birniok, oda módosittatik, hogy ez adózási kedvezményre oly egyemeletes épületek is igényt tarthatnak, melyek legalább 11·38 méter (36 láb) magassággal és második emelet felépitésére is alkalmas alapfalakkal birnak.

Ezen kedvezmény kiterjed a nagy-körút bárányutczai kiágazásából a váczi-körútra átnyuló telkeken eme-

lendő új- vagy pótépitményekre is azon esetben, ha a bárány-utczai homlokzattal egyidejűleg a váczi körúti homlokzat is kiépittetik, — és ez utóbbi legalább 15·17 méter (48 láb) magassággal létesittetik.

Az emlitett adómentesség elnyerhetésének határideje, mely alatt az épületnek teljesen lakható állapotba kell helyeztetnie, 10 évben állapittatik meg. Ezen 10 év az 1871. évi XLII. törvényczikk 7. §-ában megnevezett minden önálló utszakaszra nézve azon időponttól kezdve számittatik, a midőn az illető szakaszban a kisajátitási járulék esedékessé válik.

7. §.

Az 1871. évi XLII. törvényczikk 8. §-ának 1-sö és 2-ik pontjában ugyanazon szakasz *a)* és *b)* alatti bekezdésében meghatározott épitményekre engedélyezett rendkivüli adómentesség kiterjesztetik:

1. azon épületekre, melyek a fővárosi dunajobbparti rakparton fekvő vagyis a Dunára homlokzattal biró telkeken, és a rakpartra nyiló tereken, a Császárfürdőtől kezdve a Gellértrakpartig legalább 15·17 méter (48 láb) magasságban emeltetnek és 1894. év november 1-éig teljesen lakható állapotba helyeztetnek;

2. azon épületekre, melyek:

a) az első kerületi vár egész területén,

b) a II. kerületi Zsigmond-utcza mentén létesitett Margit-hidi feljárók mindkét oldalán, továbbá a primás-utcza mindkét oldalán fekvő telkeken, még pedig: a várban legalább két emelettel, a *b)* pont alatti részekben legalább egy emelettel létesittetnek és 1894. év november 1-éig teljesen lakható állapotba helyeztetnek.

8. §.

A 7. §. 1. pontjában meghatározott dunapart részszel párhuzamos legközelebbi utczákra, valamint a Zsigmond-utczával párhuzamos henger-utczára átnyuló telkeken emelendő új vagy pótépitményekre a rendkivüli adómentesség csak azon esetben terjed ki, hogy ha egyidejüleg a dunaparti, illetőleg a Zsigmond-utczai homlokzat is a kikötések szerint kiépittetik.

9. §.

A 7. és 8. §-okban megállapitott adókedvezményekben részesittetnek azon épületek is, melyeknek épitése az emlitett szakaszokban kijelölt helyeken:

a) 1883. évben vagy

b) 1884. évben a jelen törvénynek életbeléptetését megelőző időben kezdettek meg és a 7. és 8-ik §-okban kikötött feltételeknek megfelelnek.

10. §.

Az általános jövedelmi pótadóról szóló 1875: XLVII., illetőleg 1883: XLVI. törvényczikk határozatai a jelen törvény által nem érintetnek.

11. §.

Ezen törvény végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XIX. TÖRVÉNYCZIKK

az állandó országház építési tervének jóváhagyásáról és az építés végrehajtásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi május hó 22-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi május hó 24-én.)

1. §.

Az állandó országháznak a ministerium által bemutatott építési terve jóváhagyatván, elrendeltetik, hogy az állandó országház az 1880: LVIII. törvényczikkben meghatározott s a bemutatott terv szerint szabályozandó téren a jóváhagyott terv szerint fölépittessék s az építési munkálatok, melyek még a folyó évben megkezdendők, akképen vezettessenek, hogy az állandó országház építése lehetőleg 10 év alatt befejezhető legyen.

2. §.

A szükséges előmunkálatok, valamint a jelen évben teljesithető építési munkák költségeinek fedezésére a ministeriumnak 200,000 frt erejéig hitel engedélyeztetik. Jövőre az építésre évenkint igényelt összegek az állami költségvetésbe veendők fel.

3. §.

A mennyiben az országház építése, vagy környékének megfelelő módon szabályozása és elrendezése érdekében

további törvényhozási intézkedések kivántatnának, ezekről külön törvény fog rendelkezni.

4. §.

Ezen törvény végrehajtásával a ministerelnök bizatik meg.

XX. TÖRVÉNYCZIKK

az országos fegyintézeteknek egygyel szaporitásáról, a létezők átalakitásáról és államfogház épitéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi május hó 27-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 4-én.)

1. §.

Az 1878. évi V. t.-cz. 27-ik §-ának rendelkezése szerint felhasználandó pénzbüntetéseknek elbocsátott szegény foglyok segélyezésére és javitó intézetek felállitására rendelt alapjából 500,000 forint kivételesen egy országos fegyintézet létesitésére, a létezők kibővitésére és egy államfogház épitésére fordittatni rendeltetik.

2. §.

Az előző szakaszban emlitett összeg felhasználásáról az illető épitkezések befejezése után külön számadás készitendő és a zárszámadással bemutatandó.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával az igazságügyminister bizatik meg.

XXI. TÖRVÉNYCZIKK

a szeszadóról, valamint sajtolt élesztőnek a szesztermeléssel együttes készitésének megadóztatásáról és a sajtolt élesztő után eső behozatali vám felemeléséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi május hó 27-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 4-én.)

ELSŐ FEJEZET.

Alapelvek.

1. §.

Az adó tárgya és kiszabása.

Az égetett szeszes folyadék a termelés alkalmával minden hektoliter és szeszfok (hektoliterfok) után a meghatározott 100 fokú szeszmérő szerint tizenegy krajczárnyi fogyasztási adó alá esik.

Ugyanazon adó fizetendő azon anyaeczet és eczetgyártás után is, mely nem égetett szeszes, hanem más folyadékból, például erjedt czefréből, lepárolás utján történik, és pedig azon szeszmennyiség után, melyet ezen folyadék adna, ha szeszfőzésre használtatnék.

Ha égetett szeszes folyadék termelésénél, vagy az emlitett anyaeczet, illetőleg eczetgyártással együtt sajtolt élesztő (elárusitásra szánt élesztő) is készittetik, a fenti adótételhez még 30%-nyi pótlék fizetendő.

2. §.

Adómentes pálinkafőzés.

Azoknak, kik a szeszes folyadékokkal sem kicsinyben, sem nagyban nem kereskednek, megengedtetik, hogy öntermesztette anyagokból önmaguk és velök egy kenyéren levő háznépük vagy cselédeik részére évenkint (az évet szeptember 1-től augusztus végeig számitva) legfeljebb 50 fokú (a százfokú szeszmérő szerint) pálinkát, 1 hektolitert meg nem haladó mennyiségben adómentesen főzhessenek. Ha lisztes anyagok fordittatnak az adómentes pálinkafőzésre, arra 2 hektoliternél nagyobb ürtartalmú főzőüstöket használni nem szabad.

3. §.

Adóvisszatérités.

a) A kivitt égetett szeszes folyadék után.

Ha égetett szeszes folyadék az adóvisszatéritési igény fentartásával hordókban és legalább is 50 liternyi mennyiségben, a vámvonalon kivitetik, a meghatározott százfokú szeszmérővel megállapitott szeszfoktartalom minden hektoliterje (hektoliter szeszfok) után fogyasztási adó fejében tizenegy krajczár és raktározás, szállitás stb. által támadt apadás czímén számitandó tiz százaléknyi pótlék térittetik vissza oly módon, hogy a visszatéritendő adóösszegről utalványok állittatnak ki, melyek ezen folyadéknak a vámvonalon át történt kilépése napjától számitandó hat hónap után válnak esedékessé.

Ha a liqueur legalább is 25 liternyi mennyiségben vitetik ki a vámvonalon és a küldemény hordókból vagy negyed-, fél-, egy vagy több literes palaczkokból áll, a

fentemlitett utalványok mellett, minden liter után 4 krajczár térittetik vissza adó fejében.

Huszonöt literen alóli mennyiségekért az adó nem térittetik vissza.

4. §.

b) Bizonyos gyártmányokra forditott szeszért.

A pénzügyi kormány felhatalmaztatik, hogy alkalmas feltételek és elővigyázatok alatt az adót azon szeszért is visszatérithesse, mely az emberi élvezeti czikkek sorába nem tartozó gyártmányokra, p. o. fehér ólom és ólomczukor készitésére fordittatik.

5. §.

A szeszadó iránti illetékesség.

Sem azon kérdés: fizetendő-e a szeszadó vagy sem? sem az adó mérvének meghatározása, birósági eljárás tárgya nem lehet.

6. §.

A szeszadóbeli hátralékok.

A le nem fizetett szeszadó azon módon hajtandó be, mint egyéb állami adók.

7. §.

A szeszadó osztályozása csőd esetében.

A szeszadó csőd esetében az állami adókkal egy osztályba sorozandó.

8. §.

A szeszadó elévülése.

A szeszadó elévül, ha annak beszedése vagy biztositása három éven át nem szorgalmaztatott.

MÁSODIK FEJEZET.

Általános szabályok az adó biztositása és beszedése iránt.

9. §.

Az üzleti helyiségek leirása és az üzleti műeszközök jegyzéke.

A ki égetett szeszes folyadékot termelni vagy ezt lepárolás utján átalakitani, nemkülönben a ki anyaeczetet nem égetett szeszes, hanem más folyadékból lepárolás utján termelni szándékozik: köteles az üzleti helyiségek leirását és az üzleti műeszközök jegyzékét a kiszabott határidő alatt (30., 53., 61. és 74. §§.) benyujtani.

10. §.

A lepároló készülékek bejelentése.

A lepároló készülékek azon birtokosai, kik a 9. §-ban emlitett foglalkozások egyikét sem üzik és ilynemű lepároló eszközök készitésével vagy eladásával sem foglalkoznak, ezen készülékeket beszerzésüktől számitandó 48 óra alatt az illetékes helybeli vagy legközelebbi pénzügyi közegnek irásban két egyenlő példányban bejelenteni tartoznak. A bejelentés egyik példánya, a megtörtént benyujtásról szóló záradékkal ellátva, a félnek saját fedezésére

és igazolására visszaadatik. Ezen bejelentéstől a gyógyszerárusok is csak azon lepároló eszközökre nézve vannak felmentve, melyeknek ürmérete egy liternél nem nagyobb, vagy melyek nem fémből, hanem más anyagból készitvék.

11. §.

A vállalkozó általános kötelezettségei az iparüzlet tekintetében.

A vállalkozó köteles az iparüzletet a gyártási helyiségek külső részén könnyen felismerhető felirással megjelelni.

Felelős továbbá az üzleti műeszközökön és műszereken levő hivatalos jelek épségben tartásáért, és főleg köteles ezen jeleknek vagy mások által, vagy véletlenül történt megsértését vagy teljes megsemmisitését legfelebb 24 óra alatt azon időponttól számitva, midőn arról tudomása lett, a jelzés megújitása végett a legközelebbi pénzügyi közegnek bejelenteni.

Függetlenül a 30., 61. és 74. §§-ban a vállalkozóra rótt abbeli kötelességtől, hogy az üzletvezetőt és a felügyelő személyzetet bejelenteni tartozik, köteles a vállalkozó távolléte idejére az üzleti helyiségben tartózkodó oly egyént is kijelölni, a ki az üzleti helyiség felügyeletével megbizott pénzügyi közegek által kivánt felvilágositásokat az ő nevében megadja.

Ellenkező esetben feltétetik az üzlet vezetőjéről vagy arról, a ki annak távollétében a többi munkásokra felügyel, hogy ő a vállalkozó által ezen felvilágositásoknak a vállalkozó nevében való megadására felhatalmaztatott.

Ha a vállalkozó erre más valakit rendel, ezt az iparüzlet felügyeletével megbizott legközelebbi pénzügyi közegnek irásban tartozik bejelenteni.

Az üzleti helyiségek leirásának, a műeszközök és műszerek jegyzékének, az adóköteles művelet bejelentésének, az üzleti akadályokról tett és más szükségessé vált jelentéseknek a benyujtásukat igazoló hivatalos bizonyitvánnyal ellátott példányai az adóbárczával és a vállalat lajstromával együtt az üzleti helyiségben kell tartatni oly helyen, hogy azokhoz a pénzügyi közegek könnyen hozzáférhessenek.

Ha a vállalkozó egészen felhagy üzletével, tartozik ezt a most emlitett pénzügyi közegnek irásban bejelenteni, mert azon kötelezettségétől, mely szerint az üzleti helyiségeken, a műeszközökön és edényeken levő hivatalos jelekre vigyázni tartozik, csakis akkor mentetik fel, ha az ezen jelentés benyujtásának megtörténtét igazoló bizonyitvány kezében van.

12. §.

Az erjesztő kádak nagysága, ürméretük nagyobbitása, a termelési anyagok és a moslék eltartása, az edényeknek a földbe való beeresztése, a műeszközöknek helyükből való kimozditása, a főzési üzlethez nem tartozó műeszközöknek és edényeknek az üzleti helyiségekben való tartása.

Tilos:

1. a czefre kiömlését az erjesztő kádakon alkalmazott készülék által meggátolni, a kiömlő czefrét erjesztési czélokra be nem jelentett edényekben felfogni, vagy általában a czefre készitésére rendelt és bejelentett edényeket a bejelentett ürméreten túl nagyobbitani;

2. az üzleti helyiségekben az adó alá eső műveletre bejelentett anyagokon kivül más szeszfőzésre vagy anyaeczet- és eczetgyártásra alkalmas anyagokat, vagy ezen

anyagokat beczefrézett állapotban az üzleti helyiségeken kivül tartani; . . .

3. a moslékot a főzési helyiségben tartani;

4. a czefretartó kivételével bármely más edényt, külön engedély nélkül, a földbe beereszteni;

5. a műeszközöket és edényeket az anyaélesztő edényeknek, az élesztő edényeknek és élesztőkeverő kádaknak kivételével, az üzleti helyiségekben, a számokra kijelölt helyről kimozditani, kivéve azon esetet, midőn ez csak rövid időre, azoknak tisztitása czéljából történik;

6. az üzleti helyiségekben az iparvállalat folytatásához nem tartozó üzleti eszközöket és edényeket tartani.

13. §.

Az edényeknek vagy műeszközöknek más czélokra való használata.

Az iparvállalat teljes megszüntetését kivéve, a czefre készitésére rendelt edényeket és főzőkészülékeket, — ha ezek hivatalos zár alá helyezve nem volnának is, — sem az üzleti helyiségekből eltávolitani, sem más czélra mint a bejelentettre használni nem szabad, mielőtt a vállalkozó ebbeli szándékát az üzleti helyiség felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek bejelentette, és ezen bejelentésnek megtörténtét igazoló bizonyitványt kezéhez vette volna.

Azon kisebbszerű szeszfőzdékben, melyek a 20. §. II. száma alatt felsorolt főzőkészülékkel birnak, és melyekben a főzőkészülék az üstsisak és a hűtőkészülék lepecsételése által tétetik használaton kivül, a főzőkészüléknek más czélra, mint pálinkafőzésre való használata bejelentés nélkül is szabad.

14. §.

Hivatalos felügyelet alatt álló üzleti helyiségek.

A 9. §-ban megjelölt vállalatok üzleti helyisége hivatalos felügyelet alatt áll.

Az üzleti helyiséghez tartoznak:

1. azon helyiségek, melyekben az iparüzlet gyakoroltatik;

2. azon helyiségek, melyekben az ezen üzlethez szükséges nyers anyag, vagy melyekben az azokból készitett termény tartatik;

3. minden az 1. vagy 2. pont alatt felsorolt helyiségek valamelyikével közvetlen összeköttetésben álló helyiség.

15. §.

A hivatalos zár alkalmazása. Felelősség annak épségben tartásáért.

Az iparüzlet szünetelése alatt a műeszközök hivatalos lepecsételés által vagy más alkalmas módon (hivatalos lezárolás által) használaton kivül helyeztetnek.

Az üzleti időszak alatt az üzlet vezetője, az üzleti időszakon kivül az iparvállalat tulajdonosa vagy bérlője felelős a hivatalos zárlat épségben tartásáért, ha csak be nem bizonyithatná, hogy a megsérülés neki (az üzletvezetőnek, illetőleg vállalkozónak) be nem számitható véletlen eset, vagy felelőssége alatt nem álló idegen személy hibája által történt.

Mi módon helyeztessenek a műeszközök használaton kivül, azt, tekintettel ezen műeszközök minőségére, a pénzügyi közegek határozzák meg.

Műeszközök és műszerek, melyek nem szándékoltatnak használatba vétetni, az iparüzlet folyama alatt is hasz-

nálaton kivül helyeztethetnek hivatalos zár alkalmazása által, ha a pénzügyi közegek ezt szükségesnek találnák.

16. §.

A hivatalos zár levétele.

Ha azon időpontig, a mikor a bejelentés szerint valamely hivatalos zár alatt levő műeszköznek (edénynek) szabad használatára kerül a sor, a pénzügyi közeg annak levételére meg nem jelenik, a vállalkozó maga veheti le a hivatalos zárt.

17. §.

Az adó alá eső művelet fogalma. Az üzletvezető felelőssége.

Az iparüzlet azon cselekményei, melyeknek bejelentése a fogyasztási adó megszabása vagy biztositása végett elrendeltetett (41., 55. és 65. §§.) adó alá eső műveletnek neveztetnek.

A megtörtént bejelentésről annak megvizsgálása után a vállalkozónak az e czélra rendelt hivatalos lajstromokból nyomtatott bárcza állittatik ki, és abban az adó megtörtént lefizetése, vagy ha és a mennyiben adóhitelnek van helye, az adó előirása nyugtatványoztatik.

Csak akkor, ha ezen bárcza az üzleti helyiségben és a vállalkozó vagy azon személy kezében van, ki a vállalkozó nevében a kellő felvilágositásokat megadni tartozik, szabad az adó alá eső műveletet a bejelentett időben megkezdeni és az arra megjelölt műeszközöket és edényeket használatba venni.

Az adó alá eső művelet ugy hajtandó végre, a mint az bejelentetett és a mint azt a kiszolgáltatott bárcza

tartalmazza, minden igazolatlan eltérés, az illető büntetési szabályok alkalmazását vonja maga után.

Különösen meg van tiltva az adó alá eső műveletre szabályos hivatalos megjelöléssel el nem látott edényeket és műeszközöket használatba venni. Az, a ki az adó alá eső műveletet vezeti, az üzleti helyiségekben való jelenléte alatt foganatba vett s be nem jelentett vagy a bejelentéstől és a bárcza tartamától eltérő adó alá eső művelet tettesének tekintetik.

18. §.

Hivatalos szemle.

A szeszadót szabályozó rendeletek végrehajtására hivatott pénzügyi közegek az üzleti helyiségekbe (14. §.) nappal, — és a bejelentett üzlet folyama alatt éjjel is szabadon bemehetnek, és hivatalos eljárásuk kellő befejezéseig ottan tartózkodhatnak. A vállalkozó köteles vagy személyesen vagy munkásai által nekik hivatalos eljárásukban kívánságukra segédkezet nyujtani.

Ezen közegek az üzleti helyiségekbe a fentemlitett eseteken kivül is szabadon bemehetnek valamely hatósági személy vagy a községi elöljáróság tagjának jelenlétében és hivatalos eljárásukban őket akadályozni nem szabad.

A kutatásokhoz meghivott hatósági személy vagy a községi elöljáróság tagja köteles a pénzügyi közeg hivatalos eljárásánál folytonosan jelen lenni; ha netalán kihágás vagy szabályellenesség fedeztetett fel, a felvett tényleirást vagy leletet, a kihallgatási jegyzőkönyveket és a vizsgálathoz tartozó minden egyéb segédiratokat és okmányokat aláirni és egyáltalában mindenben a törvényekhez képest segédkezet nyujtani. Ha pénzügyi kihágás miatt vizsgálat tétetik, köteles a vállalkozó, illetőleg annak

helyettese, az adóbárczákat, lajstromokat és egyéb okmányokat, melyeknek megőrzését a törvény rendeli, vonakodás nélkül előmutatni és szükség esetén a pénzügyi közegeknek téritvény és annak idejébeni visszaszolgáltatás mellett kézbesiteni.

HARMADIK FEJEZET.

Az égetett szeszes folyadék termelésétől járó fogyasztási adó.

1. Rész.

A megadóztatási módok megjelölése és a szeszfőzdéknek ezek szerinti felosztása.

19. §.

Megadóztatási módok.

Az égetett szeszes folyadék termelésétől járó fogyasztási adó a termelési anyagok külömbségéhez, a főzőkészülék minőségéhez és a beczefrézésre szánt ürméret nagyságához képest:

I. átalányozás utján és pedig:

a) vagy a beczefrézésre szánt ürméret,

b) vagy a főzőkészülék termelő képessége szerint;

II. a szeszfőzővel kötendő szabad egyezkedés (megváltás) utján, a várható szesznyeredék mennyisége és foktartalma szerint;

III. a szeszmérő gép jelzései alapján, a termény mennyisége és meghatározott átlagos foktartalma szerint;

IV. szeszmérő gép alkalmazása nélkül, a termény mennyisége és foktartalma szerint szedetik be.

20. §.

A szeszfőzdék felosztása.

E czélra (19. §.) a szeszfőzdék felosztatnak:

I. Oly szeszfőzdékre, melyek lisztes anyagokat (gabonaféléket, burgonyát, hüvelyes veteményeket és keményitőt), csicsókát (Topinambour), répát vagy czukorüledéket, melyhez a czukorgyártás hulladékai, szörp és más magasabb czukortartalmú folyadékok is soroztatnak, — dolgoznak fel; és vagy:

a) czefreedényeik adó alá eső összes ürtartalma (25. §.) legalább 17 hektolitert és ha mezőgazdaságiak (26. §.) legfeljebb 50 hektolitert, ha pedig nem gazdaságiak, legfeljebb 35 hektolitert tesz; bármennyi legyen is a főzőkészülékek száma és bármilyen azok minősége, vagy:

b) ha ezen ürtartalom 17 hektolitert meg nem halad ugyan, de gőzkészüléket (gőzerőre berendezett főzőkészüléket) vagy több főzőkészüléket közvetlen tüzeléssel, vagy csakis egy ilyen főzőkészüléket használnak, de mely több vagy más alkatrészekkel bir, mint a mennyi, vagy mint a melyek II. alatt felsoroltatnak, vagy melyeknek üstje 2 hektoliternél nagyobb ürtartalommal bir; vagy

c) czefreedényeik adó alá eső összes ürtartalma ahhoz képest, a mint azok gazdaságiak (26. §.) vagy nem gazdaságiak 50 — illetőleg 35 hektolitert meghalad, tekintet nélkül főzőkészülékeik számára és minőségére.

II. Oly szeszfőzdékre, melyek lisztes anyagokat, csicsókát, répát vagy czukorüledéket, vagy ezzel egy sorba tartozó anyagokat dolgoznak fel és czefreedényeik adó alá eső összes ürtartalma (25. §.) 17 hektolitert

meg nem halad, és melyek csak egy főzőkészüléket használnak közvetlen tüzeléssel, mely főzőkészülék más alkatrészekkel nem bir, mint egyetlen kazánnal, keverőkészülékkel, kazánsisakkal, hűtő palaczkkal, hűtő kigyócsővel, vagy egyenes hűtőcsövekkel és az üstsisakot a hűtőkészülékkel egybekötő csővel és melynek üstje 2 hektoliternél nem nagyobb ürtartalmú.

III. Oly szeszfőzdékre, melyek növényi rostokat (Celulose) dolgoznak fel.

IV. Oly szeszfőzdékre, melyek borhulladékokat (törkölyt stb.) dolgoznak fel és égetett szeszes folyadékkal együtt borsavas sókat termelnek.

V. Oly szeszfőzdékre, melyek az I. és III. alatt felsoroltaknál egyéb anyagokat, ugymint gyümölcsöt, törkölyt, bogyós gyümölcsöket, gyökérnövényeket, seprőt és mézes vizet stb. dolgoznak fel.

21. §.

A beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége szerinti átalányozás.

A beczefrezésre szánt ürméret termelő képessége szerinti átalányozás a 20. §. I. *a*) és *b*) alatt felsorolt szeszfőzdékre alkalmaztatik.

22. §.

Átalányozás a főzőkészülék termelőképessége szerint.

A főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás alá a 20. §. II. és V. pontjai alatt felsorolt szeszfőzdék esnek.

A 20. §. II. pontja alatt emlitett szeszfőzdék a beczefrézésre szánt ürméret szerinti átalányozást is választ-

hatják. Ezen választás azonban az üzletnek az illető szesztermelési idényben való megkezdése előtt legkésőbb 14 nappal a pénzügyigazgatóságnál, irásban bejelentendő, és az az egész termelési idényre kötelező marad.

23. §.

Megváltás.

A 19. §. II. pontja alatt emlitett megváltásnak helye van:

1. Azon szeszfőzdékre nézve, melyek legfeljebb két főzőkészüléket és pedig oly neműeket használnak, melyek csakis a 20. §. II. pontja alatt felsorolt alkatrészekkel birnak és melyek üstjeinek ürtartalma együtt véve 4 hektolitert meg nem halad, ha a vállalkozó földbirtokos és öntermesztette gyümölcsöt vagy saját bortermeléséből nyert törkölyt vagy seprőt, vagy bogyós gyümölcsöt, vagy gyökérnövényeket, vagy egyéb vadon termő gyümölcsneműeket használt szesztermelésre;

2. azon szeszfőzdékre nézve, melyek lisztes anyagokat dolgoznak fel és melyekben csak egy s olynemű főzőkészülék van alkalmazásban, mely a 20. §. II. pontja alatt emlitett főzőkészüléknek megfelel, ha egyszersmind a törvény 51. §-a határozmányainak elég tétetik és ha a vállalkozók oly mezőgazdák, kik a pálinkafőzéssel csak azért foglalkoznak, hogy marhaállományuk fentartására moslékot nyerjenek, azon üzletre nézve, mely szeptember, október, vagy november hónapok valamelyikében kezdődő 8 havi időszakon belül esik;

3. azon szeszfőzdékre nézve, melyek vállalkozói serfőzők, ha ezek csak saját termelésük hulladékait — a romlott sert kivéve — használják fel a szesztermelésre, tekintet nélkül a főzőkészülék minőségére.

24. §.

Terményadó.

I. Terményadó a **szeszmérő-gép** jelzései alapján:

A termény mennyisége és annak meghatározott foktartalma szerint, szeszmérő-gép jelzései és a törvény IV. részében foglalt határozmányok alapján az adót a 20. §. I. c) betűje és annak III. pontja alatt megjelelt szeszfőzdék vállalkozói tartoznak fizetni.

Ezen adóztatási mód szerint a többi szeszfőzdék vállalkozói is fizethetik az adót.

Ezen megadóztatási mód alá eső azon mezőgazdasági szeszfőzdék, melyek czefreedényeik adó alá eső összes űrtartalma, az 1883/4. évi termelési évad alatt, 60 hektolitert meg nem haladott, 1885. évi augusztus hó végéig a beczefrézésre szánt űrméret termelőképessége szerinti átalányozást (21. §.) vehetik igénybe, ha czefreedényeik adóköteles összes űrtartalma 50 hektolitert ugyan meghalad; de legfeljebb 60 hektolitert tesz és a 26. §. követelményeinek is megfelelnek.

II. Terményadó szeszmérő-gép alkalmazása nélkül.

A termény mennyisége és foktartalma szerint, szeszmérő-gép alkalmazása nélkül, a pénzügyminister által, az 1878 : XX. t.-cz. XI. czikke értelmében megállapitandó feltételek és ellenőrzési rendszabályok mellett való adóztatás alá a 20. §. IV. pontjában emlitett szeszfőzdék esnek.

Ezen szeszfőzdék vállalkozói a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozást is választhatják. A választás azonban az üzletnek az illető szesztermelési idényben való megkezdése előtt legkésőbb 14 nappal a pénzügyigazgatóságnál irásban bejelentendő és az az egész termelési idényre kötelező marad.

2. RÉSZ.

A beczefrézésre szánt ürmérat termelőképessége szerinti átalányozásról.

25. §.

Az átalányozás alapja.

A beczefrézésre szánt ürméret termelőképessége szerinti átalányozásnál a napi termelőképesség megállapitásának alapjául szolgálnak:

1. Feltétlenül:

a) az erjesztő kádaknak,

b) az élesztőosztó kádaknak (előerjesztő kádaknak),

c) az élesztő kádaknak,

d) az anyaélesztő edényeknek,

e) az anyaélesztő hűtő bárkáknak,

f) a czefretartályoknak és élesztővel vegyitett erjedő vagy erjedt czefre felvételére szánt czefreszivattyúnak (montejus),

g) valamint egyáltalában mindazon edényeknek összes ürtartalma, melyek erjedő vagy élesztővel már vegyitett czefre befogadására, vagy, a főzőkészülék kivételével, erjedt czefre elhelyezésére szolgálnak.

2. Feltételesen: a 27. §-ban felsorolt edények ürtartalma és pedig az ezen §-ban foglalt határozmányokhoz képest egészben vagy részben.

3. Az 1. és 2. pont szerint mutatkozó ürtartalom minden hektoliterje után, a feldolgozandó anyagok neméhez képest, következő szesznyeredék hektoliter fokokban és pedig répánál $5^1/_2$, lisztes anyagok és csicsókánál $6^1/_2$, czukorüledéknél és az ezzel egy sorba tartozó anyagoknál 7 fok.

26. §.

Kedvezmény a mezőgazdasági szeszfőzdék részére.

Azon szeszfőzdék, melyek valamely egyes mezőgazdasággal annyira összefüggnek, hogy kizárólag vagy legnagyobb részt ezen mezőgazdaság terményeiből nyerik a szesztermelésre szükséges anyagokat s hogy viszont a szesztermelésnél nyert moslék a gazdaság részére takarmányt vagy legalább is az ezen moslékon hizlalt marhától származó trágyát szolgáltat, — ha a naponként megadóztatandó erjürméretük 50 hektolitert meg nem halad, azon üzletük után, mely szeptember, október és november hónapokban kezdődő 8 havi időszakon belül esik, a 25. §-ban megállapitott szesznyeredékből leengedésben részesülnek, ha ezért folyamodnak és hitelesen kimutatják:

1. hogy a szeszfőzde és valamely egyes mezőgazdaság között a fent emlitett összefüggés létezik, s

2. hogy az edényeknek naponként adóztatás alá eső ürtartalma és a mezőgazdaság területéhez tartozó szántóföldek, rétek és legelők között olyan arány van, hogy ezen ürtartalom egy-egy hektoliterjére legalább 5 hektárnyi ($8\frac{60}{100}$ katast. hold) terület esik.

Azon fent meghatározott feltételtől, hogy valamely mezőgazdasági szeszfőzde egészben vagy legnagyobb részt a vele összefüggő valamely egyes mezőgazdaság terményeiből nyerje a szesztermelésnél szükséges anyagokat, azon esetben eltekinthető, ha ezen feltétel teljesitését csakis köztudomású rosz termés akadályozza.'

A leengedés a naponként megadóztatandó erjürméthez képest:

a) bezárólag 20 hektoliterig 25%-ot,

b) 20 hektoliteren felül bezárólag 35 hektoliterig 20%-ot,

c) 35 hektoliteren felül bezárólag 50 hektoliterig . . . . . 10%-ot tesz.

27. §.

Feltételesen adóköteles edények.

Azon edényeknek, melyeknek ürtartalma feltételesen és pedig vagy egészben vagy részben a napi termelőképességbe beszámitandó, a következők:

1. Azon edényeknek, melyek a szesztermelésre szánt nyers anyagok felforralására szolgálnak (czefrefőző készülékek, a czefrét előre felforraló készülékek, burgonya-pároló készülékek), ha bárminemű hűtőkészülékekkel, légszivattyúval stb. vannak ellátva, vagy a hűtőbárkával csővezeték által vannak összekötve.

2. Gabonát vagy kukoriczát feldolgozó szeszfőzdékben az áztató edények, ha azok az erjesztő kádakkal vagy a főző-készülékkel csatornák vagy csövek által közvetlen összeköttetésben állanak, vagy gőzvezetékkel birnak.

3. A keverőkádak (czukorképző-kádak) czukorüledéket és ezzel egy sorba tartozó anyagokat olvasztó kádak és a répát áztató edények, ha ezen edények összes ürtartalma sajtolt élesztőt készitő gyárakban a feltétlenül adóköteles edények összes ürtartalmának (25. §. 1. szám) 80%-át, lisztes anyagokat vagy czukor-üledéket vagy ezzel egy sorba tartozó anyagokat feldolgozó gyárakban az épen emlitett összes ürtartalom 90%-át és répát feldolgozó gyárakban ugyanazon ürtartalom 100%-át meghaladja.

4. A hűtő-bárkák, ha azok oly helyiségben vannak felállitva, melyben a lég szabad járását szilárd falak, ajtók és ablakok akadályozzák, vagy a melyek 36 centi méternél mélyebbek.

5. A czefrehűtő-készülékek, ha a czefre 19 centiméternél nagyobb átmérőjű csöveken folyik át, vagy ha a czefre kihűtése nem egészen zárt hengerekben gépileg történik.

6. A czefrevezető csövek, ha átmérőjük 19 centiméternél és a czefrevezető csatornák, ha átmetszetük 250 □ centiméternél nagyobb.

7. Az élesztőkeverő-kádak (élesztőt előkészitő kádak), ha ezek összes ürtartalmának a feltétlenül adó alá eső edények összes ürtartalmát (25. §. 1. sz.) sajtolt élesztőt készitő gyárakban 30%-át, más szeszfőzdékben 20%-át meghaladja.

8. Az élesztőt mosó edények, élesztő-viztartók, ha azok az erjesztő-kádakkal vagy a főző készülékkel, vagy mind a kettővel csövek vagy csatornák által összekötvék.

9. Az élesztő-hab-edények, ha azoknak ürtartalma egyenként 50 liternél nagyobb, vagy összes ürtartalmuk a feltétlenül adó alá eső edények összes ürtartalmának (25. §. 1. sz.) 1%-át meghaladja.

10. A czefre kifőzésére szolgáló főzőkészülékek (kazánok és czefremelegitők), ha oly készülékkel ellátva nincsenek, mely által tartalmukból könnyen próbák vétethetnek és egyszersmind azoknak összes ürtartalma a feltétlenül adó alá eső edények összes ürtartalmának (25. §. 1. sz.) 60%-át, vagy ha az emlitett készülékkel ugyan el vannak látva, de összes ürtartalmuk a feltétlenül adó alá eső edények összes ürtartalmának 110%-át meghaladja.

11. A czefremelegitő akkor is, ha űrtartalma (azon űrtartalmat leszámitva, melyet az abban netalán található alszesztartó vagy kigyócső elfoglal) közönséges főzőkészülékeknél a legkisebb kazán űrtartalmának 3/4-ét, folytonosan működő főzőkészülékeknél pedig a feltétlenül adó alá eső edények összes űrtartalmának (25. §. 1. sz.) 20%-át meghaladja.

A 3—11-ig felsorolt edények és műeszközök közül, ha a megadóztatásukra szükséges feltételek egészen vagy részben megvannak, az előkeverő-kádak, olvasztókádak és a répát áztató edények (3. szám), az élesztő-keverőkádak (7. szám), valamint a főzőkészülékek (10. szám) űrtartalmuk azon többleteivel veendők be a napi termelőképességbe, melyekkel a fentemlitett adómentes százalékokat meghaladják; ellenben a hűtőbárkák (4. szám), czefrehűtő-készülékek (5. sz.), a czefrevezetőcsövek és csatornák (6. sz.), az élesztőt-mosó edények (8. sz.), — az élesztő-habedények (9. sz.), czefremelegitők (11. sz.), a napi termelőképességbe összes űrtartalmukkal vonandók be.

Azon edények, melyek a szesztermelésre szánt nyers anyagok felforralására szolgálnak (1. sz.), valamint gabonát vagy kukoriczát feldolgozó szeszfőzdékben az áztató edények (2. sz.), azon esetben, ha rájuk nézve az 1. illetőleg a 2. szám alatti feltételek megvannak, keverőkádakul tekintendők és oly elbánásban részesülnek, mint ezek.

Ha a czefremelegitő űrtartalma a napi termelőképességbe beszámittatik, akkor ezen űrtartalom a főzőkészülékek összes űrtartalma után adó alá eső többletének (10. sz.) kiszámitásánál figyelmen kivül marad.

28. §.

Adómentes edények.

A termelőképesség megállapitásánál számitásba nem jönnek:

1. a gőzkatlanok, gőzvezető csövek, gőzgépek és minden olyan eszközök, a melyek folyadékok befogadására nem alkalmasak,

2. a viztartók, kénsavas-viz-tartályok, valamint a vizvezető csövek,

3. a gabonaszemek megpuhitására szánt kádak,

4. a burgonyamosó kádak,

5. a czukorüledék és ezzel egy sorba tartozó anyagok eltartására rendelt tartályok (gödrök),

6. azon edények, melyekben hideg vagy langyos vizzel malátatej készittetik,

7. a hűtőbárka, mely a forrázott nyers anyag kihűtésére szolgál, mielőtt az, az előkeverő kádba tétetik,

8. a hűtő-edények, melyekbe az anyaélesztő edények kihűtés végett beállittatnak,

9. a főzőkészülékekkel összekötött hűtőkészülékek, a főzőkészülék dephlegmatorai és rectificatorai,

10. a szesz eltételére szolgáló edények és tartályok,

11. a moslék levezetésére és elhelyezésére szolgáló csövek, csatornák és edények.

29. §.

A törvényben meg nem nevezett új edények vagy műeszközök felállitása.

A 25. és 27. §§-ban felsorolt edények és műeszközök, ugy a műeszközök jegyzékében, mint a leleti jegyzőkönyv-

ben (30. §.) mindenkor a törvényszerű megnevezéssel veendők fel.

Ha más edények vagy műeszközök felállitása szándékoltatik: azok, a mennyiben az ebbeli szándék már az évi termelő idény megkezdése előtt megvan, a műeszközök jegyzékében, — az üzlet folyama alatt azonban szándékba vett felállitásuk előtt négy héttel külön bejelentendők és azoknak a szeszfőzde-helyiségbe való bevitele mindaddig tilos, mig azok feltétlen vagy feltételes adókötelezettsége, vagy azok adómentessége fölött a pénzügyministerium nem határozott.

Ha ilyen edény vagy műeszköz adómentesnek ismertetik el, vagy feltételesen adó alá esettnek nyilvánittatik ugyan, annak használata által azonban a szeszfőzde napi termelőképessége nem változtatik meg, azon edény vagy eszköz, a határozat leérkezte után azonnal használatba vehető.

Ezen esetet kivéve, ily edényt vagy műeszközt csupán csak az üzlet terjedelmének megváltoztatása iránt fennálló szabályok megtartása mellett szabad használni (33. §.).

30. §.

Az üzleti helyiség leirása, az edények és műeszközök jegyzéke, leleti jegyzőkönyv, változtatások a szeszfőzde felszerelésében, a felügyelő személyzetben és az üzletvezető személyében.

I. Általános kötelezettség.

A szeszfőző köteles, a szeptember 1-től augusztus végéig terjedő évenkénti termelési idénybe eső üzlet megnyitása előtt legalább négy héttel a községet, melyben a szeszfőzde létezik, ennek összeirási számát, az üzlet

gyakorlatához tartozó helyiségek pontos leirását a pénzügyigazgatósághoz benyujtani és egyuttal az üzleti helyiségekben létező, s a szeszgyártásra alkalmas összes műeszközök és edények, nevezetesen: a kádak, hűtőbárkák, katlanok, kazánok, stb. jegyzékét, ürtartalmuknak pontos megjelölése mellett, két egyenlő példányban beterjeszteni és a leirásban vagy a jegyzékben a munkások felügyeletével megbizott, valamint azon egyént is megnevezni, ki az üzletet folytonosan, vagy csak a szeszfőző távollétében vezeti, mely egyének ezen minőségüket saját aláirásuk által megerősiteni tartoznak.

Ugy a leirásban, mint a jegyzékben minden változtatás, törlés vagy vakarás tilos; ellenkező esetben ezen irományok a pénzügyigazgatóság által visszautasitandók.

A leirásnak, valamint a jegyzéknek egy-egy példánya, a megtörtént benyujtásról szóló hivatalos záradékkal ellátva, a szeszfőzőnek vagy megbizottjának igazolására visszaadatik.

A pénzügyigazgatóság ezen leirás vagy jegyzék alapján az emlitett helyiségek, műeszközök és műszerek megvizsgálását, valamint az edények és tartályok ürtartalmának megállapitását elrendeli.

Az ebbeli hivatalos eljárás eredményéről a szeszfőző vagy megbizott helyettese által aláirandó jegyzőkönyv (leletjegyzőkönyv) vétetik fel.

Az emlitett leirás és jegyzék a következő termelési idényekre is érvényes, ha ezekre nézve változtatás nem szándékoltatik.

Az edények és tartályok ürtartalma azonban okvetlenül újolag megállapitandó, ha az az utolsó három termelési idény alatt meg nem történt, vagy ha ezen megállapitás a szeszfőző részéről határozottan kivántatik.

Ha azonban a szeszfőzde berendezésében változtatás szándékoltatik, ez az évenkinti termelési idény kezdete előtt legkésőbb 14 nappal és ha ezen változtatás a termelési idény folyama alatt szándékoltatik (33. §.), az a czélba vett foganatositás előtt 14 nappal a pénzügyigazgatóságnak, a kellő hivatalos intézkedés végett bejelentendő.

A felügyelő-személyzetben, nevezetesen az üzletvezető személyében történt változtatásokat a szeszfőző, beálltuk után azonnal irásban tartozik bejelenteni.

Az új üzletvezetőt illető bejelentés általa is aláirandó.

II. Kötelezettség a sajtolt élesztő készitésénél.

A szeszfőző, ki szeszfőzdéjében sajtolt élesztőt készíteni kiván, ebbeli szándékát, a készités megkezdése előtt legkésőbb 14 nappal, a pénzügyigazgatóságnak bejelenteni tartozik.

Ezen bejelentés legalább két egymás után következő 2 havi üzlet-bejelentési időszakra oly módon kötelező, hogy a sajtolt élesztő készitése után eső fogyasztási adó (1. §.) még akkor is fizetendő, ha a szesztermelés mellett sajtolt élesztő készitése nem gyakoroltatnék.

A bejelentés egy példánya a megtörtént benyujtásról szóló hivatalos záradékkal ellátva, a szeszfőzőnek visszaadatik.

A sajtolt élesztő készitéséhez szükségelt edényeknek az ezen készités által feltételezett felállitása, az átalányozási időszak alatt (33. §.), előleges szabályszerű bejelentés után eszközölhető.

31. §.

Az edények ürtartalmának bejelentése és megállapitása.

A 25. és 27. §§-ban felsorolt edények és műeszközök a szeszfőző által a műeszközök jegyzékébe valóságos ürtartalmuk szerint hektoliterekben és literekben veendők fel.

Ezen edények és műeszközök a leleti jegyzőkönyvbe is azon ürtartalommal iktatandók be, mely a vizzel történt hivatalos kimérésnél mutatkozott.

A 28. §-ban felsorolt (adómentes) edények ürtartalma ellenben mind az emlitett jegyzékben, mind a lelet-jegyzőkönyvben mindenkor oly módon veendő fel, hogy félhektoliterig terjedő törtrészek félhektoliternek, félhektoliternél nagyobb törtrészek pedig egész hektoliternek számittassanak.

Ha az edények és műeszközök naponként megadóztatandó ürtartalmának főösszegében egy hektoliternél kisebb törtszám mutatkozik, ezen törtszám hasonlólag egész hektoliterként veendő számitásba.

32. §.

A termelőképesség megszabása.

A termelőképesség megszabása a hivatalosan megállapitott lelet (30. §.) alapján történik, és a szeszfőzőnek hivatalos elintézés alakjában adatik tudtul.

Ha az edények és műeszközök hivatalos megjelölése és megmérése azon időpontig, melyben az üzlet megnyitása szándékoltatik, még nem történt volna meg, a termelőképesség, ha a szeszfőző kivánja, az ő általa tett bejelentés alapján szabatik meg, és az ebbeli elintézés

utólagos kiigazitás és a szeszfőző felelősségének fentartása mellett (93. §. 3. sz. és 95. §.) adatik ki.

53. §.

Átalányozási időszak és hivatalos elintézés.

A termelőképesség megszabása a szeptember 1-étől augusztus végéig terjedő egész évi időszakra eső üzleti időre (termelési idény) történik.

Ezen évi időszak alatt a megállapitott napi termelőképességet nagyobbitani vagy kisebbiteni csak ugy szabad, ha ezen változás legalább tizennégy nappal azon hónap kezdete előtt, melyben a változás megtétele szándékoltatik, a pénzügyigazgatóságnak irásban bejelentetik, és ezen bejelentés alapján szabályos új hivatalos elintézés adatik ki.

A termelőképességnek mind az egész évi termelési idényre történt eredeti megállapitása, mind annak bármely megváltoztatása, a szeszfőzőt legalább három hónapra kötelezi.

Megengedtetik azonban, hogy ha az üzlet kezdete szeptember vagy október hónapokra esik, az üzlet terjedelme a termelési idényben első izben három hó leforgása előtt is megváltoztathassék.

Hasonlóképen, ha a megállapitott napi termelőképesség julius vagy augusztus hó kezdetén változtatik meg, az újonnan megállapitott termelőképesség csak julius és augusztus, illetőleg augusztus havára terjed ki.

34. §.

Tilalom a szeszfőzde felszerelésének a törvényes időszakon kivüli megváltoztatására.

A 29. §-ban, valamint a 30. §. II. pontjában és a 33. §-ban meghatározott eseteket kivéve, az edények és műeszközök megállapitott állagának, mennyiségének és ürtartalmának megváltoztatása az évi termelési idény alatt tilos.

Ezen tilalom akkor is fennáll, ha a szeszfőző személyében történik változás.

35. §.

Kivételek a fentebbi tilalom alól.

a) Edények és műeszközök kicserélése.

Egyenlő ürméretü és ugyanazon célokra szánt edények és műeszközök azonban oly feltétel alatt cserélhetők ki, ha erről jelentés tétetik, a használatba veendő edények és műeszközök hivatalosan megjelöltetnek, és valamint az ürtartalom, ugy a használat céljának egyenlősége hivatalosan megállapittatott.

36. §.

b) A főzőkészülékek kicserélése.

Ha üzletakadály miatt a főzőkészüléket ki kell cserélni, ezen kicserélés előleges bejelentés mellett azon esetben is megengedhető, ha a használatba veendő új főzőkészülék más összürtartalommal (27. §. 10. sz.) bir, mint az, mely üzleten kivül tétetett.

Ha ez által azonban a szeszfőzde termelőképessége megnagyobbittatik, az új főzőkészüléket használatba

venni mindaddig nem szabad, mig az új hivatalos elintézés, valamint az adóbárcza azon összegről, mely a magasabb termelőképesség alapján az illető hó még hátralevő részére esik, a szeszfőző birtokában nincsen.

A napi termelőképességnek ily okból való kisebbitése ellenben tilos.

37. §.

Az edények ürtartalmában hivatalos utánmérések alkalmával mutatkozó különbségek következményei.

Ha azon edények utánmérésekor, melyek a napi termelőképesség megállapitásánál számitásba veendők (25., 27. §§.), azoknak ürtartalmában az utolsó kimérés ellenében oly fogyatkozások vagy oly többletek mutatkoznak, melyek fémből készült edények és műeszközöknél az utolsó kimérésnél megállapitott ürtartalmat $1^1/_2$%-kal, fából készült edények és műeszközöknél pedig 3%-kal meg nem haladják, büntető eljárás nem inditandó meg.

Fogyatkozás miatt a már megállapitott termelőképesség semmi esetre sem változtatható meg.

Ellenben az ürtartalomban mutatkozó többlettől a szeszfőző az utolsó kimérés óta bejelentett adózási művelet után eső adót utánpótolni, és az üzleti időszak azon részére, melyre nézve a megállapitott termelőképesség még érvényes, a magasabb adót tartozik fizetni.

Az $1^1/_2$ illetőleg 3%-tólit meghaladó többletek a 93. §. 14. és 15. sz. szerint büntetendők.

38. §.

Adó alá eső művelet.

Az adózás alá eső szeszfőzési üzlet (adó alá eső művelet), ha lisztes anyagok dolgoztatnak fel, ezen anyagoknak a keverőkádba való átvitelekor, ha czukorüledék vagy ezzel egy sorozatba tartozó anyagok dolgoztatnak fel, az anyagoknak az olvasztókádba való átvitelekor, ha répa dolgoztatik fel, annak az áztató edényekbe való átvitelekor, keverő-, olvasztó- vagy áztató-edények nem létében pedig az anyagoknak az erjesztő kádakba való átvitelekor kezdődik és magában foglalja a czefrezési eljárásnak minden további cselekményeit, a czefre erjedését és annak kifőzését.

Ha czefrefőző készülékek vagy gabona, vagykukoricza-áztató-edények, keverőkádak gyanánt tekintendők (27. §. 1. és 2. sz.) az adó alá eső művelet a nyers anyagoknak már ezen műeszközökbe való átvitelekor veszi kezdetét.

39. §.

A szeszfőzési üzletnek havonként való bejelentése.

A szeszfőzési üzlet a szeszfőzde termelőképességét megállapitó hivatalos elintézés alapján (32. §.) előre bejelentendő.

A bejelentésnek, — az évi termelési idény (33. §.) első és utolsó havának kivételével — mindig egész naptári hónapokra kell szólani és legfeljebb 24 órával a hó kezdete előtt, az évi termelési idény első havában pedig legfeljebb 24 órával a hónapnak azon része előtt nyujtandó be, melyben a szeszfőzés szándékoltatik. Minden szeszfőzőnek azonban szabadságában áll az évi termelési

idényen belül az üzletet egy vagy több, de mindig egész naptári hónapon át félbeszakitani.

40. §.

Utólagos bejelentés.

Ha a termelési idény utolsó havára szóló bejelentés benyujtása után oly előre nem látott események állanak be, melyek az üzlet folytatását a bejelentett időn túl is szükségessé teszik, és ezen események igazoltatnak, a mondott hóra pótló bejelentés is elfogadható, ennek azonban az utolsó üzleti bejelentés után kell közvetlenül bekövetkeznie.

41. §.

A bejelentés tartalma.

A szeszfőzési üzlet azon adóhivatalnál jelentendő be, melyhez a szeszfőzde utalva van.

A bejelentésnek következőket kell tartalmaznia:

1. a szeszfőző elő- és vezetéknevét, a község nevét, melyben a szeszfőzde létezik, s annak összeirási számát;

2. az adó alá eső szeszfőzési üzlet kezdetének és befejezésének hónapját, napját és óráját;

3. az évi termelési idény első havában, valamint az üzlet egy vagy több havi félbeszakitása esetében (39. §.) az élesztő keverőkádak használatba vetele kezdetének napját és óráját és azon szeszfőzdékben, melyekben a 27. §. 1. és 2. pontja alatt felsorolt edények és műeszközök keverőkádak gyanánt nem tekintendők, a nyers anyagoknak ezen edényekbe és műeszközökbe való átvitelének napját és óráját;

4. a szeszfőzésre szánt anyagok nemét;

5. a hivatalos elintézés keltét és számát;

6. a naponként és a bemondott időszakra eső adóátalányt;

7. ha a hó folyamában sajtolt élesztő készitése is szándékoltatik, illetőleg a sajtolt élesztő készitése után az 1. §. és a 30. §. II. pontja értelmében adópótlék fizetendő, erről a bejelentésben észrevételképen emlités teendő.

Minden bejelentés az előkészitett hivatalos nyomtatványon három egyenlő példányban, minden javitás és vakarás kerülésével, tisztán és olvashatólag szerkesztendő, különben visszautasittatik.

A bejelentésnek, a benyujtás napjának és órájának igazolásával ellátott egyik példánya a félnek, az adóbárczával együtt, visszaadatik.

42. §.

Az élesztő keverőkádak használatba vételének időpontja.

Az élesztő keverőkádak használatba vételének és az adó alá eső műveletnek kezdete között 24 óránál hosszabb időköz nem lehet.

43. §.

A havi adóátalány megszabása.

a) Á t a l á b a n:

A havi adóátalány megszabása akként történik, hogy:

a) az illető hó napjai, melyeken át az adó alá eső szeszfőzési üzlet gyakoroltatik;

b) a fentebb emlitett határozatok értelmében hektoliter fokokban megállapitott napitermelő képességgel; és

c) minden hektoliter-fok után megállapitott 11 krnyi adótétellel szoroztatnak, melyhez sajtolt élesztő készitése esetében az ezután járó 30%-nyi pótlék számitandó.

Egyedül azon esetben, midőn a szeszfőzési üzlet az évi termelési idény első üzleti havának első napján nem kezdődik, vagy a termelési idény utolsó üzleti havának utolsó napjáig nem folytattatik, szabandó meg és fizetendő be az ezen két hóra eső adóátalány csak azon összegben, mely az első üzleti hónapban ezen hónapnak az adó alá eső művelet megkezdése után maradó részére, és az utolsó üzleti hónapban ezen hónapnak az adó alá eső művelet befejezése előtt még fennlévő részére esik.

Ha az évi termelési idény alatt a szeszfőzési üzlet egy vagy több havi félbeszakitás után (39. §.) ismét folytattatik, az adóátalány megszabása és befizetése, a naptári hónap első napjára nézve, melyben az üzlet újból kezdetét veszi, ezen napnak azon részére ki nem terjesztendő, mely csak az adó alá eső művelet előkészitésére (41. §. 3. pontja) fordittatik.

44. §.

b) Ha különnemű anyagok használtatnak fel.

Ha egy hó folyamában különféle foktartalmú anyagok (25. §. 3. pont) dolgoztatnak fel, a havi adóátalány akként szabandó meg és fizetendő be, mintha csak magasabb foktartalmú anyagok dolgoztatnának fel.

45. §.

Az üzlet megszoritása vagy fennakadása.

A szeszfőzési üzletnek az adóátalány alapjául vett terjedelmen alul bármely okból történt megszoritása vagy kisebbitése az adó-átalány elengedésére vagy mérséklésére nem ad igényt.

Ha pedig elháríthatlan esemény következtében — az adó alá eső művelet fennakadást szenved, adóvisszatérítésnek, illetőleg adóleirásnak következő feltételek alatt van helye, és pedig:

1. Az akadály megállapitásának czéljából, irásban és két egyenlő példányban szerkesztett bejelentésben a legközelebbi pénzügyi közegnek azonnal bejelentendő; megengedtetvén, hogy ha a pénzügyi közegnél történt bejelentés kézbesitésétől számitandó 8 óra alatt a pénzügyi tisztviselő meg nem jelenik, a szeszfőző az üzletben előfordult akadályt, valamint az üzlet állapotát a községi előljáróság egy tagja által két elfogulatlan tanu jelenlétében állapithassa meg.

A bejelentés egyik példánya, rávezettetvén a kézbesités napja és órája, valamint az ezt átvevő pénzügyi közeg aláirása és minősége, a szeszfőzőnek saját igazolása végett visszaadatik.

2. A főzőkészüléknek, az akadály megállapitása időpontjától számitandó és szakadatlanul egymásra következő 48 órán át használaton kivül kell lennie, és ezen időköz alatt — a gabona megpuhitásán, a nyers anyagok felforralásán, a gabona vagy kukoricza áztatásán és az élesztőkeverő kádakba való keverésén kivül — az üzlet bármely más ágához fogni nem szabad.

Ha ezen feltételek teljesittetnek, az akadály megállapitásának időpontjától számitandó szakadatlan üzletszünetelés tartamára — 24 óra leszámitásával, az adóátalány visszatérittetik, illetőleg leiratik.

3. Rész.

A főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozásról.

46. §.

Az átalányozás alapja.

A főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás alapját képezi:

a) azon czefremennyiség, mely a főzőkészülék napi termelőképességének megfelel;

b) az ezen czefremennyiség minden hektoliterje után, a feldolgozásra szánt anyagok neméhez képest, hektoliterfokokban megállapitott szesznyeredék.

47. §.

A főzőkészülék termelőképessége, azaz: azon czefremennyiség, mely, — a napot 24 órával számitva, — az alszesztöltésekkel együtt naponta kifőzhető, következőképen állapittatik meg:

1. oly főzőkészüléknél, mely más alkatrészekkel nem bir, mint egy közvetlen tüzelésű üsttel, keverőkészülékkel, üstsisakkal, hűtőpalaczkkal, kigyóalakú, vagy egyenes hűtőcsövekkel és az üstsisakot a hűtőkészülékkel egybekötő csővel, — az üst literekben vett töltési képességének háromszoros mennyiségével;

2. oly főzőkészüléknél, mely az 1. pont alatt felsorolt alkatrészeken kivül még:

a) egy czefremelegitővel; vagy

b) rectificatorral, alszesztartóval, dephlegmatorral stb. is el van látva, — az üst literekben vett töltési képességének négyszeres mennyiségével;

3. oly főzőkészüléknél, mely az 1. pont alatt felsorolt alkatrészek mellett még egy czefremelegitővel, és egy, vagy több oly alkatrészszel bir, mely a 2. *b*) pont alatt fel van sorolva, — az üst literekben vett töltési képességének ötszörös mennyiségével;

4. a gőzerőre berendezett főzőkészüléknél, az üst literekben vett töltési képességének legalább nyolczszoros mennyiségével számittatik, melybe a gőz beeresztetik.

Ha az utóbb (4. pont) alatt emlitett főzőkészülékek valamelyikénél nagyobb napi termelőképesség vélelmezhető, az a pénzügyi hatóság és a szeszfőző között megejtendő egyezkedés utján, és ha ilyen egyezkedés létre nem jön, próbafőzés által állapittatik meg.

Valamely üst töltési képességét teljes ürtartalmának négyötöd (4/5) része képezi.

Ha a főzőkészülék literekben kifejezett naponkénti termelőképessége (1—4. pont) 10-el maradék nélkül nem osztható, az lefelé kikerekitendő, hogy 10-el osztható legyen.

Ha oly főzőkészülékek fordulnak elő, melyeknek termelőképességét ezen §. meg nem határozza, azt a pénzügyminister, — az 1878 : XX. t.-czikk XI. czikke értelmében, — állapitja meg.

48. §.

Ha a főzőkészülékre szeszszel vegyitett törköly kerül, akkor a 47. §. szerint megállapitott termelőképességnek négyötöd része vétetik az átalányozás alapjául.

A hektoliter-részek kikerekitése tekintetében itt is a fennidézett §. szabályai mérvadók.

49. §.

Szesznyeredék.

A szesznyeredék, a feldolgozásra szánt anyagok neméhez képest — hektoliterenként következőkép állapittatik meg, és pedig:

a) lisztes anyagok, csicsóka, répa- és czukorüledék, vagy ezzel egy sorba tartozó anyagok feldolgozásánál (20. §. 1. pontja) 5 fokkal;

b) nyári vagy téli szilva, cseresznye, meggy, sárga- vagy őszibaraczk, vagy más csontáros gyümölcs (kökény kivételével), bor, borseprű, bor- vagy gyümölcsmust, mézes viz, valamint szőlő feldolgozásánál 3 fokkal;

c) som, kökény, csipkebogyó, alma, körte és más magvas vagy bogyós gyümölcs, és gyökérnövények, nemkülönben szőlőtörköly és serfőzési hulladék feldolgozásánál 2 fokkal;

d) magvas gyümölcs-törköly feldolgozásánál 1¼ fokkal.

Azon szeszfőzők, kik csak egy és pedig olynemű főzőkészülékkel birnak, mely a 20. §. II. pontjának megfelel, és az 51. §. határozmányainak eleget tesznek, lisztes anyagok feldolgozásánál az *a*) pont alatt meghatározott szesznyeredékből, azon esetben, ha mezőgazdák, s a pálinkafőzéssel azért foglalkoznak, hogy marhaállományuk fentartására moslékot nyerjenek, 20%-nyi leengedésben részesittetnek azon üzletre nézve, mely szeptember, október vagy november hónapokban kezdődő 8 havi időszakon belül esik.

50. §.

Adó alá eső művelet.

Az adó alá eső művelet a 49. §. *a*) betűje alatt megnevezett anyagokra nézve a szeszfőzésre szánt anyagoknak (czefrének) az erjesztő-kádakba való átvitelekor, a 49. §. *b*), *c*) és *d*) betűi alatt felsorolt anyagokra nézve pedig a nyers anyagoknak a főzőkészülékre való átvitelekor kezdődik.

51. §.

A 49. §-ban *a*) betü alatt megnevezett anyagok feldolgozásánál használt edények korlátozása.

A 20. §-ban II. szám alatt megnevezett szeszfőzdék tekintetében, különösen még a következők rendeltetnek:

1. az összes edények használatba vételük előtt hivatalosan megjelzendők és megmérendők;

2. a czefre készitésére és eltartására 3 kádnál többet használni nem szabad, és azoknak összes ürtartalma a főzőkészülék napi termelőképességének (47. §.) háromszorosát meg nem haladhatja;

3. az 52. §-ban emlitett eseteket kivéve, a czefre a főzőkészülékre való átviteléig egy és ugyanazon edényekben készitendő, és az erjedt czefre ezen edényekből közvetlenül a főzőkészülékre felöntendő;

4. oly szeszfőzdékben, melyek az élesztőt mesterséges uton készitik, az e czélra rendelt edények egyike sem haladhatja meg az illető erjesztőkád ürtartalmának tizedrészét, és ezen edények együttvéve az erjesztőkádak összes ürtartalmának tizedrészét meg nem haladhatják.

52. §.

Keverőkádak stb. használatba vétele iránti engedély.

Keverőkádakat, hűtőbárkákat, hűtőbocskákat, czefretartályokat és egyátalában oly edényeket és műeszközöket, melyek az erjedzés kezdete előtt vagy a szeszfőzésre szükséges erjedzés után, de a kifőzés előtt bekevert anyagok elhelyezésére és tartására rendeltetvék, csak azon szeszfőzdék használhatnak, melyek a 47. §. 3. és 4. pontjában megjelölt tulajdonságokkal biró főzőkészülékeket használnak.

53. §.

A szeszfőzési üzlet bejelentése, lelet felvétele, a termelőképesség megszabása.

A ki szeszfőzési iparvállalathoz kezd, tartozik az évi termelési idény kezdete előtt (54. §.) legalább négy héttel a szeszfőzde helyét és összeirási számát a főzőkészülék termelőképességének megállapitása czéljából a szeszfőzdére felügyelő legközelebbi pénzügyi közegnek irásban vagy szóval bejelenteni.

Ezen bejelentés alapján a főzőkészülék minősége és alkatrészei, az üst ürtartalma és ha a 49. §. *a*) betüje alatt felsorolt anyagok egyike szándékoltatik feldolgoztatni, az ezen anyagok feldolgozására rendelt edények, mint: erjesztőkádak stb. ürtartalma hivatalosan megállapittatik, valamint ezen edények és főzőkészülékek hivatalosan megjelöltetnek.

Ezen hivatalos eljárás eredménye a szeszfőző, vagy ha ez irni nem tudna, két elfogulatlan tanu által alá-

irandó jegyzékbe foglaltatik, melyben a főzőkészülék termelőképessége (47. §.) is kitüntetendő.

A főzőkészülék, valamint a czefre előállitására rendelt edények ürtartalmának megállapitása vizfelöntés által eszközlendő.

54. §.

Átalányozási időszak.

A termelőképesség megállapitása szeptember 1-étől augusztus végeig terjedő egész évi időszakba eső üzleti időre (termelési idény) történik.

A termelési idény alatt a főzőkészüléknek a termelőképességre befolyással biró bármely változtatása tilos.

Ha ily változtatás a következő termelési idényre nézve szándékoltatik, a szeszfőző tartozik ebbeli szándékát ezen termelési idény kezdete előtt legalább tizennégy nappal a fent körülirt módon bejelenteni, mely bejelentés tekintetében a pénzügyi hatóság a fentérintett szabályokhoz képest jár el.

Ezen esetet kivéve, a termelőképességnek újbóli hivatalos megállapitása, ha a szeszfőző részéről elébb nem kivántatnék, csakis az utolsó hivatalos megállapitástól számitandó három év leforgása után történik.

55. §.

Bejelentés.

a) Tartalma és módja.

Az adó alá eső művelet azon adóhivatalnál, vagy pénzügyi közegnél jelentendő be, melyhez a szeszfőzde utalva van.

Ezen bejelentés a 47. §. 3. és 4. pontja alatt megnevezett szeszfőzdék részéről irásban, két egyenlő példányban nyujtandó be; a 47. §. 1. és 2. pontjai alatt megnevezett szeszfőzdéktől azonban szóbeli bejelentések is elfogadhatók, melyek a pénzügyi közeg által irásilag két példányban vétetnek fel.

A bejelentésnek következőket kell tartalmaznia:

a) a szeszfőző elő- és vezeték nevét; azon község nevét, melyben a szeszfőzde létezik és ennek összeirási számát;

b) a feldolgozásra szánt anyagok nemét, és — a 49. §. *a)* betűje alatt felsorolt anyagoknál a használatba veendő erjesztő és élesztő kádak számát és ürtartalmát;

c) a főzőkészülék számát, és a hivatalos jegyzékben megállapitott napi termelőképességét hektoliterekben kifejezve;

d) a nyers anyagoknak a főzőkészülékre való átvitele kezdetének napját és óráját;

e) a főzés befejezésének napját és óráját;

f) a *d)* és *e)* betűk alatt megjelelt időpontok közötti időszakot, azaz: a főzés tartamát napokban és órákban, midőn is órarészek egész órának veendők;

g) ha a bejelentett idő tartama alatt sajtolt élesztő készitése is szándékoltatik, ezen körülmény felemlitését.

Az irásbeli bejelentés, minden vakarás és törlés kerülésével, olvashatólag szerkesztendő és a szeszfőző, vagy megbizottja aláirásával vagy kézjegyével ellátandó.

56. §.

b) A benyujtás ideje.

Az adó alá eső művelet rendszerint megkezdése előtt legalább 48 órával bejelentendő; a pénzügyigazgatóság azonban ezen határidőt a szeszfőző kérelmére rövidebbre is szabhatja, a mennyiben azt az ellenőrzés időszerű foganatositásával összeegyeztethetőnek tartja.

Az adó alá eső műveletnek legalább is 24 órai szakadatlan időre kell terjednie.

57. §.

Az adóátalány megszabása.

Az adóhivatal vagy pénzügyi közeg az adóátalányt a bejelentés alapján akként szabja meg, hogy a főzőkészüléknek hektoliterekben megállapitott termelőképességét :

a) a bejelentett főzési időszakkal;

b) a bejelentett anyag után hektoliterenkint megállapitott szeszfokok mennyiségével; és

c) a hektoliter fokonkint 11 krral meghatározott adótétellel szorozza, melyhez, — sajtolt élesztő készitése esetében, — az ezután járó 30%-nyi pótlék számitandó.

58. §.

Az adóátalány megszabása, ha különféle szeszfoktartalmu anyagok dolgoztatnak fel.

Ha különféle szeszfoktartalmu anyagok jelentetnek be szeszfőzésre, az adóátalány megszabása azon anyagnem után történik, a mely után a legmagasabb szesznyeredék van megállapitva.

A 49. §. *b*) és *c*) betüje alatt felsorolt anyagoknak lisztes anyagokkal, répával vagy czukorüledékkel vagy

ezzel egy sorozatba tartozó anyagokkal vegyes feldolgozása csak a 20-ik §-ban II. szám alatt megnevezett szeszfőzdéknek engedtetik meg és csak az 51. §-ban foglalt szabályok szoros megtartása mellett.

59. §.

Az adó visszatérítése üzletakadályok folytán.

Az üzleti akadályok adóvisszatérítésre vagy adóleirásra rendszerint igényt nem adnak.

Ha azonban a főzőkészülék üzletbetétele elemi csapás következtében tökéletesen lehetetlenné válik, az adóvisszatérítés vagy adóleirás azon időszakra engedtetik meg, a melyen át a főzőkészüléknek bejelentett üzletbetétele az elemi csapás folytán lehetetlen volt.

Az üzletakadály bejelentése és megállapitása tekintetében a 45. §. szabályai mérvadók, azon egyetlen kivétellel, hogy azon szeszfőzdék, melyek a 47. §. 1. és 2. pontja alatt megnevezett főzőkészülékeket használják, jogositva vannak az üzletakadály bejelentését szóval is megtenni és hogy ily esetben ezen szeszfőzdék a bejelentés tartalmát magában foglaló és a bejelentés megtörténtét tanusitó hivatalos igazolványt kapnak.

4. Rész.

A terményadó alkalmazása.

60. §.

Megadóztatandó szeszfoktartalom, abból járó leengedés, a terményadó követelménye.

I. A termény megadóztatandó foktartalma, a meghatározott 100 fokú szeszmérő szerint, — 75 fokban állapittatik meg.

II. Ezen szeszfoktartalomból a 26. §-ban megjelelt szeszfőzdék, erjürtartalmukra való tekintet nélkül leengedésben részesülnek, ha ezért folyamodnak és a 26. §. 1. és 2. pontjai alatt foglalt feltételeket kimutatják.

A 2. pont alatti feltételnél azonban egy-egy hektoliter erjürtér helyett, a havi bejelentési időszak egy-egy napjára eső 10 liternyi átlagos szesznyeredék veendő számításba.

A leengedés, a havi bejelentési időszak egy-egy napjára eső átlagos szesznyeredék mennyiségéhez képest:

a) bezárólag $3^1/_2$ hektoliterig 20%-ot

b) $3^1/_2$ hektoliteren felül bezárólag 5 hektoliterig . . . . . 10%-ot tesz.

Más szeszfőzdék is, melyek szesznyeredéke a havi bejelentési időszak egy-egy napjára átlag $3^1/_2$ hektolitert meg nem halad, 5% nyi leengedést nyernek.

III. A terményadó alkalmazásánál következők követeltetnek:

1. A szeszfőzdében létező, külön hűtőkészülékkel ellátott minden egyes főzőkészülék a pénzügyminister rendeletének megfelelő szeszmérőgéppel és a hozzá tartozó horganyboritóval ellatandó. Kivétetnek azonban a töményitésre rendelt főzőkészülékek azon esetben, ha a 76. §. szerint az adómentes töményitésnek a szeszteremeléssel való egyesitése meg van engedve.

2. A főzőhelyiség szükség esetében a pénzügyi hatóság egyetértésével akként rendezendő be, hogy a szeszmérőgép abban könnyen hozzáférhető és látható, — a főzőkészülék hűtőkádjától és a főzőhelyiség mindegyik falától külön-külön legalább 65 centiméternyi távolságra eső helyen felállitható legyen.

3. A főzőkészülék hűtőkádja oly szerkezetű legyen, hogy annak belső berendezése tökéletesen megvizsgálhassék és teljes biztositékot nyujtó hivatalos zár alá helyeztethessék.

4. A főzőkészülékeknek oly berendezéssel kell birniok, hogy azon tartályok, melyekben szesztartalmú párák fordulnak elő, nem csak egymás közt, hanem a főzőkészülékkel (kazánokkal, főzőüstökkel) és hűtőkádakkal (kigyóalakú csővel) is, tartós, szilárd és biztos összeköttetésben álljanak.

5. A főzőkészülék azon csöveinek és tartályainak, melyekben szesztartalmú párák — továbbá azon csöveknek és tartályoknak, melyekben (czefrét kivéve) a szeszmérőgépen még át nem folyt szesztartalmú folyadékok vannak, sem megromlott, sem toldott vagy foltozott helyekkel birniok nem szabad és csakis azon nyilásokkal szabad ellátva lenniök, melyek az üzlethez szükségesek és melyekhez kivülről hozzá lehet férni, ezen nyilásoknak azonban csapokkal kell ellátva lenniök, melyek csakis azon irányban vannak furattal ellátva, a mely irányban a szesztartalmú páráknak, vagy folyadékoknak vezettetniök kell és a mely csapoknak azon czélra való tágitását, kiemelését vagy eltávolitását, hogy a szesztartalmú párák vagy folyadékok kifelé elvezettethessenek, hivatalos zár által akként lehessen megakadályoztatni, hogy ily elvezetés ezen zárnak könnyen észrevehető megsértése nélkül lehetséges ne legyen.

Ezen határozat azonban nem alkalmazható a biztonsági szelepekre, ha ezek a főzőkészülék (párolási vagy főzési ürtér) felső fedelére, vagy azon gőzvezető csövek legfelsőbb pontjain vannak alkalmazva, melyek a főző-

kazánokat egymás között, vagy a rectificatorral, illetőleg dephlegmatorral összekötik.

Ezen szelepekre nézve is a pénzügyi hatóság visszaélések meggátlására szolgáló intézkedéseket követelhet.

6. Azon csövek, melyek (czefrét kivéve) a szeszmérőgépen még át nem folyt szesztartalmú folyadékoknak vezetésére vannak rendeltetve, külön festés által felismerhetővé teendők, és azoknak minden oldalról könnyen megvizsgálhatóknak kell lenniök.

7. A főzőkészülék hűtőkádját a szeszmérőgéppel összekötő cső, — mely 3 méternél hosszabb nem lehet, — egyenes irányba helyezendő s ettől való eltérésnek csak a cső két végén s csakis akkor lehet helye, ha azt a hűtőkészülékkel és a szeszmérőgéppel való összeköttetése szükségessé teszi.

Ezen cső, pénzügyi közeg jelenlétében, sima mázolatlan horganylemezből készitett külön boritó csővel akként látandó el, hogy a két cső között mindenütt körülbelül 3 centiméter szélességű ür maradjon.

Ott, hol ezen cső valamely falon keresztülvezettetik, annak a fal mindegyik oldalától 6 centiméternél kisebb — és 8 centiméternél nagyobb távolságban lennie nem szabad.

Ha pedig az összekötő cső valamely falban levő ajtón, vagy ablakon vezettetik keresztül, annak a falazattól való távolsága 8 centimétert is meghaladhat.

8. Ha a főzőkészülék oly berendezéssel bir, hogy a szesztartalmú folyadék a főzőkazánba visszavezettethetik, akkor a moslék leeresztésére szolgáló csövet oly módon kell valamely tartályba vezetni és annak oly szerkezettel kell birnia, hogy szesztartalmú folyadék ezen csövön át elvezethető ne legyen a nélkül, hogy az nagyobb mennyi-

ségü moslékkal össze ne vegyüljön; vagy ezen csőnek legalább 8 centiméternyire kell a főzési ürbe függőlegesen felnyulni, vagy ép oly magasságú vizmentesen hozzá illesztett gyürüvel környezve lennie, úgy, hogy a moslékot csupán ezen csövön át teljesen leereszteni sohase lehessen, hanem a moslék bizonyos része mindig hátra maradjon.

Ha a főzőkészülék úgynevezett separatorral van összekötve, a separator leeresztő csövének oly berendezéssel kell birnia, hogy a lepárolás folytán a separatorban összegyült maradék közvetlenül a pöczecsatornába folyjon.

9. Ha alszesz termeltetik és az újra a főzőkészülékbe vezettetik, annak a szeszmérőgép jelzéseiből való kihasitása meg nem engedtetik.

10. A szeszfőző a szeszmérőgép biztos felállitására a pénzügyi hatóság által szükségesnek ismert minden helyreállitást és készülék beszerzését saját költségén tartozik eszközölni.

61. §.

Az üzleti helyiség leirása, a műeszközök jegyzéke, a lelet felvétele, a szeszmérőgép felállitása.

A szeszfőző tartozik az évi termelési idény kezdete előtt legalább 4 héttel és annak folyamában legalább 14 nappal azon hó kezdete előtt, melyben az üzlet kezdetét veszi, illetőleg, melyben a 24. §. I. pontjában foglalt engedménynyel élni kiván, a szeszfőzde üzleti helyiségeinek leirását; a műeszközök és edények jegyzékét; valamint az üzletvezető nevének bejelentését stb. (30. §. I. pont), és ha a terményadó önként választatik, oly irásbeli nyilatkozat kiséretében benyujtani, melyben

kijelenti, hogy az adót a szeszmérőgép jelzései alapján kívánja fizetni.

A pénzügyi hatóság erre a 30. §. rendelkezése szerint jár el.

Ez esetben azonban csak az erjedő anyagok felvételére szolgáló edények ürtartalma állapittatik meg vizfelöntés által.

Csak ha a 60. §-ban III. pont alatt felsorolt követelményeknek elég tétetett, akkor állittatik fel a szeszmérőgép és hozatik összeköttetésbe a főzőkészülékkel, s alkalmaztatik a hivatalos zár a főzőkészülékek, hűtőkádak stb. csapjaira és összeköttetéseire.

A leleti jegyzőkönyvben az alkalmazott zárak száma és minősége, nemkülönben a főzőkészülékek stb. hivatalos zár alá vett helyei pontosan megjelölendők és a felállitott szeszmérőgép óraszámai, melyeket hivatalos zár alá vétele után mutat, szavakban és számokban kitüntetendők.

A sajtolt élesztő készitésére nézve a 30. §. II. pontjának első három bekezdése nyer alkalmazást.

62. §.

A leleti jegyzőkönyv érvényességének tartama, a szeszfőzde berendezésében, a felügyelő személyzetben, az üzletvezető személyében való változások.

Az előző 61. §. értelmében felvett leleti jegyzőkönyv a következő termelési idényekre is érvényes, ha azok alatt valamely változtatás nem szándékoltatik.

Az erjedő anyagok tartására rendelt edények ürtartalma azonban mindenesetre megállapitandó, ha az az utolsó 3 termelési idényben nem történt, vagy a szeszfőző azt határozottan kivánja.

Ha a szeszfőzde berendezésében valamely változtatás szándékoltatik, az a változtatás megtétele előtt legalább 14 nappal a pénzügyi igazgatóságnál a szükséges hivatalos eljárás eszközlése czéljából bejelentendő.

A felügyelő személyzetben vagy az üzletvezető személyében történt változásokat a szeszfőző 24 óra alatt a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyéri tisztviselőnek bejelenteni tartozik.

63. §.

Szeszmérők, czukormérők és hévmérők a pénzügyi közegek használatára.

A szeszfőzési helyiségekben következő műszereknek kell tökéletesen használható állapotban lenni; és pedig:

a) szabályos berendezéssel biró 100 fokú szeszmérőnek;

b) a pénzügyi ellenőrzésre berendezett és rendeletileg szabályozott czukormérőnek. Mind a két műszer hitelesitési bizonyitványnyal látandó el;

c) egy Réaumur szerinti hévmérőnek.

Ezen műszerek, valahányszor kivántatnak, haladék nélkül a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyi közegek rendelkezésére bocsátandók.

64. §.

Az adó alá eső művelet.

a) Kezdete és terjedelme.

Az adó alá eső művelet kezdete és terjedelme tekintetében a 38. §. szabályai mérvadók.

65. §.

b) Bejelentése.

Az adó alá eső művelet kezdete előtt legalább 24 órával azon adóhivatalnál irásban bejelentendő, melyhez a szeszfőzde utalva van.

A bejelentések hivatalos nyomtatványon szerkesztve 3 egyenlő példányban nyujtandók be; olvashatólag legyenek irva és a szeszfőző vagy üzletvezető által sajátkezüleg aláirva és javitásokat, törléseket, vagy vakarásokat ne tartalmazzanak, mert különben el nem fogadtatnak.

A bejelentésnek a benyujtás igazolásával ellátott egyik példánya a félnek az adóbárczával együtt visszaadatik.

A bejelentéseknek, az egy havi időszak alatt gyakorolni szándékolt összes adó alá eső műveletre kell kiterjedniök.

Ezen időszak első és utolsó napja a pénzügyi hatóság által minden szeszfőzde részére külön állapittatik meg és a bejelentések ezen időszakon túl nem terjedhetnek.

Egy nap alatt, ezen számitásnál, az egyik nap reggeli 8 órájától a következő nap ismét reggeli 8 órájáig terjedő idő értendő.

Ha tehát valamely szeszfőzde, melynek havi időszaka p. o. valamely hó 18-ik napjától számitandó, adózási műveletét csak azon hó 25-én kezdi meg, vagy félbeszakitás után ismét folytatja, a bejelentés és az avval kapcsolatban álló leszámolás semmi esetre sem terjedhet a következő hó 25-ik napjának reggeli 8 órájáig, hanem annak 18-ik napja reggeli 8 órájáig.

A bejelentéseknek következőket kell tartalmazniok:

a) a szeszfőző, valamint azon község nevét, melyben a szeszfőzde létezik, s ennek összeirási számát;

b) az adó alá eső művelet kezdetének hónapját, napját és óráját, valamint azon napot, melyen az adó alá eső művelet be lesz fejezve, annak felemlitésével: vajjon a főzőkészülék éjjel-nappal, vagy csak nappal fog-e működésben tartatni.

Ha a bejelentett időszakon belül az üzlet megszakitása szándékoltatik, az adó alá eső művelet kezdete és befejezése mindegyik üzleti szakra külön bejelentendő.

c) A feldolgozandó anyagok nemét és mennyiségét, mindegyik anyagnemre nézve külön, súly szerint;

d) a használatba venni szándékolt erjesztő- és élesztő kádak mennyiségét, számait és ürtartalmát;

e) ha a bejelentett időszakban sajtolt élesztő készitése is szándékoltatik, ezen körülmény bejelentését;

f) a termelendő szeszes folyadéknak körülbelől várható mennyiségét hektoliterekben;

g) az ebbeli szesznyeredék után, hektoliterfokonkint tizenegy krajczárral megállapitott adótételnek megfelelőleg járó összeget, melyhez sajtolt élesztő készitése esetében 30%-nyi pótlék számitandó;

h) a használatba veendő főzőkészülékek, valamint az ezekkel összekötött szeszmérő gépek nemének és számainak bemondását.

Ha azon időben, midőn a terményadóra vonatkozó bejelentés benyujtatik, a szeszfőzési üzlet félbe van szakitva, vagy ha az azt közvetlenül megelőzött bejelentés más megadóztatási módra szól: mindenütt a szeszmérőgép órajelzése is külön szavakban és számokban kiteendő.

66. §.

A bejelentés megváltoztatása.

A feldolgozandó anyagok neme és mennyisége (65. §. *c*) pontja), ha erről legalább 24 órával előbb a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek irásban jelentés tétetik, utólagosan is megváltoztatható.

Ily előleges bejelentés és ennek egyuttal a szeszfőzde lajstromába való bevezetése mellett, a bejelentett erjesztőkádak mennyiségében és ürtartalmában is (65. §. *d*) pontja) változtatás tehető.

Hasonlólag a bejelentéshez képest valamely bejelentési időszak fenmaradó részére aránylag eső szesznyeredék mennyisége is ily pótbejelentés mellett felemelhető vagy leszállitható.

67. §.

A termény bejelentett mennyiségében megengedett büntetésmentes különbözetek.

Az égetett szeszes folyadék mennyiségének bejelentésénél 15 százaléknyi különbözet felfelé és lefelé akként engedtetik meg, hogy csak az ezen mértéket meghaladó különbözet lesz szabályellenesség gyanánt büntetendő, ha csak be nincs bizonyitva, hogy az államkincstár megrövidittetése forog fenn.

Annak megitélésénél, vajjon a 15 százaléknyi különbözet nem lett-e meghaladva, mindig csak az egy és ugyanazon bejelentés alapján termelt szeszes folyadék mennyisége mérvadó.

68. §.

A szeszmérőgép rendes menetében előforduló bajok.

a) A baj bejelentése.

Ha használatban álló valamely szeszmérőgép rendes menetében bármi baj tapasztaltatnék, a szeszfőzde vezetője köteles ezt a szeszfőzde felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek két egyenlő példányban szerkesztett beadványban azonnal a végre bejelenteni, hogy a baj oka kipuhatoltassék.

A bejelentés egyik példánya, rávezettetvén a benyujtás napja, a szeszfőzőnek saját igazolására visszaadatik.

Ezen bejelentés akkor, a midőn elküldetik, azonnal teljes tartalma szerint oly módon vezetendő be a szeszfőzde lajstromába, hogy az irás a lajstrom lapoldalának teljes szélességét elfoglalja.

A szeszmérőgép rendes menetében előforduló oly bajok, melyekről a bejelentés a lajstrom illető helyén nincs bevezetve vagy be van ugyan vezetve, de nem az emlitett módon, ugy tekintendők, mintha be nem jelentettek volna.

69. §.

b) Az adóbefizetés módja a baj tartama alatt.

I. Ily baj tartama alatt (68. §.) a szeszfőzés oly szeszfőzdében, melyben csak egy szeszmérőgép van alkalmazásban, legfeljebb a baj bekövetkeztétől számitandó 10 napon át, s a következő feltételek alatt folytatható:

1. Az üzlet ekként való folytatásának ideje alatt,

a 25. §. 1. pontja alatt felsorolt edények mennyiségében és ürtartalmában változás nem tehető.

2. Az ezen idő alatt a bejelentett erjesztő-edények (65. §. *d*) betüje) ürtartalmának minden hektoliterje után 24 óránként megadóztatandó szeszmennyiségként azon mennyiség vétetik, mely az ugyanazon bejelentési időszaknak a baj bekövetkeztét megelőzött részében, a szeszmérőgép jelzései szerint 24 óránként a bejelentett erjesztő-edények egy-egy hektoliterjére, — vagy ha erjedési edények szabályellenes használata esetében, a tényleg használt erjesztő-edények ürtartalma a bejelentettnél nagyobb volt, — a tényleg használatban volt erjesztő-edények egy-egy hektoliterjére esik.

Ha ezen időszak teljes 10 üzleti napot nem tenne, és a folyó bejelentési időszakot közvetlenül megelőzött s hat havi időközben a szeszgyárra nézve egy — a terményadó által feltételezett oly havi leszámolás eszközöltetett, mely legalább 10 üzleti napra terjedett, azon esetben a bejelentett erjesztő edények ürtartalmának minden hektoliterje után 24 óránként megadóztatandó szeszmennyiség ezen leszámolás arányában állapittatik meg.

3. A megadóztatandó szeszmennyiség semmi esetre sem lehet csekélyebb azon menynyiségnél, mely a bejelentés szerint a baj tartamára aránylag esik.

II. Oly szeszfőzdékben, melyekben szeszmérőgéppel összekötött több főzőkészülék van alkalmazásban, a szeszfőzés az egész üzletre kiterjedőleg alkalmazandó előbb felsorolt feltételek (I. 1., 2. és 3. pont) mellett — szintén folytatható, a mely esetben azonban a megadóztatandó szeszmennyiség önérthetőleg a rendes menetben lévő szeszmérőgépek által jelzett mennyiségnél csekélyebbre nem vehető.

III. Ha valamely szeszfőzdében a szeszmérőgépek rendes menetében egy-egy termelési idény lefolyása alatt háromszornál gyakrabban fordul elő akadály, az üzlet folytathatására fent szabott 10 napi határidő (I. pont) leszállitható, esetleg teljesen is megvonható. Ezen határidő azon esetben is leszállitható, ha a szeszmérőgép pótlása rövidebb idő alatt is megtörténhetik.

IV. Oly szeszfőzdékben, melyekben szeszmérőgéppel összekötött több főzőkészülék van alkalmazásban, a szeszfőzés oly módon is folytatható, hogy a rendes menetében akadályoztatott szeszmérőgéppel összekötött főzőkészülék, az akadály bekövetkezte időpontjában benne foglalt czefre lepárolása után hivatalosan használhatlanná tétetik.

Ezen lepárolás után megadóztatandó szeszmennyiség, a főzőkészülék hivatalosan megállapitott közönséges termelőképességének megfelelőleg szabandó meg.

V. Azon szeszfőzőknek, kik a terményadót önként választották (24. §. 1. pontja), szabadságában áll az adó átalányozására menni át, s ez esetben azon naptári hónap, melyben ez történik, úgy tekintetik, mint az évi termelési idény első hónapja.

VI. A pénzügyminister, az 1878 : XX. t.-czikk XI. czikke értelmében, elrendelheti, hogy a valamely szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett akadály tartama alatt megadóztatandó szeszmennyiség, a czefre mennyisége és sürűsége, valamint annak elerjedési foka (attenuatiója) alapján határoztassék meg.

70. §.

Üzlet-akadályok.

Ha elháritathatlan események következtében, — a szeszfőzési üzlet fennakadást vagy félbeszakitást szenved, ugy,

hogy az adó alá eső műveletet a bejelentés szerint megtenni nem lehet, akkor az üzletvezető tartozik magát az e tekintetben a 45. §-ban foglalt szabályokhoz tartani. A tett bejelentés a 68. §-ban kiszabott módon a szeszfőzde lajstromába bevezetendő. Üzletakadályok, melyek a kiszabott módon a lajstromba be nem vezettettek, ugy tekintendők, mintha be nem jelentettek volna.

Ha az ily szabályszerüleg bejelentett akadály miatt a szeszfőzést az arra bejelentett időn át folytatni nem lehet, akkor a befizetett adó azon mértékben térittetik vissza, illetőleg iratik le, a melyben az az akadály beállta előtt termelt szesz mennyisége által kimeritve nincsen.

Ha pedig ily akadály miatt a bejelentés szerint még hátralevő üzleti időre csak az üzlet módjának megváltoztatása válik szükségessé, ez esetben új bejelentés nyujtandó be, és a még hátralevő időszakra az adó az új bejelentés szerint szabandó meg.

71. §.

Havonkénti leszámolás.

A havi bejelentési időszak végén, ha pedig a szeszfőzés ezen időszak lejárta előtt hosszabb időre szüntettetik be, azonnal az üzlet beszüntetése után a leszámolás akként vétetik foganatba, hogy a szeszmérőgép jelzései szerint termelt összes szeszmennyiség, a megadóztatandó átlagos foktartalommal (60. §. I. pont), a netán járó leengedésre (60. §. II. pont) való tekintettel, szoroztatik, és az ekként megállapitott minden egyes hektoliterfok után 11 krnyi adóilleték — sajtolt élesztő készitése esetében 30%-nyi pótlék hozzáadásával — számittatik.

Ha a bejelentés szerint fizetendő adó az ezen leszá-

molás alapján mutatkozó adónál kisebb, a hiány, ha a szeszfőző adóhitellel bir (a mennyiben a biztositék még elégséges), a hitelbe betudandó; az adónak netán fedezetlenül maradt része pedig, vagy ha a szeszfőző adóhitelt nem élvez, az egész hiány, három nap alatt, végrehajtás terhe alatt, pótlólag befizetendő.

Ha azonban a bejelentés szerint eső adó a leszámolás alapján mutatkozó adónál nagyobb, a többlet a hitelezett adóösszegből leiratik, vagy, ha be lett fizetve. — visszatérittetik.

72. §.

Szeszfőzési lajstrom.

Az üzletvezető vagy személyesen vagy helyettese által hivatalos nyomtatványon előkészitett lajstromot tartozik vezetni, melyben az adó alá eső művelet kezdetétől annak befejezéséig következő adatok tüntetendők ki:

a) minden egyes beczefrezés befejezése előtt az arra forditott nyers anyagok neme és súlymennyisége;

b) azonnal, mihelyest egy erjesztő kád friss czefrével töltetett meg, ezen kádnak száma, és az abban foglalt czefrének mennyisége;

c) 12 óráról 12 órára a szeszmérőgép órájának jelzései. Ha több szeszmérőgép van használatban, az óra jelzéseinek minden egyes beiktatásánál azon szeszmérőgépnek száma is kiteendő, melyre az illető jelzés vonatkozik;

d) minden egyes beiktatás napja és órája.

Ezen lajstromba a felügyelő pénzügyi közegek is bejegyzik az általuk véghezvitt szemlének eredményét.

Ezen lajstrom havonként a megtett leszámolás után berekesztendő és azt azon pénzügyi közeg, ki a leszámolást tette, a hozzátartozó bejelentéssel és a netán előfordult üzletakadályokról vagy a szeszmérőgépnél előfordult bajokról, vagy hiányokról stb. tett és igazolt jelentésekkel együtt magához veszi.

NEGYEDIK FEJEZET.

Fogyasztási adó az 1. §-ban emlitett anyaeczet és eczetgyártástól.

73. §.

A jelen törvény 19. §. 1. sz., 20., 21., 22., 25—59. §§-ban foglalt határozatai az 1. §-ban emlitett anyaeczet- és eczetgyártásra is alkalmazandók.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Az égetett szeszes folyadékok adómentes töményitéséről vagy átalakitásáról.

74. §.

A ki égetett szeszes folyadékot magasabb fokra töményit, vagy liqueurt, vagy rozsolist vagy más különféle anyagokkal vegyitett égetett szeszes folyadékot készit: tartozik legalább is 4 héttel a jelen törvény életbeléptetése előtt, és a ki későbben kezd ily iparvállalatot, legfeljebb 4 héttel az üzlet megnyitása előtt, az üzleti helyiség leirását és a műeszközök jegyzékét, valamint az

üzletvezetőnek nevét a 30. §-ban kiszabott módon benyujtani, illetőleg bejelenteni. A pénzügyigazgatóság e nyilatkozat benyujtása folytán a lelet felvételét és a műeszközök hivatalos megjelzését elrendeli. Az üzleti helyiség leirásának és a műeszközök jegyzékének egyik példánya a szemle után a hivatalos pecsét ráillesztése és a benyujtás idejének feljegyzése mellett a vállalkozónak azon kötelezettséggel adatik vissza, hogy azt a műhelyben bizonyos arra rendelt és a pénzügyi közegeknek is könnyen hozzáférhető tartályban megőrizze.

A vállalkozó minden változásról, mely az iparvállalat állapotában vagy azon szolgálati személyzetben történik, melynek bejelentésére köteles (11. és 30. §§.), az iparvállalat felügyeletével megbizott pénzügyi közegnél jelentést tenni tartozik.

75. §.

Az égetett szeszes folyadék magasabb fokra való töményitésének vagy átalakitásának adómentessége. — Az üzlet bejelentése.

A már megadóztatott égetett szeszes folyadéknak (pálinka vagy szesz) magasabb fokra való töményitése, valamint rozsolis, liqueurök és egyéb különféle anyagokkal vegyitett szeszes folyadékoknak már megadóztatott pálinkából vagy szeszből való készitése, fogyasztási adó alá nem esik.

A kik azonban ily iparvállalatot üznek, kötelesek legalább 24 órával azelőtt, hogy a főzőkészüléket használni kezdik, az iparvállalat felügyeletével megbizott legközelebbi pénzügyi közegnek:

a) az üzletre szánt főzőkészülék számát;

b) az üzlet kezdetének és befejezésének hónapját, napját és óráját írásban, két egyenlő példányban szerkesztett beadványnyal bejelenteni.

A bejelentés havonként teendő.

A megtörtént bejelentés hivatalos elismerésével ellátott egyik példány a vállalkozónak saját igazolására visszaadatik.

E bejelentéstől felmentetnek azon gyógyszerárusok, kik sem szeszes folyadékok termelésével, sem ilyeneknek eladásával nem foglalkoznak, de csak az esetben, ha oly lepároló eszközöket használnak, melyeknek bejelentésére nem kötelezvék (10. §.), vagy melyeknek főzőkazánja 25 liternél nem nagyobb ürméretű. Mindazonáltal ily gyógyszerárusok is jövedéki ellenőrzés alatt állanak. (18. §.)

Ezen kivül felhatalmaztatik a pénzügyi kormány, hogy nyilvános intézeteket és vegyészeti kisérleti állomásokat a saját czéljaira alkalmazott főzőkészülékek bejelentésétől mentsen fel.

76. §.

Az égetett szeszes folyadék magasabb fokra való töményitése vagy átalakitása a szeszfőzéssel egyidőben bizonyos esetekben tiltatik.

Azon szeszfőzőknek, a kik a szeszadót a főzőkészülék termelőképessége szerint, avagy pedig szabad egyezkedés utján fizetik, a szeszes folyadékoknak magasabb fokra való töményitése vagy azoknak átalakitása csak azon feltétel alatt engedtetik meg, ha az ezen iparvállalatra rendelt főzőkészülék oly helyiségben van felállitva, mely a szeszfőzdének a czefre készitésére és kifőzésére rendelt helyiségeivel sem ajtók vagy ablakok, sem csatornák vagy csövek által vagy bármely más módon összekötve nincsen.

Azon szeszfőzdéknek, melyek adójukat a készitett termény mennyisége és foktartalma szerint szeszmérőgép jelzései alapján fizetik, az égetett szeszes folyadékoknak adómentes töményitése (a rosoglio előállitására szükséges vegyitésekkel együtt vagy azok nélkül) következő feltételek mellett engedtetik meg:

1. a töményitő készülékhez tartozó csöveknek, melyek gőz vagy folyadékok vezetésére rendeltetvék, külön festéssel kell ellátva lenniök;

2. a szeszfőzde erjedényei s főzőkészülékei és a töményitő készülék közt közvetlen cső-összeköttetésnek nem szabad lenni;

3. a töményitő készülék töltésére csak egyetlen, szükség esetében biztos zár ráillesztésére alkalmas csővezetéknek szabad közvetlen a szesztartóból vezetni, melynek hitelesitve és megjelezve kell lenni.

A töményitő készülék kiüritésére szintén csak egyetlen, szükség esetében elzárható csővezetéknek szabad szolgálni;

4. a töményitő készüléknek az égetett szeszes folyadékok felvételére szolgáló tartálya (kazánja) egy a hivatalos zár ráillesztésére alkalmas készülékkel legyen ellátva, mely által ezen edény tartalmából próbák vétethessenek ki.

HATODIK FEJEZET.

Az adó esedékessége. — Fizetési és kezességi kötelezettség. — Az adó hitelezése.

77. §.

Az adó esedékességének határideje.

Az égetett szeszes folyadék és az adó alá eső anyaeczet- és eczetgyártás után járó fogyasztási adó (1. §.)

akkor esedékes, mikor a szabályszerű bejelentés benyujtatik és az adónak részletbeni fizetését vagy hitelezését kivéve (79. és 80. §§.) adóbárcza kiszolgáltatása mellett, teljes összegben azonnal befizetendő.

78. §.

Személyes fizetési és kezességi kötelezettség.

Ezen adónak fizetése (77. §.) az adó alá eső műveletre vállalkozót terheli.

Az adómegrövidités miatt beszedendő illeték befizetésére azonban, ha vállalkozó az üzletet nem maga vezeti, az üzletvezető, a vállalkozó közvetlen kezessége mellett, köteles.

79. §.

A szeszadónak részletekben fizetése.

Azon szeszfőzőknek, kik adójukat a czefreürméret (25—45. §.) termelőképessége vagy a termény szerint szeszmérőgép használata mellett (60—72. §.) fizetik, és kiknek fizetési képessége ellen aggály nem forog fenn, megengedtetik, hogy a hónapra eső adót az évi termelési idény tartama alatt azon bejelentések után, melyek egy egész hónapra kiterjednek, *két* és ha a 26. §-ban kijelölt szeszfőzdék egyikéről van szó, az adóbeli kedvezmény tartama alatt *négy* egyenlő előleges részletben azon esetben fizethessék, ha ezen kedvezmény elnyeréseért folyamodnak és a kincstárnak valamely megrövidítése miatt jogerejűleg el nem marasztaltattak.

Mindezen esetekben az első részlet mindenkor az adóbárcza váltása alkalmával befizetendő. — Ha egy lejárt részlet pontosan le nem fizettetik, ezen mulasztás azt vonja maga után, hogy a szeszfőző az évi termelési idény még hátralevő tartamára ezen kedvezményt elveszti.

80. §.

Az adó hitelezése.

a) Általános feltételek.

Az adó csak azon vállalkozóknak hiteleztetik, kik a szeszégetést vagy az adó alá eső anyaeczet- vagy eczetgyártást oly nagy terjedelemben üzik, hogy az ez után járó adó a termelési idény alatt legalább hatszáz forintra rug; — ezen kedvezményből mindazok kizáratnak:

1. a kik nyereségvágyból eredő büntett, vétség, vagy más hasonló törvényszegés vagy csempészkedés, vagy az iparvállalatban elkövetett súlyos pénzügyi kihágás miatt már elmarasztalva voltak, vagy a vád terhe alól csak bizonylatok elégtelensége miatt oldattak fel;

2. kiknek vagyonára csőd nyittatott.

81. §.

b) Az adóhitel tárgya és tartama.

Adóhitel csak az adókötelezett kérelmére nyittatik és a hitelezési idő legfeljebb 6 hónapra terjedhet, azon naptól számitva, melyen az adó befizetendő lett volna.

82. §.

c) A hitelezett adóösszeg biztositásának módjai.

Az adó, melynek hitelezését a vállalkozó kérelmezi, teljesen biztositandó.

Biztositékot lehet nyujtani:

1. valamely nyilvános pénzintézet kezessége, vagy legalább is három bejegyzett oly kereskedő czégtől egyetemleges kötelezettség mellett kiállitott kötvény letéte-

ményezése által, melyek ellen a hitelezési jogkedvezményt kizáró aggály nem forog fenn;

2. állami vagy a pénzügyi kormány által biztositékra alkalmasoknak nyilvánitott és a tőzsdén jegyzett értékpapirok letéteményezése;

3. ingatlan birtok jelzálogos lekötése által.

Az állami- vagy más értékpapirok, valamint a jelzálogkötvény mindenkor oly nyilatkozat kiséretében teendők le, a melyben kijelentessék, hogy azok a hitelezett adó biztositékául szolgálnak.

A fölött, vajjon az ajánlott biztositék (1—3) elfogadható-e vagy sem? esetről-esetre a pénzügyi kormány határoz.

83. §.

d) A hitelezett adó befizetése.

A hitelezett adó a hitelezési határnap leteltével azon pénztárnál vagy hivatalnál, mely a bárczát kiadta, pontosan befizetendő.

Ha a fizetés vasárnapra vagy ünnepnapra esik, akkor az a következő hétköznapon teljesitendő.

84. §.

Az adóhitel elvesztése és be nem fizetett hitelrészletek behajtása.

A ki valamely esedékes hitelrészlettel adós marad, annak a folyó termelési idény még hátralevő tartamára hitel többé nem engedélyezhető, sőt annak a hitelezés a következő termelési idényre is megtagadható.

Az esedékes, és ha a biztositék kezesség mellett nyujtatott, a még hátralevő hitelezett összes adó, a be

nem tartott lejárati határidő napjától számitandó 6 százalékos késedelmi kamatokkal együtt végrehajtás utján szedendő be.

HETEDIK FEJEZET.

Büntetési határozatok.

1. Rész.

Általános büntetési határozatok.

85. §.

A pénzügyi közegek akadályozása hivatalos eljárásukban.

A kik a pénzügyi közegeket azon jogaik gyakorlatában, melyeknél fogva az iparűzők műhelyeibe beléphetnek, az iparüzlet folyama alatt ott jelen lehetnek, vagy a fennálló szabályok korlátain belől kutatást tehetnek, törvényes ok nélkül gátolják és a műhelybe való belépésnek, kutatásnak ellenszegülve, az iparüzlet folyama alatti jelenlétüket akadályozzák, vagy pedig a helyiségek és tartályok kivánt felnyitását, az iparkönyvek, adóbárczák vagy más okiratok szabályszerű előmutatását megtagadják, a mennyiben az átalános büntetőtörvény szerinti eljárásnak nem volna helye, 10 frttól 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetnek.

86. §.

Adó alá eső tárgyak elsikkasztása vagy megsemmisitése.

A 85 §-ban felsorolt törvényellenes ellenszegülés eseteiben, ha az ellenszegülés és belépés vagy a hivatalos

cselekmény teljesitése közti időben, vagy ha ellenszegülés nem történt volna is, de a teljesitett hivatalos eljárás alatt a pénzügyi közegek tudta és beleegyezése nélkül az adótárgyak az emlitett helyiségekből elvitetnek, megsemmisittetnek vagy minőségükre nézve oly módon átalakittatnak, hogy a miatt az adótörvények alkalmazása lehetetlenné válik: ezen cselekmények, sőt azoknak megkisérlése is, az elvitt, megsemmisitett vagy átalakitott tárgytól járó adónak négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel, ha pedig a pénzbüntetés alapjául szolgáló adó teljes biztossággal megállapitható nem volna, 5 forinttól 200 forintig terjedhető pénzbüntetéssel sujtatik.

87. §.

Ki marasztalandó el a pénzbüntetésben és a pótlólagos adófizetésben.

Az ezen törvényben kiszabott pénzbüntetésekben (a hivatalos zár megsértésére kiszabott pénzbüntetés kivételével) — valamint az ezen törvény szerint a kincstár bárminő megrövidítése miatt megszabandó pótadó utáni fizetésekben a vállalkozó közvetlen kezessége mellett az adó alá eső üzlet (adó alá eső művelet) vezetője, ha pedig a vállalkozó maga vezeti az üzletet, ő marasztalandó el.

88. §.

A hivatalos zár megsértése.

Pecséttel vagy más módon alkalmazott hivatalos zár megsértésére kiszabott pénzbüntetésben a közvetlen tettes és ha ez büntetésre nem vonathatik, a 15. §-ban foglalt

határozatok tekintetbe vételével az üzlet vezetője, illetőleg a vállalkozó marasztalandó el.

89. §.

A pénzbüntetések enyhitése.

Az ezen törvényben kiszabott pénzbüntetéseket még azon esetben sem szabad meghatározott legkisebb mértékükön alól enyhiteni, ha a törvényes büntető eljárás abbanhagyása volna is engedélyezhető.

90. §.

A büntetések elévülése.

Midőn a pénzbüntetés megszabásának alapját a szeszadó összege képezi, a jelen törvény határozatainak, vagy az arra vonatkozó szabályoknak megszegőit sem vizsgálat, sem büntetés alá vonni nem lehet, ha a kihágás elkövetése óta már egy év elmult a nélkül, hogy ezen idő alatt a tettes ellen bünvádi kereset indittatott, vagy általa újabb kihágás követtetett volna el.

Ha pedig ezen idő alatt újabb pénzügyi kihágás követtetett volna el, a korábbi kihágás már csak kétannyi idő alatt évül el, mint a mennyi az utóbbi kihágás elkövetésekor az előbbinek elévüléséből még hátra volt.

91. §.

A pénzbüntetés biztositása.

Kihágási esetekben, midőn a pénzbüntetés a fogyasztási adó nagyságától függ, a kihágás tárgya a kiszabandó pénzbüntetés biztositására zálogul szolgál, és pedig olyformán, hogy azon esetre, ha a pénzbüntetést az illető fél le nem fizetné, a kihágás tárgya elárvereztes-

sék és annak árából a megröviditett adó levonása után mutatkozó többlet a pénzbüntetés fedezésére fordittassék.

92. §.

A szabályellenességek büntetése.

Ezen törvénybe ütköző és külön büntetéssel nem sujtott minden egyéb cselekmény és mulasztás, mint szabályellenesség 2—500 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

2. RÉSZ.

Különös büntetési határozatok azon kihágásokra nézve, a melyek a czefreürméret termelő képessége szerinti átalányozás iránt hozott szabályok ellen elkövettetnek.

93. §.

Adómegröviditések.

Adómegröviditéskép büntetendő:

1. Az adó alá eső művelet megkezdése (38. §.), mielőtt a napi termelőképességről kiállitott hivatalos okmány (hivatalos elintézés), valamint az illető havi átalány befizetéséről szóló adóbárcza a szeszfőző birtokában van (17. §.).

2. Az adó alá eső művelet folytatása, a nélkül, hogy az illető havi átalányról szóló adóbárcza a szeszfőző birtokában lenne.

3. Minden valótlanság, mely a 37. §. szerint nem büntetésmentes és mely a 32. §. második bekezdésében emlitett esetekben az utólagos hivatalos megmérés alkalmával az üzleti műeszközök és műszerek jegyzékében fel-

fedeztetik, a mennyiben ennek folytán a napi termelőképesség a valóságos termelőképességnél kisebbre szabatott meg.

4. A szeszfőzésre alkalmas czefre készitése a bejelentett műhelyen kivül.

5. A szeszfőzésre alkalmas és beczefrézett anyagoknak az erjedés előtt, alatt vagy után a bejelentett műhelyen kivül való tartása.

6. Ha lisztes anyag vagy czukorüledék, vagy ezzel egy sorba tartozó anyagok oly időszak alatt dolgoztatnak fel, melyre répa jelentetett be.

7. Ha czukorüledék, vagy ezzel egy sorba tartozó anyagok oly időszak alatt dolgoztatnak fel, melyre csak lisztes anyagok jelentettek be.

8. Ha a czefréhez az élesztőszer más edényekben (műeszközökben) adatik, mint a melyek bejelentettek és ha az edények hivatalos megjelölése már megtörtént, más erjesztő kádakban, mint a melyek már hivatalosan megjelöltettek; valamint, ha az élesztő szerrel már ellátott czefre más erjesztő-kádakban helyeztetik el, mint a melyek bejelentettek, vagy már hivatalosan megjelöltettek.

9. Ha a czefre más edényekben (műeszközökben) erjesztetik, mint a 8. pont alatt megnevezett erjesztőkádakban.

10. Ha az erjedő czefre, habár nem további erjesztés czéljából is, más edényekben (műeszközökben) helyeztetik el, mint a melyek erjesztő-kádak, vagy a főzőkészüléknek a czefre felvételére szolgáló alkatrészei (kazánok, czefremelegitők) gyanánt jelentettek be és ha a hivatalos megjelzés már megtörtént, más edényekben, mint a melyek ezen megjelzéssel el vannak látva.

11. Ha az erjedt czefre más edényekben helyeztetik el, mint a melyek ezen czélra bejelentettek és ha a hivatalos megjelzés már megtörtént, ezen megjelzéssel el nem látott edényekben (műeszközökben) helyeztetik el.

12. Ha a czefre egyátalában más edényekben helyeztetik el, mint a melyek a czefre eltartására bejelentettek és ha a hivatalos megjelzés már megtörtént, ezen megjelzéssel el nem látott edényekben (műeszközökben) helyeztetik el.

13. Ha valamely főzőkészülék oly kicserélés folytán, (36. §.) mely magasabb adóátalányt feltételez, használatba vétetik, mielőtt a szeszfőző az új napi termelőképességről hivatalos okmánynak (hivatalos elintézésnek) és az adó pótlólagos befizetéséről szóló adóbárczának birtokába jutott.

14. A napi termelőképességbe beszámitandó, feltétlenül adó alá eső edények (25. §. 1. pont) ürtartalmában felfedezett és a büntetés alá nem eső mértéket meghaladó minden többlet.

15. A feltételesen adó alá eső edények ürtartalmában felfedezett ilyen különbség, a mennyiben ezen különbség a napi termelőképesség megállapitására befolyással bir.

16. Bármilyen készülék használata, a melynek folytán valamely feltétlenül vagy feltételesen adóköteles edénynek ürtartalma a hivatalosan megállapitott ürtartalmon túl nagyobbittatik. A büntetés következőkép szabandó ki:

Az 1. és 2. pont alatt emlitett esetekben azon adóátalány négyszeresétől annak nyolczszorosáig terjedhető összeggel, mely azon hónapra esik, melyben a kihágás

elkövettetett. A 3., 13., 14. és 15. pont alatti esetekben 150 forinttal minden hektolitertől, melylyel az adó alá eső napontai czefre-ürméret a valótlanság eltávolitása vagy a kideritett többlet folytán a napi termelőképességnek alapjául vett ürméretnél nagyobb.

A 4., 5., 8., 9., 10., 11. és 12. pont alatti esetekben 1 forint 50 krajczárral, azon czefremennyiség (beczefrézett anyagok) minden literjétől, mely szabályellenesen készittetett, tartatott vagy elhelyeztetett, vagy a melyhez az élesztő szer szabályellenesen tétetett.

A 6. és 7. pont alatti esetekben azon összeg négyszeresétől annak nyolczszorosáig terjedhető pénzbüntetéssel, melylyel a feldolgozásra került magasabb foktartalmú nyers anyagtól járó és az illető hóra eső adóátalány a bejelentettnél nagyobb.

A 16. pont alatt emlitett esetben 3 frttal minden litertől, a melylyel az edény ürképessége megnagyobbittatott.

A 3., 13., 14. és 15. pont alatti esetekben hektoliterrészek egész hektolitereknek, a 4., 5., 8., 9., 10., 11., 12. és 16. pont alatti esetekben a literrészek egész litereknek veendők.

94. §.

Sajtolt élesztő bejelentés nélkül való készitésének és az adó alá eső művelet szabályellenes előkészitésének megbüntetése.

Ha valamely szeszfőzdében sajtolt élesztő készittetik a nélkül, hogy annak készitése szabály szerint bejelentetett volna, az adó alá eső művelet bejelentésének elmulasztása, a sajtolt élesztő készitéseért az illető üzleti hóra eső teljes szeszadóátalány után számitandó pótlék

négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik.

Addig, mig a napi termelőképességről hivatalos okmány (hivatalos elintézés), valamint az illető havi adóátalány befizetéséről szóló adóbárcza a szeszfőző birtokában nincsen, a 41. §. 3. pontja értelmében bejelentendő üzleti munka bármely részéhez fogni nem szabad. Minden eltérés ezen szabálytól, mint szabályellenesség 50—200 forintig terjedhető pénzbüntetés alá esik.

95. §.

Adómegrövidítésnek nem tekintendő szabályellenességek büntetése a 32. §. alatt emlitett esetekben.

A 93. §. 3. pontja alatt nem emlitett egyéb valótlanságok, melyek a 32. §-ban emlitett esetekben, az utólagos megmérés alkalmával, az üzleti műeszközök és műszerekről benyujtott irásbeli bejelentésben felfedeztetnek, a mennyiben ezek a 37. §. szerint nem esnek büntetés alá, mint az adó alá eső műveletben előfordult szabályellenességek 2—100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

96. §.

A hivatalos zár megsértése.

A ki az edények és műeszközökre alkalmazott hivatalos zárt megsérti 5—50, és ha a zár megsértése súlyos pénzügyi kihágással van összekötve, 10—500 forintig terjedhető pénzbüntetésben marasztaltatik el.

3. Rész.

Különös büntetési határozatok azon kihágásokra nézve, a melyek a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás iránt hozott szabályok ellen elkövettettek.

97. §.

a) Az adó alá eső művelet tekintetében.

A megröviditett vagy megrövidités veszélyének kitett adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetésnek van helye:

1. ha az adó alá eső művelet (50. §.) megkezdetik a nélkül, hogy a szabályszerű bejelentés benyujtatott és a szeszfőzde az adóbárcza birtokában volna, vagy ha sajtolt élesztő szabályszerű bejelentés nélkül készittetik;

2. ha az adó alá eső művelet szabályszerüleg bejelentetett és adóbárcza váltatott ugyan, de a czefre a 49. §. *a)* betűje alatt megnevezett anyagokból más edényekben készittetik vagy helyeztetik el (51. §.), mint a melyek bejelentettek és hivatalosan megjelöltettek:

b) azon szeszfőzdékben, melyeknek a keverőkádak, hűtőbárkák stb. használata megengedtetett, a keverőkádakban vagy hűtőbárkákban erjedő vagy erjedt czefre, és az erjedt czefre eltartására rendelt edényekben erjedő vagy friss czefre vagy bekevert anyagok helyeztetnek el, (52. §.); vagy

c) az adó alá eső művelet más anyagokkal eszközöltetik, mint a melyek bejelentettek és a melyektől az adó fizettetett; vagy

d) a szeszfőzésre szánt anyagoknak a főzőkészülékekre való átvitele a bejelentett időszak előtt megkezdetik; vagy

e) az adó alá eső művelet a bejelentett időszakon túl folytattatik; vagy

f) a czefre vagy alszesz más főzőkészülékkel, mint a mely bejelentetett, vagy más helyen, mint a mely bejelentetett, főzetik ki.

Megrövidített vagy megrövidités veszélyének kitett adónak tekintetik: azon esetekben, mikor a czefre vagy a beczefrézett vagy bekevert anyagok szabályellenes készitése vagy elhelyezése forog fenn, azon adó, mely a szabályellenesen készitett vagy elhelyezett czefre vagy anyagmennyisége után a 49. §-ban megállapitott szesznyeredék szerint jár, más esetben azon adó, mely az átalányozási szabályokhoz képest megrövidittetett, vagy a megrövidités veszélyének kitétetett, mely tekintetben az *f*) betű alatt emlitett esetben ugy kell eljárni, mintha bejelentés és adófizetés egyátalában nem történt volna.

Ha pedig lisztes anyagok, répa, czukorüledék vagy ezzel egy sorba tartozó anyagokból készitett czefre oly égető-készülékkel főzetett ki, mely más alkatrészekkel van ellátva, mint a melyek a 20. §-ban II. alatt megneveztettek, jelen törvény 93—95. §-ainak büntetési határozatai alkalmazandók.

98. §.

b) A hivatalos zár megsértése.

Az edények és műeszközökre alkalmazott hivatalos zár megsértése miatt azon szeszfőző, ki a 47. §. 1. és 2. pontja alatt megnevezett főzőkészülékeket használja, 5—20 forintig, ha pedig a zár megsértése súlyos pénzügyi kihágással van összekötve, 10—50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik.

Más szeszfőzők a hivatalos zár megsértése miatt a 96. §. szerint büntetendők.

4. Rész.

Különös büntetési határozatok a terményadó iránti szabványok ellen elkövetett kihágásokra nézve.

99. §.

a) Adó alá eső be nem jelentett művelet.

Ha az adó alá eső művelet a kiszabott feltételek teljesitése nélkül eszközöltetik, az be nem jelentettnek tekintendő, és a megröviditett, vagy a megrövidités veszélyének kitett adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha ez alkalommal a szeszes folyadékok termelése a szeszmérő-gép szabályszerű használatával történt, az adó a 71. §. határozata értelmében szabandó meg, és ezen eredmény veendő a büntetés kiszabásának alapjául.

Ha pedig a be nem jelentett adó alá eső művelet a szeszmérő-gép használata nélkül eszközöltetett, vagy a szeszmérő-gép rendes menetének megakadályoztatása vétetett észre, az előtalált erjesztő edények összes ürtartalmának minden hektoliterje, és a be nem jelentett adó alá eső művelet minden napja után $6^1/_2$ foknyi szesznyeremény vélelmeztetik és vétetik az adó és büntetés kiszabásának alapjául.

Ha kiderül, hogy a szeszmérő-gép rendes menetének akadályoztatása daczára, az annak jelzései szerint járó adó több volna azon adóösszegnél, mely $6^1/_2$ foknyi szesznyeredék alapul vételével mutatkozik, az első összeg veendő a büntetés kiszabásának alapjául.

„Ha valamely szeszfőzdében sajtolt élesztő készittetik a nélkül, hogy annak készitése adó alá bemondatott volna, az adó alá eső művelet bejelentésének elmulasztása, a sajtolt élesztő készitéseért, a leszámolás szerint az illető hóra megállapitott szeszadó-összeg után számitandó pótlék négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik.

100. §.

b) A bejelentett adó alá eső műveletnek a bejelentett időpont előtti megkezdése.

A bejelentett adó alá eső műveletnek a bejelentett időpont előtt való megkezdése azon esetben, midőn az a szeszmérőgép használata mellett eszközöltetett és annak rendes menete nem zavartatott meg, csak az adó alá eső műveletben előfordult szabályellenesség gyanánt büntetendő.

Más esetekben a bejelentett adó alá eső műveletnek idő előtti megkezdése ugyanazon pénzbüntetéssel fenyitendő, mint a be nem jelentett adó alá eső művelet (99. §.).

101. §.

c) Szesztartalmú folyadékok vagy szesztartalmú párák elvezetése. A szeszmérőgép jelzéseire gyakorolt külhatás. Be nem jelentett főzőkészülékek használata, új főzőkészülékek be nem jelentett felállitása. Hűtőkádak felfedezése.

500 frttól 5,000 frtig terjedhető büntetésnek van helye:

1. ha a szeszmérőgépen át nem folyt szeszes folya-

dék külső befolyás által, melynek véletlenségét a fél bebizonyitani nem képes, eltávolittatik; vagy

2. ha szesztartalmú pára ily külhatás folytán távolittatik el; vagy

3. ha a szeszmérőgép helyes jelzése a termény mennyiségére nézve a szeszfőző által szándékosan akadályoztatik; vagy

4. ha bármi okból támadt akadályról haladéktalanul jelentés nem tétetik; vagy

5. ha a bejelentett üzlet tartama alatt be nem jelentett főzőkészülék használtatik; vagy

6. ha előleges bejelentés nélkül a szeszfőzdében valamely főzőkészülék állittatik fel; vagy

7. ha szesztartalmú pára sűritésére és az ebből kifejlődő szeszes folyadékok előállitására alkalmas oly hűtőkád találtatik a szeszfőzdében, mely a szeszmérőgéppel összeköttetésben nincsen, kivéve a töményitő készülék hűtőkádját azon esetben, ha a szeszfőzdének és adómentes töményitésnek egyesitése a 76. §. értelmében meg van engedve.

Ismétlés esetében a fent emlitett pénzbüntetés megkettőztetendő.

Adómegröviditésnek tekintetik és a fent emlitett birságon felül még a megröviditett adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető büntetésnek van helye: ha a szeszes folyadék, mielőtt a szeszmérőgépen átfolyt volna, az adó megfizetése nélkül eltávolittatik. Ezen szeszes folyadékért, a mennyiben annak mennyisége megállapitható, az adó a termény meghatározott átlagos foktartalmára (60. §. 1. pont) való tekintettel, és ha sajtolt élesztő készittetett, az ez után járó pótlék hozzászámitásával szabatik meg, és az

ekként megállapitott összeg véletik a büntetés kiszabásának alapjául.

102. §.

d) A bejelentett szeszfőzési üzlet szabályellenes folytatása.

500 frttól 5,000 frtig terjedhető büntetésnek van helye, ha a bejelentett szeszfőzési üzlet szabályellenesen akkor is folytattatik, ha a szeszmérőgép rendes menetében akadályozva van.

Ezen birságon kivül a szeszes folyadéknak az adó megröviditésével történt termelése, a megröviditett adó négyszeres összegétől annak nyolczszoros összegéig terjedhető külön pénzbüntetéssel büntettetik.

A megröviditett adó következőleg határoztatik meg:

Mindenek előtt megállapittatik:

a) azon adóösszeg, mely a szeszmérőgép tényleges jelzései szerint az ezen szeszmérőgép jelzéseinek megállapitásával összekötött utolsó hivatalos szemle óta lefolyt időszaknak megfelel, akár történt ezen szemle alkalmával leszámolás, akár nem;

b) azon adóösszeg, mely ugyanazon időszakra esik, ha a bejelentett és netán bejelentés nélkül használt erjesztő kádak összes ürtartalmának minden hektoliterje után $6^1/_2$ foknyi naponkénti szesznyeredék vétetik a megadóztatás alapjául.

Az *a)* alatti adóösszeg azután a *b)* alatti összeggel összehasonlittatik, és azon összeg, melylyel az utóbbi az elsőnél nagyobb, tekintetik a megröviditett adó összegének.

103. §.

e) A czefreedények és eszközök tilos használata.

Szabályellenességként, 20 frttól 200 frtig terjedhető birsággal büntetendő:

a) ha a keverőkádakban, hűtőbárkákban, hűtőbocskákban és általában oly edényekben, melyek a tett bejelentés szerint csak oly czefre tartására rendeltetvék, mely még erjedni nem kezdett, — erjedő vagy erjedt czefre találtatik;

b) ha czefre más erjesztő edényekben találtatik, mint a melyek eleve, vagy pótlólag bejelentettek, vagy ha általában oly edényekben találtatik, melyek a leleti jegyzőkönyv szerint czefre tartására nem rendeltetvék.

Ha azonban ily kihágás oly időben követtetik el, melyre nézve, — a szeszmérőgép rendes menetében bekövetkezett akadály folytán, — a megadóztatandó szeszmennyeredék mennyisége a 69. §. I., II. és VI. pontjai értelmében állapittatik meg, az adómegrövidítésnek tekintendő, és a tilalom ellenére használt edények minden hektoliterje után számitandó 50 frtnyi pénzbüntetéssel büntetendő.

Hektoliterrészek ezen esetben egész hektolitereknek veendők.

104. §.

f) A szeszfőzde lajstromának hiányos vagy valótlan vezetése.

A szeszmérőgép órajelzéseinek, vagy a 72. §-ban meghatározott egyéb adatoknak a szeszfőzde lajstromába a kellő időben be nem iktatása, valamint minden ezen

lajstromban talált más valótlanság, mint hamis könyvvezetés 5—200 frtig terjedhető büntetés alá esik.

105. §.

g) A hivatalos zár megsértése.

A hivatalos zár minden megsértése, a mennyiben az a 101. §. 1., 2. és 3. pontjában, továbbá a 102. §-ban felsorolt kihágásokkal összekötve nincsen, a 96. §. szerint büntetendő.

5. Rész.

Különös büntetési határozatok azon kihágásokra nézve, a melyek az anyaeczet vagy eczetgyártás után járó fogyasztási adó iránt hozott szabályok ellen elkövettetnek.

106. §.

A 93—98. §§-ban foglalt büntetési határozatok azon esetekben is érvényesek, a melyekben az ott felsorolt kihágások az adóköteles anyaeczet- és eczetgyártásnál követtetnek el.

6. Rész.

Különös büntető határozatok azon kihágásokra nézve, a melyek az égetett szeszes folyadéknak magasabb fokra való töményesitése vagy átalakitása iránt hozott szabályok ellen elkövettetnek.

107. §.

1. 500 frttól 5000 frtig terjedhető büntetésnek van helye, ha

a) oly szeszfőzdében, melynek az égetett szeszes folyadékok adómentes töményitése meg van engedve, más szeszes folyadék (czefre) öntetik a töményitő készülékbe;

b) a töményitő készülék töltésére, illetőleg kiürítésére rendelt és hivatalosan biztositott csővezetéken kivül, más vezeték alkalmaztatik.

Ha e mellett adómegrövidités követtetett el, azonkivül az adómegrövidités kiszabott büntetés is kimondandó.

2. Az égetett szeszes folyadék termelésének és magasabb fokra való töményitésének vagy átalakitásának ugyanazon üzleti helyiségben való egyesitése tekintetében érvényes tilalom áthágása (76. §.) minden egyes esetben 5—500 frtig terjedhető büntetés alá esik.

3. 2—100 frtig terjedhető büntetésnek van helye:

a) ha szesz vagy szeszes folyadék, a nélkül, hogy a szabályszerű bejelentés benyujtatott és az arról szóló hivatalos bizonyitvány az üzletvezető kezében volna, a főzőkészülékre felöntetik;

b) ha szesz vagy szeszes folyadék a főzőkészülékre a bejelentett időn kivül öntetik fel.

7. Rész.

Különös büntető határozatok azon kihágásokra nézve, a melyek az égetett szeszes folyadéknak az adóvisszatérítési igény fentartása mellett a határvámvonalon át való kivitele iránt hozott szabályok ellen követtetnek el.

108. §.

a) A kiviteli nyilatkozat és a hivatalos lelet közötti különbségek, melyek adómegrövidités kép büntetendők.

Adómegrövidités nek tekintetik s a pénzbüntetés kiszabása alapjául veendő adóilletek négyszeresétől annak nyolczszorosáig terjedhető büntetésnek van helye:

1. ha adóvisszatérítésre szóló kiviteli nyilatkozatban a liqueurnél a folyadék mennyisége, más égetett szeszes folyadéknál a szeszfokok mennyisége, miként ez a folyadék mennyiségének a szabályos 100 fokú szeszmérő szerint fokokban megállapitott szeszfoktartalommal történt szorozása folytán mutatkozik, a hivatalosan talált mennyiségnél 5 száztólival magasabban tétetett ki, a nélkül, hogy a hiány a szállitás alatt a folyadék mennyiségében, illetőleg annak szesztartalmában netán történt változás szabályszerű bejelentése által igazoltatnék;

2. ha azon esetekben, a midőn:

a) liqueur; vagy

b) más égetett szeszes folyadék adóvisszatérités mellett kivitelre bejelentetik, az *a)* betű alatti esetben más folyadék mint liqueur;

a *b)* betü alatti esetben az égetett szeszes folyadékok közé nem tartozó folyadék, p. o. viz vagy bor találtatik.

A pénzbüntetés kiszabásának alapjául veendő:

az 1. szám alatt felsorolt esetekben azon összeg, melylyel a kiviteli nyilatkozat alapján járó adóvisszatérités a hivatalos lelet szerint járó összegnél magasabb;

a 2. szám alatti esetekben azon teljes összeg, a mely mint adóvisszatérités igazolatlanul vétetett igénybe.

109. §.

b) A kiviteli nyilatkozat és a hivatalos lelet közötti különbségek, melyek szabályellenességkép büntetendők.

A 108. §. 1. szám alatt emlitett olynemű különbségek esetében, melyek 3%-nál többet, de 5%-nál kevesebbet tesznek, 2—200 frtig terjedhető büntetésnek van helye.

3%-ot meg nem haladó különbségek esetében büntetési eljárásnak nincsen helye.

NYOLCZADIK FEJEZET.

A sajtolt élesztő vámja.

110. §.

Az 1882. évi XVI. törvényczikkben foglalt általános vámtarifának 329. tételszáma következőleg módosittatik:

329. *a*) Aether, collodium, chloroform, tiszta, szilárd és folyékony carbolsav, concentrált eczetsav (tisztitott fa-eczet is), phosphor és phosphorsav, kénesőkészitmények (a czinober is), mindennemű élesztő, a borélesztő és sajtolt élesztő kivételével;

tejczukor . . . . . 100 kilogrammonként 10 frt.

329. *b*) sajtolt élesztő 100 kilogrammonként 20 frt.

Jegyzet. Ezen vámtétel magában foglalja a sajtolt élesztőnek a szesztermeléssel együtt való készitése után járó szeszadó-pótlékot.

KILENCZEDIK FEJEZET.

Zár-határozatok.

111. §.

Illetékesség kihágási esetekben.

A jelen törvény megszegései fölött, a mennyiben az 1883. évi XLIV. t.-cz. 102. §-ának 3. bekezdése alkalmazást nem talál, és a rendes büntető eljárás abbahagyása nem engedélyeztetett, a törvényhozás további intézkedéseig

az 1871-ik évi LXVI. törvényczikk által megjelölt első folyamodású törvényszékek és az 1872-ik évi XXXVIII. törvényczikk alapján a királyi tábla mint második és utolsó folyamodású bíróság határoznak. Horvát-Szlavonországban ezen esetekben az 1871. évi LXIV. törvényczikk által a törvényhozás további intézkedéseig fentartott pénzügyi törvényszékek illetékesek.

112. §.

Ezen törvény 1884-ik évi október hó 1-én lép életbe, ezen naptól kezdve az 1868-ik évi XVI. és 1878. évi XXIV. törvényczikkek, valamint az ezekre vonatkozó szabályok és rendeletek, a mennyiben ezek a jelen törvénybe ütköznek, hatályon kivül helyeztetnek.

113. §.

Végrehajtási záradék.

Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és igazságügyminister, Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminister, egyetértőleg Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával bizatnak meg.

XXII. TÖRVÉNYCZIKK

a Fiume város területén emelendő épitmények rendkivüli adómentességéről.

(Szentesitést nyert 1884. évi május hó 28-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 6-án.)

1. §.

A Fiume város területén nyitandó főközlekedési uton és az ahhoz vezetendő némely új utczákban emelendő épitmények, az alább következő §-okban meghatározott adókedvezményekben részesittetnek.

2. §.

Az állami házadótól, valamint az ez után kivettetni szokott mindennemű községi pótadótól mentesek:

A) azon épületek, melyek az előtt beépitve nem volt puszta telken alapjukból teljesen újból épittetnek, az egész épületre nézve; oly épitmények, melyek folytán valamely telken már meglevő épülethez előbb beépitve nem volt területen oly toldás vagy pótépités vagy előbb nem létezett emelet épittetik, mely által eddig nem létezett új adótárgy keletkezik, ezen új adótárgyra nézve:

I. ha az ugynevezett »boulevard« mentén, mely a »via della fiumára«-nál kezdetét vevén átszeli a régi légszeszgyárat, a »Via del castello«-t és a »Stajo vecchio«-t, továbbá a Vranyczány és Meynier-féle fekvőségeket a »Via di S.-Andrea«-t és a »fondi fu Pasqualetto« nevű telkeket és az »ex Fabris« nevű ingatlanság mellett el-

huzódva átmetszi a »Dall Asta«-féle nyaralót s a városi katonai laktanya terén keresztül a »via del Molino« nevű utczánál a »Grini«-féle fekvőség közelében végződik, — a földszinétől legalább 10 méter magasságra épittetnek:

a) huszonöt évig:

ha az illető utczaszakasz megnyitásától számitott három év alatt;

b) husz évig:

ha az illető utczaszakasz megnyitásától számitott három éven túl teljesen lakható állapotba helyeztetnek;

II. ha az alább emlitett és újonnan nyitandó utczákban, nevezetesen:

1. a »via della fiumara«-tól kiinduló a »Convento delle Benedittine« kertjét és az »ex Collegio«-t érintő »St.-Vito«-nál végződő

2. a »via del municipio«-t, a »boulevard«-dal a »Pasqualetto«-féle telkeknél összekötő

3. a »via del municipio«-t a »via St.-Andrea«-val a Poglayen-féle telkeken keresztül összekötő s a »via dei capuccini«-nál végződő

4. a »piazzetta del municipio«-t a »via S.-Andrea«-val, a Poglayen-Francovich-féle telkek átszelésével összekötő

5. a »Persich, Pillepich, Vranyczány«-féle telkeket átszelő, a Kerner-féle campagna-nál kezdetét vevő és a »Zenikovich«-felé kiterjeszkedő

6. a »Zenikovich« nevű telket átszelő

7. a volt légszeszgyár telkein levő átmetszö, s a »boulevard«-tól a »via del Macello«-hoz vezető

8. a »via St.-Andrea«-t átmetszö

9. a »via capuccini«-t a Vranyczány-féle telkek átszelésével a »boulevard«-dal összekötő

10. a »vicolo dei capuccini« nevű

11. a »vicolo del'Ospitale« nevű

12. a »vicolo della Caserma« nevű

13. a »boulevard«-tól a Pillepich-Merlato-féle telkekhez vezető

14. a »boulevard«-tól az »Orfanotrofio«-n túl »Zenikovich« felé vezető

15. a »Dal'Asta-Jugo«-féle telkeken át szintén a »Zenikovich« felé vezető

16. a »boulevard«-tól a Vranyczány-féle telken keresztül és a fentebbi 5. pontban emlitett utczához vezető

17. a »via dei Capuccini«-t a »boulevard«-dal a Vranyczány-féle telken át összekötő

18. a fennebbi 3. és 4. pontban emlitett utczákat összekötő utczában, s végül

19. a boulevardból a Lessnják térnél kiágazó s a vicolo del lavatojo, utóbb a via dei Molini által képzett és a Zwir forrásig terjedő utczák vonalán, a földszinétől legalább 10 méter magasságban épittetnek:

a) husz évig:

ha az illető utczaszakasz megnyitásától számitott három év alatt;

b) tizenöt évig:

ha az illető utczaszakasz megnyitásától számitott három éven túl teljesen lakható állapotba helyeztetnek;

B) azon épületek, melyek a földszinéig lebontott épület helyén, az ó falak vagy legcsekélyebb falrészek felhasználása nélkül teljesen újból állittatnak fel.

I. ha az *A)* I. pont alatt emlitett területen épittetnek;

a) husz évig:

ha az illető utczaszakasz megnyitásától számitott három év alatt;

b) tizenöt évig:
ha az illető utczaszakasz megnyitásától számitott három éven túl lakható állapotba helyeztetnek;

II. ha az *A*) II. pontban 1—18. számok alatt emlitett területeken épittetnek;

a) tizenöt évig:
ha az illető utczaszakasz megnyitásától számitott három év alatt;

b) tiz évig:
ha az illető utczaszakasz megnyitásától számitott három éven túl, teljesen lakható állapotba helyeztetnek.

3. §.

A 2. §-ban körülirt adókedvezményekben csak azon épitmények részesülnek, melyeknek épitése ezen törvénynek az országos törvénytárban történt kihirdetése után kezdetett meg és melyek legkésőbb 1893. év végeig teljesen lakható állapotba helyeztetnek.

4. §.

Ezen épitmények mindazonáltal az 1875: XLVII. és 1883: XLVI. törvényczikkek által megállapitott általános jövedelmi pótadó alá esnek.

5. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXIII. TÖRVÉNYCZIKK

az 1881.: LII. t.-cz. végrehajtása folyamán keletkezett viszonyok rendezéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 1-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 6-án.)

1. §.

Az 1881: LII. t.-cz. alapján a Tisza balpartján a Körös és Maros között fekvő terület árvédelmére Békéstől a Körös balpartján a Tiszáig, onnan a Tisza balpartján a Maros torkolatáig és a Maros jobbpartján Apátfalváig terjedő védtöltéseknek teljes biztonságot nyujtó méretekkel való kiépitésére államilag már előlegezett, valamint a közmunka- és közlekedési minister által f. évi márczius 23-án beadott jelentés szerint az 1884. évben végrehajtandó épitkezésre és az ártérfejlesztés teljes keresztülvitelére még szükséges összegeknek fedezése végett; továbbá egyes társulatok részére árvédelmi és egyéb czélokra kölcsön vagy előleg czímén s az 1880: XX. t.-cz. alapján vagy egyébként utalványozott összesen 866,500 frtnak visszatéritése czéljából az emlitett terület érdekeltsége által felveendő kölcsönre vonatkozólag a következők rendeltetnek.

2. §.

A kölcsön legalább 95% árfolyammal számitandó 10.000,000 frt névértékű összegig terjedhet és legfeljebb

50 év alatt oly módon törlesztendő, hogy kamat és tőketörlesztés járulék fejében évenkint legfeljebb 6% fizettessék.

3. §.

A kölcsön az 1. §-ban megjelölt területeken fekvő ingatlanokat mindaddig egyetemlegesen (az 1879 : XXXV. t.-cz. 6. §-ának megfelelően) terheli, mig az ártérfejlesztés az 1881 : LII. t.-cz. 2. §-a értelmében a közmunka- és közlekedési minister által befejeztetni, — és a teherviselési kulcs alapján a kölcsönnek azon része, mely a következő §§-ban érintett adó visszatérités által nem fedeztetik — jelzálogilag biztosittatni fog.

Ezen bekeblezések bélyeg- és illetékmentesek.

4. §.

Ezen kölcsönnek felvétele czéljából az 1871 : XXXIX., illetőleg 1879 : XXXIV. t.-cz. rendelkezései alapján a mindszent-apátfalvi, — bökény-mindszenti, — kákafoki, halásztelki és endrőd-turi társulatok a jelen törvény hatálybalépte napjától számitandó 40 napi időközben a kormánybiztos által külön közgyülésekre hivandók össze.

Ezen közgyüléseknek feladata leend:

a) a kölcsönnek megszavazása és föltételeinek a 2. §-ban foglalt határozatoknak figyelemben tartása mellett leendő megállapitása;

b) megválasztása azon bizalmi férfiaknak, kik a kölcsönkötvényt az érdekeltség nevében aláirandják és a kölcsönösszegnek átvételét nyugtázni fogják.

A közgyüléseken a kormánybiztos elnököl.

A szavazati jogosultságra nézve a társulatoknak a kormány által jóváhagyott alapszabályai alkalmazandók.

A közgyülések által választott bizalmi férfiakat a kölcsönkötvény aláirására a kormánybiztos az utolsó közgyülés megtartásának napjától számitva legkésőbb 10 nap alatt összehivja.

A megjelent bizalmi férfiak aláirása által a kölcsönkötvény az 1. §-ban körülirt összes terület ártéri tulajdonosaira nézve kötelezővé válik; ugyanezen rendelkezés áll a kölcsönösszeg felvételének nyugtázása tekintetében is.

5. §.

Azon feltétel alatt, ha a 2. §-ban érintett kölcsön a társulati közgyülések által a fentebbiek szerint megszavaztatik, az arra vonatkozó kötvény az előző §. rendelkezései szerint aláiratik, a kölcsönösszeg a jelen törvény hatályba léptétől számitandó 2 hó alatt a budapesti m. kir. központi állampénztárba közvetlenül befizettetik, és ezek szerint az 1. §-ban érintett állami előlegek tényleg visszatéritteinek:

1. az állam jótáll a kölcsönért mindaddig, mig a 3. §. értelmében a zálogjogi bekeblezés megtörténik;

2. az 1881: LII. t.-cz. 6. §-ának végpontja értelmében az állami hozzájárulás gyanánt megállapittatik:

a) a különböző időben kiutalványozott előlegek után a kölcsönnek az állampénztárba történt befizetése napjáig esedékes kamatok, illetőleg évjárulékok elengedtetnek;

b) a bökény-mindszenti ármentesitő társulatnak az 1881: LII. t.-cz. hatályba léptét megelőző időből származó 217,000 frtot tevő tartozása elengedtetik.

3. A liquidatio az 1881: XLII. t.-cz. értelmében a jelen törvény hatályba lépte után azonnal végrehajtandó és pedig a már végrehajtott és fölülvizsgált munkálatok után — a fölülvizsgálat eredménye alapján — a még végrehajtandó munkálatokra nézve pedig az azokra előirányzott költségek alapul vétele mellett.

4. Az érdekeltséget adóvisszatérités czímén illető összeg már az 1884-ik évben utalványozandó.

6. §.

A kölcsön évi kamat- és tőketörlesztési járulékainak fedezésére fordittatnak első sorban az ezen területen létezett társulatoknak és magánöblözeteknek, valamint egyes községeknek az 1881. évi XLII. t.-cz. alapján már liquidált és az előző §. értelmében a közös érdekeltségnek liquidálandó adóvisszatérítések, továbbá az 1881: LII. t.-cz. értelmében kivetendő és behajtandó összegek.

7. §.

A 2. §-ban emlitett és a 3. §. szerint biztositandó kölcsönre és járulékaira nézve az 1879. évi XXXIV. t.-cz. 8. §-ának rendelkezései kiterjesztetnek azon kivétellel, hogy miután az előző §-ban emlitett adóvisszatérítések a kölcsön évi járadékának fedezésére az 1881: XLII. t.-cz. értelmében minden eshetőséget kizárólag az állampénztár által pontosan a kölcsönadónak át fognak szolgáltatni, az 1879: XXXIV. t.-cz. 8. §. *d*) pontja alatt emlitett biztositék csak a fent érintett adóvisszatérítést meghaladó évi járulék részletének arányában alkotandó meg.

A kölcsön után esedékes évi járulékok az 1879. évi XXXIV. t.-cz. 5. §. és az 1883: XLIV. t.-cz. által megállapított elsőbbséggel birnak és az 1879: XXXIV. t.-cz. 6. §-a és az 1883: XLIV. t.-cz. értelmében az egyenes adók módjára szedetnek és hajtatnak be.

8. §.

Az 1881: LII. t.-cz. értelmében a tervezett végleges vonalban és méretek szerint ez évben ki nem épithető töltések kiépitési költségei az egész érdekeltséget közösen fogják terhelni.

9. §.

Felhatalmaztatik a közmunka- és közlekedési minister, hogy addig is, mig az 1881. évi LII. t.-cz. értelmében az ártérfejlesztést és osztályozást elkészittethetné és a teherviselési kulcsot megállapithatná, az 1. §-ban érintett terület érdekeltségéből egy vagy több ideiglenes társulatot szervezhessen oly végből, hogy azoknak a már végrehajtott s a jelen évben még végrehajtandó munkákat ez utóbbiaknak befejezése után, fentartásra és további gondozásra azonnal átadhassa.

10. §.

Az 1881: LII. t.-cz. 1. §-a alapján a Tisza jobbpartján Csongrádnál, valamint az ugyanezen t.-cz. 4. §-a alapján a Csohos érnél végrehajtott és még végrehajtandó munkák költségeinek mikénti fedezésére nézve külön törvény fog intézkedni.

11. §.

Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe és végrehajtásával a pénzügyminister s a közmunka- és közlekedési minister bizatnak meg.

XXIV. TÖRVÉNYCZIKK

az 1881. évi közösügyi zárszámadásra alapitott leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 1-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 6-án.)

1. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a közösügyi költségek fejében az 1881. évi közösügyi zárszámadásra alapitott, utólagosan eszközölt leszámolás folytán Magyarország terhére mutatkozó tartozás kiegyenlitésére pótlólag 155,520 frt 43⁶/₁₀ krt fizethessen a közös pénzügyministernek.

2. §.

Az előbbi szakaszban megjelölt kiadás az 1884. évi költségvetési törvény 2. §-ának »rendes kiadások« IV. fejezete alatt elszámolandó és fedezése ezen törvény 4. §-a értelmében hitelmivelet útján eszközlendő.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXV. TÖRVÉNYCZIKK

az 1870. évi X. t.-cz. 4-ik szakaszának *d*) és *e*) pontjaiban megjelölt intézetek és vállalatok községi pótadója rendeltetéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 1-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 6-án.)

1. §.

Az 1870. évi X. törvényczikk 4-ik szakaszának *d*) és *e*) pontjaiban foglalt határozmányok kiegészitéseül a következők rendeltetnek:

Azon községi adópótlék, melyet:

a) az osztrák-magyar bank;

b) a szabadalmazott osztrák-magyar vasuttársaság;

c) azon pénzintézetek, biztositó-társulatok, gyárak és gyárminőségű vállalatok, melyeknek igazgatási székhelye az osztrák államterületen van, de melyek üzletüket fiók- vagy mellékintézetek által vagy bármely más czímen Magyarországra is kiterjesztik; végre

d) azon közlekedési vállalatok, melyeknek igazgatási székhelye az osztrák államterületen van, de melyek üzletüket a magyar államterületre is kiterjesztik, — a magyar államterületen folytatott üzlet eredménye alapján kivetett állami adók után fizetnek, a fennidézett 1870: X. t.-cz. alapján felvett sorsolási kölcsön évi járadékának fedezésére szolgál, és a mennyiben e czélra egészen igénybe nem vétetnék, az idézett törvényczikk 4. §-ában felsorolt többi jövedelmi, illetőleg törlesztési források fenmaradó részével együtt, a kölcsön végleges törlesz-

tése után pedig egészben az ugyanazon törvényczikk 7. §-a értelmében alkotott »fővárosi pénzalapot« illeti meg.

2. §.

Az előző szakasz *c)* és *d)* pontjai alatt említett vállalatok községi pótadójának ezen rendeltetése akkor sem szenved változást, ha ezen vállalatok szervezete idővel netalán az ugyanazon szakasz *a)* és *b)* pontjai alatt említett vállalatokéhoz hasonló elvek alapján átalakittatnék.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXVI. TÖRVÉNYCZIKK

az úrbéri rendezés következtében avagy törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők fa-állományáért befolyó pénz felhasználásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 5-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 18-án.)

1. §.

Az úrbéri rendezés következtében, avagy telepitési czélból törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők fa-állományáért befolyó pénz ismét kincstári birtokok kiegészitésére alkalmas erdőrészek vásárlására, vagy a kincstár birtokában levő és a rendes üzemterven kivül eső mezőgazdasági területek befásitására forditandó, vagy pedig esetleg a kincstár, mint erdőbirtokos által a helyi érdekű vasutakról szóló 1880: XXXI. törvényczikk 7. §-a értelmében teljesitendő hozzájárulásra forditható.

Az erdőértékesitésről és vételről a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister évenként a költségvetés indokolásában jelentést tesz.

2. §.

Az ekként begyült pénz rendeltetésére való felhasználásáig a budapesti központi állampénztárnál gyümölcsözőleg kezelendő.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.

XXVII. TÖRVÉNYCZIKK

a mostár-metkovicsi vasut építéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 14-én. Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 18-án.)

1. §.

A magyar királyi kormány felhatalmaztatik, hogy beleegyezését adja, miszerint a Mostártól Metkovicsig vezetendő vasútnak kiépitése czéljából a közös aktivákból, még pedig mindenekelőtt ezen aktiváknak eddig felszaporodott s ezentúl befolyó kamataiból Bosznia és Herczegovinának az 1.700,000 frtnyi összegben előirányzott tényleges épitési költségek erejéig kölcsön adassék oly módon, hogy ezen vasút összes épitési költsége 1.700,000 frtot meg ne haladjon.

Ezen kölcsönnek kamatai és tőketörlesztési járulékai fedezendők a mostár-metkovicsi vasútnak üzleti költségfeleslegeiből, valamint Bosznia és Herczegovina jövedelmeiből, a menynyiben ez utóbbiak azon országok rendes közigazgatási kiadásaira igénybe nem vétetnek.

Az ily módon adott kölcsön, illetve az annak fejében időnkint fennálló kamat- és tőketörlesztési járulék tartozás, Bosznia és Herczegovina ellenében létező követelésképen, a közös aktivák javára, nyilvántartandó.

2. §.

A mostár-metkovicsi szakasz keskenyvágányú vasútképen épitendő.

3. §.

A közös aktiváknak ezen kölcsönhöz való igénybevétele ezen aktivák megosztásának kérdését semmi irányban sem érinti.

4. §.

Ezen törvény oly feltétel alatt, hogy az annak megfelelő határozmányok Ő Felsége többi királyságaiban és országaiban is törvényerejűvé válnak s jelen törvénynyel egyidejűleg kihirdettetnek, kihirdetése napjával hatályba lép, és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XXVIII. TÖRVÉNYCZIKK.

az 1840: X-ik t.-czikkben szabályozott hatósági illetékesség némely határozmányainak módositásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 18-án. Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 25-én.)

1. §.

Az 1840-ik évi X-ik törvényczikkben megjelölt hatóságok illetékessége megszüntettetik és ezek helyett ezen ügyekben a jelen törvény hatályba lépte napjától kezdve első fokban azon törvényhatóság alispánja, vagy törvényhatósági joggal felruházott város polgármestere, — melynek területén az eljárás tárgyát képező vizimű létezik, vagy ily vizműnek megigazitása, berendezése vagy létesitése czéloztatik;

másodfokban ugyanazon törvényhatóság közigazgatási bizottsága;

harmadfokban és végérvényesen a közmunka- és közlekedési minister fog eljárni.

A két alsóbbfokú határozat bármelyike ellen, a határozat kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt még azon esetben is van felfolyamodásnak helye, ha mindkét alsófokú határozat egybehangzó.

2. §.

Ha valamely vizi munkálat több törvényhatóság területére terjed ki, azon alispán vagy polgármester, kihez az eljárás megindit ását czélzó kérvény benyujtatott, köteles ezen kérvény másolatát a többi érdekelt törvényhatóságok alispánjainak, vagy polgármestereinek azonnal megküldeni, hogy azok az értesités vételének napjától

számitandó 15 nap alatt az illetékesség ellen esetleg fenforgó észrevételeiket a tudósító alispánnal vagy polgármesterrel irásban közölhessék.

Ha a felhivott alispánok vagy polgármesterek 15 nap alatt az illetékességre nézve kifogást nem tesznek, elsőfokban azon alispán vagy polgármester illetékes, kihez a kérvény beadatott; ha pedig az illetékességre nézve kifogás tétetett, azon alispán vagy polgármester, kihez a kérvény benyujtatott, az illetékesség megállapitása végett az összes iratokat a közmunka- és közlekedési ministerhez késedelem nélkül felterjeszti.

Az illetékes alispán vagy polgármester a többi érdekelt törvényhatóságok alispánjait vagy polgármestereit a tárgyalásokra minden esetben meghivni tartozik; ezek akadályoztatásuk esetében helyettest küldhetnek. Az, hogy a meghivott alispán, polgármester vagy ezeknek helyettese a tárgyaláson meg nem jelent, az eljárást meg nem akaszthatja.

3. §.

Mindazon ügyek, — melyekben a jelen törvény hatályba léptekor még elsőfokú határozat nem hozatott, a jelen törvény szerint első fokban illetékes hatóságnak adandók át.

4. §.

Ezen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedési minister és a belügyminister bizatnak meg.

XXIX. TÖRVÉNYCZIKK

Az I-sö erdélyi vasut vonalainak megváltásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 18-án. Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 25-én.)

1. §.

Az első erdélyi vasut vonalainak a magyar állam által leendő átvétele és fokozatos beváltása iránt egyrészről a közmunka- és közlekedési és a pénzügyi minisierek, másrészről a nevezett vasuttársulat között, 1884. évi január hó 10-én megkötött szerződés jóváhagyatván beczikkelyeztetik.

2. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a közmunka- és közlekedési és a pénzügyi ministerek bizatnak meg.

A szerződés szövege a következő:

Szerződés,

mely az első erdélyi vasuttársulat vonalainak a magyar állam által leendő átvétele és fokozatos beváltása iránt egyrészről a magyar államot képviselő közmunka- és közlekedési és pénzügyi magyar királyi ministerek, másrészről pedig az első erdélyi vaspálya-társulat között a következőkben köttetett.

I. §.

Egyetértőleg megállapittatik, hogy az állami megváltási jog, mely az első erdélyi vasut 1866. évi augusztus hó 18-án kelt engedélyokmánya 23. §-a értelmében csak 1900. évi augusztus hó 27-én lépne hatályba, a jelen szerződésben körülirt módozatok szerint és feltételek alatt már most érvényesittessék.

Ehhez képest a magyar állam visszahatólag 1884. évi január hó 1-sö napjától kezdve átveszi és fokozatosan beváltja az első erdélyi vasuttársulat vonalait, nemkülönben mindennemü ingó és ingatlan vagyonát, u. m. a pálya testét, épitményeit (ideértve budapesti igazgatósági házát) felszerelési és forgalmi eszközeit, anyagkészleteit, készpénzeit avagy pénztári maradványait és összes cselekvő követeléseit, ugy a mint ezek a társulat könyveiben és leltáraiban 1884. évi január hó 1-jével felvéve találtatnak; ellenben lemond azon előlegek és kamatjaik megtérítésére való igényeiről, melyeket állami biztositás czimén a társulatnak kiszolgáltatott. Egyszersmind az elsőbbségi tartozásokból eredő kötelezettségek kivételével, melyeket az állam az alábbi 2. §. értelmében csak a társulat helyett s csak az ott kitett mértékben teljesitend, — átvállalja a társulatnak a pálya üzeméből eredő minden néven nevezendő szerződéseit, tartozásait és kötelezettségeit is.

II. §.

Kötelezi magát a magyar állam, hogy az első erdélyi vasuttársulat által 1867. évi márczius hó 31-én felvett 21.000,000 frtnyi 5%-os ezüst elsőbbségi kölcsönről kibocsátott s még forgalomban levő részletkötvények

5% kamatait ezüstben, mint szintén a kisorsolt részletkötvényeknek névszerinti ezüst értékét is, a helybenhagyott törlesztési tervhez képest a részletkötvényekben megjelölt és a budapesti és bécsi hivatalos lapokban közhirré teendő helyeken 1884. évi január hó 1-től kezdve az első erdélyi vasuttársulat helyett a jövedelmi, illetőleg tőkekamatadó levonása nélkül, azonban a szelvénybélyeg levonásával pontosan kifizeti.

Az első erdélyi vasut által az 1875. évi XLI. és 1876. évi XI. törvényczikk alapján felvett 3.973,000 arany frt új beruházási kölcsön 5%-os kamatait és törlesztési szükségletét, ugy mint eddig, de a részvényesek terheltetése nélkül, — jövőre is a magyar állam fogja az első erdélyi vasuttársulat helyett fizetni.

III. §.

1884. évi január hó 1-től kezdve a részvények beváltására az alábbi 4. §-ban megállapított idő elteltéig még be nem váltott minden részvény után a megállapitott lejárati napokon félévi részletekben 5%-ot ezüstben fog a jövedelmi adó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának, illetőleg jelenleg létező vagy jövőben netán behozandó bármi néven nevezendő más adónak levonása nélkül, de a szelvénybélyeg levonásával az állam kormánya saját terhére az illető részvény-tulajdonosoknak a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten vagy a társulati igazgatóság javaslatára időnként a kormány által megállapitott s a magyar és osztrák hivatalos lapokban közzéteendő fizetési helyeken kifizetni.

IV. §.

A magyar állam kötelezi magát 1885. évi április hó 1-től számitandó hatvanhat év leforgása alatt az első erdélyi vasuttársulatnak forgalomban levő 70,000 drb részvényét a jelen szerződéshez csatolt sorsolási, illetve törlesztési terv szerint és pedig a kisorsolt részvények minden egyes darabját 200, azaz kétszáz forintjával o. é. ezüstben adó- és illetékmentesen a részvénykamatokra nézve előirt hirdetés mellett és fizetési helyeken készpénzben magához váltani.

A kisorsolt és beváltott részvények, melyek a megtörtént beváltást feltüntető bélyeggel ellátva, — az összes részvények beváltásának megtörténtéig a kormány őrizete alatt tartatnak, a társulati részvényesek közgyülésén szavazatra nem jogositanak.

V. §.

Jelen szerződés folyományaként az első erdélyi vasuttársulat a kormány és az igazgatóság között egyidejüleg megállapitott alapszabályok értelmében át fog alakulni.

Az átalakult társulat képviseletének díjazására a magyar állam a részvények teljes beváltásáig 2,500, azaz kétezerötszáz forint évi átalányösszeget fog fizetni.

VI. §.

Az első erdélyi vasuttársulat köteles minden könyveit, leltárait, számadásait s teljes irattárát a magyar államnak átadni és rendelkezése alá bocsátani, mely utóbbi ezen okiratokat akként fogja megőrizni, hogy azok ugy a beváltás folyama alatt, mint azután is, a kereskedelmi törvény 207. §-ában előirt időpontig azok által, kik a

törvény szerint erre jogositva vannak, használhatók legyenek.

VII. §.

A magyar állam kormánya az első erdélyi vasuttársulatnak összes személyzetét átveszi s e személyzetnek szerződéseken, kinevezési okmányokon, utasitásokon, szolgálati rendszabályokon és nyugdíjintézeti alapszabályokban gyökerező jogait biztositja s ebből kifolyólag:

a) különösen magára vállalja, hogy a mennyiben a társulati nyugdíjalap saját folyó jövedelmei és hozadékai az alap kötelezettségeinek fedezésére nem volnának elegendők, a hiányt az államkincstárból fogja kamatmentes előlegekkel pótolni és fedezni;

b) azon véglegesen alkalmazott hivatalnokok és szolgáknak, kik akár a pálya átvétele folytán, akár más okból a szolgálatban meg nem tartatnak, a szolgálat az állam részéről korábbi időre mint 1884. évi deczember hó 31-re fel nem mondható, addig tehát ezen alkalmazottak teljes illetményeik élvezetében meghagyandók;

c) ha mindazonáltal a fentebbi *b*) pontban megjelölt nyugdíjképes alkalmazott nyugdijaztatását önmaga kérelmezi, eme kizárólag a kormány részéről történő felmondás eseteiben megállapitott kedvezményekben nem részesül.

VIII. §.

A jelen szerződés jogerőre emelkedése után, a magyar állam az első erdélyi vasut kezelése és az e feletti rendelkezésre nézve korlátlan jogot nyer, de a pályatestre és forgalmi eszközökre nézve a feltétlen tulajdonjog csak akkor lép jogérvényre, a mikor az állam

az első erdélyi vasut összes részvényeit beváltotta, addig is azonban a magyar állam tulajdoni jogainak biztositására ezen szerződés a vasuti központi telekkönyvekben, melyek mielőbbi megnyitásának kieszközlésére a társulat magát kötelezi, az első erdélyi vasut összes vonalaira és ingatlanaira előjegyeztetik.

Ezen előjegyzés mindazonáltal a társulatot terhelő, — a jelen szerződés 2-ik §-ában körülirt két rendbeli elsőbbségi kölcsön biztositására nézve az alapszabályokban megállapitott elsőbbséget meg nem változtathatja.

IX. §.

Mihelyt az állam az első erdélyi vasut részvényeinek utolsó részét teljesen beváltotta, ezzel az első erdélyi vasut engedélye végleg megszünik s az államnak jogában álland a társulat képviselőinek minden további megkérdezése és külön engedélye nélkül az ezuttal csak előjegyzéssel biztositott feltételes tulajdonjogait az első erdélyi vasut összes ingatlanaira és vasuti vonalaira feltétlen tulajdonjoggal bekebeleztetni s a jelen szerződés alapján a telekkönyvi átiratásokat a magyar állam javára eszközlésbe vétetni, oly joghatálylyal azonban, hogy a fentebbi 2. §-ban felsorolt, a jelzálogilag biztositott s azon időpontig esetleg még be nem váltott elsőbbségi kölcsönök egyidejűleg az államra mint közvetlen adósra fognak átszállani.

X. §.

Ezen szerződés és ebből folyó minden beadványok, okmányok és az egész leszámolási művelet bélyeg- és illetékmentes.

XI. §.

Jelen két egyenlő példányban kiállított szerződés az első erdélyi vasuttársulatra nézve a részvényesek közgyülésének és a magyar államra nézve a törvényhozásnak jóváhagyása után válik kötelezővé és jogerejűvé.

Mihelyt a jelen szerződés az első erdélyi vasuttársulatra nézve a részvényesek közgyülésének jóváhagyó határozata alapján jogerőre emelkedik, a magyar állam az első erdélyi vasut üzletét s az ez iránti rendelkezést azonnal átveszi, ennek megtörténteig azonban a társulati igazgatóság és üzletvezető hivatal (vezérigazgatóság) jelen hatáskörében tovább működik, feljogositttatván a kormány, hogy jelen szerződés aláirása után az üzletvezető hivatal pénzügyi osztályához egy ellenőrző közegét kirendelje.

Budapesten, 1884. évi január hó 10-én.

Br. Kemény s. k.,
közmunka- és közlekedésügyi minister.
Gr. Szapáry Gyula s. k.,
m. kir. pénzügyminister.

Első erdélyi vasut:
Chotek s. k.
Laczkó s. k.

Az első erdélyi vasut beváltási terve

(annuitas 729,127 frt 98 kr.)

Folyó száma	A részvénytőkének kisorsolási határideje			beváltási határideje			A beváltandó részvények	
	év	hó	nap	év	hó	nap	darabszáma	összege
1	1884	október	1	1885	április	1	145	29,000
2	1885	»	1	1886	»	1	153	30,600
3	1886	»	1	1887	»	1	161	32,200
4	1887	»	1	1888	»	1	168	33,600
5	1888	»	1	1889	»	1	177	35,400
6	1889	»	1	1890	»	1	186	37,200
7	1890	»	1	1891	»	1	195	39,000
8	1891	»	1	1892	»	1	205	41,000
9	1892	»	1	1893	»	1	215	43,000
10	1893	»	1	1894	»	1	226	45,200
11	1894	»	1	1895	»	1	238	47,600
12	1895	»	1	1896	»	1	249	49,800
13	1896	»	1	1897	»	1	261	52,200
14	1897	»	1	1898	»	1	275	55,000
15	1898	»	1	1899	»	1	288	57,600
16	1899	»	1	1900	»	1	303	60,600
17	1900	»	1	1901	»	1	318	63,600
18	1901	»	1	1902	»	1	334	66,800
19	1902	»	1	1903	»	1	350	70,000
20	1903	»	1	1904	»	1	368	73,600
21	1904	»	1	1905	»	1	387	77,400
22	1905	»	1	1906		1	405	81,000
23	1906	»	1	1907	»	1	426	85,200
24	1907	»	1	1908	»	1	448	89,600
25	1908	»	1	1909	»	1	469	93,800
26	1909	»	1	1910	»	1	494	98,800
27	1910	»	1	1911	»	1	518	103,600
28	1911	»	1	1912	»	1	543	108,600
29	1912	»	1	1913	»	1	571	114,200
30	1913	»	1	1914	»	1	600	120,000
31	1914	»	1	1915	»	1	629	125,800
32	1915	»	1	1916	»	1	661	132,200
33	1916	»	1	1917	»	1	694	138,800

Folyó száma	A részvénytőkének kisorsolási határideje			A részvénytőkének beváltási határideje			A beváltandó részvények	
	év	hó	nap	év	hó	nap	darab száma	összege
34	1917	október	1	1918	április	1	729	145,800
35	1918	»	1	1919	»	1	765	153,000
36	1919	»	1	1920	»	1	803	160,600
37	1920	»	1	1921	»	1	844	168,800
38	1921	»	1	1922	»	1	885	177,000
39	1922	»	1	1923	»	1	930	186,000
40	1923	»	1	1924	»	1	977	195,400
41	1924	»	1	1925	»	1	1,025	205,000
42	1925	»	1	1926	»	1	1,077	215,400
43	1926	»	1	1927	»	1	1,130	226,000
44	1927	»	1	1928	»	1	1,187	237,400
45	1928	»	1	1929	»	1	1,246	249,200
46	1929	»	1	1930	»	1	1,309	261,800
47	1930	»	1	1931	»	1	1,374	274,800
48	1931	»	1	1932	»	1	1,442	288,400
49	1932	»	1	1933	»	1	1,515	303,000
50	1933	»	1	1934	»	1	1,591	318,200
51	1934	»	1	1935	»	1	1,670	334,000
52	1935	»	1	1936	»	1	1,754	350,800
53	1936	»	1	1937	»	1	1,841	368,200
54	1937	»	1	1938	»	1	1,933	386,600
55	1938	»	1	1939	»	1	2,030	406,000
56	1939	»	1	1940	»	1	2,132	426,400
57	1940	»	1	1941	»	1	2,238	447,600
58	1941	»	1	1942	»	1	2,350	470,000
59	1942	»	1	1943	»	1	2,468	493,600
60	1943	»	1	1944	»	1	2,590	518,000
61	1944	»	1	1945	»	1	2,721	544,200
62	1945	»	1	1946	»	1	2,856	571,200
63	1946	»	1	1947	»	1	3,000	600,000
64	1947	»	1	1948	»	1	3,149	629,800
65	1948	»	1	1949	»	1	3,307	661,400
66	1949	»	1	1950	»	1	3,472	694,400
						Összesen	70000	14000000

XXX. TÖRVÉNYCZIKK

a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut megváltásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 18-án. Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 25-én.)

1. §.

A báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut vonalainak a magyar állam által leendő átvétele és fokozatos beváltása iránt egyrészről a közmunka- és közlekedési és pénzügyi ministerek, másrészről a nevezett vasuttársulat között 1884. évi január hó 11-én létrejött szerződés jóváhagyatván, beczikkelyeztetik.

2. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a közmunka- és közlekedési és pénzügyi ministerek bizatnak meg.

A szerződés szövege a következő:

Szerződés,

mely a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasuttársulat vonalainak a magyar állam által leendő átvétele és fokozatos beváltása iránt egyrészről a magyar államot képviselő közmunka- és közlekedési és pénzügyi magyar királyi ministerek, másrészről pedig a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vaspálya-társulat között a következőkben köttetett.

I. §.

Egyetértőleg megállapittatik, hogy az állami megváltási jog, mely a báttaszék-dombovár-zákányi (dunadrávai) vasutnak az 1870. évi XXXIII. törvényczikk által beczikkelyezett engedélyokmánya 31. §-a értelmében csak 1900. évi augusztus hó 10-ik napján lépne hatályba, a jelen szerződésben körülirt módozatok szerint és feltételek alatt már most érvényesittessék.

Ehhez képest a magyar állam visszahatólag 1884. év január hó 1-sö napjától kezdve átveszi és fokozatosan beváltja a báttaszék-dombovár-zákányi (dunadrávai) vasut-társulat vonalait, nemkülönben mindennemü ingó és ingatlan vagyonát, u. m. a pálya testét, épitményeit, felszerelési és forgalmi eszközeit, anyagkészleteit, készpénzeit avagy pénztári maradványait és összes cselekvő követeléseit, ugy a mint ezek a társulat könyveiben és leltáraiban 1884. év január hó 1-évl felvéve találtatnak; ellenben lemond azon előlegek és kamatjaik megtérítésére való igényeiről, melyeket állami biztositás czimén, a társulatnak kiszolgáltatott. Egyszersmind az elsőbbségi tartozásokból eredő kötelezettségek kivételével, melyeket az állam az alábbi 2-ik §. értelmében csak a társulat helyett s csak az ott kitett mértékben teljesitend — átvállalja a társulatnak a pálya üzeméből eredő minden néven nevezendő szerződéseit, tartozásait és kötelezettségeit is.

II. §.

Kötelezi magát a magyar állam, hogy a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut-társulat által 1873. évi április 15-én 6.982,800 frt, illetőleg utólagos leszállitás folytán 6.954,200 frt erejéig felvett 5 %-os ezüst

elsőbbségi kölcsönről kibocsátott s még forgalomban levő részletkötvények 5 %-os kamatait ezüstben, mint szintén a kisorsolt részletkötvényeknek névszerinti ezüstértékét is, a helybenhagyott törlesztési tervhez képest a részletkötvényekben megjelölt és a budapesti és bécsi hivatalos lapokban közhirré teendő helyeken, 1884. évi január hó 1-től kezdve a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut-társulat helyett a jövedelmi, illetőleg tőke-kamatadó és szelvénybélyeg-illeték levonása nélkül pontosan kifizeti.

A báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut által az 1875. évi XLI. és 1876. évi XI. törvényczikk alapján felvett 165,400 arany frtnyi új beruházási kölcsön 5 %-os kamatait és törlesztési szükségletét, ugy mint eddig, de a részvényesek megterheltetése nélkül, jövőre is a magyar állam fogja a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasuttársulat helyett fizetni.

1884. évi január hó 1-től kezdve a részvények beváltására az alábbi 4. §-ban megállapitott idő elteltéig még be nem váltott minden részvény után a megállapitott lejárati napokon félévi részletekben 5%-ot ezüstben fog a jövedelmi adó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának s illetőleg minden létező vagy jövőben netán behozandó bármi néven nevezendő más adónak levonása nélkül, de ugy a részvények, mint az elsőbbségi kötvények után fizetendő szelvény-bélyeg levonásával az állam kormánya saját terhére az illető részvény-tulajdonosoknak a magyar királyi központi állampénztárnál Budapesten vagy a társulati igazgatóság javaslatára időnként a kormány által megállapitott s a magyar és osztrák hivatalos lapokban közzéteendő fizetési helyeken kifizetni.

IV. §.

A magyar állam kötelezi magát 1885. évi április hó 1-étől számitandó hatvanhat év leforgása alatt a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut-társulatnak az alapszabályok 6. §-a szerint forgalomban levő 23,181 db. részvényét a jelen szerződéshez csatolt sorsolási, illetve törlesztési terv szerint és pedig a kisorsolt részvények minden egyes darabját 200, azaz kétszáz forintjával o. é. ezüstben adó- és illetékmentesen a részvénykamatokra nézve előirt hirdetés mellett és fizetési helyeken készpénzben magához váltani.

A kisorsolt és beváltott részvények, melyek a megtörtént beváltást feltüntető bélyeggel ellátva, az összes részvények beváltásának megtörténtéig a kormány őrizete alatt tartatnak, a társulati részvényesek közgyülésén szavazatra nem jogositanak.

V. §.

Jelen szerződés folyományaként a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut-társulat a kormány és az igazgatóság között egyidejüleg megállapitott alapszabályok értelmében át fog alakulni.

Az átalakult társulat képviseletének díjazására a magyar állam a részvények teljes beváltásáig 2,000 frt évi átalányösszeget fog fizetni.

VI. §.

A báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut-társulat köteles minden könyveit, leltárait, számadásait s teljes irattárát a magyar államnak átadni és rendelkezése alá bocsátani, mely utóbbi ezen okiratokat akként fogja megőrizni, hogy azok ugy a beváltás folyama alatt,

mint azután is a kereskedelmi törvény 207. §-ában előirt időpontig azok által, kik a törvény szerint erre jogositva vannak, használhatók legyenek.

VII. §.

A jelen szerződés jogerőre emelkedése után a magyar állam a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut kezelése és az e feletti rendelkezésre nézve korlátlan jogot nyer, de a pályatestre és forgalmi eszközökre nézve a feltétlen tulajdonjog csak akkor lép jogérvényre, a mikor az állam a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut összes részvényeit beváltotta, addig is azonban a magyar állam tulajdoni jogainak biztositására ezen szerződés a vasuti központi telekkönyvekben, melyek mielőbbi megnyitásának kieszközlésére a társulat magát kötelezi, a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut összes vonalaira és ingatlanaira előjegyeztetik.

Ezen előjegyzés mindazonáltal a társulatot terhelő, a jelen szerződés 2-ik §-ában körülirt két rendbeli elsőbbségi kölcsön biztositására nézve az alapszabályokban megállapitott elsőbbséget meg nem változtathatja.

VIII. §.

Mihelyt az állam a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut részvényeinek utolsó részét teljesen beváltotta, ezzel a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut engedélye végleg megszünik s az államnak jogában álland a társulat képviselőinek minden további megkérdezése és külön engedélye nélkül az ezuttal csak előjegyzéssel biztositott feltételes tulajdon jogait a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut összes ingat-

lanaira és vasuti vonalaira feltétlen tulajdonjoggal bekebeleztetni s a jelen szerződés alapján a telekkönyvi átiratásokat a magyar állam javára eszközlésbe vétetni, oly joghatálylyal azonban, hogy a fentebbi 2-ik §-ban felsorolt, jelzálogilag biztositott s azon időpontig esetleg még be nem váltott elsőbbségi kölcsönök egyidejűleg az államra, mint közvetlen adósra fognak átszállani.

IX. §.

Ezen szerződés és ebből folyó minden beadványok, okmányok és az egész leszámolási művelet bélyeg- és illetékmentes.

X. §.

Jelen két egyenlő példányban kiállitott szerződés a bátlaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasuttársulatra nézve a részvényesek közgyülésének és a magyar államra nézve a törvényhozásnak jóváhagyása után válik kötelezővé és jogerejűvé.

Budapesten, 1884. évi január hó 11-ik napján.

Br. Kemény s. k.,
közmunka- és közlekedési minister.

Gr. Szapáry Gyula s. k.,
m. kir. pénzügyminister.

Báttaszék-dombovár-zákányi (duna drávai) vasut:

Herz s. k.
Bittó s. k.

Törlesztési terv.

4.636,900 frtnyi (23.181 drb. à 200 frt) részvénytőkének 5% kamat és 66. évi törlesztés mellett való beváltásáról (évi annuitási részlet 241.455 frt 94 kr.)

Folyó szám	A részvénytőkének kisorsolási ideje			A részvénytőkének beváltási ideje			A beváltandó szelvények	
	év	hó	nap	év	hó	nap	darab sz.	összege
1	1884	október	1	1885	április	1	48	9,600
2	1885	»	1	1886	»	1	50	10,000
3	1886	»	1	1887	»	1	54	10.800
4	1887	»	1	1888	»	1	55	11,000
5	1888	»	1	1889	»	1	59	11.800
6	1889	»	1	1890	»	1	62	12,400
7	1890	»	1	1891	»	1	64	12,800
8	1891	»	1	1892	»	1	68	13,600
9	1892	»	1	1893	»	1	71	14,200
10	1893	»	1	1894	»	1	75	15,000
11	1894	»	1	1895	»	1	79	15,800
12	1895	»	1	1896	»	1	82	16,400
13	1896	»	1	1897	»	1	87	17,400
14	1897	»	1	1898	»	1	91	18,200
15	1898	»	1	1899	»	1	95	19,000
16	1899	»	1	1900	»	1	100	20,000
17	1900	»	1	1901	»	1	106	21,200
18	1901	»	1	1902	»	1	110	22,000
19	1902	»	1	1903	»	1	116	23,200
20	1903	»	1	1904	»	1	122	24,400
21	1904	»	1	1905	»	1	128	25,600
22	1905	»	1	1906	»	1	135	27,000
23	1906	»	1	1907	»	1	141	28,200
24	1907	»	1	1908	»	1	148	29,600
25	1908	»	1	1909	»	1	155	31,000
26	1909	»	1	1910	»	1	164	32,800
27	1910	»	1	1911	»	1	171	34,200
28	1911	»	1	1912	»	1	180	36,000
29	1912	»	1	1913	»	1	189	37,800
30	1913	»	1	1914	»	1	199	39,800
31	1914	»	1	1915	»	1	208	41,600
32	1915	»	1	1916	»	1	219	43,800
33	1916	»	1	1917	»	1	230	46,000

Folyó szám	A részvénytőkének kisorsolási idején			beváltási idején			A beváltandó szelvények	
	év	hó	nap	év	hó	nap	darab sz.	összege
34	1917	október	1	1918	április	1	241	48,200
35	1918	»	1	1919	»	1	254	50,800
36	1919	»	1	1920	»	1	266	53,200
37	1920	»	1	1921	»	1	279	55,800
38	1921	»	1	1922	»	1	293	58,600
39	1922	»	1	1923	»	1	308	61,600
40	1923	»	1	1924	»	1	324	64,800
41	1924	»	1	1925	»	1	339	67,800
42	1925	»	1	1926	»	1	357	71,400
43	1926	»	1	1927	»	1	374	74,800
44	1927	»	1	1928	»	1	393	78,600
45	1928	»	1	1929	»	1	413	82,600
46	1929	»	1	1930	»	1	433	86 600
47	1930	»	1	1931	»	1	455	91,000
48	1931	»	1	1932	»	1	478	95,600
49	1932	»	1	1933	»	1	502	100,400
50	1933	»	1	1934	»	1	526	105,200
51	1934	»	1	1935	»	1	553	110,600
52	1935	»	1	1936	»	1	581	116,200
53	1936	»	1	1937	»	1	610	122,000
54	1937	»	1	1938	»	1	640	128,000
55	1938	»	1	1939	»	1	672	134,400
56	1939	»	1	1940	»	1	706	141,200
57	1940	»	1	1941	»	1	741	148,200
58	1941	»	1	1942	»	1	779	155,800
59	1942	»	1	1943	»	1	817	163,400
60	1943	»	1	1944	»	1	858	171,600
61	1944	»	1	1945	»	1	901	180,200
62	1945	»	1	1946	»	1	946	189,200
63	1946	»	1	1947	»	1	993	198.600
64	1947	»	1	1948	»	1	1043	208,600
65	1948	»	1	1949	»	1	1095	219,000
66	1949	»	1	1950	»	1	1150	230,000
						Összesen	23,181	4.636,200

XXXI. TÖRVÉNYCZIKK

a csáktornya-zágrábi (zagoriai) helyi érdekű vasut kiépitéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 18-án. Kihirdeltetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 25-én.)

1. §.

A szab. déli vasut csáktornyai állomásából kiinduló s Varasdon, Budinsinán, Zabokon át Zágrábig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyú vasutnak és zabok-krapinai szárnyvonalának kiépitése és üzlete tárgyában előterjesztett engedélyokmány jóváhagyatván, beczikkelyeztetik.

2. §.

E törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a m. kir. közmunka- és közlekedési és a pénzügyminister bizatik meg.

a csáktornya-zágrábi (zagoriai) helyi érdekű vasut

Engedély-okmánya.

1. §.

Josipovich Imre, mint engedélyes jogot nyer a Csáktornyától Varasdon, Budinsinán, Zabokon át Zágrábig vezetendő fő- és Zaboktól Krapináig vezetendő szárnyvonalnak, mint helyi érdekű vasutnak építésére és üzletére.

2. §.

Az engedélyes az engedélyezett pálya építésénél és üzleténél köteles jelen engedélyokmány tartalmához, továbbá a közmunka- és közlekedési m. kir. minister által 1868. évi április hó 20-án 4973. sz. a. kibocsátott és az országgyülés által jóváhagyott ideiglenes vasut-engedélyezési szabályhoz, valamint az 1878. évi XX. törv.-czikkel beczikkelyezett vám- és kereskedelmi szövetség 8. §-ában elfogadott vasutüzleti rendtartáshoz, és üzletszabályzathoz, — a mennyiben azok a jelen engedélyokmány tartalma, valamint a helyi érdekű vasutak számára 1883. évi julius hó 29-én kibocsátott forgalmi szabályzat által módositást nem szenvedtek, — s ugyszintén az utóbb emlitett forgalmi szabályzathoz végül a mindezekre nézve később alkotandó törvényekhez és a kormány által kibocsátandó rendeletekhez szoro-

san alkalmazkodni és azoknak feltétlenül engedelmeskedni tartozik.

3. §.

A pálya épitése és üzleti felszerelése az engedélyes által készitendő s a kormányhoz átvizsgálás és jóváhagyás végett felterjesztendő általános és részletes tervezetek alapján fog eszközöltetni.

Az engedélyes különben ugy a tervek készitésénél, mint az épités kivitelénél alkalmazandó szerkezetet a jelen engedély és az üzlet biztonságára való tekintetek által vont korlátok közt szabadon választja.

A kormány fentartja magának a jogot, hogy az épitési terven változtatásokat tehessen, a mennyiben ilyenek a műszaki vizsgálat vagy a jelen engedélyokmány 2. §-ában érintett ministeri rendelet 6-ik §. határozata szerint intézendő közigazgatási vonalbejárás eredménye vagy az épités tartama alatt teljesitett egyes vizsgálatok nyomán a pályaszolgálat, valamint a közforgalom érdekéből és a pálya fennállásának biztositására, nemkülönben a törvényes határozmányok teljesitése szempontjából szükségeseknek fognak találtatni, ezek által azonban a már egyrészt az eszközlött elővizsgálat, másrészt a közigazgatási vonalbejárás folytán meghatározott pályanyom változást nem szenvedhet. Magától értetik egyébiránt, hogy ez által az engedélyesnek az engedélyokmányban biztositott jogai sérelmet nem szenvedhetnek.

Ha az épités kivitelénél gazdálkodási vagy üzleti tekintetből akár a pályavonal, akár a részlettervek megváltoztatása kivánatosnak vagy szükségesnek mutatkozik, ily változtatások megengedése a kormánytól lesz kikérendő.

Magától értetik, hogy ez által az engedélyokmány-

nak a pálya kiépitésére vonatkozó határozatai változást nem szenvedhetnek.

4. §.

A pálya alépitménye egy vágányra készithető s ehez képest a terület kisajátitása annyi térfogatra szoritkozhatik, a mennyi egynyomú sínúthoz és kitérőkhöz, nemkülönben az állomásokra megkivántatik.

Mihelyt az engedélyezett vonalon annyira növekedett a forgalom, hogy az évi elegybevétel kilométerenként 14,000 o. é. frtot ezüstben meghalad, akkor az engedélyes köteles a kormány kivánatára minden kártalanitás nélkül egy második vágányt létesiteni.

Ezen kötelezettség teljesitésére azonban engedélyes csak az engedély tartamának első 70 éve alatt kényszerithető. Az utolsó 20 év lefolyása alatt a második vágányt csak az állam részéről nyujtandó, egyezségileg meghatározandó kártalanitás mellett köteles előállitani.

5. §.

A munkálatok létesitésére és az üzlet berendezésére nézve a következő általános szabályok lesznek irányadók.

a) Alépitmény.

A pálya emelkedése a fővonalon 17‰-t, a szárnyvonalon pedig 8‰-t meg nem haladhat. A kanyarodásoknak a nyilt pályán és pedig a fővonalon 200 méternél és a szárnyvonalakon 275 méternél kisebb félátmérővel nem szabad birniok.

A pálya részletes kitűzése alkalmával az általános tervezetben kitűzött iránytól eltérések történhetnek ugyan, de az 1. §-ban megjelölt pontok megtartandók lesznek.

A pályatest koronaszélességének ott, hol a sínek a talpfákon feküsznek, 3.3 méternek, illetőleg a bevágások és töltések szélességének a kavicságy alsó felületében mérve 4 méternek kell lennie.

A beágyazás vagy durva homok, — vagy kavicsboritékkal fedett tiszta, homokból, vagy egészen durva homokból, kavicsból vagy kőtörmelékből állitandó elő.

Köteles engedélyes az épitési alap terhére a pálya hosszában pályakilométerenként legalább 40 köbméternyi beágyazási anyagot, mint tartalékot elhelyezni.

A fedett és boltozott műtárgyak kőből vagy téglából épitendők, a nyilt műtárgyak kő- vagy téglaellenfalakkal és a két méterig terjedő kis nyilt átereszek kivételével, melyeken fatartók alkalmazhatók, vasfelszerkezettel létesitendők.

b) Felépitmény.

A pálya az elsőrendű vasutakhoz hasonló vágányszélességet nyer.

A sínek, melyeknek mindenesetre aczélból kell lenniök, folyó méterenként 21.5 kilogrammnál könnyebbek nem lehetnek, és oly sürűen rakott talpfákra lesznek helyezendők, hogy igénybevételök 4,300 klg. keréknyomás mellett □ centiméterenként 1,000 kilogrammot meg ne haladjon.

Megengedtetik a függő sínkötés, valamint a jelzők nélküli egyszerűbb szerkezetű kitérők alkalmazása is.

A közönséges talpfák hossza 2.2 méternél kisebb nem lehet, azonban ugy azok, mint a kitérők talpfái is, telitett puha vagy kemény fából állithatók elő.

A felépitmény egyéb anyagát és szerkezetét illető minden egyéb intézkedések a kormány által a részlettervek előterjesztésekor állapittatnak meg.

Köteles engedélyes a felépitményi anyagoknak 1%-át tartalékképen az épitési alapból beszerezni.

Tartozik továbbá az engedélyes, a kormány kivánatára, 10% mellékvágányt előállitani.

c) Épületek, pályaelzárás, jelzések.

Az épületek felállitása a legkisebb mérvre szoritható. A felvételi épületek kőből vagy téglából, esetleg favázas falakkal is előállithatók. Az árúraktárak fából téglaalapzattal, mig a mozdony-szinek favázas falazatból létesitendők.

Az őrházak száma akként állapittatik meg, hogy az állomásokon levő őrházak betudásával, minden négy kilométerre egy őrház essék.

Varasdon, Novimaroson, Bresztováczon, Zabokon és Krapinán kettő-kettő, a többi állomáson pedig csak egy-egy váróhelyiség lesz létesitendő.

Árúraktárak mindazon állomásokon épitendők, melyeket a kormány e czélra kijelöliend.

Közczélok, úgymint a posta, távirda, rendőrség, katonaság stb. részére megkivántató helyiségek előállitására az engedélyes nem kötelezetik.

A viz-állomások berendezésénél kézzel hajtható szivattyúk, fa-viztartók, égetett agyag vizvezető csövek stb. alkalmazása megengedtetik és esetleg a mozdony közvetlen a kútból is meritheti vizét.

Az utak elzárására szükséges korlátok csak oly helyeken állitandók fel, hol a vonat közlekedése az útátjárótól legalább 200 méter távolságra észre nem vétethetik.

A pálya bekeritése, a védgátakat is ide értve, csak különös figyelemre méltó helyeken és ott szükséges, a

hol a helyi viszonyok azt okvetlen megkivánják. A hol a pálya hosszában anyagárkok vonulnak el, ott kerités nem szükséges.

A korláttal el nem látott útátjárásoknál a lassú menetet jelző álló-táblák alkalmazandók.

Az engedélyes köteles üzleti távirdahuzalt létesiteni, a melyen az állomások közti távsürgönyzés eszközölhető leend.

Ezen huzal számára azonban engedélyes az állam által a vaspálya-vonal mentén felállitandó távirda-oszlopok használatát igényelheti.

A lát-, harang- és hangjelzők mellőzhetők.

A kézi- és a vonatokon használt jelzőszerek a fennálló szabályok szerint rendezendők be.

d) Állomások.

Az engedélyes köteles az engedélyezett vonalra (ide nem értve a csáktornyai és zágrábi végállomásokat) összesen tizenkét állomást létesiteni.

Ezen felül jogában áll az engedélyesnek ezen állomások között a szükséglet szerint s önként érthetőleg a kormány engedélye mellett, még további állomásokat, megálló helyeket és kitérőket létesiteni.

Az engedélyezett vasut Zágrábba fog beágazni és pedig vagy közvetlenül, vagy pedig a szab. déli vasut Zapreziö és Zágráb közt, vagy végül a m. kir. államvasutak Zdencina és Zágráb közt fekvő megfelelő vonalrészének együttes használata (peage) mellett. A zágrábi állomás közös használatára nézve tehát az érdekelt vasutak közt a kormány jóváhagyásának fentartásával szerződés lesz kötendő.

Ha a beágazás nem közvetlenül, hanem az említett együttes használat (péage) utján czélszerűbbnek mutatkoznék: akkor a déli vasut, vagy a m. kir. államvasutak vonalához való csatlakozás a fentemlitett vonalrészeknek valamely a kormány által megállapitandó pontján lesz eszközlendő. Utóbbi esetben, — a mennyiben a zaprezići állomás nem érintetnék, a kormánynak fentartatik a jog, hogy az engedélyezett vasut valamely megfelelő pontjától Zaprezićig összekötő ivet engedélyezhessen. — Kiköttetik azonban, hogy Zaprezić az ezen engedélyezett vasut átmeneti forgalmára nézve, az osztrák területet illető forgalom kivételével, átadási és átvételi állomást semmi esetre se képezhessen, hanem hogy azon forgalom minden esetre Zágrábon át irányittassék.

Az állomások, valamint a kitérők helyeinek és kiterjedésének meghatározása az engedélyes javaslatához képest a kormányt illeti.

Az állomások azonban ugy helyezendők el, hogy szükség esetén megnagyobbithatók egyenek.

e) Üzleteszközök.

Az üzleteszközöket a 2. §-ban érintett ideiglenes vasutüzleti rend. 21. és 22. §-aiban megszabott határozmányok fentartása mellett, a mennyiben t. i. ezek a jelen engedélyokmány határozatai folytán változtatást nem szenvednek, az engedélyes maga választhatja meg.

A beszerzendő üzleteszközök mennyiségére nézve az engedélyes egyelőre csak a kezdetben várható forgalom nagyságának arányában tartozik intézkedni. Köteles azonban az engedélyes a forgalom emelkedésének megfelelőleg időközönkint az üzleteszközöket is szaporitani.

A forgalmi eszközökre pályakilométerenként legalább 3,750, azaz háromezerhétszázötven forint forditandó; a mennyiben azonban az előirányzott összeg forgalmi eszközökre egészben vagy részben azonnal fel nem használtatnék: a maradvány, mely csakis e czélra lesz később is felhasználható, a kormány kivánságára letétbe helyezendő.

A személykocsiknál a szokásos 4 osztály helyett csak 2 osztálybeli kocsik berendezésére és járatására köteleztetik engedélyes.

6. §.

Az engedélyes a jelenleg engedélyezett vasut üzletének átadása, illetőleg átvétele iránt a Zágrábban csatlakozó vasuti vállalatokkal tárgyalásokba fog bocsátkozni.

A kormány fentartja magának a jogot, hogy ezen tárgyalásoknál közbenjárjon; határozottan kiköttetvén, hogy az üzlet átadása, illetve átvétele iránt csakis azon kötendő egyezmény birjon érvénynyel és léphessen életbe, melyhez a m. kir. közmunka- és közlekedési minister jóváhagyólag hozzá fog járulni.

7. §.

Mihelyt a forgalom a jelenleg engedélyezett vonalon annyira növekednék, hogy az éjjeli szolgálat berendezése kivánatosnak vagy szükségesnek mutatkoznék, az engedélyes köteles lesz a felvételi helyiségek, jelzés, pályafelügyelet s minden más, a rendszeres üzlet fentartása czéljából szükséges intézkedésekre nézve a pályát a fennálló szabályok és rendeletek értelmében kiegésziteni és berendezni s a kormány részéről teendő e részbeni intézkedéseket saját költségén s illetőleg az épitési alap felemelésével foganatositani.

Ezen kötelezettség teljesitése azonban csak az engedélytartam első 70 éve alatt követelhető, a hátralévő engedélytartam alatt pedig a pálya ily módoni átalakitása csak a kormány és az engedélyes közt e részben kötendő egyezmény alapján eszközölhető.

Végre köteles engedélyes a forgalmi eszközöket, síneket s egyéb az épitésnél használandó anyagokat a belföldön szerezni be és ettől eltérésnek csak akkor lehet helye, ha kimutattatik, hogy azok a belföldön hasonló feltételek alatt be nem szerezhetők.

8. §.

Az engedélyes köteles a részletterveket, az engedély jogerőre emelkedése napjától számitott egy és fél év alatt a kormánynak előterjeszteni s ugyanakkor az épitési tőke fedezetét is kimutatni; az épitést pedig a pálya közigazgatási bejárása eredményének jóváhagyásától számitott két év alatt befejezni s a pályát a közforgalomnak átadni.

Jogában áll azonban az engedélyesnek, a pályavonal egyes részeit is, mihelyt azok az üzlet biztonságának megfelelően kiépitve lesznek s ha más üzletben levő vasuttal összeköttetésben állanak, a fentemlitett határidő előtt külön-külön is a közforgalomnak átadni.

9. §.

A kormány fentartja magának a jogot, hogy a mennyiben más pályák beszakadása, pályaudvarok közös használata, kocsikölcsönzés és minden ezekért járó kárpótlás tárgyában az illető társulatok közt egyezmény nem jöhetne létre, egy ilyennek feltételeit meghatározza.

10. §.

A kisajátitási jog az 1881. évi XLI. törvény értelmében az engedélyezett pálya kiépitésére az engedélyesnek megadatik.

11. §.

Engedélyes felmentetik a posta ingyenes szállitásának kötelezettsége alól.

Ha azonban az engedélyezett vasuton rendes napi közlekedés lép életbe, a posta szállitásáért a postaigazgatás és vasutvállalat között egyezségileg megállapitandó díj lesz fizetendő.

A vasut üzlete tárgyában az igazgatóság és alárendeltjei vagy utóbbiak között váltott levelezés a jelenleg engedélyezett vaspályán bérmentesen szállitható.

12. §.

Az engedélyezett vaspályavonal mentén szükséges vaspályaüzleti távirdavezetékeknek a pálya indóházain és esetleg őrházain alkalmazandó utolsó elszigetelőig, esetleg a forgatható védjelző-készülékig való kiépitését a részletekre nézve az engedélyessel megállapitandó egyezmény alapján a m. kir. távirdaigazgatás hajtatja végre.

Kötelezve van ennélfogva az engedélyes a m. kir. távirdaigazgatást a távirdaépitkezés elrendelése és a fentjelzett egyezmény megállapitása végett oly ideje korán megkeresni, hogy ennek a távirda-épitkezésekhez szükséges anyagok beszerzésére és a távirda-épitkezéseknek a pálya megnyitásáig leendő elkészitésére elég ideje maradjon.

Engedélyes köteles megengedni, hogy a felállitandó távirdavezeték oszlopai a pálya saját birtokán és területén állittassanak fel a nélkül, hogy az engedélyes az elfoglalt területért jelenben vagy jövőben kártalanitást követelhetne.

A távirdaoszlopok helyei, valamint a távirdavezeték más megerősitési pontjai az engedélyes és a m. kir. távirdai igazgatás illető épitési közegei által egyetértőleg és ugy állapitandók meg, hogy azok miatt sem a vasuti üzlet, sem az üzleti személyzet biztonsága veszélyeztetve ne legyen.

Engedélyes köteles azon esetben, ha az üzleti távirdavezetékekkel egyidejüleg állami távirdavezeték nem épittetnék, a távirdaoszlopok és más távirdaépitési anyagok összes árát s az összes távirdaépitési költségeket, azon esetben pedig, ha egyidejüleg állami távirdavezeték is épittetnék, az üzleti vezetékek épitésére forditott aránylagos részét a m. kir. távirdaigazgatásnak megtériteni.

Mindkét esetben kötelezve van az engedélyes a m. kir. távirdaigazgatás kivánatára az előbbi pontban megnevezett távirdaépitkezésekhez szükséges összegeket az utólagos elszámolásig kamat nélkül előlegezni és a távirdaoszlopokat s a többi összes távirdaépitési anyagokat az épitendő pálya mentén a m. kir. távirdaigazgatás által meghatározandó módon és időben, a már lerakott vasútvágányon saját költségén szétosztani.

Az üzleti vezetékek átadásakor az engedélyes számlájára épitett üzleti vezetékek összes leltári állománya az engedélyes birtokába megy át.

Jogában áll azonban a m. kir. távirdaigazgatásnak a vaspálya mentén fennálló oszlopokra bármikor állam-

távirda-vezetékeket alkalmazni és ekkor a távirdaoszlopok az államköltségén való fentartásának kötelezettsége mellett a m. kir. távirdaigazgatás ingyen tulajdonába mennek át.

A vasutüzleti távirdavezetékeket az engedélyes a m. kir. távirdaigazgatás szokott ellenőrködése mellett kizárólag csak azon sürgönyzésekre használhatja, melyek a vasuti üzlet czéljaiból az igazgatóság és alárendelt közegei vagy az utóbbiak által egymás közt váltatnak.

Jogositva van azonban a m. k. távirdaigazgatás, a pályaigazgatósággal egyetértve, ezen üzleti vezetékeknek, a mennyire az üzleti forgalom megengedi, ugy állami, mint magán sürgönyök továbbitására, illő ellenőrzés mellett használását kivánni és elrendelni.

Ez esetben azonban a használat módja és a távirásdíjnak az engedélyes és a m. k. távirdaigazgatás közti megosztása külön egyezmény által fog szabályoztatni.

Hasonlóan külön egyezményben állapittatnak meg az engedélyes és a m. kir. távirdaigazgatás közt azon feltételek is, melyek a vaspálya mellett felépitett távirdavezetékek felügyeletét, fentartását és az azokon netalán későbben a vaspályaigazgatóság kivánatára eszközlendő változtatásokat vagy áthelyezéseket s általában mindazon távirdai ügyeket illetik, melyek a fentebbi pontok által még nem szabályozvák.

13. §.

A fuvarbérek maximuma az engedélyezett pálya számára a következő határok közt szabatik meg:

a) Legmagasabb árszabási tétel személy- és kilométerenként:

a magasabb kocsi osztályban 5 o. é. kr. ezüstben
az alacsonyabb » » 3 » » » »

A magasabb osztályú kocsik az I-sö rendü pályákon használt másodrendü, az alacsonyabb osztályú kocsik az I-sö rendü vonalokon használt III-ad osztályú kocsikhoz hasonlóul szereltetnek fel.

Uti podgyásznál az egész jegyenként 25 kilogrammot meghaladó súlytöbblet 10 kilogrammnyi súlytételekre, a gyorsárú pedig 5 kilogrammnyi súlytételekre felvéve kikerekitendő.

Minden 10 kilogramm podgyász-túlsúlyért kilométerenként 0·24 kr.; 100 kilogramm gyorsárúért pedig kilométerenként 2·4 kr. számittatik ezüstben. Szabadsúly nem követelhető.

Az árúk szállitására nézve legmagasabb árszabási tételként megállapittatik 100 kilogramm és kilométerenkint az első darabárú-osztályban 0·92; a második mérsékelt darabárú osztályban 0·66 és a terjedelmes árúk után 1·18 kr. ezüstben.

A kőszén, só, tüzi- és épületfa, trágya, kő és tégla után, ha teljes kocsirakományokban szállittatnak, 100 kilogramm és kilométerenkint, mint legmagasabb árszabási tétel 0·52 kr. számittatik ezüstben.

A kocsirakományokban feladásra kerülő egyéb árúkra nézve a mérsékelt darabárúosztály fentebbi tétele szolgál maximális díjtételként.

Az árúk osztályozása s a többi szállitási határozmányok tekintetében, valamint a mellékilletékek (ideértve a kezelési illetékeket is) s végül a hullák, hintók, élő állatok, különvonatok stb. viteldíjai tekintetében is a m. kir. államvasutak vonalain fennálló határozmányok és szabályok alkalmazandók.

Mihelyt az engedélyezett pálya tiszta jövedelme egymásután következő 3 éven át a befektetési tőke 7%-ára emelkedik, jogában álland a kormánynak, az engedélyes meghallgatása mellett az árszabályt megfelelőleg leszállitani.

Az esetre, ha a törvényhozás a viteldíjakat az összes vasutakra nézve szabályozná, a szabályozás ezen vasutra is érvényes leend.

Végül köteleztetik az engedélyes, hogy saját vasutjának állomásai és a Fiume közti forgalomra nézve, a m. kir. államvasutak kivánságára közvetlen díjszabások felállitásához minden esetben hozzájáruljon és ezen közvetlen díjszabásokba saját vonalrészét illetőleg mindenkor husz százalékkal olcsóbb díjrészleteket számitson be, mint melyeket akár díjszabás, akár kedvezményezés utján a hasonló árúknak Triesszttel való forgalmában engedélyezni fog.

Egyuttal kötelezi magát az engedélyes, hogy oly díjszabási intézkedésekhez nem fog hozzájárulni, melyek által a Zágrábon keresztül Károlyvároson vagy Zákányon át irányitható forgalom a csáktornyai irányzatra tereltetnék.

14. §.

Az engedélyesnek megengedtetik, hogy a szedendő vitel- és fuvardíjakat belföldi ezüstpénzben számitsa olyképen, hogy az árkelet tekintetbe vételével járó illetékeket országos értékben tartozzék elfogadni.

15. §.

A 13. §. értelmében meghatározott árszabások az engedélyes által időközben leszállithatók, egészben vagy csak a tárgyak egyes nemeire, az egész vonal hosszában

vagy csak a pálya egyes vonalszakaszaira, egyik vagy mind a két irányban, minden szállitási távolságra egyenlően vagy növekvésük esetére nagyobb mérvben.

Az ekként leszállitott árszabályok az előbbeni mértékre ismét felemelhetők, de csak három havi alkalmazásuk után.

Ha egy feladó vagy szállitmányozó bizonyos feltételek alatt fuvarbérleszállitásban vagy más kedvezményekben részesül, ezekben részesiteni kell minden feladót és szállitmányozót, ki ugyanazon feltételeket elfogadja, olyképen, hogy személyes előnynek semmi esetre hely ne adassék.

Mindezen kedvezmények refactia alakjában sem járhatnak.

16. §.

Az élelmi szereknek a belföldön beállott rendkivüli drágasága esetére joga van a kormánynak azok fuvarbérét a drágaság tartamára a maximál árszabás feléig leszállitani.

17. §.

A katonaság és katonai javak leszállitott árszabások szerint szállitandók és pedig egyrészt a csász. és kir. közös hadügyi és a m. kir. honvédelmi ministeriumok, másrészt a fennálló vasuttársulatok közt 1877. évi szeptember 15-én megkötött egyezmény, illetőleg az 1878. évi január 1-én hatályba lépett katonaszállitási árszabás és ennek függeléke alapján.

A katonaszállitás iránt létrejött vagy létrehozandó s az állam részére kedvezőbb egyezmények az engedélyezett pályára is érvényesek lesznek.

Alkalmazandók még ezen határozatok a pénzügyi,

valamint az állami és hatósági közbiztonsági őrségre, végül a fegyenczekre is.

Az engedélyes köteles alkalmazkodni a katonai szállitásokra vonatkozó szabályzathoz s az abban foglalt megállapodásokhoz és egyezményekhez, melyek által a szállitáshoz szükséges felszerelési tárgyak beszerzése és készentartása, a forgalmi eszközök és üzleti személyzet rendelkezésre bocsátása, a forgalmi eszközök, üzleti személyzettel való kölcsönös kisegités és a katonai egészségügyi czélokra berendezett vasuti kocsik használata szabályoztatnak.

Köteles továbbá az engedélyes azon szerves határozmányok és szolgálati szabályokhoz is alkalmazkodni, melyek a hadi vasuti osztályokra s azoknak béke idejében új épitkezésekhez vagy fentartási munkálatokhoz való használatára vonatkozólag a csász. és kir. közös hadügyministerium által kiadattak vagy megállapittatni fognak.

Háború vagy mozgósitás esetén köteles az engedélyes a szabadságosok és tartalékosok elszállitását lakhelyükhöz legközelebb eső állomástól rendeltetési helyükhöz legközelebb eső állomásig kellő igazolás alapján a katonai leszállitott árszabás mellett eszközölni.

Végül köteles az engedélyes feltétlenül alkalmazkodni azon határozatokhoz, melyek a hadsereg, hadi tengerészet és a honvédség kiszolgált altisztjeinek alkalmazására vonatkozólag az 1868: XL. t.-czikk 38. §-ában és 1873. évi II. törvényczikkben megállapitvák.

A fentebb felsorolt határozmányok és kedvezmények önként érthetőleg egyaránt érvényesek a szolgálatban utazó honvédségre, valamint azon csapatokra, melyek a

hadsereg kiegészitő részét képezvén, a népjog oltalma alatt állanak.

18. §.

Az állami tisztviselők, hivatalnokok és szolgák, kik a vasutak igazgatása és üzlete felett őrködő hatóságok megbizásából vagy az állam érdekeinek ezen engedélyből folyó megóvása végett, vagy jövedéki czélokból a vasutat használják és a hatóság megbizását igazolják, uti málháikkal együtt ingyen szállitandók.

19. §.

Oly feleken, kik a vasutat a vitel- vagy fuvarbér előleges kifizetése nélkül roszhiszeműleg használják, vagy a szállitmány nemének vagy súlyának helytelen bejelentésével vagy más módon a vállalat megröviditését czélozzák, háromszoros árszabási illetmény lesz megvehető.

20. §.

Joga van engedélyesnek részvénytársaságot alakitani és a szükséges pénz beszerzése czéljából névre vagy előmutatóra szóló elsőbbségi és törzsrészvényeket bocsátani ki, melyek a magyar, osztrák és külföldi tőzsdén elárusithatók és hivatalosan bejegyezhetők.

Törzsrészvények legalább az alaptőke $^2/_5$-e, elsőbbségi részvények pedig legfölebb $^3/_5$-e erejéig bocsáthatók ki és pedig az utóbbiak csak akkor, ha a törzsrészvénytőkének 30%-a készpénzben befizetve van.

A társulat megalakulhat, mihelyt a törzsrészvénytőkének 30%-a részint készpénzben, részint lekötött ingatlan értékben kétszeres fedezetet nyujtó jelzálogi bekebelezés által biztositva, részint pedig községek és

törvényhatóságok által törvényszerűen vállalt kötelezettség útján fedezve van.

A pálya tiszta jövedelméből mindenek előtt az elsőbbségi részvényeknek 6%-ot papirban vagy 5%-ot aranyban meg nem haladható osztaléka s a kormány jóváhagyása mellett megállapitandó törlesztési hányada lesz fedezendő. A jövedelem fenmaradó részéből első sorban a törzsrészvényeknek az elsőbbségi részvényekével egyenlő osztaléka fedezendő. A törzsrészvények törlesztése kezdetét mindaddig nem veendi, a mig az összes elsőbbségi részvények nem törlesztettek.

A kétnemű részvények tulajdonosai ezen kivül azonban minden másnemű jogokban és kötelezettségekben egyaránt részesülnek.

A társaság az engedélyes minden jogait és kötelezettségeit örökli.

A társaság alapszabályaiba minden esetre fölveendő lesz, hogy azon esetre, ha az engedély tartama alatt jövedelem hiánya miatt az összrészvények törleszthetők nem lennének, a törlesztetlenül maradt részvények tulajdonosai részvényeiknek beváltását, vagy e czímen bárminemű kárpótlást az államtól nem igényelhetnek.

21. §.

Az engedélyezett vasut felépitésére és megfelelő berendezésére szükséges névleges tőke 6.200,000, azaz hatmillió kétszázezer forintban állapittatik meg. Azon esetre azonban, ha a fenti 5. §. *d)* pontjában érintett zágrábi beágazás a megállapitott épitési tőke alapjául szolgált költségelőirányzatban előre nem látott oly módon vitetnék keresztül, mely nagyobb épitési költségeket igényel, a kormánynak joga leend, az engedélyes

kérelmére, az emlitett beágazás által igényelt költség erejéig az épitési tőke megfelelő emelését engedélyezni.

22. §.

A kormány az államérdekek megóvása tekintetéből jogositva van magának ugy a pálya épitése, valamint az üzlet megfelelő felszerelése és folytonos jókarban tartása iránt, minden részben meggyőződést szerezni és meghagyni, hogy a mutatkozó hiányok pótoltassanak.

A kormánynak joga van a részéről kiküldött közeg által az ügyvitelt és pályaigazgatást megvizsgálni és ellenőrizni. A kormány által kiküldött biztosnak jogában áll az igazgató-választmány ülésében, valamint a közgyülésekben, a mikor azt jónak találja, résztvenni, nemkülönben törvénytelen vagy az állam érdekeire nézve hátrányos, az engedélyokmánynyal ellenkező intézkedéseket felfüggeszteni, és erről a ministeriumnak további eljárás végett jelentést tenni.

Az ezen felügyeletért járó díjak fizetése alól engedélyes az 1880: XXXI. t.-cz. 4. §-a alapján felmentetik

23. §.

A jelenleg engedélyezett vaspálya részére biztosittatik:

a) az épités tartamára a bélyég- és illetékmentesség, az épitési illetőleg befektetési tőkének bármi módon való beszerzése, valamint az épités és felszerelés biztositása czéljából kötött minden szerződés, a pálya-telekkönyvezésnél s kölcsönök be- és kitáblázásánál előforduló összes beadványok s egyéb okmányok, ugy nemkülönben a pálya czéljaira szükséges földterületek és dologi jogok átruházását, épitési és felszerelési anyagok szállitását

készpénz-fizetéseknek részvények átvétele mellett vagy a nélkül való teljesitését, végre a hozzájárulás bármiféle más nemét vagy módját tárgyazó okmányok részére;

b) bélyeg- és illetékmentesség a törzs- és elsőbbségi részvények, elsőbbségi kötvények, valamint az ideiglenes jegyek első kiadására;

c) teljes mentesség a nyilvános számadásra kötelezett társulatok és egyletek adója, illetőleg a kereset és jövedelmi adó, valamint a törzsrészvények, elsőbbségi részvény- és kötvény-szelvényadó és végre a szelvénybélyeg fizetése alól az engedélyokmány keltétől számitva 30 év tartamára. — Megszünik azonban ezen adómentesség az engedélyokmány keltétől számitott 10 év mulva, a mint a vállalat tiszta jövedelme a nevezett adóösszegeknek az üzleti számlába való felvétele után az engedélyezett épitési tőke 6% kamatjánál magasabb leend.

24. §.

A jelenleg engedélyezett vasuton a szállitási adó az engedélyezés napjától számitott 10 éven át nem szedetik.

25. §.

Az engedély tartama a 2. §-ban idézett ideiglenes vasutengedélyezési szabály 9. §. *b*) pontja alatt kimutatott oltalommal új vasut felállitása ellen a megnyitástól számitott 90 évre állapittatik meg, mely napon véglegesen megszünik.

Az engedély megszünik akkor is, ha a 7. és 8. §-ban megállapitott határidők a részletes tervek benyujtása, az épités befejezése, továbbá az üzlet megnyitására nézve meg nem tartatván, a határidők elmulasztása a fent.

idézett vasut-engedélyezési szabály 11. §. *b*) pontja értelmében, különösen pedig, ha az politikai és financziális válságok által nem igazoltatik.

26. §.

Az engedély megszüntével, valamint a pálya beváltásának bekövetkeztével az állam az engedélyezett és jókarban átadandó pálya tehermentes birtokába és haszonélvezetébe lép, birtokába veszi különösen a pálya területét és földjét, a föld- és műmunkálatokat, a fel- és alépitményeket minden hozzátartozókkal egyetemben, mint forgalmi eszközökkel, pályaudvarokkal, fel- és lerakodó helyekkel, a vasut üzletéhez tartozó épületekkel, az indulási és érkezési helyeken őr- és felvigyázó házakkal, minden felszerelvényekkel, ingó- és ingatlanokkal egyetemben.

Valamint az engedély megszüntével, ugy a pályabeváltása esetében is, az engedélyes megtartja a tartalékalap és a künlevő activ követelések tulajdonát, valamint a koaks-kemenczéket, öntődéket, gép- vagy egyéb épületeket, a melyek megszerzésére vagy előállitására kormány által azon határozott hozzáadással hatalmaztatik fel, hogy azok a vaspályának semmi tartozékát képezni nem fogják.

27. §.

Ha az engedélyokmányban vagy a törvényekben foglalt kötelességek megsértése vagy mulasztása az engedélyes részéről ismételve fordulna elő, a kormány fentartja a jogot, ellene a törvényeknek megfelelő intézkedéseket megtenni és a körülmények szerint az engedélyt még tartamának lefolyása előtt megszüntnek nyilvánitani.

28. §.

A helyi érdekű vasutakról szóló 1880: XXXI. t.-cz. 7., 8., 9., 10. és 11. §-aiban foglalt kedvezmények a jelenleg engedélyezett vasutra is kiterjesztetnek, viszont engedélyes alávetí magát ugy anezen törvény 2. és 12., 13. és 14. §-aiban foglalt határozatoknak.

29. §.

Engedélyes köteles az engedély kiadása előtt 200,000, azaz kétszázezer forintnyi biztositékot készpénzben vagy a fennálló szabályok szerint biztositékul elfogadható értékpapirokban a m. kir. központi állampénztárnál letenni.

E biztositék csak a pálya műszaki felülvizsgálatának akadálytalan befejezése után adatik vissza.

A felülvizsgálat engedélyes kérelmére a pálya megnyitása után, a mennyiben az évszak megengedi, azonnal megtartandó.

30. §.

Ezen engedély minden okmányszerű kiadványai csak egy forintra szabott bélyegdíj alá esnek.

XXXII. TÖRVÉNYCZIKK

a marosludas-beszterczei helyi érdekű vasutnak engedélyezésére és segélyezésére vonatkozó felhatalmazás tárgyában.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 18-án. Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 25-én.)

1. §.

A közmunka- és közlekedési m. kir. minister felhatalmaztatik, hogy a Marosludastól Beszterczéig tervezett és az 1880: XXXI. t.-cz. alapján engedélyezendő helyi érdekű vasútnak az alább érintett feltételek alatt az apahida-szászrégeni államút épitési és fentartási költségeinek terhére 300,000 forintnyi, azaz: háromszázezer forintnyi segélyt nyujthasson.

2. §.

Az előző szakaszban meghatározott segély fejében a marosludas-beszterczei vasút engedélyesei és azoknak jogutódai az engedély-okmányban kötelezendők lesznek arra, hogy az apahida-szászrégeni államút 51 és 74·6 kilométer közötti szakaszának kiépitéséhez, valamint a 37 és 77 kilométer közötti szakasz fentartásához szükséges kavicsanyagot 20 éven át minden köbméter után fizetendő két forintnyi egységárért, a fel- és lerakási műveletet is ide értve, saját járműveikkel a sármási indóházhoz szállitsák s ott később megállapitandó ideig és módozatok mellett raktározzák s az e végre szükséges bányákat saját költségükön megszerezzék.

Az említett segélyösszeg a vasútépitès előhaladása arányában lesz engedélyeseknek kifizetendő s e czélból az a megfelelő részletekben az 1885. és 1886., esetleg az 1887. évi állami költség-előirányzatba felveendő.

3. §.

A közmunka- és közlekedési minister ezen vasút engedélyezésének megtörténtéről az 1880: XXXI. t.-cz. 1. §-a értelmében jelentést teend.

4. §.

A jelen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedésügyi, valamint a pénzügyi m. kir. ministerek bizatnak meg.

XXXIII. TÖRVÉNYCZIKK

némely vasuti engedélyokmányok függelékeiben foglalt forgalmi természetű határozmányoknak hatályon kivül helyezéséről.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 18-án. Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 25-én.)

1. czikk.

A közmunka- és közlekedésügyi minister felhatalmaztatik, hogy a másodrendű vasutak forgalmi szolgálatának könnyitése és egységes szabályozása érdekében eltekinthessen azon forgalmi természetű külön határozmányoktól, melyek a valkány-perjámosi (1870. évi XXVII. t.-cz.), a bánréve-nádasdi (1870. évi XXXII. és 1876. évi X. t.-cz.), a vojtek-bogsányi (1872. évi XXVIII. t.-cz.), a nagysurány-nyitrai (1875. évi XLII. t.-cz.), a tótmegyer-nagysuránvi (1875. évi XLIII. t.-cz.), az aradkörösvölgyi (1875. évi XLIV. t.-cz.) a mezőtur-szarvasi (1879. évi X. t.-cz.), a szamosvölgyi (1880. évi XXXII. t.-cz.) és a nyitra-nagytapolcsányi (1880. évi XXXIII. t.-cz.) vasutak törvénybe czikkelyezett engedélyokmányainak függelékeiben foglaltatnak, és hogy ezen határozmányok helyébe szabályrendelet utján lehetőleg egységes intézkedéseket léptethessen életbe.

2. czikk.

Jelen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedésügyi minister bizatik meg.

XXXIV. TÖRVÉNYCZIKK

a szamosvölgyi 2-od rendű vasut kiépitéséről szóló 1880 : XXXII. törvényczikkel beczikkelyezett engedélyokmánynak a deés-beszterczei vonalra és a deés-deésaknai szárnyvonalra való kiterjesztéséről, ugyszintén ezen endélyokmány némely határozmányainak módositásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi junius hó 18-án. Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 25-én.)

1. §.

Az 1880 : XXXII. t.-czikkel beczikkelyezett engedélyokmány 1. §-ában az apahida-deési vonalra megadott épitési és üzleti engedély kiterjesztetik az ezen vonal folytatásaként Deéstől Bethlenen és Mogyoróson át Beszterczéig vezetendő helyi érdekű mozdonyvasutra és a Deéstől Deésaknáig már kiépitett szárnyvonalra is.

Az utóbb emlitett két vonal a szamosvölgyi vasut kiegészitő részét képezendi; ehhez képest azon vonalakra az alább felsoroanló külön határozmányokon felül a szamosvölgyi vasut engedélyokmánya, a jelen törvényen foglalt és az apahida-deési vonalra is kiterjedő módositásokkal birand érvénynyel.

2. §.

Az 1880 : XXXII. t.-czikkel beczikkelyezett engedélyokmány 10. §-a helyébe a következő rendelkezés lép :

Az engedélyes a jelen törvény hatályba léptétől kezdve a posta ingyenes szállitásának kötelezettsége alól felmentetik.

Ha azonban az engedélyezett vasuton rendes napi közlekedés lép életbe, a posta szállitásáért a posta-igazgatás és a vasuti vállalat közt egyezségileg megállapitandó mérsékelt díj lesz fizetendő.

3. §.

Az idézett engedélyokmány 18. §-ának második bekezdése helyébe tétetik:

Törzsrészvények legalább az alaptőke két ötöde, elsőbbségi részvények pedig legfeljebb három ötöde erejéig bocsáthatók ki és pedig csak akkor, ha a törzsrészvénytőkének 30 százaléka készpénzben befizetve van.

4. §.

Az idézett engedélyokmány 19. §-a következőleg egészittetik ki:

A társasági részvénytőke, tekintettel a jelen törvény 1. §-ában engedélyezett deésbeszterczei és deésdeésaknai vonal kiépitésére, névleges értékű 3.000,000 frt, azaz három millió forintra felemeltetik.

5. §.

Az engedélyokmány 21. §-ához:

A kormányfelügyeleti díjak fizetése alól az engedélyes felmentetik.

6. §.

Az engedélyokmány 22. §-a helyébe tétetik:

A szamosvölgyi vasutnak úgy kiépitett, mint ezuttal engedélyezett vonalaira nézve az 1880: XXXI. törvényczikk 5. és 6. §-aiban felsorolt határozmányok lépnek hatályba.

Az imént említett §-okban megállapitott határidők a jelen törvény hatálybalépte napjától számitandók.

7. §.

Az engedélyokmány 23. és 24. §-ai helyébe tétetik:

Az engedélyezett vonalak engedélytartama az apahida-deési vonal megnyitása napjától számitott 90 évre állapittatik meg.

Ugyanezen vonalak megváltására nézve az 1880. évi XXXI. törvényczikk 2. §-ának határozmányai lesznek irányadók.

8. §.

A helyi érdekű vasutakról szóló 1880 : XXXI. törvényczikk 9., 10. és 11. §-aiban foglalt kedvezmények a szamosvölgyi vasut összes vonalaira kiterjesztetnek, viszont az engedélyes aláveti magát ugyanazon törvény 12., 13. és 14. §-aiban foglalt határozatoknak.

9. §.

A deés-beszterczei vonalra nézve a szamosvölgyi vasut engedélyokmányában foglaltakon és a fentebb előadottakon kivül, a következő külön feltételek állapittatnak meg:

a) A maximális emelkedési viszony legyen úgy, mint egy van a százhoz (1 : 100).

A kanyarodások a nyilt pályán 250 méternél kisebb félátmérővel nem birhatnak.

Kiköttetik ezen felül, hogy a megengedett legnagyobb emelkedés és a legélesebb kanyarulat a kormány jóváhagyása mellett lesz csak alkalmazható.

b) A deés-beszterczei vonalon a két végállomáson kivül legalább öt közbenső állomás létesitendő.

c) Az engedélyes köteles a részletterveket a jelen törvény keltétől számitandó egy év alatt a kormánynak előterjeszteni s egyidejűleg a részvénytőke fedezetét is kimutatni.

Köteles továbbá az engedélyes a pálya épitését a részlettervek jóváhagyásától számitott hat hónap alatt megkezdeni, s az épitést ugyancsak a részlettervek jóváhagyásától számitott egy év alatt befejezni.

Ha az engedélyes a jelen szakaszban kitűzött határidők valamelyikét meg nem tartaná, s ha e mulasztását különösen figyelemre méltó okok, például elháríthatatlan és előre nem látott eseményekkel nem igazolná, s e részben a kormánytól kivételes elnézést nem eszközölhetne ki: az engedély megszüntnek nyilvánitható.

d) A mennyiben a kormány a m. kir. államvasutak keleti vonalából kiindulva Beszterczéig vezetendő másik oly vasutat engedélyezne, melynek Beszterczefelőli vonalrésze a deés-beszterczei vonallal részben összeesik: az engedélyes szamosvölgyi vasuttársaság köteles leend megengedni, hogy ezen vasut megfelelő ponton saját deés-beszterczei vonalába beágazzék és ugyanaz az ezen beágazási ponttól Beszterczéig terjedő vonalrészt a két vasut közt egyetértőleg megállapitott vagy ily egyetértés létre nem jötte esetén a kormány által meghatározandó feltételek alatt együttesen használhassa.

10. §.

E törvény kihirdetése napján lép életbe, s végrehajtásával a közmunka- és közlekedési és a pénzügyi minister bizatnak meg.

XXXV. TÖRVÉNYCZIKK

a sövényháza-szegedi ármentesitő társulat ügyeinek rendezéséről.

(Szentesittést nyert 1884. évi junius hó 18-án. Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi junius hó 25-én.)

1. §.

A sövényháza-szegedi ármentesitő társulat ügyeinek rendezése az 1884: XIV. t.-cz. 23. §-ában foglaltakra való tekintettel az alább részletezett módozatok szerint elrendeltetik.

2. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a közmunka- és közlekedési ministerrel egyetértőleg a sövényháza-szegedi ármentesitő társulatnak, védépitkezései befejezhetése czéljából 480,000 forint erejéig szükség szerinti részletekben, újabb kölcsönt, esetleg állami előlegeket adhasson.

Az ily módon engedélyezett összegek az 1880: XX. t.-cz. alapján felvett tisza-szegedi kölcsön terhére utalványozandók és a mennyiben az emlitett kölcsönalap a megfelelő készpénzzel nem rendelkeznék, ideiglenesen az államkincstár által előlegezendők.

3. §.

Az 1884. évi. XIV. t.-cz. 23. §-a értelmében az előző §-ban emlitett befektetéseknek tekintetbe vétele folytán már túlterheltetés czímén a társulat helyett az

állam által viselendő összegeken felül, elengedtetik az 1880: XX. t.-cz. alapján és azonkivül az időszakonkint utalványozott kölcsönök és állami előlegek után a jelen törvény hatályba léptéig járó összes évjáruléknak megfelelő összeg, valamint az 1881. évi árviz idején védekezésre forditott összegből 110,000 forint.

Az ezeken felüli társulati terhek törlesztésére az 1881. évi XLII. t.-cz. értelmében a társulatnak visszatéritendő adóösszeg forditandó, az évi járuléknak ezt meghaladó része pedig kivetés által fedezendő.

4. §.

A sövényháza-szegedi ármentesitő társulat árterületének osztályozása, valamint a társulati kivetési kulcs az 1884: XIV. t.-cz. határozatai értelmében újból megállapitandó.

5. §.

Ezen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedési s a pénzügyminister bizatnak meg.

AZ 1884-DIK ÉVI

TÖRVÉNYEK

GYŰJTEMÉNYE.

KIADJA A M. KIR. BELÜGYMINISTERIUM.

BUDAPEST, 1884.
NÁGEL OTTÓ BIZOMÁNYA.

Nyomatott a „Pesti könyvnyomda-részvénytársaság"-nál.

XXXVI. TÖRVÉNYCZIKK

A Svajczczal 1884. évi január hó 8-án Bernben, a szegényjog kölcsönös biztositása iránt kötött államszerződés beczikkelyezése tárgyában.

(Szentesitést nyert 1884. évi augusztus hó 6-án. A megerősitési okmányok kicseréltettek Bernben, 1884. évi julius hó 3-án — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi augusztus hó 13-án.)

Ő Felsége Ausztria Császárja és Magyarország apostoli Királya és a svajczi szövetség szövetségtanácsa közt, a szegényjog kölcsönös biztositása tárgyában Bernben 1884. évi január hó 8-án kötött államszerződés, miután az országgyülés által elfogadtatott és utóbb mindkét szerződő fél részéről szokott módon megerősittetett, ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. etc. et Roi Apostolique de Hongrie,

et

le Conseil fédéral de la Confédération Suisse,

également animés du désir d'assurer aux citoyens indigents de l'autre Partie contractante le droit au bénéfice du pauvre devant les tribunaux, soit dans les causes civiles, soit dans les causes pénales, se sont résolus à conclure une convention à cet effet et ont nommé dans ce but pour leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Maurice Baron d'Ottenfels, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Confédération Suisse, et

le Conseil fédéral de la Confédération Suisse:

le Sieur Adolphe Deucher, Conseiller fédéral, Chef du département des Postes et des Chemins de fer remplaçant du Chef du Département de Justice et Police,

lesquels, après s'être communiqué leurs pouvoirs et les avoir trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article I.

Les ressortissants autrichiens et hongrois jouiront en Suisse, et les Suisses jouiront en Autriche et en Hongrie du droit au bénéfice du pauvre dans tous les cas où ce droit serait accordé aux nationaux eux-mêmes,

Ő Felsége Ausztria Császárja, Csehország Királya stb. stb. és Magyarország apostoli Királya

és

a svajczi szövetség szövetségtanácsa

kölcsönösen azon óhajtól indittatva, hogy a másik szerződő fél vagyontalan honosainak a biróságok előtt úgy a polgári mint a büntető ügyekben a szegényjog kedvezménye biztositassék, e végett szerződés kötését határozták el, és e czélból teljhatalmazottjaikká kinevezték és pedig:

Ő Felsége Ausztria Császárja, Csehország Királya stb. stb. és Magyarország apostoli Királya:

Ottenfels Móricz báró urat, rendkivüli követét és teljhatalmú ministerét a svajczi szövetségnél és

a svajczi szövetség szövetség-tanácsa

Deucher Adolf urat, szövetségi tanácsost, a postai és vasuti osztály főnökét, mint az igazságügyi és a rendőri osztály főnökének helyettesét

a kik jó és kellő alakban kiállitott meghatalmazásaik közlése után, a következő czikkekben állapodtak meg.

I. czikk.

Az osztrák és a magyar honosok Svajczban és a svajcziak Ausztriában és Magyarországban a szegényjog kedvezményében, mindazon esetekben részesülnek, a melyekben ezen jog maguknak a honosoknak engedélyez-

en se conformant aux lois qui sont ou seront en vigueur dans le pays où l'assistance sera réclamée.

Article II.

Dans tous les cas, le certificat d'indigence devra être délivré à l'étranger, qui demande le bénéfice du pauvre par les autorités de sa résidence habituelle.

Si l'étranger ne réside pas dans le pays où la demande est formée, le certificat d'indigence sera légalisé gratuitement par un agent diplomatique du pays où le certificat doit être produit.

Par contre, lorsque l'étranger réside dans le pays où la demande est formée, des renseignements pourront être pris auprés des autorités de la nation à laquelle il appartient.

Article III.

Les ressortissants autrichiens et hongrois admis en Suisse, ainsi que les Suisses admis en Autriche et en Hongrie au bénéfice du pauvre y seront dispensés, de plein droit, de tout cautionnement ou dépôt qui, sous quelque dénomination que ce soit, peut, en vertu de la législation en vigueur dans le pays, où l'action sera introduite, être exigé des étrangers plaidant contre les nationaux.

Article IV.

La présente Convention restera en vigueur pendant cinq années.

Dans le cas, où aucune des deux hautes Parties contractantes n'aurait notifié, une année avant l'expiration

tetik, feltéve, hogy azon törvényekhez alkalmazzák magukat, a melyek azon államban érvényben vannak vagy lesznek, a hol a kedvezményt igénybe veszik.

II. czikk.

A szegényjog kedvezményét igénybe vevő idegen részére a szegénységi bizonyitvány minden esetben rendes lakhelyének hatósága által állitandó ki.

Ha az idegen nem azon országban lakik, a melyben a kérelem előterjesztetik, a szegénységi bizonyitvány azon ország diplomatiai ügynöke által hitelesitendő díj nélkül, a melyben az használtatni fog.

Ellenben, ha az idegen azon országban lakik, a melyben a kérelem előterjesztetik, felvilágositások kivánhatók hazájának hatóságaitól.

III. czikk.

Azon osztrák és magyar honosok, kiknek Svajczban, valamint azon svajcziak, a kiknek Ausztriában és Magyarországban a szegényjog kedvezménye megadatik: ugyanott teljes joggal felmentvék bármely elnevezés alatti biztositék-adástól vagy letéteményezéstől, mely belföldi ellen perelő idegentől azon ország törvényei szerint követelhető, a hol a kereset indittatik.

IV. czikk.

A jelen egyezmény öt évig marad érvényben.

Azon esetben, ha ezen határidő lejárta előtt egy évvel, a magas szerződő felek egyike sem közölte volna

de ce terme, son intention d'en faire cesser les effets, la Convention continuera à demeurer en force jusqu'à l'expiration d'une année, à compter du jour où l'une des Parties l'aura dénoncée.

Article V.

La présente Convention sera soumise à la ratification des autorités compétentes aussitôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur le jour où les ratifications en seront échangées.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Berne, le huit janvier mil huit cent quatre-vingt-quatre (1884).

(L. S.) ***Ottenfels*** $\frac{m}{p}$

(L. S.) ***Deucher*** $\frac{m}{p}$

szándékát, hogy ezen egyezmény hatálya megszűnjék: ez érvényben marad, egy évig azon naptól számitva, a melyen azt a felek egyike felmondta.

V. czikk.

A jelen egyezmény megerősités végett, mihelyt lehetséges, az illetékes hatóságok elé fog terjesztetni.

Ezen egyezmény hatályba lép azon napon, a melyen a megerősitések kicseréltetnek.

Ennek hiteléül az illető teljhatalmazottak jelen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bernben, január nyolczadikán, egyezer nyolczszáznyolczvannégy (1884).

(P. H.) *Ottenfels s. k.*

(P. H.) *Deucher s. k.*

XXXVII. TÖR-

a Brasiliával 1883. évi május 21-én Rio de Janeiroban, a közönséges czikkelyezése

(Szentesitést nyert 1884. évi szeptember hó 7-én. — A megerősitési okmányok az »Országos Törvénytár«-ban

Ő Felsége Ausztria Császárja és Magyarország közönséges bűntettesek kiadatása tárgyában, Rio de miután az országgyülés által elfogadtatott, s utóbb a ezennel az ország

Szövege a

Sa Majesté L'Empereur D'Autriche, Roi De Bohème, ETC. Et Roi Apostolique De Hongrie, et Sa Majesté L'Empereur Du Brésil, ayant résolu d'un commun accord, de conclure une Convention pour l'extradition des malfaiteurs, ont nommé pour leurs Plénipotentiaires à cet effet, savoir:

Sa Majesté L'Empereur D'Autriche, Roi Apostolique De Hongrie:

Monsieur le Baron Seiller, Chevalier de Son Ordre de la Couronne de Fer, 3-ème classe, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur du Brésil;

Sa Majesté L'Empereur Du Brésil:

Monsieur Lourenço Cavalcanti De Albuquerque, de Son Conseil, Député à l'Assemblée Générale, Ministre et Secrétaire d'Etat des affaires étrangères;

VÉNYCZIKK

bűntettesek kölcsönös kiadatása iránt kötött államszerződés betárgyában.

kicseréltettek Rio de Janeiroban, 1884. évi junius hó 29-én. — Kihirdettetett 1884. évi szeptember hó 14-én.)

apostoli Királya, és Ő Felsége Brasilia Császárja közt, a Janeiroban 1883. évi május 21-én kötött államszerződés, szerződő felek részéről szokott módon megerősittetett, törvényei közé iktattatik.

következő:

Ő Felsége Ausztria Császárja, Csehország Királya stb. és Magyarország apostoli Királya, és Ő Felsége Brasilia Császárja kölcsönös megegyezéssel elhatározván a közönséges bűntettesek kiadatása iránt szerződést kötni, e végből teljhatalmazottjaikká kinevezték és pedig:

Ő Felsége Ausztria Császárja, Magyarország apostoli Királya:

Seiller báró urat, vaskorona-rendjének 3-ad osztályú lovagját, rendkivüli követét és teljhatalmú ministerét Ő Felségénél Brasilia Császárjánál;

Ő Felsége Brasilia Császárja:

Cavalcanti de Albuquerque Lőrincz urat, tanácsosát, országgyülési követet, ministerét és a külügyek államtitkárát;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

Article 1-er.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à se livrer réciproquement, en conformité des stipulations de cette Convention, les individus prévenus, poursuivis ou condamnés par les autorités judiciaires de l'une des Hautes Parties contractantes pour un des actes punissables, mentionnés à l'article 3 ci-après, pourvu que ces actions punissables aient été commises hors du territoire de l'Etat auquel l'extradition est demandée.

Lorsque l'action punissable motivant la demande d'extradition aura été commise hors du territoire de l'Etat requérant, il pourra être donné suite à cette demande, pourvu que la législation de l'Etat requérant et de l'Etat requis autorise dans ce cas la poursuite des mêmes faits commis à l'étranger.

Article 2.

Ne seront livrés ni un sujet autrichien ou hongrois par l'Autriche ou la Hongrie au Gouvernement Brésilien, ni un sujet brésilien par le Brésil au Gouvernement de l'Autriche ou de la Hongrie.

Lorsque l'action punissable motivant la demande d'extradition aura été commise hors du territoire des Parties contractantes et que l'extradition est également demandée par le Gouvernement du pays dans lequel l'infraction a été commise, il pourra être donné suite à l'extradition de l'individu réclamé et à sa remise au Gouvernement de ce dernier pays.

A kik jó és kellő alakban kiállitott teljhatalmazásaik közlése után a következő czikkekben állapodtak meg:

1. czikk.

A magas szerződő felek kötelezik magukat, hogy ezen szerződés határozmányai szerint, egymásnak kölcsönösen kiadják azon egyéneket, a kik az egyik magas szerződő fél birói hatóságai által, az alábbi 3. czikkben felsorolt büntetendő cselekmények valamelyikével vádoltatnak, e miatt üldöztetnek vagy elitéltettek; ha ezen büntetendő cselekmények azon állam területén kivül követtettek el, a melytől a kiadatás kéretik.

A midőn a büntetendő cselekmény, a mely a kiadatás iránti megkeresés indokául szolgál, a megkereső állam területén kivül követtetett el, ezen megkeresésnek eleget lehet tenni, ha a megkereső és a megkeresett állam törvényei megengedik ez esetben a külföldön elkövetett hasonló cselekmények üldözését.

2. czikk.

Nem adatik ki sem osztrák vagy magyar alattvaló Ausztria vagy Magyarország által a brasiliai kormánynak, sem brasiliai alattvaló Brasilia által az osztrák vagy a magyar kormánynak.

A midőn a büntetendő cselekmény, a mely a kiadatás iránti megkeresés indokául szolgál, a szerződő felek területein kivül követtetett el és a kiadatást azon ország kormánya is kéri, a melyben a büntetendő cselekmény elkövettetett: az igényelt egyén ezen utóbbi ország kormányának adható ki és szolgáltatható át.

Article 3.

L'extradition sera accordée pour les actions punissables ci-dessous indiquées, à savoir:

1° Meurtre et tout autre homicide volontaire;

2° coups et blessures volontaires ayant causé la mort sans l'intention de la donner ou une maladie probablement inguérissable ou une incapacité de travail personnel permanente; la destruction ou la privation de l'usage absolu d'un membre ou d'un organe ou une mutilation grave;

3° viol ou autres attentats à la pudeur s'ils sont commis avec violence;

4° polygamie, bigamie;

5° recel, suppression, substitution ou supposition d'enfants;

6° incendie volontaire, dérangement volontaire d'une voie ferrée, ayant causé des lesions ou la mort d'une ou de plusieurs personnes;

7° contrefaçon ou falsification des monnaies, d'assignations ou obligations de l'Etat, de billets de banque ou d'autres billets de crédit public, ayant cours comme monnaie; introduction, émission, ainsi que l'usage en connaissance de cause de ces valeurs contrefaites ou falsifiées; falsification et contrefaçon de documents officiels, de timbres-poste, sceaux, poinçons et toutes marques de l'Etat; usage en connaissance de cause, de ces objets falsifiés ou contrefaits;

8° vol commis avec violence envers les personnes (Raub);

9° vol commis avec violence envers les choses ou avec des fausses clefs (Diebstahl) pourvu que la valeur

3. czikk.

A kiadatás az itt alább felsorolt büntetendő cselekmények miatt engedélyeztetik és pedig:

1. Gyilkosság és minden más szándékos emberölés;

2. szándékos sértések és testi bántalmazások, a melyek ölési szándék nélkül halált vagy valószinűleg gyógyithatlan betegséget vagy örökös személyes munkaképtelenséget, valamely tag vagy szerv elvesztését vagy ennek teljes használhatóságától való megfosztást vagy súlyos megcsonkitást okoztak;

3. erőszakos nemi közösülés és más a szemérem ellen erőszakkal elkövetett támadások;

4. többes házasság, kettős házasság.

5. gyermek eltitkolása, eltüntetése, kicserélése vagy becsempészése;

6. szándékos gyujtogatás, vaspályának szándékos megrongálása, ha ez egy vagy több személynek testi sértését vagy halálát okozta;

7. pénzek, államkötvények vagy utalványok, bankjegyek vagy más olyan közhitelpapirok utánzása vagy hamisitása, a melyek a közforgalomban pénz gyanánt fogadtatnak el; ezen utánzott vagy hamisitott értékek behozatala, kibocsátása, valamint ezeknek tudva használása; közokmányok, postabélyegek, pecsétek, fémjelzések, és minden államjegyek hamisitása és utánzása; ezen hamisitott vagy utánzott tárgyak tudva használása;

8. lopás, személyeken elkövetett erőszakkal (rablás);

9. lopás, dolgokon elkövetett erőszakkal vagy hamis kulcsokkal (lopás), ha a lopott dolog értéke, a midőn

de la chose volée surpasse, si le pays réclamant est l'Autriche ou la Hongrie, la somme de mille florins ou celle d'un conto de reis (1:000$ 000) lorsque le pays réclamant est le Brésil;

10° escroquerie et fraude (Betrug); soustraction et détournement; faux en écriture publique et privée ou dans les lettres de change et d'autres papiers de commerce, usage en connaissance de cause de ces fausses écritures; pourvu que dans les cas ci-dessus indiqués la valeur du préjudice causé surpasse la somme de mille florins, si le pays réclamant est l'Autriche ou la Hongrie, ou la somme d'un conto de reis (1:000$ 000) lorsque le pays réclamant est le Brésil;

11° faux serment en matière criminelle au préjudice de l'accusé;

12° actes volontaires et coupables dont aura résulté la perte, l'échouement, la destruction ou le dégât de vaisseaux ou autres navires (baraterie);

13° émeute et rebellion des gens de l'equipage à bord d'un vaisseau contre le capitaine ou contre leurs supérieurs;

14° banqueroute frauduleuse.

Paragraphe unique: Dans tous ces cas les tentatives ainsi que les faits de complicité et de participation suffiront pour entraîner l'extradition, lorsque ces tentatives et ces faits de complicité et de participation sont punissables d'après la législation de l'Etat requérant et de l'Etat requis.

Article 4.

L'extradition sera demandée par voie diplomatique et ne sera accordée que sur la production, soit en original

Ausztria vagy Magyarország a megkereső ország ezer forintnyi összeget, a midőn pedig Brasilia a megkereső ország egy conto de reis-nyi összeget (1 : 000 × 000) meghalad;

10. csalás; sikkasztás és hűtlen kezelés; köz- és magánokiratok vagy váltók és más kereskedelmi papirok hamisitása, ezen hamisitott okiratok tudva használása; ha a fölebb emlitett esetekben az okozott kár értéke, a midőn Ausztria vagy Magyarország a megkereső ország, ezer forintnyi összeget, a midőn pedig Brasilia a megkereső ország, egy conto de reisnyi összeget (1 : 000 × 000) meghalad;

11. bűnügyben a vádlott kárára letett hamis eskü;

12. szándékos és vétkes cselekmények, melyekből hadi és más hajók elveszése, elmerülése vagy megrongálása származott (baraterie);

13. a hajós legénységnek kapitánya vagy előljárói ellen a hajón elkövetett zendülése és lázadása;

14. csalárd bukás.

Egyetlen szakasz: Mindezen esetekben a kisérletek valamint a részesség tényei elegendők arra, hogy a kiadatást maguk után vonják, ha ezen kisérletek és a részesség ezen tényei mind a megkereső mind a megkeresett állam törvényei szerint büntetendők.

4. czikk.

A kiadatás diplomatiai uton fog kéretni, és csak valamely itéletnek vagy vádhatározatnak vagy elfogatási

soit en expédition authentique d'un jugement ou d'un acte d'accusation ou d'un mandat d'arrêt (sentença de condemnaçaõ, despacho de pronuncia, ou mandado de prisaõ) ou bien de tout autre acte ayant la même force que cet arrêt ou jugement.

Ces actes, qui seront délivrés dans les formes prescrites par la législation de l'Etat requérant, contiendront la désignation de l'action punissable dont il s'agit, l'indication de la peine dont elle est passible et seront accompagnés, autant que possible, dû signalement de l'individu réclamé ou, s'il y a lieu, d'autres données pouvant servir à vérifier son identité.

Article 5.

En cas d'urgence chacun des Gouvernements contractants pourra, sur avis de l'existence d'un mandat d'arrêt, demander et obtenir par la voie la plus directe, l'arrestation du prévenu ou du condamné, à la condition toutefois que l'acte servant d'appui à la demande sera produit dans le terme de deux mois à partir du jour où l'arrestation aura eu lieu.

Article 6.

Si, dans les trois mois à compter du jour ou le prévenu ou le condamné aura été mis à sa disposition, l'agent diplomatique qui l'a réclamé ne s'est pas chargé de lui au nom du pays réclamant, il sera mis en liberté et ne pourra être de nouveau arrêté pour le même motif. Dans ce cas les frais seront à la charge du Gouvernement réclamant.

parancsnak (sentença de condemnaçaô despacho de pronuncia, ou mandado de prisaô) vagy ezen parancscsal vagy itélettel egyenlő erejű bármily más okiratnak eredeti vagy hiteles kiadmányban való előmutatására fog engedélyeztetni.

Ezen okiratok, a melyek a megkereső állam törvényei által előszabott alakban fognak kiállittatni, tartalmazni fogják a fenforgó büntetendő cselekmény megjelelését, a reá szabott büntetésre való hivatkozást, és lehetőleg hozzájuk fognak csatoltatni a kikért egyén személyleirása vagy ha van rá ok, más adatok is, a melyek személyazonosságának igazolására szolgálhatnak.

5. czikk.

Sürgős esetben a szerződő kormányok mindegyike, annak megemlitésével, hogy elfogatási parancs létezik, a legközvetlenebb úton kérheti és elnyerheti a vádlott vagy az elitélt letartóztatását, mindazonáltal azon feltétel mellett, hogy a kérelmet támogató okirat a letartóztatás megtörténtének napjától számitandó két havi határidő alatt elő fog mutattatni.

6. czikk.

Ha a vádlott vagy elitélt kiadatását kérő diplomatiai ügynök azon naptól számitandó három hó alatt, a melyen a vádlott vagy elitélt, rendelkezésére bocsáttatott, őt a megkereső állam nevében át nem veszi: ez szabadon fog bocsáttatni s nem tartóztatható le ismét ugyanazon okból. Ezen esetben a költségek a megkereső kormányt fogják terhelni.

Article 7.

Si l'individu, dont l'extradition est demandée par l'une des Hautes Parties contractantes, en vertu de la présente Convention, est aussi réclamé par une autre ou plusieurs autres Puissances du chef d'autres actes punissables, il sera livré au Gouvernement de l'Etat sur le territoire duquel aura été commise l'infraction la plus grave et, en cas de gravité égale, il sera livré au Gouvernement de l'Etat dont la demande est parvenu la première au Gouvernement requis.

Si toutefois ces demandes ont été présentées simultanément, il sera remis au Gouvernement dont la demande porte la date antérieure.

Article 8.

Dans aucun cas l'extradition ne sera accordée lorsqu'il s'agira de crimes ou délits politiques ou bien d'actions ou omissions connexes à de semblables crimes et délits.

Ne sera pas réputé délit politique, ni fait connexe à un semblable délit l'attentat contre la vie du Souverain ou des membres de sa famille.

Article 9

L'individu qui aura été livré ne pourra dans aucun cas être poursuivi ou puni dans l'Etat auquel il a été livré pour un crime on délit politique antérieur à l'extradition, pour aucune action ou omission connexe à une semblable infraction, ni pour aucune infraction non prévue par la présente Convention.

7. czikk.

Ha a magas szerződő felek valamelyike által a jelen szerződés alapján kiadatni kért egyén kiadatását más büntetendő cselekmények miatt más vagy több más hatalmasság is kéri: azon állam kormányának fog kiadatni, a melynek területén a legsúlyosabb büntetendő cselekmény követtetett el, és, az egyenlő súlyosság esetében, azon állam kormányának fog kiadatni, a melynek megkeresése először érkezett a megkeresett kormányhoz.

Ha pedig ezen megkeresések egyidejűleg érkeztek, azon kormánynak fog átadatni, a melynek kérelme korábbi kelettel van ellátva.

8. czikk.

Semmi esetre sem fog a kiadatás engedélyeztetni, ha politikai büntettek vagy vétségek vagy hasonló büntettekkel és vétségekkel kapcsolatos cselekmények vagy mulasztások forognak fenn.

Sem politikai büntetendő cselekménynek, sem ezzel kapcsolatos büntetendő cselekménynek nem tekintetik a Felség és családja tagjai élete ellen intézett merénylet.

9. czikk.

A kiszolgáltatott egyén semmi esetre sem üldözhető vagy büntethető azon államban, a melynek ki lett szolgáltatva a kiadást megelőző politikai büntett vagy vétség miatt, ehhez hasonló büntetendő cselekménynyel kapcsolatos cselekmény vagy mulasztás miatt, sem semmi olyan büntetendő cselekmény miatt, a mely a jelen szerződésben fel nem soroltatik.

Article 10.

L'extradition n'aura pas lieu si la prescription de la poursuite ou de la peine est acquise d'après les lois du pays auquel l'extradition est demandée.

L'extradition ne pourra également avoir lieu lorsque l'individu dont l'extradition est demandée a déjà été poursuivi et absous dans le pays requis, en raison de la même action punissable, qui a motivé la demande d'extradition, ou bien si l'enquête s'y poursuit encore, ou qu'il a déjà subi sa peine.

Article 11.

Dans le cas où l'individu dont l'extradition est demandée se trouverait engagé dans un procès ou serait retenu à raison d'obligations par lui contractées envers des particuliers, son extradition aura lieu néanmoins, sauf à la partie lésée à poursuivre ses droits devant l'autorité compétente.

Article 12.

Si l'individu réclamé est poursuivi ou se trouve detenu dans l'Etat requis pour une infraction autre que celle qui a motivé la de mande d'extraditon, son extradition devra être différée jusqu'á ce que les poursuites soient terminées et, en cas de condamnation, jusqu'à ce qu'il ait subi la peine ou que celle-ci lui soit remise.

Article 13.

Les objets ayant servi à la perpétration de l'action punissable ou qui ont été obtenus au moyen de cette action ainsi que ceux qui peuvent servir de pièce de

10. czikk.

Nincs helye a kiadatásnak, ha azon ország törvényei szerint, a melytől a kiadatás kéretik, a bünvádi üldözhetés vagy a büntetés végrehajthatósága megszünt.

Szintén nem lehet helye a kiadatásnak, a midőn a kiadatni kért egyén a megkeresett országban ugyanazon cselekmény miatt, a melylyel a kiadatási kérelem indokoltatott, már üldöztetett, és felmentetett, vagy ha bünügye még folyamatban van vagy ha büntetését már kiállotta.

11. czikk.

Azon esetben is helye van a kiadatásnak, a midőn a kiadatni kért egyén valamely perben áll, vagy magánosokkal szemben elvállalt kötelezettségei miatt le van tartóztatva, fenmaradván a sértett félnek, hogy jogait az illetékes hatóságnál szorgalmazza.

12. czikk.

Ha a kiadatni kért egyén a megkeresett államban más, mint a kiadatás iránti megkeresést indokoló büntetendő cselekmény miatt üldöztetik, vagy le van tartóztatva, kiadatása elhalasztandó addig, mig az eljárás befejeztetett, vagy ha elitéltetett, mig büntetését ki nem állotta, vagy ez neki el nem engedtetik.

13. czikk.

Azon tárgyak, a melyek a büntetendő cselekmény elkövetésére használtattak, vagy a melyek ezen cselekménynyel szereztettek meg, valamint azok is, a melyek

conviction seront remis en même temps que l'individu réclamé.

Cette remise aura lieu même dans le cas ou l'extradition ne pourrait être effectuée par suite de la mort ou de la fuite du coupable.

Elle comprendra tous les objets de la même nature que le prévenu aurait cachés ou déposés dans le pays, dans lequel il s'est réfugié et qui seraient découverts ultérieurement. Sont cependant réservés les droits des tiers sur les objets mentionnés, qui doivent leur être rendus sans aucun frais dès que le procès sera terminé.

Article 14.

Les frais occasionnés par l'arrestation, la détention, la nourriture et le transport de l'individu dont l'extradition aura été accordée, ainsi que le transport des objets mentionnés à l'article précédent resteront à la charge des deux Gouvernement dans les limites de leurs territoires respectifs. Les frais de transport par mer seront supportés par le Gouvernement réclamant.

Article 15.

Lorsque, dans la poursuite d'une affaire pénale non politique, l'un des Gouvernements contractants jugera nécessaire l'audition de témoins domiciliés dans l'autre Etat ou tout autre acte d'instruction, une commission rogatoire sera envoyée à cet effet par la voie diplomatique et il y sera donné suite en observant les lois du Pays requis.

Les deux Gouvernements contractants renoncent réciproquement à toute réclamation des frais résultant

bizonyitékul szolgálhatnak, a kikért egyénnel egyidejüleg átadandók.

Ezen átadásnak akkor is helye van, ha a kiadatás a bűnös halála vagy szökése folytán nem eszközölhető.

Átadandók mindazon ugyanazon természetű tárgyak is, a melyeket a vádlott azon országban, a hová menekült, elrejtett vagy elhelyezett, és a melyek utólagosan fedeztettek fel. Mindazonáltal fentartatnak harmadik személyek jogai az emlitett tárgyakra, a melyek nekik, mihelyt a per befejeztetett, minden költség nélkül visszaadandók.

14. czikk.

Azon költségeket, a melyek a kiadatni engedélyezett egyén elfogatása, fogva tartása, élelmezése és szállitása, valamint az előző czikkben emlitett tárgyak szállitása által okoztatnak, illető területeik határain belül a két kormány viseli.

A tengeren szállitás költségeit a megkereső kormány viseli.

15. czikk.

A midőn valamely nem politikai bűnper folyamában a szerződő kormányok egyike szükségesnek találja oly tanu kihallgatását, a ki a másik államban lakik, vagy bármily más vizsgálati cselekmény teljesitését: e végett megkereső levél fog diplomatiai uton intéztetni s ez foganatosittatni fog a megkeresett ország törvényei szerint.

A két szerződő kormány kölcsönösen lemond a megkereső levél foganatositása költségeinek megtérité-

de l'éxécution de la commission rogatoire, a moins qu'il ne s'agisse d'expertises criminelles commerciales, ou médicolégales.

Article 16.

La présente Convention sera éxécutoire à dater du jour de sa promulgation, qui aura lieu dans les formes prescrites par les lois en vigueur dans les territoires des Hautes Parties contractantes.

Cette promulgation aura lieu dans le délai de 6 mois au plus tard après l'échange des ratifications.

La Convention pourra être denoncée par chacune des Hautes Parties contractantes; cependant elle continuera à être en vigueur jusqu'à l'expiration d'une année à compter du jour ou elle aura été denoncée.

Elle sera ratifiée et les ratifications seront échangées à Rio de Janeiro aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Rio de Janeiro le vingt et un du mois de mai de l'année mil huit cent quatrevingt-trois.

(L. S.) ***Seiller*** *m. p.*
(L. S.) ***Lourenço Cavalcanti de Albuquerque*** *m. p.*

sének követeléséről, kivévén, ha bünügyi, kereskedelmi vagy birósági orvosi szakértői szemle forog fen.

16. czikk.

A jelen szerződés hatályba lép a magas szerződő felek területein érvényes törvények által megszabott alakban eszközlendő kihirdetése napján.

Ezen kihirdetés a megerősitések kicserélése után legkésőbben hat hó alatt meg fog történni.

A szerződés a magas szerződő felek mindegyike által felmondható; mindazáltal a felmondás napjától számitandó egy év lefolytáig hatályban marad.

Meg fog erősittetni, s a megerősitések Rio de Janeiroban, mihelyt lehet, ki fognak cseréltetni.

Ennek hiteléül az illető teljhatalmazottak aláirták a jelen szerződést és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Rio de Janeiroban, ezernyolczszáz nyolczvanharmadik év május havának huszonegyedik napján.

(P. H.) ***Seiller s. k.***

(P. H.) ***Cavalcanti de Albuquerque Lőrincz s. k.***

XXXVIII. TÖRVÉNYCZIKK

az 1881: LIX. törvényczikk 101. §-ának módositásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi november hó 6-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi november hó 11-én.)

Az 1881: LIX. t.-cz. 101. §. második bekezdése következőkép módositttatik:

1. §.

Mig a kir. Curia szervezése iránt a törvényhozás végleg intézkedik, a magyar kir. Curia elnökből, másodelnökből, hét tanácselnökből és a fiumei s tengerészeti ügyek két előadójával együtt, hatvankét rendes bíróból áll.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával az igazságügyminister bizatik meg.

XXXIX. TÖRVÉNYCZIKK

az alföld-fiumei vasut (Nagyvárad-eszéki része) részvénytársulat vonalainak megváltásáról.

(Szentesitést nyert 1884. évi deczember hó 18-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi deczember hó 21-én.)

1. §.

Az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat vonalainak a magyar állam által leendő átvétele és fokozatos beváltása iránt egyrészről a közmunka- és közlekedési és pénzügyi ministerek, másrészről a nevezett vasuttársulat között 1884. évi április hó 29-én megkötött szerződés jóváhagyatván, beczikkelyeztetik.

2. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a közmunka- és közlekedési és a pénzügyi ministerek bizatnak meg.

A szerződés szövege a következő:

Szerződés,

mely az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat vonalainak a magyar állam által leendő átvétele és fokozatos beváltása iránt, egyrészről a magyar államot képviselő közmunka- és közlekedési és pénzügyi magyar királyi ministerek, másrészről pedig az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat között a következőkben köttetett:

I. §.

Egyetértőleg megállapittatik, hogy az állami megváltási jog, mely az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki részének és eszék-villányi szárnyvonalának épitésére és üzletére az 1868. évi VIII. t.-cz. alapján ugyanazon évi deczember hó 12-én kiállitott engedély-okmány 27. §-a értelmében csak 1898. évi deczember hó 12-én lépne hatályba, a jelen szerződésben körülirt módozatok szerint és feltételek alatt már az alább következő határidőben érvényesittessék.

Ehhez képest a magyar állam 1885. évi január hó 1-sö napjától kezdve átveszi és fokozatosan beváltja az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat vonalait, nemkülönben mindennemü ingó és ingatlan vagyonát u. m. a pálya testét, épitményeit (ideértve budapesti igazgatósági házát is) felszerelési és forgalmi eszközeit, anyag-készleteit, készpénzeit avagy pénztári maradványait és összes cselekvő követeléseit, ugy a mint ezek a társulat könyveiben és leltáraiban 1885. évi január hó 1-jével felvéve lesznek; ellenben lemond azon előlegek és kamatjaik megtérítésére való

igényeiről, melyeket állami biztositás czímén a társulatnak kiszolgáltatott, avagy még ezentúl netán kiszolgáltatni fog. Egyszersmind az elsőbbségi tartozásokból eredő kötelezettségek kivételével, melyeket az állam az alábbi II-ik §. értelmében csak a társulat helyett s csak az ott kitett mértékben teljesitend, — átvállalja a társulatnak a pálya üzletéből eredő minden néven nevezendő szerződéseit, tartozásait és kötelezettségeit is.

II. §.

Kötelezi magát a magyar állam, hogy az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat által 1868. évi deczember hó 7-én felvett 19.000,000 forintnyi, ugyszintén 1874. évi május hó 6-án felvett 1.706,600 forintnyi 5-%-os ezüst elsőbbségi kölcsönökről kibocsátott s még forgalomban levő részletkötvények 5% kamatait ezüstben, mint szintén a kisorsolt részletkötvényeknek névszerinti ezüst értékét is, a helyben hagyott törlesztési tervekhez képest a részletkötvényekben megjelölt és a budapesti és bécsi hivatalos lapokban közhirré teendő helyeken 1885. évi január hó 1-sö napjától kezdve az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat helyett minden adó, bélyeg vagy illeték levonása nélkül pontosan kifizeti.

Az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat által az 1875. évi XLI. és 1876. évi XI. t.-cz. alapján felvett 1.109,600 frt arany új beruházási kölcsön 5%-os kamatait és törlesztési szükségletét, úgy mint eddig, de a részvényesek megterheltetése nélkül jövőre is a magyar állam fogja az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat helyett fizetni.

III. §.

1885. évi január hó 1-től kezdve a részvények beváltására az alábbi IV. §-ban megállapitott idő elteltéig még be nem váltott minden részvény után a megállapitott lejárati napokon félévi részletekben 5%-ot ezüstben fog minden adó, bélyeg vagy illeték levonása nélkül az államkormány saját terhére az illető részvénytulajdonosoknak a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten, vagy a társulati igazgatóság javaslatára időnként a kormány által megállapitott s a magyar és osztrák hivatalos lapokban közzéteendő fizetési helyeken kifizetni.

IV. §.

A magyar állam kötelezi magát 1886. évi január hó 1-től számitandó hatvan év leforgása alatt az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulatnak forgalomban levő 91,407 db. részvényét a jelen szerződéshez csatolt sorsolási, illetve törlesztési terv szerint és pedig a kisorsolt részvények minden egyes darabját 200 azaz: kétszáz forintjával o. é. ezüstben, adó- és illetékmentesen, a részvénykamatokra nézve előirt hirdetés mellett és fizetési helyeken készpénzben magához váltani.

A kisorsolt és beváltott részvények, melyek a megtörtént beváltást föltüntető bélyeggel ellátva, az összes részvények beváltásának megtörténtéig a kormány őrizete alatt tartatnak, a társulati részvényesek közgyülésén szavazatra nem jogositanak.

V. §.

Jelen szerződés folyományaként az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat a kor-

mány és az igazgatóság közölt egyidejűleg megállapitott alapszabályok értelmében át fog alakulni.

Az átalakult társulat képviseletének díjazására a magyar állam a részvények teljes beváltásáig 3,000, azaz: háromezer forint évi átalány-összeget fog fizetni.

VI. §.

Az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat köteles minden könyveit, leltárait, számadásait s teljes irattárát a magyar államnak átadni és rendelkezése alá bocsátani, mely utóbbi ezen okiratokat akként fogja megőrizni, hogy azok úgy a beváltás, illetőleg a felszámolás folyama alatt, mint azután is a kereskedelmi törvény 207. §-ában előirt időpontig, azok által, kik a törvény szerint erre jogositva vannak, használhatók legyenek.

VII. §.

A magyar állam kormánya az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulatnak összes személyzetét átveszi s e személyzetnek szerződéseken, kinevezési és előléptetési okmányokon, utasitásokon, szolgálati rendszabályokon és nyugdíjintézeti alapszabályokban gyökerező jogait biztositja.

VIII. §.

A jelen szerződés jogerőre emelkedése után a magyar állam az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része és szárnyvonalának kezelése és az e feletti rendelkezésre nézve korlátlan jogot nyer; de a pályatestre és a for-

galmi eszközökre nézve a feltétlen tulajdonjog csak akkor lép jogérvényre, a mikor az állam az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat összes részvényeit beváltotta; — addig is azonban a magyar állam tulajdoni jogainak biztositására ezen szerződés a vasuti központi telekkönyvben az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat összes vonalaira és ingatlanaira, a vasuttársulat minden megkérdezése nélkül, feljegyeztetik.

Ezen feljegyzés mindazonáltal a társulatot terhelő, — a jelen szerződés II. §-ában körülirt háromrendbeli elsőbbségi kölcsön biztositására nézve az alapszabályokban megállapitott elsőbbséget meg nem változtathatja.

IX. §.

Mihelyt az állam az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat részvényeinek utolsó részét teljesen beváltotta, ezzel az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része vonalainak engedélye végleg megszünik s az államnak jogában álland a társulat képviselőinek minden további megkérdezése és külön engedélye nélkül az ezuttal csak jelen szerződés feljegyzésével biztositott feltételes tulajdonjogait az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulat összes ingatlanaira és vasuti vonalaira feltétlen tulajdonjoggal bekebeleztetni s a jelen szerződés alapján a telekkönyvi átiratásokat a magyar állam javára eszközlésbe vétetni, oly joghatálylyal azonban, hogy a fentebbi II. §-ban felsorolt, — jelzálogilag biztositott s azon időpontig még be nem váltott elsőbbségi kölcsönök egyidejüleg az államra, mint közvetlen adósra fognak átszállani.

X. §.

Ezen szerződés és ebből folyó minden beadványok, okmányok és az egész leszámolási művelet bélyeg- és illetékmentes.

XI. §.

Jelen, két egyenlő példányban kiállított szerződés az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része részvénytársulatra nézve, a részvényesek közgyülésének és a magyar államra nézve a törvényhozásnak jóváhagyása után válik kötelezővé és jogerejűvé.

A részvényesek közgyülésének jóváhagyása a szerződő felek által aláirt szerződés egyik példányának a társulat részére a közmunka- és közlekedési minister által történendő kiadása napjától számitott 44 nap alatt, a törvényhozási jóváhagyás pedig legkésőbb 1885. évi márczius hó végéig kieszközlendő.

A pálya üzlete legkésőbb a törvényhozási jóváhagyást követő hó 1-én lesz az állam által tényleg átveendő; mihelyt azonban jelen szerződést a részvényesek közgyülése jóváhagyta, az ezen jóváhagyás napjától kezdve a szóban levő vasut vonalait megillető díjszabások képzésének és az ezzel kapcsolatban álló szerződések köthetésének joga minden korlátozás nélkül a magyar államra akként száll át, hogy azzal saját érdeke szempontjából szabadon élhet.

Feljogosittatik végül a kormány, hogy jelen szerződés aláirása után az üzletvezető hivatal pénzügyi osztályához egy ellenőrző közegét kirendelhesse.

Budapesten, 1884. évi április hó 29-én.

B. Kemény Gábor, s. k.
közmunka- és közlekedésügyi minister.

Gr. Szapáry Gyula, s. k.
pénzügyminister.

Alföld-fiumei vasut nagyváradeszéki része:

Kochmeister, s. k.
Hercz, s. k. (P. H.)

Az alföldi vasut részvényeinek beváltási terve.

(Annuitás 965,773 frt 09 kr.)

Folyó szám	A részvénytőke kisorsolási határideje			beváltási határideje			A beváltandó részvények	
	év	hó	nap	év	hó	nap	db. száma	összege
1	1885	julius	1	1886	január	1	258	51,600
2	1886	»	1	1887	»	1	271	54,200
3	1887	»	1	1888	»	1	285	57,000
4	1888	»	1	1889	»	1	300	60,000
5	1889	»	1	1890	»	1	314	62,800
6	1890	»	1	1891	»	1	330	66,000
7	1891	»	1	1892	»	1	346	69,200
8	1892	»	1	1893	»	1	364	72,800
9	1893	»	1	1894	»	1	382	76,400
10	1894	»	1	1895	»	1	401	80,200
11	1895	»	1	1896	»	1	421	84,200
12	1896	»	1	1897	»	1	442	88,400
13	1897	»	1	1898	»	1	465	93,000
14	1898	»	1	1899	»	1	487	97,400
15	1899	»	1	1900	»	1	512	102,400
16	1900	»	1	1901	»	1	537	107,400
17	1901	»	1	1902	»	1	565	113.000
18	1902	»	1	1903	»	1	592	118,400
19	1903	»	1	1904	»	1	622	124,400
20	1904	»	1	1905	»	1	654	130,800
21	1905	»	1	1906	»	1	685	137,000
22	1906	»	1	1907	»	1	721	144,200
23	1907	»	1	1908	»	1	756	151,200
24	1908	»	1	1909	»	1	794	158,800
25	1909	»	1	1910	»	1	834	166,800
26	1910	»	1	1911	»	1	875	175,000
27	1911	»	1	1912	»	1	919	183,800
28	1912	»	1	1913	»	1	965	193,000
29	1913	»	1	1914	»	1	1,014	202,800
30	1914	»	1	1915	»	1	1,064	212,800

Folyó szám	A részvénytőke kisorsolási határideje			beváltási határideje			A beváltandó részvények	
	év	hó	nap	év	hó	nap	db. száma	összege
31	1915	julius	1	1916	január	1	1,117	223,400
32	1916	«	1	1917	»	1	1,173	234,600
33	1917	«	1	1918	»	1	1,232	246,400
34	1918	«	1	1919	»	1	1,294	258,800
35	1919	«	1	1920	»	1	1,358	271,600
36	1920	«	1	1921	»	1	1,426	285,200
37	1921	«	1	1922	»	1	1,497	299,400
38	1922	«	1	1923	»	1	1,572	314,400
39	1923	«	1	1924	»	1	1,651	330,200
40	1924	«	1	1925	»	1	1,733	346,600
41	1925	«	1	1926	»	1	1,820	364,000
42	1926	«	1	1927	»	1	1,911	382,200
43	1927	«	1	1928	»	1	2,006	401,200
44	1928	«	1	1929	»	1	2,107	421,400
45	1929	«	1	1930	»	1	2,212	442,400
46	1930	«	1	1931	»	1	2,323	464,600
47	1931	«	1	1932	»	1	2,439	487,800
48	1932	«	1	1933	»	1	2,561	512,200
49	1933	«	1	1934	»	1	2,689	537,800
50	1934	«	1	1935	»	1	2,823	564,600
51	1935	«	1	1936	»	1	2,965	593,000
52	1936	«	1	1937	»	1	3,112	622,400
53	1937	«	1	1938	»	1	3,269	653,800
54	1938	«	1	1939	»	1	3,431	686 200
55	1939	«	1	1940	»	1	3,604	720,800
56	1940	«	1	1941	»	1	3,783	756,600
57	1941	«	1	1942	»	1	3,973	794,600
58	1942	«	1	1943	»	1	4,171	834.200
59	1943	«	1	1944	»	1	4,380	876 000
60	1944	«	1	1945	»	1	4,600	920.000
						Összesen	91,407	18.281.400

XL. TÖRVÉNYCZIKK

az ujszőny-brucki vonalrész átalakitási munkálataira szükséges póthitelről.

(Szentesitést nyert 1884. évi deczember hó 18-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi deczember hó 21-én.)

1. §.

A közmunka- és közlekedésügyi ministerium részére 1884. évre az 1882. évi XLV. t.-cz. által beczikkelyezett szerződés alapján a magyar állam tulajdonába átvett ujszöny-brucki vonalrészen foganatositandó átalakitási munkálatok költségeinek fedezésére, az 1884. évi I. t.-cz. által beczikkelyezett állami költségvetés B) Átmeneti kiadások és beruházások II. Beruházások III. fejezet 10. czíme alatt 700,000 frt póthitel engedélyeztetik.

2. §.

Az előbbi szakasz szerint engedélyezett pótkiadás fedezése az 1884. évi I. t.-cz. 4-ik §-a értelmében eszközlendő.

3. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a közmunka- és közlekedésügyi és a pénzügyi ministerek bizatnak meg.

XLI. TÖRVÉNYCZIKK

az 1885. év január és február havában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról.

(Szentesitést nyert 1884. évi deczember hó 23-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1884. évi deczember hó 24-én.)

1. §.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy a magyar korona országaiban jogérvényes adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes jelenleg fennálló vagy ezentúl hozandó törvényeket, azok időközben bekövetkezhető módositásainak figyelembevételével, az 1885. év január és február havában érvényben tarthassa, és az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat az alábbi szakaszokban meghatározott módon fedezhesse.

2. §.

A kiadási tételekre nézve az 1884. évi állami költségvetésről szóló 1884. évi I. törvényczikk rendelkezései szolgálnak irányadóul; felhatalmaztatik azonban a kormány, hogy oly kiadásokat is fedezhessen ezen törvény érvényben léte alatt, melyek időközben alkotott külön törvények vagy törvényes intézkedések folytán fedezendők.

3. §.

Az ezek folytán teendő kiadások az 1885. évi költségvetés keretébe lesznek beillesztendők.

4. §.

Jelen törvény hatálya az 1885. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptével megszűnik.

5. §.
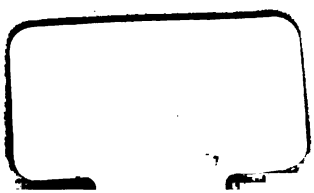
Ezen törvény 1885. évi január 1-én lép életbe, s végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.